

Willy Brandt was een
Duits monument
PAGINA 5

Uitsel Kamerdebatten:
waan van de dag?
PAGINA 7

Inspectie ziet geen heil
in bacteriële discussie
PAGINA 16

Eaters kansloos
tegen Villach
PAGINA 19

Van Basten
leider van Oranje
PAGINA 21

Nico Verhoeven
solliciteert
PAGINA 22

Puinruimen,
slikken en
uithuilen
in de
Bijlmer

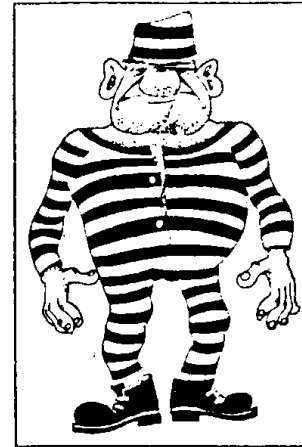
PAGINA 23

Het geluk van
eindelijk
weer een baan

Denkwijzer
PAGINA 25

Treinconducteur
terug op rails
PAGINA 27

Grote
boef
aan de
ketting

PAGINA 32

Jaarlijkse actie
zuinig met energie
PAGINA 33

Filmmuziek met
Gloria Estefan
PAGINA 37

Dit weekeinde op
radio en televisie
PAGINA 39 en 41

Omroepproductie Bedrijf heeft nog 600.000 gulden tegoed

Faillissement dreigt voor Primosa

Van onze verslaggever

GULPEN - Het Nederlandse Omroepproductie Bedrijf (NOB) heeft bij de arrondissementsrechtbank in Maastricht het faillissement aangevraagd van het informatiecentrum Primosa in Gulpen. Het NOB heeft nog een bedrag van zes ton te goed van Primosa, het pas geopende bezoekerscentrum van de acht gemeenten uit het gewest Heuvelland.

Directeur Wil Faber van Primosa liet gisteren weten dat de fax van het NOB aan zijn advocaat, waarin het Rijkswaterstaatsbedrijf de faillissementaanvraag bevestigd, inderdaad is ontvangen. Het NOB heeft in het bezoekerscentrum de inrichting van de expositie ontworpen en uitgevoerd. De kosten van deze werkzaamheden bedroegen 1,6 miljoen gulden, waarvan inmiddels circa één miljoen door Primosa is betaald.

In de afgelopen periode is er regelmatig overleg geweest met het NOB over de afwikkeling van deze kwestie, zegt Faber. „Op de eerste plaats wilden wij, gelet op de slechte financiële positie van Primosa, een betalingsregeling overeenkomen. Verder waren wij niet tevreden over het geleverde werk. Althans niet over het eindproduct zoals wij dat voor ogen hadden op het moment dat het project van start ging.”

Faber had bij het NOB aangedrongen op een onafhankelijk onderzoek. „Blijkbaar heeft men dit onderzoek niet willen afwachten en nu het faillissement aangevraagd,” aldus de directeur. „Ik verwacht niet dat de uitspraak over het faillissement van Primosa snel zal plaatsvinden. De werkzaamheden van het NOB zijn nog altijd niet afgerond.” Voor Faber zijn er voldoende argumenten aanwezig om bij de Maastrichtse rechtbank bij de behandeling van het faillissement tegengas te geven.

Problemen

Primosa raakte al kort na de opening met Pasen dit jaar in de financiële problemen, omdat het aantal bezoekers ver onder de ramingen bleef. Het prestigieuze toeristische project heeft tien miljoen gulden gekost. De tekorten moeten met name door de acht gemeenten aangevuld worden.

Kabinet: geen ministers in gesponsorde programma's

DEN HAAG - Het kabinet heeft gisteren besloten dat ministers niet mogen optreden in radio- of televisieprogramma's die door de overheid worden gesponsord. Maar de minister-raad vindt dat sponsoring wel mogelijk moet blijven.

De ministers bogen zich gisteren over dit probleem naar aanleiding van een televisieprogramma van RTL4 waaraan door het ministerie van Financiën 65.000 gulden was meebetaald.

Minister Kok trad enkele dagen later zelf ook op in dat programma, waardoor de verdenking ontstond dat was betaald voor het optreden van Kok.

De Voorlichtingsraad (bestaande uit de gezamenlijke directie van ministeriële voorlichtingsdiensten) heeft het kabinet deze week geadviseerd bij sponsoring glashelder te laten blijken dat aan het desbetreffende programma door de overheid is meegewerkt.

De ministerraad heeft dat advies overgenomen.

(ADVERTENTIE)

(ADVERTENTIE)

Europa en het Verdrag van Maastricht

Op maandag 12 oktober 20.00 uur zullen premier Lubbers en andere deskundigen spreken over Europa en het Verdrag van Maastricht.

Plaats: Gouvernement, Limburglaan 10, Maastricht
Zaal open vanaf 19.30 uur
U bent van harte welkom om mee te discussiëren.

Puuters rouwen om Willy Brandt

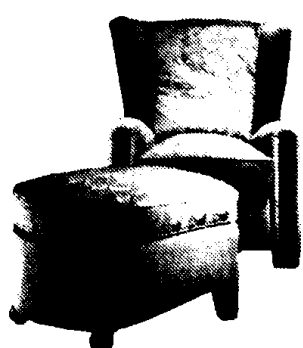

De fractieleider van de SPD in het Duitse parlement, Hans-Ulrich Klose, is teneergeslagen nadat hij het nieuws heeft gehoord over het overlijden van oud-Bondskanselier Willy Brandt. Heel Duitsland rouwde gisteren om de dood van de populaire staatsman. De Bondsdag (het parlement) herdacht Brandt tijdens een speciale zitting, terwijl gisteravond in Berlijn een stille tocht werd gehouden. Willy Brandt wordt op zaterdag 17 oktober met een officiële plechtigheid in Berlijn herdacht.

Foto: REUTERS

(ADVERTENTIE)

INTERIEURVERZORGING
FRANS EURLINGS BV

VALKENBURGERWEG 43 VOERENDAAL TEL. 045 751212

Koninklijk huis en kabinet bij plechtigheid Lijsten slachtoffers omvatten 120 namen

AMSTERDAM - Het crisiscentrum in Amsterdam heeft gisteravond de zo volledig mogelijke lijsten gepubliceerd van de slachtoffers van de vliegcrash in de Bijlmermeer, en van de mensen die sindsdien worden vermist. In totaal betreft het 120 namen, de helft van het totale aantal doden en vermisten waarvan tot nu sprake was.

Eén lijst bevat de namen van de negen slachtoffers die tot dusver zijn geïdentificeerd. De tweede lijst telt 48 namen van mensen, die zich op het moment van de ramp in of dicht bij de tientallen appartementen bevonden die zijn weggeslagen. Onder die 48 namen zijn ook de vier inzittenden van het verongelukte toestel.

De derde lijst telt slotte omvat de namen van 63 personen die als vermist zijn geregistreerd. Van die

mensen staat niet vast waar zij zich bevonden ten tijde van de ramp. Het is dan ook niet duidelijk of zij slachtoffer zijn geworden.

Prinses Juliana en prins Willem-Alexander zullen morgen in het RAI Congrescentrum de rouwplechtigheid bijwonen naar aanleiding van de vliegcrash in de Bijlmermeer. Ook leden van het kabinet nemen daaraan deel. Premier Lubbers is een van de sprekers in de RAI. Voorts zijn daar aanwezig de ministers Kok, Van de Broek, Hirsch, Ballin, Dales, D'Ancona, Maj-Weggen en staatssecretaris Heerma, alsmede de Surinaamse president Venetiaan, de Antilliaanse minister-president mevrouw Liberia-Peters, de Israëlische minister van Transport, Kassar, en tal van diplomatieke vertegenwoordigers, onder wie die van Aruba en Ghana.

(ADVERTENTIE)

Slechts 3 dagen.

Zaterdag,
maandag en dinsdag

echt lederen
herenparka's

kleur bruin, maten 48 t/m 58

normaal 495,-
nu drie dagen **298,-**

NIEMANS BETER. NIEMANS GOEDKOPER

**HENDRIKS
TEXTIEL**

GIGANTISCH GROOT IN KWALITEIT EN LAGE PRIJZEN!

Heerlen, Schelsberg 88, tel. 045-721124
Sittard, Brugstraat 1, tel. 046-515656

's Morgens om elf uur vindt in de Bijlmermeer een stille omgang plaats die begint bij het Bijlmer-sportcomplex. De tocht eindigt in de omgeving van de ramplaat Groeneveen en Kruitberg waar ook de kranstegging plaatsvindt. Langs de route staan verschillende podia waar diverse culturele uitingen plaatsvinden.

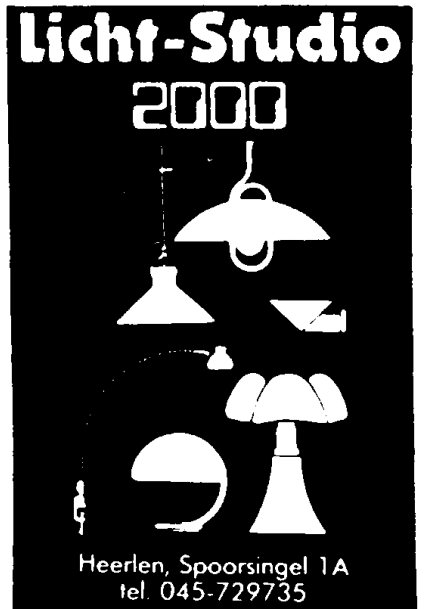
Om drie uur 's middags begint de herdenkingsdienst in de RAI. Naast toespraken van verschillende sprekers is hier ook een cultureel programma. De afsluiting van deze middag wordt verzorgd door het Concertgebouworkest. De presentatie van de bijeenkomst is in handen van Gerda Havertong. Radio en televisie besteden de gehele dag aandacht aan de rouwbijskomsten.

Zie verder pagina 3
• Commentaar

(ADVERTENTIE)

(ADVERTENTIE)

(ADVERTENTIE)

limburgs agblad

U LEEST DE KRANT VAN LIMBURG
MAAR U BENT NOG GEEN ABONNEE?

Vul de bon in en stuur hem op. Dan kunt u het Limburgs Dagblad elke dag lezen. De eerste 14 dagen zelfs gratis! En als u daarna automatisch betaalt, spaart u nog eens vele gulden per jaar en ontvangt u bovendien een leuk cadeau naar keuze.

Ja, ik kies voor een abonnement op DE KRANT VAN LIMBURG.

Naam:

Adres:

Postcode/Plaats:

Telefoonnr. (i.v.m. controle bezorging):

De betaling gebeurt automatisch: ☐ f 27,45 per maand ☐ f 28,45 per maand ☐ f 83,35 per kwartaal ☐ f 83,35 per kwartaal

Mijn bank-/gironummer voor automatische betaling is:

..... (Plaats hier uw handtekening)

10-10

Als beloning voor automatische betaling kies ik voor het volgende cadeau:

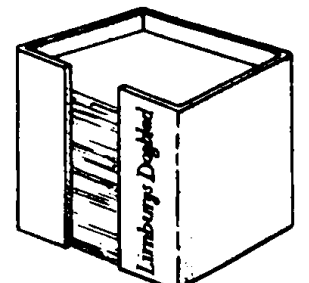
☐ parkeren ☐ memokubus ☐ luxe handdoek

Stuur deze bon in een open envelop, zonder postzegel, op naar:

Limburgs Dagblad

Antwoordnr. 46

6400 VB Heerlen

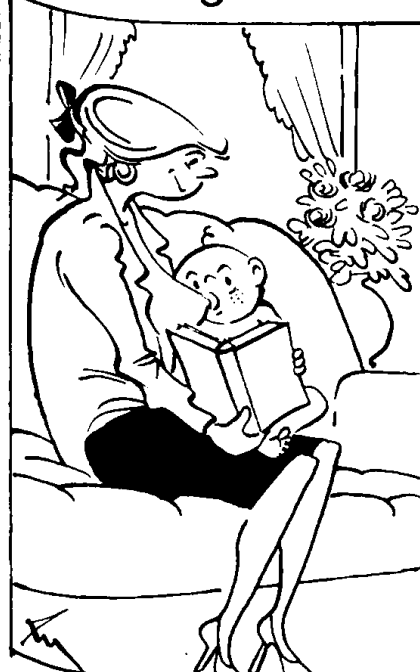

OF GRATIS
BEL 06-022 99 11

8 710404 400017

Baby's met
borstvoeding
intelligenter

De Grote Chaos van Stijn Peeters in Stadsgalerij Heerlen

Metafysische landschappen vol 'verstorende elementen'

DOOR PIETER DEFESCHE

HEERLEN – Met een verwachtingspatroon, gevormd door geregelde confrontatie met kunst die legitimatie ontleent aan de oprechtheid van haar bekommernis om menselijke zieleroversen – bij voorkeur van treurige aard – staat men in de Heerlense Stadsgalerij perplex. Geen geroerde ziel te bekennen. Geen mens, geen voetstap in het zand, geen spoor van leven. Wel een geschapen universum, maar dan verbeeld in een oervorm, alsof het zich bevindt in een primair geologisch tijdvak. Men hoeft niet te weten dat de schepster Stijn Peeters heet die in Eindhoven tien hoog boven de wereld woont om te vermoeden dat hij geneigd is de blik op on-eindig te zetten, zelfs dat hij – als gezeten in de zetel des allerhoogsten – een god is in het diepst van zijn gedachten.

Wat hij creëert, schijnt aan het menselijk leven voorbij, alsof het zich bezighoudt met het hiernamaals, dan wel aan het menselijk leven vooraf te gaan: men ziet landschappen waarin niemand ooit een voet zette. Vaak aardse landschappen, herkenbaar door onze notie van bossen, bergen, zeeën en hoge luchten, soms ook kosmische, als verbeeld naar gegevens op interplanetaire verkenningen verzameld. Alles lijkt woest, ledig en de fase van de Grote Chaos niet te boven: niets heeft hier nog een naam; alles heeft een nummer alsof dat het ontbreken van menselijke emotie, interpretatie of perceptie moet bevestigen.

Maar van zo goddelijke aard blijken de intenties van Stijn Peeters niet te zijn; met bescheidenheid verklaart hij niet te weten waarom hij heeft gekozen voor een schilderkunst waarin de mensen met hun gedachten en gebaren ontbreken. Hij herinnert zich dat hij vanaf het prille begin van zijn kunstenaarschap,

● Schilderij van Stijn Peeters, te zien in de Heerlense Stadsgalerij.

waarin hij zich het liefst tot tekenaar bekwaamde, een fascinatie heeft gehad voor het landschap. Een romantische trek misschien, maar niet op romantische wijze uitgeleefd: zijn landschappen ontstonden niet buiten maar, geput uit herinneringen aan Griekse bergen of Brabantse hei, in een atelier in de stad.

Peeters heeft zich ook terdege bezonnen op de plaats van zijn kunstenaarschap in de kunsthistorie en vervolgens beseft dat het geen zin heeft het door vroegere schilders nagelaten patrimonium te negeren, maar ook dat men het niet kan cite-

ren zonder interpretatie en zonder toevoegingen vanuit een eigen wereldbeeld.

Verwant

Derhalve in Peeters' oeuvre geen romantiek naar traditioneel begrip: waar nostalgie de beschouwer kan meesleuren grijpt hij in door het aanbrenge van wat hij 'verstoren' de elementen' noemt. Iemand ziet de verbeelding van een hooggebergte, maar het zal hem niet geven zijn die waar te nemen als een tekening van Breughel of van Hercules Seghers, noch een bosgezicht als een schilderij van Ruysdael: zijn perceptie wordt op

een zijspoor gerangeerd.

Peeters' 'verstorende elementen' mogen dan niet worden betrokken uit het romantische gedachtegoed – zij worden evenmin ontleend aan de trivialiteiten van alledag: geen verkeersbord derhalve op de voorgrond van een bosgezicht. 'Ik vind dat ze moeten voortkomen uit een verwant gebied'. Verwant is een gebied dat niet door mensen wordt betreden, dat niet valt te benoemen, een cijfer krijgt in plaats van een woord. Verwant is alles wat de schilderkunst betreft, want die maakt misschien wel de hele inhoud uit van al het genummerde.

Geen verkeersbord dus, maar een zwarte of gifgroene balk, dik in de verf. Abstracter kan het niet. Witte verf ook wel, uitgestort of opgebracht in contrasterende structuren, en dan nog maakt het geconditioneerde kijken er een methoep van of een blinkende rivier in een diep dal. Soms speelt het toeval parten; twee zaaispots boven schilderij nr 255 veranderen de zwarte balk onder een nachthemel van verstord element in een maanbeschenen waterspiegel.

Andere bewogenheden van picturale aard brengen Peeters ertoe aan te sturen op hevige ruimtelijke suggestie; de 'plannen' van zijn beelden zijn zo onderscheiden dat zij doen denken aan theaterbeelden: er is altijd wel een krachtig neergezette voorgrond in de functie van het traditionele 'repoussoir'.

Metafysisch

Een omvangrijke presentatie, indrukwekkend ook omdat ze ondanks de onbemoedbaarheid van haar thema's een suggestie geeft van tijdloosheid, het andere leven en de kosmos – en daarmee poëzie aandraagt van metafysisch karakter. De appreciatie kan dan ook moeilijk worden samengevat met de woordjes van Sanne in het bezoekersboek: 'Ik vond het leuk'. Wel haar positieve aard. Met oom en tante – 'goed werk Stijn' – kan men instemmen en stellig ook met een professionele galeriehoudster: 'mooi gehangen'.

De tentoonstelling van Stijn Peeters is het resultaat van een initiatief van Philip Morris, fabrikant van sigaretten, die vier jaar lang een jonge schilder en een jonge dichter uit de zuidelijke helft van Nederland wil steunen in de uitvoering van een gezamenlijk project; daarom ook hangt zij in een museum en niet in een galerie. Hoewel: eerder gooiden Peeters in het van Abbe-museum hoge ogen op de Brabantse Biennale.

Een adviescommissie heeft de zware taak de kandidaten jaarlijks voor te dragen, lettend op talent, afkomst, congenialiteit, beslissend wie jong geacht kan worden en wie niet.

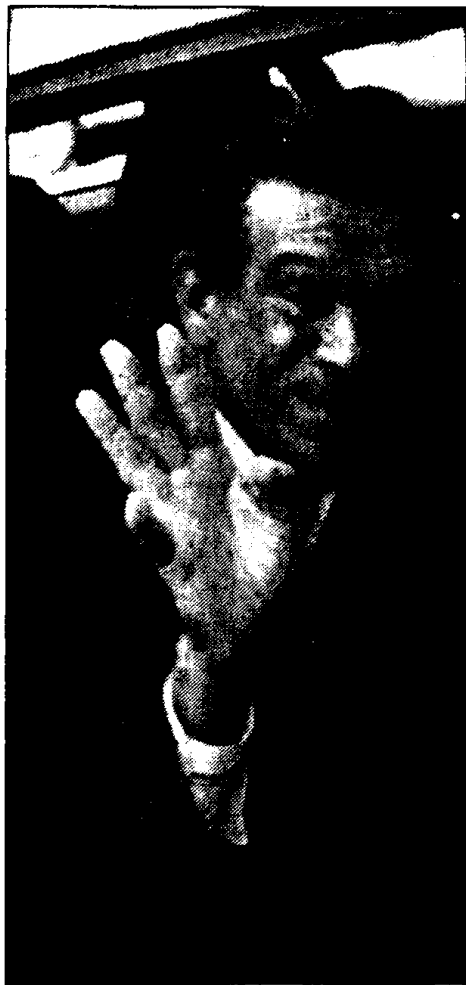
Prof. dr. Wiel Kusters bekommerde zich om de literaire aspecten en voorzorg de catalogus van een poëtische inleiding. Misschien moet men spreken van een boek, met tekst van Rouke van der Hoek, dichter in Valkenswaard, en kleuren-reproducties van Stijn Peeters, schilder, getiteld 'Echo' en fraai gedrukt op zestig pagina's mooi papier.

Stadsgalerij Heerlen, Stijn Peeters, schilderijen, tot 15 november.

iemand die op een innemende wijze twijfelt aan zichzelf en zijn eigen dichterlijke vermogens.

In 1990 verscheen 'Omeros', een bundel die terecht bedolven werd onder literaire onderscheidingen, zoals de toonaangevende W.H. Smith-prijs. 'Omeros' bestaat uit één lang, tiendelig gedicht van 325 bladzijden. Dit epos mag met recht multicultureel en 'Carabisch' heten. Net zoals dat gebeurd is in de Westindische smeltkroes van talen en culturen die zijn geboortestreek is, smeedt Walcott in dit lange vers een enorme verscheidenheid aan taal, achtergronden en invloeden samen tot een nieuwe verschijningsvorm van ongekende schoonheid.

Waarschijnlijk zal 'Omeros' het eerste in het Nederlands vertaalde boek van Walcott worden. Toen de Nederlandse dichter en vertaler Jan Eijkelboom in 1989 enkele gedichten van Walcott vertaalde vanwege diens komst naar Poetry International, raakte hij bijzonder onder de indruk van deze poëzie. Na de verschijning van 'Omeros' begon hij prompt te werken aan een vertaling. Eijkelbooms uitgever De Arbeiderspers had tot nog toe weinig haast om de vertaalde 'Omeros' aan het eigen fonds toe te voegen. Door het Zweedse ingrijpen zal daar inmiddels wel verandering in zijn gekomen.

● Derek Walcott

Derek Walcott, grootste dichter uit de Caraïben

De Russisch/Amerikaanse dichter Joseph Brodsky, zelf een Nobel-prijswinnaar, noemde Derek Walcott enkele jaren geleden 'de beste dichter die het Engels taalgebied vandaag de dag kent'. Ondanks de groeiende internationale erkenning voor het werk van Walcott, is nog geen boek van zijn hand in het Nederlands leverbaar. Nu bekend is gemaakt dat hem in december te Stockholm de Nobel-prijs voor Literatuur zal worden uitgereikt, zal daar echter snel verandering in komen.

Derek Alton Walcott werd in 1930 geboren in Santa Lucia op Trinidad, dat toen nog een Britse kolonie was. Hij studeerde op Jamaica, en kreeg in 1957 een beurs van de Amerikaanse Rockefeller Foundation om theaterwetenschappen te gaan studeren. Terug in zijn geboorteland richtte hij de Trinidad Theatre Workshop op, en maakte hij zich

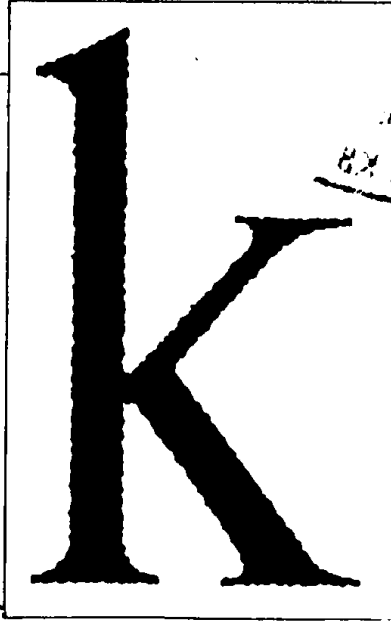
sterk als theatermaker en toneel-schrijver. Sinds zijn studie brengt hij de helft van elk jaar door in Trinidad, terwijl hij de andere helft van het jaar in de Verenigde Staten doceert aan de Boston University.

Zijn toneelstukken, waarvan 'Dream on monkey mountain' (1970) het meest bekend is, worden over de hele wereld gespeeld. De theatergroep De Nieuw Amsterdam, die eerder al Walcotts 'Pantomime' en 'Een tak van de blauwe Nijl' op de planken bracht, gaat nog dit najaar 'Viva Detroit' uitvoeren. Hoe belangrijk Walcott als theaterman ook mag zijn, hij is eerst en vooral een dichter. Dat vond ook het Nobelcomité, dat hem bekroonde voor zijn 'helder poëtisch oeuvre'.

Walcott publiceerde al op zijn acht-tiende een eerste dichtbundel met Creoolse en Engelse poëzie. Er volgden nog enkele bundels, maar pas

'In a green night' uit 1964 vestigde zijn naam als dichter definitief. Een keuze uit zijn vroege werk is terug te vinden in de verzamelbundel 'Collected Poems' 1948-1984, maar de mooiste gedichten van de grootste dichter uit het Caraïbisch gebied dateren van na die periode. Het fenomenale taalgevoel van Walcott komt eigenlijk pas voor het eerst ten volle tot uiting in 'The Arkansas testament', zijn internationaal bejubelde bundel uit 1987.

Hoewel de gedichten qua vorm klassieker zijn dan het eerdere werk, zijn de stijl en de zeggingskracht ervan vernieuwender dan ooit. De dichter is een beschouwende buitenstaander geworden. Iemand die de moedervlek op Gorbatsjovs schedel vergelijkt met de kraters in de maan. Iemand die zich peinzend afvraagt of de patronen in de sterren iets van doen hebben met de dominostippen in de handen van gokkers. En ook

verder...

... is er in galerie Amarna, Rechtstraat 84 in Maastricht, tot en met 14 november eigenzinnige mode te zien. Het betreft een collectie kledingontwerpen, schoenen, hoeden en tassen van Ella Koopman, Ilona Koudijs, Mirjam Nuver, Hester Vlamings en Casper Witteman. Open donderdag en vrijdag 11 tot 18 uur, zaterdag 11 tot 17 uur.

... exposeert de Turkse fotograaf

● Bootvrouw, 1990, van Toussaint Essers.

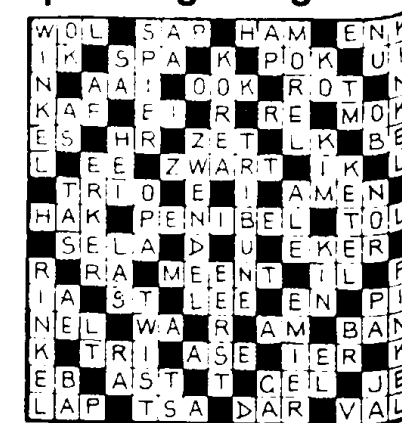
exposities

Sandra Hommen bij Ipomal

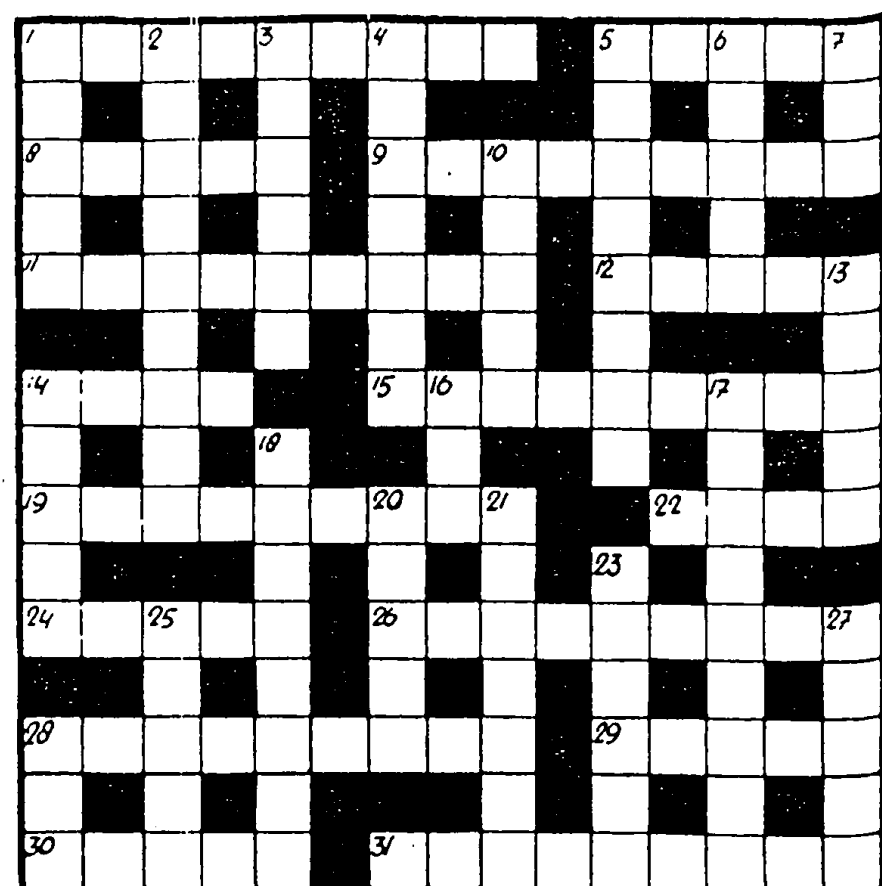
LANDGRAAF – De in Kerkrade geboren kunstenaar Sandra Hommen exposeert vanaf morgenmiddag 15 uur in galerie Ipomal Kerkrade 2 in Landgraaf. De expositie loopt tot en met 22 november en is geopend op vrijdag van 17 tot 20 uur, zaterdag en zondag 14 tot 17 uur.

Sandra Hommen probeert te laten zien dat schilderen suggestie is. Desondanks ontstaat bij het bekijken van haar werk een nieuw beeld van waarheid, gecreëerd door kleur en compositie. Door middel van een haast kubistische vormtaal probeert zij de toeschouwer te fascineren. Een belangrijk element daarbij vormt steeds opnieuw een gezicht, starend naar de horizon, schijnbare horizon, dat de kijker rughaalt naar de herkenbare visuele wereld. Het is vooral deze werking tussen figuratie, realisme en uitdrukking en suggestie die de schilderijen van Sandra Hommen hun kracht geven.

Oplossing van gisteren

cryptogram

Horizontaal: 1. Luiders zijn dit en zijn dit met; 5. Is er een bom anders afgesteld om het kleurrijker te maken? 8. Moet je bij een vis thee drinken om dit kwijt te raken? 9. Wordt daar in Europa veel gejaagd? Zo te horen wel; 11. Fruit uit bouwstof? 12. Slechts aan de poot; 14. Lijm die bij S alles in orde maakt; 15. Krijgertje op het water? 19. 't Kost moeite op die bol te komen en dan in de lucht te blijven; 22. Is uiteindelijk op eerste kwaliteit gemalen; 24. Dom om een maat heel anders in de greppel te gooien; 26. De kleine verleider haalt het publiek binnen; 28. 'Naaste' onderreind; 29. We verdelen niet de boom op het bed; 30. Afruk van een plaat? 31. Ruimte voor het gebeurde geld van de vroege groente.

Vertikaal: 1. Zo zal het geschieden! Heuvels bij vloed en alles door de verlaten liggen anders opgesteld verboden. 4. De kosten voor officiële papieren worden meteen worden betaald; 5. Voort naar dit verblijf; 6. Misselijk makend door een stuk land; 7. Dit is er een avontuur; 10. Kwaad wijf met eeri instrument op het water; 13. Die kopert om er beter van te worden; 14. Eenbaat het dier van de man met de hoge muts. Het meisje uit de volgende; 17. Zo rond thee een barlied zingen en er dan eten. Textielfabriek! 20. Slaaf dit op kaarten? We spelen er mee tot K weggaat, de zwarten blijven dan over; 23. U, keur bent, zo te horen, bij dit vrouwtje gewent. 25. Dat is je ware! 27. Na een tel hierbij uitverkoren. 28. Deugniet van jongen.

UITGEVERSMATASCHAPPIJ Limburgs Dagblad bv

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemond
K.J. Verwer
Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen
Telefoon:
Abonnementen 045-739881
Advertenties 045-739886
Algemeen 045-739911
Pico-advertenties 045-719966
Fax:
Advertenties 045-739204
Algemeen 045-739364
Redactie 045-739264
Banken:
ABN Bank Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100
Rayonkantoren:
Brunsum 045-256363
Gelse 046-748868
Heerlen-Centrum 045-717719
Kerkrade 045-452932/455506
Maastricht 043-254477
Roermond 04750-18484
Sittard 046-515577
Valkenburg 04406-15045

Abonnementen:
Bij vooruitbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:
per maand f 27,45
per kwartaal f 82,35
Per acceptgiro:
per maand f 28,45
per kwartaal f 83,35
losse nummers f 1,60
Bij: 30
Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertementeven en overeenkomstig de Algemeen Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

het kristallen kasteel

recept

Appel-mango jam

Benodigdheden voor ongeveer 6 potten: 2,3 niet te rijpe grote mango's (ca. 1 kg), 1 kg appels, 3-4 el citroensap, ca. 1,5 kg geleisuiker, 1 anijsblokje.

Mango's halveren, vruchtvlees uit schil nemen. Appels in viertjes snijden, klokhuis en schil verwijderen. Partjes appel raspens, stukken mango zeer fijn snijden. Beide vruchten in een grote schaal doen en wegen.

Citroensap en verkruideld anijsblokje toevoegen en vervolgens een hoeveelheid geleisuiker die gelijk is aan het gewicht van de schoongemaakte en kleingesneden vruchten. Roer de geleisuiker en vruchten in de kom goed dooreen en laat dit zo 10 minuten staan. Breng de inhoud van de kom vervolgens al roerend aan de kook en kook er volgens aanwijzingen op het pak geleisuiker jam van.

Zet de schoongemaakte en met kokend water omgespoelde potten op een doek op het aanrecht klaar en vul de potten met de warme jam. Sluit de potten direct af en bewaar ze op een koele donkere plaats.

Van onze correspondent

'Sparren' voor uur van de waarheid

Clinton en Bush hebben de afgelopen dagen 'schaduwdebatten' gehouden. Zij oefenden met 'sparringpartners' op elke mogelijke vraag en elke denkbare valstrik, die maar voor hen gespannen kan worden. Clinton zal daarbij ongetwijfeld zijn verdediging over zijn dienstplicht en over zijn Rusland-reis hebben geoefend.

Bush oefende met zijn begrotingsdirecteur Richard Darman als stand-in voor Bill Clinton. Een goede keuze, want Clintons

aanvallen zullen hoofdzakelijk over Bush's falende economische beleid gaan. En zijn vroegere stafchef John Sununu 'speelde' Perot. Een betere imitator van de bizarre Texaan is niet denkbaar.

Clinton oefende op een lager niveau, met twee naaste medewerkers van zijn staf. En Perot? Die zal ongetwijfeld zeggen dat hij geen oefening nodig heeft om het Amerikaanse volk duidelijk te maken dat het roer in Washington om moet. Perot wordt

de grote onbekende factor in de drie debatten van komende week.

Dinsdag treden ook de kandidaat-vice-presidenten, Dan Quayle en Al Gore tegen elkaar in het strijdperk. De Republikeinen houden hun hart vast voor de stevast blunderende Quayle, die geen sterke 'debater' is, om het zacht te zeggen. Zijn eigen vrouw zei eens dat hij zelfs geen geschreven tekst foutloos kan voorlezen.

Dat wordt wat, want Quayle heeft aangekondigd te zullen citeren uit een boek dat Gore geschreven heeft. Nu willen de reglementen van deze debatten dat de kandidaten geen 'hulpmiddelen' mogen meebrengen, dus ook geen boeken. „Geen probleem”, antwoordde Gore. „Als ik dan maar een aardappel mag meenemen”.

Alders: strenge controle op milieusubsidies

DEN HAAG – Minister Alders gaat strenger controleren of zijn subsidies aan gemeenten voor milieubeleid, ook daadwerkelijk voor dit doel worden gebruikt. Hij schrijft dit in een brief aan de Tweede Kamer. Het gaat met name om bijdragen voor bestrijding van geluidshinder, het aanpakken van bodemsanering en het aanstellen van milieuablembanen. Aanleiding voor de scherpere controle is de weigering van de accountantsdienst van het ministerie om de milieurekening over 1991 goed te keuren.

Medicijngebruik door ouderen vaak slecht

AMSTERDAM – Het gebruik van te veel medicijnen door oudere mensen leidt dikwijls tot ernstige lichamelijke klachten en niet zelden tot de dood. Dit blijkt uit verschillende onderzoeken in Westerse landen die deze week zijn gepresenteerd op het eerste congres van de Europese Federatie voor Farmaceutische Wetenschappen in de RAI in Amsterdam. De studies tonen aan dat het aantal door artsen afgegeven recepten stijgt met het klimmen der jaren. Vaak gebruiken ouderen meerdere medicijnen tegelijkertijd.

Lering

Morgen vinden de ongetwijfeld diep ontroerende rouwplechtigheden plaats voor de slachtoffers en nabestaanden van de ramp in de Bijlmermeer. Voor velen zullen deze bijeenkomsten een zeer aangrijpende maar essentiële factor zijn in het persoonlijk verwerkingsproces. En voor allen zouden zij de aanzet moeten zijn tot een bezinningsproces.

De schrijnende beelden van de ramp en haar onmiddellijke nasleep staan ieder nog helder voor de geest, evenals de vele vragen die zij in snel tempo opriepen.

Voorop staat de kwestie van de technische veiligheid en het onderhoud van vliegtuigen. Het feit dat de overheid en de luchtvaartautoriteiten gegevens over toestellen die boven Nederland mankeerden vertoonden of leken te vertonen, zorgvuldig geheim houdt, wekt twijfel en zorg. Niemand wil zeggen hoeveel vliegtuigen er per jaar na het opstijgen op Schiphol moeten terugkeren, noodgedwongen of uit voorzorg.

De vliegtuigfabrikant Boeing pakt vooralsnog geen enkele aansprakelijkheid op en de luchtvaartmaatschappij El Al heeft in verklaringen over de technische voorgeschiedenis van het ramptoestel het nodige draaiwerk vertoond.

Bij de fysieke opvang van de overlevenden zijn onnodige bureaucratische fouten met formulieren en pasjes gemaakt en bij de psychische opvang staan hulpverleners voor een bijna onmogelijke taak.

De problematiek van de illegale immigranten is door deze ramp nog eens op uiterst pijnlijke wijze belicht: in een land waar ongeveer alles geregistreerd wordt, bestaat het dat niemand weet hoeveel mensen in een bepaald flatgebouw wonen.

Daarnaast zijn het verbeteren doorzettingsvermogen en de inzet van de reddingswerkers, brandweer, politie, en andere hulpverleners aanleiding voor een positieve bezinning. Want voor iedere plunderaar die misbruik heeft gemaakt van de consternatie na de ramp, staat een veelvoud van mensen dat om humanitaire redenen zijn diensten aanbodt of als bezeten gewerkt heeft om te redden wat er te redden viel.

We zijn er nog niet van af. In de lange nasleep van de ramp zullen nog vele zaken het nieuws halen; zowel op positieve als negatieve wijze. Het zij zo. Laat de herdenkingen van morgen in ieder geval tot bezinning leiden, opdat ook uit dit vreselijks blijvende lering getrokken kan worden, zowel over de zaken die goed waren als de dingen die rechtzetting behoeven.

R.B.

CDA-ruzie over gezinsvorming

DEN HAAG – De onenigheid in de Tweede-Kamerfractie van het CDA over het afremmen van gezinsvorming, is verscherpt. Een meerderheid van de fractie, onder aanvoering van fractieleider Brinkman, vindt dat er een inkomenseis gesteld moet worden aan mensen die een bruid of bruidegom uit het buitenland naar Nederland willen laten overkomen. Zij vinden de woordvoerder minderheden en vreemdelingenzaken van de fractie, Krajenbrink, tegenover zich.

Krajenbrink zegt dat er 'een morele grens' wordt overschreden als er inkomenseisen aan trouwlustigen worden gesteld. Hij overweegt zijn woordvoerderschap op te geven, als Brinkman volgende week tijdens de algemene beschouwingen een pleidooi houdt voor het stellen van inkomenseisen. „Dit is voor mij een vrij fors punt”, aldus Krajenbrink, wiens visie gesteund wordt door maximaal tien van de 54 CDA-kamerleden.

Krajenbrink is op zich niet tegen het verscherpen van de regels voor gezinsvorming. Zo pleit ook hij met de rest van de fractie voor het verhogen van de minimumleeftijd, voordat bruid of bruidegom naar Nederland mag komen. Dit om een dam op te werpen tegen zogenaamde kinderhuwelijken tussen voornamelijk Turkse of Marokkaanse partners. Ook staat Krajenbrink achter het invoeren van een langere wachttijd voor trouwlustige allochtonen. Dat betekent dat iemand pas een huwelijkspartner mag laten overkomen, wanneer hij of zij minimaal enkele jaren in Nederland heeft gewoond.

Het stellen van een onverkorte inkomenseis voor zowel Nederlanders als allochtonen, gaat Krajenbrink echter „een stap te ver”. Hij vreest hierdoor discriminatie van de lagere inkomensgroepen en denkt dat dit niet gepikt zal worden door de samenleving. Ook zou zo'n inkomenseis ertoe kunnen leiden dat bijvoorbeeld gehandicapten of bijstandsmoeders, die niet in hun eigen inkomen kunnen voorzien, nooit een buitenlandse huwelijkspartner kunnen laten overkomen naar Nederland.

(ADVERTENTIE)

limburgs dagblad

BINGO

12
79
34

Zaterdag 10 oktober 1992

In de krant van gisteren, vrijdag 9 oktober, zijn door een menselijke fout verkeerde bingo cijfers geplaatst. De bingo cijfers die dagelijks in de krant worden gepubliceerd, liggen vast in een notariële akte. De cijfers van gisteren zijn dus ONGELDIG en geven derhalve geen recht op prijzen.

Hierboven vindt u de juiste cijfers. Het betreft de laatste drie cijfers van de trekking van spelronde drie, die nog recht kunnen geven op troostprijzen. Zie ook pagina 10.

Wanneer u ALLE nummers op één van de 6 bingo strips kunt aankruisen, heeft u BINGO! Als dat zo is dient u dit vandaag tussen 9.00 en 12.00 uur telefonisch te melden. Bel 045-739888.

De kaarten voor de volgende spelronde zijn nu te koop bij de winkeliers met het bingo vinyl.

U heeft 6 kansen voor f 4,00.

Met meer kaarten, nog meer kans.

Limburgs Dagblad bingo, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Verpunning voor Limburgs Dagblad Bingo is verleend door de Staatssecretaris van Justitie onder no. L.O. 2002-119-134-92 d.d. 10-8-1992.

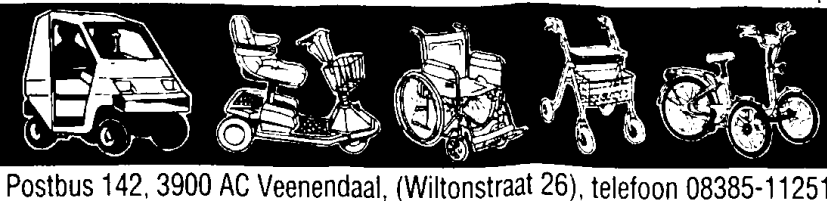

● De Britse premier John Major juicht tevreden naar zijn gehoor tijdens het congres van de Conservatieve Partij in Brighton. Foto: REUTER

(ADVERTENTIE)

Slecht ter been? Maak uw keuze en ga overal heen!

Bij Waaijenberg kunt u alle denkbare vervoermiddelen en hulpmiddelen vergelijken en testen. Speciale aanpassingen kunnen worden gemaakt.

Postbus 142, 3900 AC Veenendaal, (Wiltstraat 26), telefoon 08385-11251

Kabinet in advies aan onderwijs 'Voorkeur voor vrouwen niet dwingend opleggen'

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Het kabinet wil scholen niet dwingen om de achterstand van vrouwen in de schoolleiding weg te werken. Het kabinet is weliswaar ontevreden over het geringe aantal vrouwelijke directeuren in onder meer het basisonderwijs (13,2 procent) en in het voortgezet onderwijs (7 procent), maar de vrijheid van onderwijs laat niet toe dat een voorkeursbehandling voor vrouwen dwingend wordt opgelegd.

Door de vele fusiegolven in het onderwijs dreigt het aantal vrouwelijke schooldirecteuren nog verder af te kalven. Het kabinet betreurt dat, ook om onderwijskundige redenen. „Jongens en meisjes moeten ervaren dat de rol van leider zowel voor vrouwen als voor mannen is weggelegd”, aldus de kabinetsreactie op een advies van de Emancipatieraad om het aantal vrouwelijke directeuren op te krikken tot 50 procent.

Scholen krijgen wel de plicht eens in de twee jaar op schrift te zetten wat hun beleid is ten aanzien van

vrouwelijke directeuren. „Hiermee wil het kabinet scholen stimuleren zich te beraden op het instrument positieve actie”. Daarnaast krijgen fuserende (basis)scholen de vrijheid om ofwel de voormalige directeur ofwel de voormalige adjunct-directeur tot het hoofd van de nieuwe school te maken. Daarmee wil het kabinet het automatisme doorbreken dat de voormalige directeur (meestal een man) zijn positie behoudt in de nieuwe school ten koste van de adjunct-directeur (meestal een vrouw).

Streefcijfers

Het kabinet heeft wel streefcijfers opgesteld. Het aantal vrouwelijke directeuren in het basisonderwijs moet naar 28,5 procent in 2000, in het voortgezet onderwijs naar 20 procent, in het beroeps- en volwassenenonderwijs van 7 procent naar 22 procent en het aantal hoge functies in het hoger beroepsonderwijs dat door vrouwen is bezet moet omhoog van 3 naar 18 procent, eveneens in 2000. Ook in het wetenschappelijk onderwijs moet iets veranderen, vindt het kabinet.

De studentenpopulatie is voor de helft vrouw, maar het aantal vrouwelijke hoogleraren is 5,5 procent. Dat moet in 2000 10 procent zijn vindt het kabinet.

Niet alle producenten hoeven bekend te zijn Baanbrekende uitspraak in zaak DES-dochters

DEN HAAG – Met de uitspraak van de Hoge Raad in de kwestie van de DES-dochters is volgens advocaat mr. H.A. Bouman van advocatenkantoor Trenité van Doorne de grootste hobbel in het nu zes jaar durende proces genomen. „Doordat de Hoge Raad de zogenaamde alternatieve causaliteit heeft toegepast, hoeven de eiseressen niet alle producenten van DES te kennen en hoeft niet te worden aangetoond van welke producent de moeder het middel heeft geslikt”.

Bouman acht de uitspraak van de Hoge Raad baanbrekend. In feite zegt de Hoge Raad 'verschillende kunnen het gedaan hebben, je weet niet wie, maar je mag ze allemaal op hun fout aanpreken'. Bouman vergelijkt het met het geval dat drie mannen met een hagelshot iemand neer schieten. De getroffen valt dood. Je kunt niet aantonen wiens schuld het was, maar het is duidelijk dat ze alledrie schuldig kunnen zijn.

Bij de inhoudelijke behandeling bij het gerechtshof in Den Haag zullen volgens Bouman een medische en juridische vraag centraal staan. Medisch moet worden aangetoond dat de kankersoort 'claire cell adenocarcinoom', dat bij de DES-dochters werd geconstateerd, van het gebruik van DES komt. DES was een kunstmatige stof met de werking

van het vrouwelijke hormoon oestrogeen, dat miskramen moest voorkomen. En juridisch moet volgens Bouman worden bewezen dat de fabrikanten van DES onzorgvuldig hebben gehandeld met het op de markt brengen en blijven brengen van DES.

Onderzoeken

Volgens Bouman tonen tientallen medische onderzoeken aan dat de ziekteverschijnselen aan het gebruik van DES door de moeder zijn toe te schrijven. Ook ten aanzien van de juridische vraag staan de eiseressen volgens hem sterk. DES was in Nederland van 1947 tot 1974 op de markt, terwijl het in de Verenigde Staten al in 1971 uit de markt was genomen, toen de eerste kankergevallen zich openbaarden.

Volgens Ellen 't Hoen van het DES Actie- en Informatiecentrum zal de uitspraak van de Hoge Raad een grote opsteker zijn voor alle DES-dochters in Europa. In Frankrijk is onlangs een groep van DES-dochters de juridische aansprakelijkheidsprocedure gestart. Alleen in de Verenigde Staten hebben farmaceutische bedrijven DES-dochters schadevergoedingen moeten uitbetalen. Daar is overigens een dergelijke vergaande aansprakelijkheid in de rechtspraak nooit aanvaard.

(ADVERTENTIE)

Sterkte pleegouders!

Vandaag demonstreren in Utrecht honderden pleegouders voor:

- verbetering van de kwaliteit van de pleegzorg;
- een gelijkwaardige positie;
- een kostendekkende pleegvergoeding.

Wij staan achter hun eisen en wensen ze veel succes.

Centrale voor Pleeggezinnen Noord-Brabant en Limburg

piccolo's
Voor méér resultaat

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met een woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: f 1,30.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden f 1,15 per mm. Onroerend Goed en Bedrijven Transacties f 1,80.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: f 1,80.
Advertenties onder nummer f 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag f 4,75.

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.

Enkele rubrieken UITSLUITEND a contant en met legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966

Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt donderdag 17.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door meer dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.

(Bf) Cebus Summo Scanner

Personeel aangeboden

FREELANCE COPYWRITER
verzorgt uw bedrijfsteksten:
advertentieteksten
correspondentie op maat
verkoopbriefjes, mailings
uitnodigingen etc.
BEL: 043-635242 of

SCHRIJF: Buro Assist
Postbus 834
6200 AV Maastricht

Vermist/Gevonden
f 200.- BELONING voor degene die inf. kan geven die leidt tot teruggave van gest. VESPA. Ciao. Kent. GG5000 KI. rood, witte sterv. Werd op ma. 5 okt. ontv. bij Apotheek Smithuis te Chevremont. 045-464614.

Gevonden LAPJESKAT, omg. Schaesberg (kerk, Hoofdstad). 045-428499

Personeel gevraagd

Fa. R K N Bouw vraagt met spoed **TIMMERLIEDEN**, metselaars ook kolonnen voor haar werken in Duitsland. 045-274121, H.v. Veldekr. 3, Brunssum.

Fa. WGW Bouw. Voor direct geveer. voor Duitsland **METSALAARS**, betonmetselaars. Ook kolonnen. 045-231336/ 230477. Hommerweg 77, Heerlenbroek.

VOEGERS en koppenzetters gevraagd. Tel. 046-525658.

Bouwbedrijf Sittard zkt. **METSALAARS** en betonmetselaars. 04492-1719.

Mildner bouwbedrijf vraagt **METSALAARS**, omgeving Aken, Keulen. Tijdens kantooruren 045-231200.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Chauffeurs

Breko B.V.
te Heerlen vraagt:
chauffeurs m/v
* flexibele instelling.
* enige stuur kennis gewenst.
Int. en sol. na tel. afspraak. Tel. 045-215555.

City Tax - 045-424242
vraagt net weekend chauffeurs parttime en fulltime chauffeurs
Maak een telefonische afspraak tijdens kantooruren.

Gevr. parttime **TAXI-CHAUFFEURS** voor week- en zondags overdag. Persoonlijk aanmelden. Grootveld, Haefland 18, Brunssum van ma t/m vrij.

Distributiebedrijf zoekt **CHAUFFEUR** met rijbewijs C en ch. diploma voor dagritten op motorwagen. 39-urige werkwake. Schrift. sol. voor 14-10 sturen naar Br. o. nr. B-2899, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Rest. "In de Gekroonde Haan", Heerlen vraagt parttime **MEDEWERKERS**, 20 jr. voor keuken en bediening. Ook voor de week-ends. Tel. aann. dag, na 10.00 uur 045-711373.

Horeca personeel

Pep per mill
vraagt
Buffetbediende (met ervaring)
Aanmelden Peppermill: vrijdag en zaterdag va. 21.00 uur.

Lunchroom 't Loon
vraagt
Leerling-serververster en Afwashulp
op afrop, leeftijd plm. 18 jaar.
Na tel. afsp. dhr. Smeets 045-711186.

Medewerkers
Leefijd vanaf 18 jr. Full-time of part-time dienstverband. Telefonisch aanmelden: 045-719450

STUDENTEN/
scholieren opgelet! Zoek je voor de weekenden en vakanties een leuke en afwisselende baan? Bel dan nu: Motel Heerlen vraagt enthousiaste jonge mensen voor het restaurant M.V. Leefijd vanaf 18 jr. Telefonisch aanmeld. 045-719450

Gevr. ervaren **FRITURE-HULP** m/v voor 2 à 3 avonden per week. 045-457845.

Gezocht erv. **FRITURE-HULP** voor woensdag, zaterdag. Tel. 045-214039.

Gevraagd nette **GAST-VROUW** voor 2 à 3 avonden per week. Tel. 045-441877.

Huishoudelijk personeel / Oppas

Gevr. flexibele **OPPAS** voor 2 kind., 3 jr. en 8 mnd., enkele dagen p.w.k. Heksenberg, 045-225306.

HULP in de huishouding gevraagd, 1 ochtend per week. Tel. 045-711266.

Lieve zelfst. **OPPAS** gev. voor onze 3 kinderen van dinsdag t/m vrijdag van 11.00 tot 18.00 uur, in bezit van rijbewijs. Tel. 043-210247 na 17.00 uur.

OPPAS gevraagd per 19 okt 5 tot 15 uur p.w.k. Tel. 045-714222.

Gevr. zelfst. **HULP** in de huishoud., 4 uur p.w.k. Kerk-rade-centr. Tel. 045-453455.

Met sp. gev. besch. huish. **HULP** voor maand/woensd./vrijd. middag bij hoogbejaarde alleenst. dame, Heerlen-Molenberg. Int. 045-422279 na 17 uur.

Gevraagd **HULP** in de huishouding zonder kinderen, 2 x 4 uur per week. Moet secuur en netjes zijn, geen grof werk. Lft. v.a. 40 jaar. Tel. 046-751213 na 18 u.

Gevr. **POETSHULP** voor meerdere dagen per week. Tel. 045-741867 of 717873.

Gevr. **INTERIEURVERZORGSTER** voor modern woonhuis te Heerlerbaan, voor ca. 10 uur per week. Tel. reacties. 045-428333.

Kantoorpersoneel

ADMINISTRATIEF medewerker/ster gev. voor enkele uren per week. Werktijden in overleg. Info: 045-423364 tussen 12.00 en 14.00 uur.

Wij zijn op zoek naar een ervaren **OFFSET-DRUKKER** voor een overheidsinstantie. Voor meer inf. 045-711001.

Technisch personeel

Installatiebedrijf J. Daniels B.V. te Voerendaal vraagt:

Pijpfitters met las-ervaring
in bezit van rijbewijs
Soll. na tel. afspraak: 045-751591 tussen 16.30-18.00 uur.

Bouwbedrijf zoekt Beheerder
i.b.v. aannemerspapieren. Br.o.n.r. B-2852, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

CONSTRUCTIE-bankwerkers Pijpmonteurs-Tig laser SBE Mach. Apparatenbouw. Eijdsdon 04409-2040.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Uitzendbureau's

Dactylo Uitzendbureau heeft de banen!

Produktiemedewerkers m/v
Wij zoeken kandidaten die willen werken in 2-ploegendienst voor diverse bedrijven in Landgraaf en Kerkrade. Informatie bij Dactylo Kerkrade.

Duizendpoten m/v
Wij zoeken gemotiveerde kandidaten voor diverse werkzaamheden. Informatie bij Dactylo Kerkrade.

Koeriers m/v
voor besteldiensten zoeken wij kandidaten in de leeftijd tot 20 jaar die in het bezit zijn van een rijbewijs-B voor een relatie in Kerkrade. Informatie bij Dactylo Kerkrade.

Kok m/v
Voor een leuk bedrijf in Gulpen zoeken wij een zelfstandig werkende kandidaat in de leeftijd tot 26 jaar die ambitieus is ingesteld en leiding gaat geven aan de keukenbrigade. Heeft u ervaring en bent u in het bezit van eigen vervoer? Reageer dan direct! Bij gebelken geschiktheid biedt deze baan goede toekomstmogelijkheden. Informatie bij Dactylo Heerlen.

Leerling kok m/v
Voor een relatie in de omgeving van Gulpen zoeken wij kandidaten met de opleiding LTS-consupiet of met feeling voor koken op nivo. In het bezit van eigen vervoer is een must. Informatie bij Dactylo Heerlen.

Schoonmaakmedewerkers m/v
Voor diverse schoonmaakprojecten zoeken wij kandidaten in de leeftijd tot 23 jaar die in het bezit zijn van rijbewijs B. Informatie bij Dactylo Kerkrade.

Bel meteen voor meer informatie of kom langs bij Dactylo Uitzendbureau in Kerkrade, Pancratiusstraat 22, 045-353592 of bij Dactylo Uitzendbureau in Heerlen, Tempelsplein 33, 045-712336.

Tempo Team Uitzendbureau
zoekt:
Machine-bedienden m/v

voor een relatie in Kerkrade. Wij zoeken gemotiveerde kandidaten, die mee willen helpen met de productie. De werkzaamheden bestaan uit het bedrukken en bewerken van papieren verpakkingen. Tevens draagt u zorg voor de juiste doering van food en non-food producten. Leefijd: vanaf 18 jaar. U bent flexibel, secuur en bereid in 3-ploegendienst te werken. In verband met de bereikbaarheid van het bedrijf is eigen vervoer vereist.

Pakketbezorger m/v
voor een posthandelbedrijf in Kerkrade. Wij zoeken een kandidaat die iedere dag van 17.15 tot 20.45 uur beschikbaar is voor busluchting en pakketbezorging. De werkzaamheden worden met een auto van het bedrijf verricht. De baan is voor enkele maanden en is leuk voor een student. Bent u in het bezit van een rijbewijs B/E en zoekt u werk voor enkele uren p.d. neem dan contact met ons op.

Operators m/v
voor het coaten en lamineren van film en folie van hoogwaardige toepassingen in ondermeer elektronische, grafische en medische industrie. De werkzaamheden bestaan uit de bediening van machines, het prepareren van chemicaliën en het oplossen en/of versturen van producten in magazijn en expeditie. U hebt een afgeronde LBO-opleiding, een flexibele instelling en kennis van de Engelse taal. Tevens bent u bereid eventueel in ploegdienst te werken indien noodzakelijk. Verder bent u accuraat, netjes en hebt u kwaliteitsbesef. Minimaal 2 jaar werkervaring is vereist. Informatie: 045 - 46 56 66, Wilma Smaling KERKRADE, GRUPELSTRAAT 35

Techno Time
de technische uitzendgroep
Heeft werk voor
Onderhoudsmonteur productie machines
PLC/CNC/Spuigtest machines.
3 jaar relevante ervaring. Regio Brunssum.

Produktieleider CNC verspaning
4 jaar ervaring met CNC technieken.
Leidinggevende capaciteiten. Regio Oostelijk Mijnstreek.

Zelfstandige CV monteur
Diverse projecten

Konstruktie bankwerkers
Diverse projecten

Loodgieter
Diverse projecten

Mocht hier geen geschikte vacature voor u bij zijn, kunt u toch reageren!!!

Techno Time
Nobelstraat 1, 6411 EK Heerlen, telefoon 045-717183.
(24 uur per dag bereikbaar)

Techno Time
Voor goede technici wordt 't Techno Time

Adia Keser uitzendbureau zoekt voor diverse bedrijven in de regio Kerkrade/Landgraaf

Inspektors m/v
Je kunt full-time in dagdienst aan de slag, maar het is ook mogelijk 'losse diensten' te draaien.

Ben je stressbestendig en hou je ervan stevig aan te pakken? Neem dan contact op met Dymphy Lenssen van onze vestiging in Kerkrade, tel. 045-463700 of Miriam Kuiper in Landgraaf, tel. 045-326595, of met onze vestiging in Heerlen, tel. 045-713120 of onze vestiging in Hoensbroek, tel. 045-231680.

ADIA KESER
UITZENDBUREAU

KEIEN GEVRAAGD

Vedior Uitzendbureau heeft direct werk voor de volgende keien van uitzendkrachten:

OPROEPBANKMEDEWERKERS
Voor diverse banken in de regio Maastricht/Heerlen zijn wij op zoek naar baliermedewerkers voor zowel de geldhandelingen- als adviesbale. Het gaat om full- en part-time banen. Ervaring binnen het bankwezen is vereist. Informatie: Chris Godfroy, Maastricht.

ADMINISTRATIEF MEDEWERKER
Wij zijn op zoek naar een administratief medewerker met een meao-opleiding voor een bedrijf in Maastricht. Kennis van WP 5.1 is vereist evenals goede contactuele eigenschappen. Het betreft een part-time baan voor circa 25 uur in de week. Baan met toekomstperspectief. Informatie: Monique Tonk, Maastricht.

BOEKHOUDKUNDIGE
Voor een bedrijf in Heerlen zijn wij op zoek naar kandidaten die minimaal 4 jaar gedegen werkervaring hebben en niet ouder zijn dan 30 jaar. Opleiding: meao-/MBA-niveau. Deze baan biedt toekomstmogelijkheden. Informatie: Jacqueline van Loon, Heerlen.

HUISVROUWEN
Voor een groot bedrijf in Heerlen zoeken wij kandidaten die op afroep als chauffeur/besteller willen werken. De werktijden van deze functie liggen tussen 06.00 en 22.00 uur. Deze opdracht gaat langere tijd duren. Informatie: Monique van Swam, Heerlen.

Alle functies m/v. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de onderstaande filialen.

VEDIOR
UITZENDBUREAU
Helmstraat 2a, Maastricht, 043 - 256768
Dr. Poelsstraat 14, Heerlen, 045 - 741744

MTS-er autotechniek M/V, 1e AUTOMONTEUR, kennis van auto-electronica, nis van benzine/diesel-injectie plus electronica. Uitzendbureau Start 046-527909

Winkelpersoneel

C 1000 Supermarkt Vestjens
Wilt U ook eens iets anders en nieuwe ervaringen opdoen in een jong en DYNAMISCH LEVENSMIDDELENBEDRIJF met tevens diverse PROMOTIE-MOGELIJKHEDEN voor de goede medewerkers.
Hiervoor zoeken wij:

Winkelbediende/cassière m/v
Verkoopers(sters) vleswaren
Voor full-time 38 uur per week. U zult zich voornamelijk bezig houden met werkzaamheden t.b.v. de verschillende afdelingen binnen ons bedrijf.

Functie-eisen: Leefijd min. 18 tot 20 jr., min. Middelbaar Onderwijs, goede contactuele eigenschappen, klantvriendelijk en representatief. Ook bieden wij mogelijkheden tot het volgen van interne opleidingscursussen. Salaris wordt vastgesteld op grond van de C.A.O. voor het levensmiddelenbedrijf. Sollicitaties schriftelijk te richten aan: C 1000 Vestjens, Voskullenweg 48, 6416 AL Heerlen.

Voor onze liquidatie-opruiming in Geleen, zoeken wij voor circa 2 maanden enkele

Verkoopsters
beslist bekend in de juweliersbranche.
Part-time of full-time.
Een reactie naar: Ned. Juwelierscentrum, tel. 04492-3842.

Super Savelberg vraagt voor afdeling slagerij en brood-kaasafdeling ervaren full-time en part-time

verkoop-medewerkers M/V
Schriftelijke sollicitaties aan Super Savelberg, Mgr. Hanssenln. 83, 6433 BK Hoensbroek.

Gevraagd nette **VERKOOP-STER** voor specialzaak te Kerkrade, ongev. 20 uur per week. Enige erv. vereist. 045-316576 b.g.g. 463699.

Gevr. represent. **DAME** met ruime verkoperv. v. part-time functie in meubelbranche. Goede kennis Duitse taal en type-erv. vereist. Br. o.n.r. B-2552, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Verkoopervaring in de parfumerie-branchen? Of een opleiding in de cosmetica? Fijn! Wij hebben voor een jonge **VROUW** (20-22 jr.) met een onberispelijke uiterlijke presentatie, in een goed warenhuis leuk werk in de beautystand. Geregeld terugkerend en free-lance. Bel T.R.S. tijdens kantooruren. 02940-10806.

Diversen personeel

Pompbediende / Kassier
gevraagd part-/fulltime, dag- en nachtdienst. Tel. 045-413977.

Limburgs Dagblad
vraagt
Bezorg(st)ers Voerendaal

Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen. Geerstraat 5, Heerlen, Tel. 045-717719.

Als U tussen 18 en 45 jaar oud bent en in bezit van auto en telefoon, kunt u in aanmerking komen voor onze gratis opleiding tot:

Vertegenwoordiger/ster
waarbij U tijdens de opleiding reeds een inkomen ontvangt, en na voltooiing studie, desgewenst in vaste dienst kunt komen. Ervaring is niet vereist. Uw brief, met genoten opleiding etc. wordt door ons vertrouwelijk behandeld. Avesta Nederland B.V. Postbus 107, 6000 AC Weert.

Sirkel zoekt per direct mensen voor de afbraak van

Leidinggevende personen
Kunnen wij via de telefoon net herkennen. Maak daarom telefonisch een afspraak voor een persoonlijk gesprek. Tel. 045-322123 of 09-492419466970.

Hilfe!
Wie suchen noch mehrere nebenberufliche Mitarbeiter
In Ihrem Wohngebiet zur Betreuung eines festen Kundenstammes bei einer Deutschen VERSICHERUNGSGESELLSCHAFT. Guter Verdienst bei freier Wahl der Arbeitszeit. Unverbindliche Auskunft erteilt:
F. Jung, Tel. 09-49.241.151776

Hago Nederland BV zoekt een
Representatieve HUISDAME, die ook bereid is lichte schoonmaakwerkzaamheden te verrichten in een kantoorpand in het centrum van Heerlen. Werktijden: ma. t/m vr. van 11.00 tot 15.00 uur. Betsaling volgens CAO en u ontvangt 8% vakantietoelag. Voelt u zich tot deze vakature agetrokken dan kunt u kontakt opnemen met Désirée Schaapkens, Telefoon 045-426677.

Gevraagd
kapper/kapster voor 4 à 5 dagen.
Mex Haarmode
Tel. 045-710634.
Weltertuynstraat 9, Heerlen.

Kunstnijverheidatelier vraagt:

Thuiswerksters
Artistiek werk, prima verdiensten, penceel erv. gewenst. Bel nu 9.00-10.00 uur. Tel. 046-377191, vraag naar Angelique of Bettina.

Gevraagd

Turnleider m/v
voor div. uren.
TURNVERENIGING FURENTHALA
045-752223 na 17.00 uur.

Met spoed gev. parttime **TAXICHAUFFEURS**, evt. WAO-er, dag- en nacht dienst en erv. centralist voor de nachtdienst. Julianastr. 6, Brunssum. 045-252444.

Ongelooflijk maar waar!!! **HERFSTVAKANTIEWERK** en of bijverdiensten in de verkoop (plm. f 100,- per dag) voor studenten en scholieren. Min. 17 jaar. Reageer snel 046-582653 uitsluitend tussen 18.00 en 20.00 uur.

Gezocht leuk(e) **MEISJE(S)** voor privéwerk, appartement beschikbaar. Int. tel. 046-524481.

Voor direct leuke **MEISJES** gev. v. club. Prima voorwaarden en garantieregeling. Inwoning mog. Werk. in overleg. Info: 045-423364 of na 14.00 uur 045-317032

Leuke **ONTVANGST-DAME** gez. voor club in middag of avonden, tevens voor tel. bediening. Info: 045-423364

Dames en heren opgelet! Unieke kans. Wilt u een goede **BIJVERDIENSTE** of zelfs zelfstandig worden? Zonder investering bel dan Tel. 045-216764.

Limba recl. service vraagt **BEZORGERS** vanaf 15 jr. in Brunssum, Simpelveld, Ubach over Worms, Beek, Heerlen (centrum), Zeswegen, Welten, Rennemig en Maastricht (Amby, Eijdelgaard) Bel tijdens kantooruren tel. 08850-21428.

Gevr. **TOPMANAGERS** financieel onbegransde mogelijkheden. Faxnr. 04759-1663.

Tip des tages. Jeden Monat DM. f 1.200,- dazu verdienen (kein assendenst). Info: 045-465659 Samst. und Sonnt. ab 14 bis 20 Uhr.

Gezocht M/V die enkele dagen in de week enkele uren p.d. tot hele dagen aard-appelen willen **UITLEZEN** op een sorteerbedrijf omg. Schinveld. 06-52107918. Na 21 uur 045-212421.

Kamers aangeboden/gevraagd

KAMER te h. voor werkend pers. boven 30 jr., gemeub. f 450,- p.mnd., all-in. Tel. 045-427711.

Ruim gemeub. **ZIT-SLAAP-KAMER** gebr. v. keuken en badk. Tel. 045-715624.

Kamer te **NUTH**, eigen entree, op verbouwd boerderij, f 350,- all-in. Tel. op afsp. 045-426488.

KAMER te h. aangeb. v. studentie Veldwezelt (Belgie), 20 min. v. Maastricht, f 310,- p.mnd. 0932-89416516.

Woningruil

Aangeb. 's-Hertogenbosch. Benhuis 4 kamers f 220,- p.m. Gezocht: 2-3 kamerw. Maastricht of omstr. zelfde huur. L.W. Hoff, St. Maartensstr. 24, 5211 ZJ, Den Bosch.

Bedrijven/Transacties

Autodiefstal
No-claim verlies door diefstal van of inbraak in auto? Wij kunnen Uw no-claim herstellen. Informeer naar onze mog. Hako Assurantie Hoensbroek. Tel. 045-212834.

Kerstkaarten
voor markthandelaren, winkeliers, verenigingen enz. Doosjes, pakjes met en zonder envelop. Beslist de laagste prijs!! Groothandel in wenskaarten B. Gubbels, 045-228082 na 18.00 uur.

Groot eetcafé
Centr. Maastricht. Int. Br.o.n.r. B-2791 LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Ter overname aangeboden club **CASA ROSSA**, Rijksweg 594, 3630 Maasmechele. Tel. 09-3211773757.

Te h. gev. klein **FAMILIEHOTEL**, broodjezaak van eetcafé. Br.o.n.r. B-2874 LD, Pb 2610, 6401 DC Heerlen.

Reparaties

Diepvries/koelkastreparatie meestal binnen 12 uur. **TEBBEN** koeltechniek (part) Geen voorrijkosten met garantie. 045-460471

KOELKASTREPARATIE, geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/ 461658.

TV/VIDEO defect, vandaag gebracht, maandag al klaar, prijsopgave en garantie. Tel. 045-231340 E & E Electronica, Brunssum.

Ter overname aangeb. goed lopend bekend bruin CAFE, met terras in Roermond. Br. o.n.r. B-2875, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Participant gezocht voor goed renderende **AUTORIJSCHOOL** in Zuid-Limburg. Overname t.z.t. is bespreekbaar. Monstee, Gebr. Wienerstr. 2, 5913 XV Venlo

Te k. eiken **BAR**, plasm. 10 mtr. z. app. met lufel; 3 u-nits met 2 toiletten. Tel. 045-231000.

Te koop aangeboden **ZNAF** 2-pans visbakoven voor verkoopwaggen. Te bevr. **KEPU** Horeca Nonfood. Tel. 045-210606, toestel 227.

Te koop aangeboden hotel-poreleinen model Barock. Te bevragen **KEPU** Horeca Nonfood. Tel. 045-210606, toestel 227.

Te koop aangeboden **Terra Cotta** braadpannen. Te bevragen **KEPU** Horeca Nonfood. Tel. 045-210606, toestel 227.

Wilt U f 200,- per uur **VERDIENEN**, neem dan contact met mij op. Tel. 04759-2573

Opleiding/revue **BALLET-DANSER** M/V. Vind je het leuk om opgeleid te worden als revue/balletdanser, neem dan contact met ons op. De choreografie zal begeleidt worden door Barry Stevens Dance Unlimited (goede toekomst mogelijkheden). Vanaf oktober starten wij met de musicalworkshops gegeven door Barry Stevens. Int. Jos Notermans, tel. 045-273040. In oktober starten wij ook met jongeren van 10 jr. en ouder. Ook mensen zonder enige danservaring zijn welkom. Kom erbij en schrijf je in.

Gevr. erv. **KAPSTER** voor dames- en herenvak, 2 tot 3 dgn. p.w.k. Haarmode Ligne. Tel. 04450-1973.

ZWEMINSTRUCTRICE gev. voor enkele dagen per week, ervaring gewenst. Br. met foto en verdere gegevens o.n.r. B-2863 L.D. Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

FITNESS-TRAINER(STER) gev. omg. Maastricht, bij voorkeur CIO's of derg. op. Br. met voll. gegevens en foto o.n.r. B-2865 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Sportclub vraagt **AEROBIC** lerares voor enkele uren per week, goede op. en enthousiasme vereist. Br. met foto o.n.r. B-2866 L.D. Pb.2610, 6401 DC Heerlen.

Leuke **BARDAMES** gevraagd L'Aventura, Hooftstr. 103, Amstenrade. Tel. 04492-4922, na 19.00 uur.

Wij zoeken **PERSONEN**, b.v. jong gepensioneerden, in bezit van auto voor het uitvoeren van eenvoudige controle-werkzaamheden in Limburg op free-lance basis voor ongeveer 1 dag per 14 dagen. Wij denken aan personen in of omgeving Maastricht/Heerlen. Condities worden in een persoonlijk gesprek nader besproken. In ieder geval moet u telefonisch bereikbaar zijn. Uw reactie verwachten wij z.s.m. onder Postbusnr. 71055, 1008 BB Amsterdam

IMBO Marktonderzoek, zoekt gemotiveerde (aspirant) **ENQUETEURS** M/V. Bel. 020-6146980.

Landelijk Ochtendblad zoekt **BEZORGERS**/sters voor Kerkrade (centrum). Informatie 045-457151 of tijdens kantooruren 040-121775.

Landelijk Ochtendblad zoekt **BEZORGERS**/sters voor Kerkrade (chevremont). Informatie 045-462105 of tijd. kant.uren 040-121775.

Dringend **MEISJE** gev. voor escort-service, zeer hoge eisen. Tel. 045-320343 na 18 uur.

Wilt u f 200,- per uur verdienen, neem dan contact met mij op. Tel. 045-722054

Proficiat!

Mam en Pap hartelijk gefeliciteerd
met jullie groot feest!

Wenst jullie Jan, Marleen, Peggy, Rocky, Brigitte, Stefanie, Riccardo, Angelo, Hans, Rianne, Marion. En wacht maar op de volgende verrassing. Tot van!

Van harte gefeliciteerd

met jullie 40-jarig huwelijik

en een fijne dag wensen Adinda, Anique en Jo

Goedemorgen

Riet

al 12½ jaar in de Regenboog, Proficiat! Collega's, afdeling 1. Tot morgen.

Lieve schat
Gefeliciteerd met je verjaardag

Proficiat

SANDRA

Proficiat!! Tot vanavond

"Dr Frens" ziet Abraham

Proficiat!!

Jacco, Chantal, Karol Mathieu, Perry en Dany

MIMO

Proficiat

EINDELUK 50 PROFICIAT
De Spaghettifans

Riet en de petekinderen

BERLIJN – Hoogte- en dieptepunten zijn er genoeg geweest in het lange politieke leven van Willy Brandt. Heel vaak nam hij afscheid om dan toch weer opnieuw te beginnen. Dit keer is het een afscheid voor eeuwig. Brandt heeft de Duitsers altijd in twee kampen verdeeld. Zijn fans vereerden hem bijna als een heilige. Voor anderen was hij geen tegenstander maar een vijand, een politieke gokker, een opportunist en een twijfelbaar. In het beeld van deze eerste SPD-kanselier en drager van de Nobelprijs voor de Vrede weerspiegelt zich niet alleen een halve eeuw SPD-geschiedenis, maar ook die van Duitsland.

DOOR HANS HOOGENDIJK

De jonge, radicale socialist richtte hij in de jaren '30 voor de nazi's naar Scandinavië, maakte de Tweede Wereldoorlog carrière in Berlijn en was burgemeester toen de Muur werd gebouwd. In 1969 werd hij de eerste SPD-kanselier, vier jaar later struikelde op knullige wijze over de DDR-leider Guillaume.

In 1987 kwam opnieuw door een overgang van een nieuwe partijvoorzitter – een einde aan zijn voorzitterschap. Maar weer kwam hij op en vierde een grote rentree als elder statesman. Hij is zijn stem voor altijd verloren. Willy Brandt, een Eurocrat en Duits staatsman, is niet meer. Eens zei hij over zich zelf: "Mijn levensweg is anders dan die van de meeste van mijn landgenoten. Dat was niet hun schuld, maar het is ook niet mijn schuld."

Weg was de 19-jarige verkoopster Martha Baard op 18 december 1913 in Lübeck een kind: Herbert. Hij heeft ze verteld wie de vader was. Grootvader Ludwig, een vertuigd socialist, nam de kleine in huis en voedde hem op. "In feite was de SPD mijn vader". Na de machtsovername van de nazi's werd de radicale socialist en journalist de grond te onder de voeten. In 1933 richtte hij via Denemarken naar Noorwegen en leefde daar onder de naam Willy Brandt.

In het Nederlandse Laren kwam hij jaar later bijna een einde aan zijn politieke loopbaan. Vertegenwoordigers van radicale socialistische groepen waren bijeen gekomen om een Jongeren Internationaal voor te bereiden. De NSB-burgemeester liet hen op eigen wijze oppakken en degenen met een Duits paspoort werden aan de grens overgedragen aan de Gestapo. Brandt werd echter de Belgische grens overgezet, omdat hij Noorse verblijfsvergunning had. Het was het begin van een lange zwerftocht langs Eurohoofdsteden, waar socialistische hun toevlucht hadden gezocht voor de nazi's.

De nazi-inval in 1940 in Noorwegen vluchtte hij naar Zweden, waar hij actief was in de strijd tegen Hitler-Duitsland. Na de oorlog

moest hij, net als veel andere emigranten, vaststellen dat de verpletterde 'Heimat' niet op de vluchtelingen zat te wachten. Als Noors oorlogscorrespondent kwam hij Duitsland pas in oktober 1945 weer binnen om onder meer de processen van Neurenberg tegen oorlogsmisdadigers te verslaan.

Schuld

Daar en in de vele gesprekken met kennissen en familieleden over de vraag 'Wat wisten jullie wat er in de concentratiekampen gebeurde?', vond hij het thema dat hem zijn hele leven zou bezighouden. Brandt verzette zich vanaf het begin tegen de these van de collectieve schuld. "Alle Duitsers moeten de verantwoording dragen, maar dat is niet hetzelfde als schuld" en verder "De werkelijke tegenstanders van de nazi's zijn onschuldig, maar ze kunnen zich niet onttrekken aan de medeverantwoordelijkheid voor het feit dat Hitler aan de macht kon komen."

In 1949 werd hij lid van de eerste Bondsraad en werkte aan zijn carrière in Berlijn met als bekroning in 1957 het burgemeesterschap. Hij werd in 1961 kanselierskandidaat voor zijn partij en voerde campagne in Amerikaanse stijl. In een grote, witte cabriolet met rode, leren bekleding trok hij met zijn vrouw door het land. Willy en Rut Brandt als de Duitse versie van John en Jackie Kennedy.

Maar toen begon de lastercampagne van uiterst-rechts: Herbert Frahm, een emigrant, een man die als Rode Bigadist in de Spaanse burgeroorlog had gevochten, die in Noors uniform tegen de Duitse soldaten had gestreden, ja een 'verrader van het vaderland'. Vanuit Beieren schamperde Franz Josef Strauss: "Eén ding mag je de heer Brandt toch wel vragen: wat hebt u twaalf jaar in het buitenland gedaan? Wat wij hier hebben gedaan, weten we."

Zijn SPD won stemmen, maar niet genoeg om Konrad Adenauer af te lossen. Brandt was verslagen. Maar niet met politieke middelen. Hier was een smeercampagne gevoerd tegen een nieuw soort politicus. Een man die net als vele anderen zwakke kanten had, maar ze in tegenstelling tot die anderen

Socialistische voorman verketterd en heilig verklaard

Met Brandt overleed een Duits monument

● Willy Brandt: ...een beetje het geweten van Duitsland...

lopen. Brandt bracht in 1970 als eerste Westduitse kanselier een bezoek aan Oost-Duitsland. In Erfurt doorbrak het volk de Vopokordons: "Willy, Willy". Heel kort verscheen hij voor het raam van zijn hotel. "Ik wilde geen verwachtingen wekken die niet vervuld zouden kunnen worden".

Knieval

Later tekende hij in Moskou een verdrag met de Russen. Het leverde ook op menselijk gebied een doorbraak op: Brandt en Leonid Breznev konden het prima vinden. Toen volgde Polen. Daar stond onder meer een kraneslagging bij het ghetto in Warschau op het programma. Op die zevende december 1970 wist hij dat deze herdenking een meer dan symbolische waarde had. Eerst hield hij zich aan het protocol, legde het lint van de kranen recht en deed een stap terug, de handen ineen. Toen viel hij op zijn knieën. Meer dan een halve minuut verstarde hij in deze bijna religieuze, deemoedige houding. Brandt op dat natte graniet toonde de hele wereld een andere Duitser, een man die de moeizame weg van verzoening met de oostelijke buuren wilde gaan. "Ik heb uit naam van ons volk om vergeving willen vragen voor de miljoenen misdaden die in Duitse naam zijn gedaan".

De knieval in Warschau was tegelijk een uitdaging aan miljoenen eigen landgenoten. Velen van hen droegen, in tegenstelling tot Willy Brandt, wel persoonlijk schuld. De miljoenen 'Vertriebenen', die nog altijd met alle middelen vochten tegen zijn Oostpolitiek, wilde hij laten zien dat het onrecht wat zij na 1945 hadden beleefd, niet begrepen kon worden zonder de misdaden van de Duitsers voor 1945. Meer dan de helft van de bevolking wilde het niet begrijpen: slechts 41 procent vond de knieval in orde.

Nobelprijs

Aan het politieke thuisfront werd zijn parlementaire meerderheid angstig klein nadat een paar nationaal denkende FDP-afgevaardigden over waren gelopen naar het christendemocratische kamp. Op het moment dat hij zijn meerderheid kwijt dreigde te raken, kwam het geluk hem te hulp. Op 20 oktober 1971 onderbrak parlementsvoorzitter Kai-Uwe von Hassel de zitting: "Ik heb zojuist vernomen dat het Nibelcomité van het Noorse parlement de heer Bonds-kanselier de Nobelprijs voor de Vrede heeft toegekend". Ovatie in de Bondsraad, maar de meeste christen-democratische afgevaardigden bleven demonstratief zitten. In april 1972 was Brandt zijn meerderheid kwijt. Oppositieleider Rainer Barzel diende een motie van wantrouwen in over de Oostpolitiek, maar tot verbijstering van zijn partij en tot opluchting van de SPD-FDP-coalitie kwam hij twee stemmen tekort. Nog altijd wordt gegist wie door wie is omgekocht. Tijdens deze dramatische zitting werden overal in het land demonstraties gehouden onder het motto 'Willy moet blijven'. Hij bleef. Sterker nog, bij de algemene verkiezingen van 1972 haalde zijn SPD met 45,8 procent van de stemmen het beste resultaat ooit.

Brandts pogingen alles met iedereen te verzoenen, viel de coalitie uit elkaar.

Kanselier

In 1969, een roerige tijd, kwamen er weer verkiezingen. De studenten kwamen in opstand tegen de vastgeroeste structuren, het verzet tegen de Vietnamoorlog laaide op. Na de verkiezingen waren er drie mogelijkheden: een grote coalitie, CDU-CSU en FDP of FDP en SPD. Brandt, de door velen bekritiseerde treuzelaar, handelde razendsnel. Met Walther Scheel, die de bijna reactionaire FDP omgevormd had tot een soort D66, sloot hij nog in de verkiezingsnacht een akkoord: meer democratie in Duitsland. "Nu heeft Hitler definitief de oorlog verloren", zei hij en: "Ik ben niet de kanselier van een

overwonnen, maar van een bevrijd Duitsland". Was nu eindelijk de ware Willy Brandt opgestaan? Een deel van de media, Stern en Der Spiegel voorop, stilerden hem prompt tot held om hem weer even snel te laten vallen toen hij later terugviel op zijn beleid van 'aan de ene kant dit en aan de ander kant dat'. Maar voorlopig stond hij op een hoog voetstuk en had hij eindelijk de macht om aan zijn verzoeningspolitiek met het Oosten te beginnen. Brandt bedacht dat er op Duits grondgebied twee staten bestonden, die voor elkaar geen buitenland konden zijn. Ze konden verdragen met elkaar afsluiten, maar geen ambassadeurs uitwisselen. Daarvoor moest je immers 'echt' buitenland zijn. Kortom, hij legde zich neer bij de realiteit. De Oostpolitiek begon op volle toeren te

Mening

Brandt wilde altijd de vrijheid houden om zijn mening te corrigeren, zijn standpunt te herzien. Dat werd en wordt in Duitsland al snel uitgelegd als opportunisme. Zijn weigering om zich definitief vast te leggen, kwam voort uit zijn voortdurende twijfels over de juistheid van de ingeslagen koers. Maar alleen door dit voortdurende denken en afwegen was de ommekeer mogelijk naar het visionaire, bijna utopische, waarmee hij als kanselier de massa fascineerde. Ziek, geteisterd door depressies en soms zwaar aan de drank, keerde hij in 1961 terug naar Berlijn. 'Brandy Willy', spootte het reactionaire deel van de pers. In de gedeelde stad vond hij zijn evenwicht terug en werd populairder dan ooit. Als een van de eersten zag hij in dat de realiteit nu eenmaal was dat er twee Duitse staten bestonden en dat dit nog wel even zou duren ook. Met zijn assistent Egon Bahr begon Brandt zijn politiek van kleine stappen op de weg naar de ontspanning: "Verandering door toenadering". Het was de geboorte van de Oostpolitiek, waar hij later de Nobelprijs voor zou krijgen.

Vier jaar later deed hij een tweede poging kanselier te worden. De anti-Brandt-campagne was zo mogelijk nog harder. Boven het Roergebied vloegen vliegtuigen met de sleptekst 'Waar was Willy Brandt in 45? In veiligheid'. Weer won zijn partij stemmen, maar opnieuw bleef het kanselierschap in CDU-handen. Brandt werd op aandringen van de sterke man Herbert Wehner onder de christen-democraat Kiesinger minister van buitenlandse zaken en vice-kanselier in een grote coalitie. Er kwam iets meer vaart in de ontspanningspolitiek. Brandts anti-fascistische verleden mocht dan wel een nadeel zijn voor zijn carrière in eigen land, in het buitenland was het een groot voordeel. Brandt met gevoel voor understatement: "Het was niet het slechtste visitekaartje wat ik af had te geven". Maar de christen-democraten, Strauss en Kiesinger voorop, wantrouwden hem. Ondanks

● De indrukwekkende knieval van Willy Brandt in Warschau.

foto's: AP

Maar binnen de SPD begon het te rommelen. De oude, knorrige fractieleider Herbert Wehner, toch al nooit een echte vriend van de in zijn ogen veel te wankelmoedige Brandt, begon te stoken. Helmut Schmidt, de van ambities overlopende 'Macher' uit Hamburg, wist dat hij gezien het leeftijdsverschil van slechts vijf jaar nooit de natuurlijke opvolger kon worden. Enkele jaren eerder, toen Brandt Schmidt superminister voor financiën en economische zaken had gemaakt, zei Strauss al: "Hij benoemt zijn eigen opvolger zonder dat hij het weet". Maar de vrede-kanselier, in eigen kring al spottend 'the Godfather' en 'Zeus' genoemd, zweefde boven alle wolken. Daar kwam nog bij dat het volk teleurgesteld raakte. De vakbonden zochten de confrontatie. De jeugd, de studenten voorop, zagen de SPD-FDP-coalitie steeds meer als een hoeder van de conservatieve erfenis.

Eind 1973 verzuchtte Willy Brandt al: "Ik hoeft niet eeuwig kanselier te blijven". Hij leed weer onder zware depressies. Toen enkele maanden later ook nog zijn secretaris Guillaume als DDR-spion werd ontmaskerd, was het gedaan met 'der Willy'. Op 6 mei 1974 stuurde hij zijn ontslagbrief aan president Heinemann. In een p.s. voegde hij eraan toe: "Wees niet boos". Brandt viel niet over de DDR-agent, maar over het wantrouwen tegen hem in de top van zijn eigen partij. Vele jaren later zei hij: "Ik was niet bereid aan een zinloze kwelling mee te doen, die ook mijn partij en onze idealen zou hebben belast". Voor zijn tegenstanders was dat opnieuw een zwaktebod, een gebrek aan leidinggevende capaciteiten. Brandt zelf zag het als het mislukken van zijn poging een integrerende regeringsleider te zijn.

In 1979 sloeg hij in zijn privé-leven een nieuwe bladzijde op. Hij scheide van Rut en trouwde een jaar later met de jonge journaliste en politologe Brigit Seebacher. Of het nu door de inspirerende werking van zijn jonge vrouw kwam, heeft Brandt zelf steeds in het midden gelaten, in ieder geval zag hij veel eerder dan wie ook het gevaar voor de SPD dat de prille Groenen opleverden. "Die moeten we terugwinnen," stelde hij. Maar dat was vrijwel uitgesloten in een periode waarin Schmidt met zijn Navo-dubbelbesluit niet alleen de SPD, maar het hele land in een crisis stortte.

Spagaat

Brandt stond voor de gigantische opgave enerzijds als partijvoorzitter loyaal tegenover kanselier Schmidt te blijven en anderzijds de partij bijeen te houden en te openen voor de opstandige jeugd. Deze spagaat werd een fiasco: het SPD-congres zei 'nee' tegen de raketten. Genscher stapte in 1982 met zijn liberalen over naar de CDU-CSU, de raketten kwamen er toch en een gefrustreerde Helmut Schmidt verdween, net als Herbert Wehner, van het politieke toneel.

Als laatste van de 'drie dinosauriërs' overleefde Willy Brandt. Er ontstond in het land iets van een Brandt-nostalgie. Hij begon een beetje het geweten van het land te worden.

Maar toch kwam er weer een fikse kras op dit nieuwe beeld. Toen Johannes Rau, de succesvolle minister-president van Noordrijn-Westfalen, als SPD-lijsttrekker bij de verkiezingen van 1987 volslagen onrealistisch gokte op een SPD-meerderheid, zei Brandt dat 40 procent plus x ook al een goed resultaat zou zijn. Hij voegde daaraan toe dat: "we in dat geval ook over alternatieven na moeten denken". Rau zag dat gelijk als een opening naar de Groenen, die hij steeds had verketterd en voelde zich verkocht en verraden door zijn partijvoorzitter. Maar die had alleen maar uiterst realistisch net als altijd de deur naar alle kanten opgehouden.

Brant nam in 1987 afscheid en werd tot ere-voorzitter benoemd. Terwijl menig 'Genosse' een traan-tje weg pakte, zei hij op het speciale partijcongres: "Het boek is nog niet uit. Een nieuw hoofdstuk begint. Nog altijd, of juist nu, onder de titel 'Vrij en links'". Hij kreeg weer eens gelijk. De Oostduitsers haalden hun dodelijke Muur neer. Willy Brandt maakte een triomftocht door de ex-DDR, stond in Erfurt weer in dezelfde hotelkamer als in 1970 en werd uitbundig toegejuicht. "Nu groeit samen wat samen hoort," zei hij. Zijn uitstraling, de gebaren, de zorgvuldig voorbereide teksten met de ingebouwde aarzelingen: alles klopte zoals in zijn beste dagen. Willy Brandt bleek nog altijd onmisbaar te zijn voor zijn partij, waarmee hij naar eigen zeggen "vaak zo zwaar heb geworsteld".

Zichzelf

In zijn afscheidstoespraak als partijvoorzitter in 1987 zei hij het op de typische Brandt-manier: "Ach, het was soms makkelijk de leiding zwakheid te verwijten. Men kan de scheidende voorzitter ook zijn liberaliteit verwijten. Alleen dient men te weten dat hij zonder die karaktertrek niet meer zichzelf geweest zou zijn. En opdat we elkaar goed begrijpen: hoe men met zijn eigen fouten omgaat, zelfingenomen of vol zelfkritiek, zegt ook iets over het karakter van politici en over de inhoud van hun politiek. Ik heb mijn fouten gemaakt. Ik heb niet altijd alles bedacht wat bedacht had moeten worden. Dat spijt mij. En dat is het dan ook".

BELLERO

het maak jouw stijl

Levi's
MAXX
SPRIT
DUICH
BEAR
Over
WINN

DE PARTERRE BIJ SCHUNCK, PROMENADE HEERLEN

Winkel & Kantoor

Te koop uit faillissement

NIEUW: grote partijen kantoor- en directiemeubelen van zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen. Alle soorten directie-bu's, conferentiestoelen, brandkasten, dossierkasten, tekentafels, tekeningeladenkasten, ladenkasten, archiefstellingen, magazijnstellingen, nieuwe palletwagens v.a. f 750,-, flip-overs en whiteboards. NERGENS GOEDKOOPER!

INRUIL INVENTARIS: palletstelling, magazijnstelling, archiefstelling, bureau's, ladenkasten, bureau's, enz. enz. teveel om op te noemen. Alles tegen kosten. Verder nog 1001 artikelen, teveel om op te noemen. 1000 m² showroom en 1200 m² magazijn. Alles uit voorraad leverbaar, tevens verhuur van complete kantoor-meubel-inrichting. De goedkoopste met de meeste service.

Rockmart Kantoormeubelen

Kissel 46a, Heerlen. Tele: 045-723142. Geopend van ma. t/m vrij. 9.30-18.00 uur en zat. 10.00-16.00 uur.

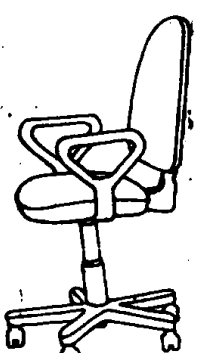
Copieerapparaten v.a. f 500,-

Tevens ook verkoop van Type-machines, Rekenmachines, Kasregisters, Telefax. Eigen service-dienst. Spoor kantoor machines, Bochtel. Tel. 045-443961.

Kantoormeubelen

Wist U dat wij een speciale afdeling gebruikte kantoor-meubelen hebben (Afhend Facet en Afhend Mehes) o.a.: bureau's, kasten, dossierkasten, tafels en stoelen etc. EMILY KANTOORMEUBELN Industriestraat 37, 6135 KG Sittard. 046-523738.

Aanbieding Directiestoelen Burostoelen

Rock Za f 195,-
Armleppers f 50,-
25 verschillende soorten en kleuren bureostoelen, Conferentie-, directie- en kantoorstoelen tegen fabrieksprijzen. Steeds 500 stuks op voorraad. Nergens goedkoper en 1 jr. garantie op alle modellen.

Rockmart
Kissel 46a, Heerlen.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't slecht kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Liever huren bij Bastiaans

v.a. f 42,- p.d. incl. BTW, 100 km. vrij. Bel voor een prijslijst. Spoorweg 50, Heerlen. Tel. 045-724141.

Alfa

Alfa Romeo: Alfa 75 1.8 IE januari 1989, km.st. 96.000, groenmet., 1e eigenaar, 1 jaar Alfa Prima Garantie.

E.A. Kozole B.V.

Landgraaf. Tel. 045-321088.

Alfa Romeo, Alfa 75 1.8 carb. maart 1989, km.st. 89.000, kleur rood met bumpers in kleur, sportvelgen, LPG, 1e eig. 1 jaar Alfa prima garantie

E.A. Kozole b.v. Landgraaf

045-321088.

Alfa Romeo: Alfa 75 1.8 IE januari 1989, km.st. 64.000, rood, bumpers in kleur, 1 jaar Alfa Prima Garantie.

E.A. Kozole b.v.

Landgraaf. Tel. 045-321088.

Alfa Romeo: Alfa 33 1.7 IE juni 1989, km.st. 78.000, rood, bumpers in kleur, spoiler, radio/cassette, 1e eigenaar, 1 jaar Alfa prima Garantie.

E.A. Kozole b.v.

Landgraaf. 045-321088.

Alfa Romeo: Alfa 164 2.0 TS, januari 1992, km.st. 13.000, zwart, sportvelgen, spoiler, radio/cassette, 1e eigenaar, 1 jaar Alfa prima Garantie.

E.A. Kozole b.v. Landgraaf

Tel. 045-321088

Alfa Romeo: Alfa 155 2.5 V 6, maart 1992, km.st. 1.500

Compagny - Car

antichietmet., veel extra's, 1 jaar fabrieksgarantie.

E.A. Kozole b.v. Landgraaf.

Tel. 045-321088

Alfa Romeo, Alfa 155 1.8 TSL maart 1992 km.st. 13.000

Compagny-Car

rood, sportvelgen, spoiler, klimaatregeling, elektr. ramen, 1 jaar fabrieksgarantie

E.A. Kozole b.v. Landgraaf

045-321088

Te k. ALFA 90 2.5 QD, b.w. '87, 77.000 km, nw.st. Tel. 04780-1257.

Te k. goed onderh. ALFA 33 1.5 CV, b.w. '85, v.r.p. f 8.900,-. 046-335524.

Te k. Alfa GIULIETTA 1.6, 1983, APK 7-93, f 2.250,-. Tel. 045-717888.

Alfa ROMEO 1500 Sprint 108 pk, b.w. '84, f 3.000,-. Met onderd. Tel. 045-454511 na 18.00 uur.

Te k. Alfa Romeo Giulietta 2.0 g.t. centr. deurenver. b.w. '83, APK 7-93. Tel. 045-751434.

Te koop ALFA Giulietta, 2 ltr. b.w. '84, v.r.p. f 3.500,-. Tel. 04742-3855

Alfa ROMEO 33, 16 v. b.w. '83, sportiv. en alarm, p.n.o.t.k. Goudenbergstraat 24, Brunssum.

Te k. ALFA 33 17 QV, b.w. '88, APK 7-93, zeer mooi. Tel. 04451-1281.

Te koop ALFA 33, 1.3 rood, b.w. 3-90, mod. km.st. 29.000, l.z.g.st., vraspr. f 19.250,-. Tel. 045-711919

Verbouwings-opruiming Auto Tasco

Economiestraat 47
Heerlen
Tel. 045-220955

Audi

Te k. Audi 80 Diesel, 4-drs. 5 speed, b.w. 6-1988, 104.000 km, f 8.250,-, 100 % Tel. 045-727169.

Audi 80 18S autom., 11-89 zwartmet., LPG o.b. f 23.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Audi 80 20-E, 5-90, zwartmet., stuurbekr., LPG o.b. f 26.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Audi 80 20-E, 5-90, zwartmet., stuurbekr., LPG o.b. f 26.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Audi 80 20-E, 5-90, zwartmet., stuurbekr., LPG o.b. f 26.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Audi 80 20-E, 5-90, zwartmet., stuurbekr., LPG o.b. f 26.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

LET OP ONS RIJ AANBOD OCCASIONS

verderop in deze rubriek en let ook op onze advertenties op maandag!

St. Maartensdijk

Trichtlaan 109, Brunssum. Tel. 045-229080.

Audi 80 b.w. '80, v.r.p. f 1.500,-, alles APK '93. Tel. 045-455700.

Te koop Audi 100, b.w. '88, zeer mooie auto, v.r.p. f 19.500,-. Tel. 046-758125 bgg 04458-2830.

Te k. Audi 100 GL 5E, '78, APK 2-93, trekhaak, schuifdak, radio, interesse, zien is kopen. 046-517234.

Te k. Audi 90 2.2i, b.w. '85, Poelman bek., airco, Kenwood instal. 045-228485.

BMW 318i b.w. '85, 89.000 km, 1e eig., id. rood, get. glas, sportvelg., v.r.p. f 12.000,-. Tel. 045-314620

Te k. BMW 316, b.w. '84, l.z.g.st., vliegvelg, 62, Beek. Tel. 046-370088.

BMW 320i, 6 cil., b.w. '81, sp. velgen, p. f 2.750,-. Tel. 04408-2368.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.00 uur.

Mini COOPER te k., z.g.a. nw., b.w. '87, APK 9-93, p. f 8.500,-. Tel. 045-212671 na 18.0

Strijd rond reisdocumenten opnieuw voortgezet

Paspoortmonster lijkt nazaten te hebben

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG – Op Binnenlandse Zaken is men heel resoluut. Berichten als zou men ruzie hebben met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) over een gemeentelijke identiteitskaart die ook als reisdocument te gebruiken zou zijn, worden 'tendentieus' en 'incompleet' genoemd. Desalniettemin zit het de ambtenaren van staatssecretaris De Graaff-Nauta niet lekker. Nu had men na jaren strijd met de collega's van Buitenlandse Zaken eindelijk de verantwoordelijkheid voor de introductie van een nieuw fraudebestendig paspoort, schuine streep reisdocument, gewonnen, komt daar ineens de VNG om de hoek. Dat kan en mag niet gebeuren.

Geen wonder dat men op Binnenlandse Zaken heel stellig is. Zeker aan de vooravond van een beraad in de Kamer. Volgende week zal de Kamercommissie voor Binnenlandse Zaken moeten oordelen over het zogenoemde Project Reisdocumenten. Een vergadering die wel eens cruciaal zou kunnen zijn. De mensen worden dus geslepen. „De zaak is heel duidelijk. Het rijk is op basis van de Paspoortwet verantwoordelijk voor reisdocumenten. Daarbij kunnen wij wel samenwerken met gemeenten, maar verder houdt het op.” meent een zagsman van de staatssecretaris. Binnenlandse Zaken houdt de poot stijf. Mede gesteund door een zelf gevraagd advies van de landsadvocaat. Deze oordeelde dat de VNG-kaart niet gebruikt kan worden als nationaal identiteitsbewijs of reisdocument.

Groen licht

De staatssecretaris wil dus van de Kamer het groene licht om zelf een nieuwe aanbestedingsprocedure te starten voor een nationaal identiteitsbewijs annex reisdocument (lees: de oude toeristenkaart). Medio 1994 moet dan beslist worden wie het document mag gaan maken. Dat kan parallel lopen met de introductie van een fraudebestendig paspoort. Bovendien heeft minister Hirsch Ballin (justitie) dan ook zijn identificatieplicht rond, dus dat loopt allemaal prima gelijk op. Tot zover de lezing van Binnenlandse Zaken. Elders in politiek Den Haag valt echter een heel ander verhaal te horen. Direct betrokkenen weten te melden dat het management van het project reisdocumenten door Binnen-

landse Zaken een regelrechte ramp is. Ambtenaren die het project 'doen', hebben niet voldoende kennis, moeten steeds weer bijgepraat worden en als ze dan op de hoogte zijn, worden ze weer vervangen. Het is deze situatie die ook de relatie tussen ministerie en VNG volkomen verziekt heeft.

De oorzaak van het falende management door Binnenlandse Zaken wordt gezocht in het gebrek aan ervaring van ambtenaren met het bedrijfsmatig runnen van dit soort grote projecten. Op Buitenlandse Zaken lukte het indertijd niet, en nu gaat het weer mis. Op Binnenlandse Zaken houdt men echter vol, ook al laat de zagsman duidelijk blijken dat de VNG geen gelijkwaardige partij is. De rijksoverheid is immers verantwoordelijk. Bij de VNG zelf wordt erkend dat er een fors meningsverschil ligt met Binnenlandse Zaken. Dat wordt daar echter toege-

schreven aan de krampachtige houding die het departement inneemt. Men wil het project koste wat kost zelf in de hand houden, zelf opnieuw aanbesteden, hoe goed de VNG-kaart ook is. Dat de ambtenaren van De Graaff-Nauta iets dwangmatig in hun handelingen hebben, wordt ook uit andere bron erkend. Zo is er door de mensen van Biza bewust gezocht naar ju-

stitie zelf wil weinig kwijt. „Het is handig dat de minister een opvatting heeft, maar de technische uitwerking ligt bij Biza. Wij hebben er niets mee te maken. Zij gaan over de Paspoortwet. Onze minister heeft daar niets over te vinden. Hoogstens zal er eens in het kabinet over gepraat worden,” aldus een woordvoerder. Een apart, maar niet onbelang-

geval verdwenen. De reactie vanuit Biza dat er ook financiële argumenten in het geding zijn, is echter direct: „onzin”.

Ontaarden

Hoe het ook zij, de nazaten van het paspoortmonster (woorden van oud-PvdA-kamerlid De Visser) hebben de kop opgestoken. De VVD-fractie in de Tweede Kamer zal er op 14 oktober een groot nummer van gaan maken. Daar wil men een machtsstrijd die kan ontaarden in wanbeleid graag aan de kaak stellen. Zeker als de burger er de dupe van wordt.

Overigens: ook al mag Binnenlandse Zaken verder gaan, dan zal een fraudebestendig paspoort niet voor medio 1996 beschikbaar zijn. En dan te bedenken dat over die zaak in 1988 twee bewindslieden aftraden: staatssecretaris Van der Linden (Buitenlandse Zaken) en zijn voorganger, op dat moment al minister van Defensie, Van Eekelen.

achtergrond

risten die ergens in de kleine lettertjes iets konden vinden om de VNG-initiatieven tegen te gaan. Opvallend in het geheel is ook de rol van Hirsch Ballin. Volgens de VNG is de minister het met de vereniging eens. De VNG-kaart kan op basis van de Paspoortwet tot reisdocument bestemd worden. Ook in kringen rond het kabinet wordt de rol van de justitieminister als 'hoogst interessant' gekenschetst.

rijk detail, vormt de prijs van de VNG-kaart. Die is 30 gulden. Een nieuw fraudebestendig paspoort gaat zeker 90 gulden kosten. Een nog te ontwikkelen reisdocument krijgt waarschijnlijk een prijs tussen beide in, al wil Biza daar niets over kwijt.

Nu zitten er op rijksdocumenten leges. Inkomsten voor de Staat. Wordt gekozen voor een VNG-kaart dan zijn die centen in ieder

Uitstel politiek debat: de waan van de dag

DOOR HENRI KRUITHOF

DEN HAAG – Vooraf even dit: de vlieg-ramp in de Bijlmermeer was verschrikkelijk, daarover kan geen misverstand bestaan. Maar als dat is geconcludeerd, komt de vraag naar boven of het uitstel van de algemene politieke en financiële beschouwingen in de Tweede Kamer gerechtvaardigd was of niet. Wim Deetman, de voorzitter van de Tweede Kamer, staat niet bekend als een man die zijn emoties toont, zeker niet in het openbaar. Hij was het die maandag besloot, op verzoek van de PvdA, om het grote politieke debat over Miljoenennota en Troonrede deze week uit te stellen. De reden was: piëteit met de nabestaanden.

Naar buiten toe was de Kamer eensgezind. Alle fracties sloten zich onmiddellijk bij het verzoek van de PvdA aan en dus was het besluit binnen vijf minuten genomen. Maar nu er enkele dagen zijn verstreken sinds de vlieg-ramp zich voltrok, zijn er kamerleden die er voor uit durven te komen dat een week stilleggen van de politieke arena, wel een erg overtrokken reactie is. De voorzitter van de Eerste Kamer, Herman Tjeenk Willink, heeft er geen seconde aan gedacht de werkzaamheden van de Senaat voor een week stil te leggen. Voor hem gold en geldt dat niet-vergaderen een functie moet hebben. De nabestaanden mer-

• DEETMAN

• TJEENK WILLINK

ken echt niet als er in het parlement wordt doorgewerkt, zo ongeveer redeneert hij.

Niets doen

Tjeenk Willink was alleen bereid de vergadering een weekje uit te stellen, als dat de nabestaanden van de slachtoffers zou helpen. Binnenskamers vergeleek hij de vlieg-ramp met de watersnood in 1953. „Toen had het zin om niet te vergaderen en met z'n allen te gaan helpen de dijken te dichtten. Maar hier kunnen we niets doen, dus blijven we gewoon ons

werk doen”, zo ongeveer moet hij hebben gezegd.

Ter vergelijking: de laatste keer dat de algemene beschouwingen zijn uitgesteld, was in 1914, bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog. Nederland is daar toen met veel kunst- en vliegwerk buiten gebleven, maar op dat moment hadden de parlementariërs wel wat anders aan hun hoofd dan over de binnenlandse politiek te praten. Wat kan er dan bij de Tweede Kamer achter hebben gezeten, om toch niet te vergaderen.

Tweede-Kamerleden konden, net als hun collega's in de Senaat, niets doen om het leed te verzachten, of om de gevolgen van de ramp zo snel mogelijk te herstellen. Dat kan het dus niet zijn. En het argument dat de echte politieke strijd in het gedrang gekomen zou zijn door de emoties van de vlieg-ramp, geldt ook volgende week nog.

Publiciteit

Cynici onder de politieke waarnemers menen dat het simpelweg de publiciteitsdrang van de volksvertegenwoordigers is geweest. Het doet het goed om te zeggen dat je uit piëteit met de nabestaanden van de slachtof-

ving over de vaderlandse politiek zou hooguit nog een klein hoekje op een linkerpagina achterin de krant zijn overgeschoten. En kamerleden houden er nu eenmaal niet van om naar pagina acht van de ochtendkrant te worden verschoven.

Toch zou het onrechtvaardig zijn alle kamerleden ervan te beschuldigen dat dergelijke motieven aan hun besluit ten grondslag zouden hebben gelegd. Voor sommigen zal het wel degelijk een oprecht medeleven met de slachtoffers en hun nabestaanden zijn geweest.

Voor velen geldt echter waarschijnlijk dat het de emotie van het moment is geweest, die hen heeft doen besluiten deze week niet te vergaderen. De eerste beelden van de vlieg-ramp lagen nog vers op het netvlies en in zo'n situatie beslis je al snel dingen, waarvoor je achteraf geen geldige argumenten meer kunt bedenken.

Door dit overhaast genomen besluit, is de Tweede Kamer veel kostbare vergaderdij kwijtgeraakt, waarvan het parlement toch al geen overvloed heeft. Het zou misschien goed zijn als bij

fers voor een week het werk stillegt.

Maar bovendien zouden de algemene beschouwingen deze week de krantepagina's nauwelijks gehaald hebben. De krantebazen hebben deze week al hun verslaggevers en fotografen naar Amsterdam gestuurd. Extra pagina's moesten worden vrijgemaakt om de grote hoeveelheid 'nieuws' over de ramp kwijt te kunnen. Voor de berichtge-

uitstek onze volksvertegenwoordigers ietsje langer nadenken over een besluit dat ze nemen. En tenslotte zijn de nabestaanden van de vlieg-ramp misschien nog wel meer gediend bij een snel besluit over de financiële en andere hulp die de overheid hen kan bieden. De Tweede Kamer had het debat over de Miljoenennota kunnen aangrijpen, de regering om de grote hoeveelheid 'nieuws' over de ramp kwijt te kunnen. Voor de berichtge-

politiek objectief

lezers schrijven

• Spoor bijster

Wonen in Heerlen en werken in Utrecht (bij de NV Nederlandse Spoorwegen). Ruim negen jaar geleden heb ik hier bewust voor gekozen. Dat zijn elke dag ruim vier uur in de trein en meer dan 350 kilometer onder de wielen. Aan afstand elk half jaar een wereldreis. In denk dat ik dus mag stellen dat ik dan enige ervaring aan treinreizen heb.

Ik wil mijn werkgever zeker niet vrijpleiten van de genoemde feiten in uw verhaal 'Spoor bijster' door Ron Brown op 19 september 1992. Alleen het is niet eerlijk en objectief gesteld. Mijn ervaring is dat op de ruim 800 reisuuren per jaar ik kan stellen dat het aantal grote vertragingen van meer dan een uur een keer of vijf per jaar voorkomt.

Als NS'er erg ik me hier ook aan en probeer ook vaak de reden te achterhalen. Naast materiaaldefect of kapotgetrokken bovenleiding komen ook bliskeminslag en geslaagde zelfmoordpogingen voor. Vaker zijn het kleine vertragingen welke vaak niet te verklaren zijn. Maar als ik per jaar op de 800 reisuuren er zo'n plusminus 40 extra maak, dan is dit maar 5 procent.

Als vijf ballonvaarders de halve wereldbol willen omvaren en er twee de reis niet halen is dit 40 procent dat strandt, en die worden dan nog als helden binnengehaald.

Gisteren had ik acht minuten vertraging bij aankomst in Heerlen. De reden werd in Roermond bekendgemaakt: wachten op de reizigers welke vertraging hadden opgelopen door het ongeval op de overweg in Beesd. Dan vindt je het erg voor het slachtoffer, je denkt aan de machinist die dit bewust beleefd heeft en bent blij dat men in deze situatie toch de belangen van de betrokken reizigers zo goed mogelijk behartigd door op ze te wachten, maar daardoor wel de anderen iets later laat aankomen.

Maar een ander ervaart dit als dat hij hierdoor ook nog eens extra gedupeerd wordt. Degene die hierin beslist doet het nooit goed! Ook maak je mee dat het personeel kans ziet om in het donker, bij regen, sneeuw of potdichte mist de trein op de minuut nauwkeurig op de plaats van bestemming te brengen. Dat is dan de andere kant van het verhaal.

HEERLEN

J. Brussen

• Oost-westbaan (1)

Met de Oost-westbaan dreigt het met zo falant mis te gaan als met Primosa in Gulpen. Het geldverslindende, geflopte prestige-object, waarvan een raadslid zeer kernachtig heeft gezegd: niemand wil het en toch gaat het door!

En dan het Zwarte-Pietengeschuif van Leon Frissen. Die zegt dat de PvdA 'Beek' de nekslag wil geven. Dat is kortzichtigte praat. De voorstanders van 'Beek' hebben het onheil zelf afgeroepen door met oogkleppen te blijven lopen en star vast te houden aan hun droombeeld (een luchtkasteel, geen luchthaven) en door arrogant voorbij te gaan aan het zeer gedegen werk van kundige aktiegroepen zoals de Vereniging Geen Uitbreiding Vliegvelde Beek, de Artsenwerkgroep en de 'Boze Moeders'.

Die worden niet gehinderd door politiek geschuif en geven hun verstand de voorrang, waarbij ze zich verzekerd weten van een grote maatschappelijke achterban. Daarbij komen 30.000 bewaarschriften die niet op hun juiste waarde beoordeeld zijn. Wanneer je dat allemaal naast je neerlegt, ben je niet democratisch bezig. Daar zijn veel burgers laaiend over. De heer Frissen zou er wat meer van door-drongen moeten zijn dat hij volksvertegenwoordiger is. Hij is door het volk gekozen en dient diens belangen te behartigen. Nu is daar weinig van te merken.

BEEK

Jos Noben

• Oost-westbaan (2)

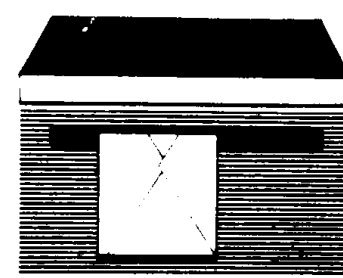
Bij de voortdurend oplopende discussies over de toekomst van het vliegvelde is de politieke besluitvorming de kern waar alles om draait. Van niet te onderschatten belang is de wijze waarop de plaatsvindt. In eerste instantie ben je geneigd te denken dat dat in ons land gewoon democratisch gaat. Is dat wel zo? Wanneer je de achtergrondmuziek goed beluistert valt dat heel erg tegen. Er zijn veel invloeden, die op gespannen voet staan met de democratie, waardoor een besluit tegengesteld wordt aan wat je verwacht.

Voor de uitbreiding van het vliegvelde gaat het om de volgende punten:

a) Het niet vrijgeven van de noodzakelijke gegevens van het Fanamos geluidsmetingsysteem. Dan mag je aannemen dat het te veel aan geluidsoverlast verdonkeremaand wordt.

b) Het niet openbaar zijn des tijds van de vergaderingen van de Bezaarcommissie, die moest oordelen over de 30.000 bewaarschriften. De uitluchten die hiervoor gebezigd werden, waren niet steekhoudend. Dan is er toch iets te verbergen?

c) De Bezaarcommissie was sterk partijdig, waardoor een on-

postbus 3100

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie heeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of getrouweerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwettiglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

afhankelijk oordeel niet plaatsvindt.

d) De rechterlijke uitspraak van september '91 over de onwettige nachtvluchten werd door de minister niet gehonoreerd. Zij stelde zich daarmee buiten de wet.

e) Veel parlementariërs durven niet in te gaan tegen de kopstukken in hun fractie en houden dus hun mening voor zich. Dit is duidelijke onzuiverheid in de politiek.

Al deze voorbeelden zijn een aanfluiting van de democratie. Maar je bent machteloos. Wanneer al deze aspecten niet meetelden, zou er een, op heel andere leest geschoeide besluitvorming plaatsvinden met een duidelijk andere uitkomst.

VAESRADE-NUTH

Marian Rechin

• Pitbull

Afgezien van het feit dat ik boos ben, is mijn verrassing groot dat mensen die toch een redelijke opleiding hebben genoten, de opmerking durven te plaatsen dat de bull-terrier kwaadaardig is. Geen enkel dier heeft opzettelijk kwaad in. behalve dat ene 'zoogdier' dat zich op twee benen bevindt. Wij mensen zijn zogenaamd begiftigd met de gave 'redelijkheid'. Wij zijn in zoverre redelijk dat wij vernietigen, vervuilen, stelen, moorden, etc.

De pitbull is van nature vriendelijk, waaks en baasgetrouw. En daar kwam de mens, een aantal richte deze hond af en wel zo dat het een killer werd. Men fokte op moord en waanzin, nou dat lukte. Deze hond werd volledig uit zijn natuurlijk verband gekruist: afmaken dus!

En wat is nou zo geweldig aan de mens? Eerst vernietigen en vervuilen we alles en slaan ons vervolgens op de borst van trots als we iets goeds gemaakt hebben, waar we zoveel moeite voor gedaan hebben om het te verzieken. Afmaken dan maar?

LANDGRAAF

Natashya Mensing

• Vredesstichter

In zijn toespraak voor de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties heeft president Bush gepleit voor een VN-vredesmacht, om in de toekomst sneller en effectiever te kunnen grijpen bij conflicten in de wereld.

Een pleidooi dat indruist tegen de opzet van onze volkerenorganisatie om ooit te fungeren als 'primus inter pares', in plaats van als 'politiëagent'. Een boven de partijen staande instantie die zeggenschap heeft, maar niet door haar militaire potentie. Zo langzamerhand is de tijd rijp om daaraan vorm te geven via een wisseling van de politieke macht. Deze is echter niet te realiseren op de gebruikelijke wijze, een verkiezingsstrijd waarin partijen elkaar ten eigen bate 'ruch-sichtlos' onderuit proberen te halen, zoals momenteel in de VS plaatsvindt.

Wat dat betreft heeft de opvatting van Karl von Clausewitz dat politiek de voortzetting is van oorlog, alleen met andere middelen, nog steeds niets van haar actualiteit verloren. Met een beetje 'goede-Haagse-wil' moet echter deze dodelijke realiteit evenwel een definitieve punt gezet kunnen worden, mocht onze regering tenminste genegen zijn het landsbelang ondergeschikt te maken aan het mondiale belang.

Een genegenheid waarvan zij op eenvoudige wijze blijkt zou kunnen geven door op de Algemene Vergadering openhartig te pleiten voor een fundamentele reorganisatie van de VN, welke de machtsverhoudingen in onze volkerenorganisatie tenietdoet. Daardoor wordt namelijk de weg vrijgemaakt voor de uitgroei van onze volkerenorganisatie tot 'vredesstichter'. Een met boven-nationale bevoegdheden bekleed wereldforum, dat daadwerkelijk bij machte is zijn taak - het hoofd bieden aan de wereldproblemen en komende geslachten behoeven voor de gesel van de oorlog - waar te maken.

LANGENHOLTE

Wouter ter Heide

Advies wereldkampioen Monopoly: **'Alles kopen, ook het waterleidingbedrijf'**

Joost van Orten naar de winst voerden. „En als die er wel waren, kan ik ze nu wel verklappen”, zegt de beste ter wereld, in het dagelijks leven manager bij een uitzendorganisatie. Maar het is een vrij eenvoudig spel, waar volgens hem de dobbelstenen de helft van je succes bepalen. „Verder moet je de waarde van de straten kennen, zowel be-

bouwd als onbebouwd, en even in de gaten houden dat de straten op zes, zeven, acht en negen plaatsen van de twee startpunten, Start en Gevangenis, statistisch gezien het meest bezocht worden". Voor de rest 'gewiekst' handelen, raadt Van Orten aan. „En niet vergeten in het begin alles te kopen waar je maar de hand op kan leggen, ook zulke

kaartjes als van het waterleiding-bedrijf".

In vier ronden en een finaleronde moest de Eindhovenenaar afrekenen met 28 medespelers, stuk voor stuk nationaal kampioenen. „De Amerikaanse organisatoren hadden er een echt spektakel van gemaakt. Met de vier andere finalisten werden we in jacquet en hoge hoed gestoken en moesten we spelen op een podium”. Als bankhouder trad een professionele Amerikaanse bankier op, die na anderhalf uur spelen Joost van Orten als de ultieme Monopolist aanwees.

Van Orten verdiende in Berlijn ook nog echt geld 15.410 dollar. Het totaalbedrag dat in het spel omgaat.

Grootwinkelbedrijf creest daling bestedingen

Liever naar Parijs dan wintermantel

AMSTERDAM – Het grootwinkelbedrijf vreest dat de bestedingen aan voeding- en genotmiddelen de komende tijd gaan teruglopen. Consumenten maken hun geld steeds minder op aan sigaren, parfums, biefstuk of een zoete witte wijn. Bovendien heeft de klant steeds meer vaste lasten. Dertig jaar geleden gaf de klant van elke besteedbare gulden nog zeven dubbelten uit aan voedings- en genotmiddelen. Nu is dat nog geen veertig cent. Dat werd deze week bekendgemaakt tijdens de ledenvergadering van de Raad voor het Filiaal- en Grootwinkelbedrijf.

De winkeliers beseffen eigenlijk nader meer dat een consument zijn gulden slechts éénmaal kan uitgeven. Voorheen overheerste het idee dat de klant toch wel kwam. Nu merken de verkopers dat een bioscoopkaartje in de plaats komt van bijvoorbeeld een doos bonbons. Soms wordt besloten dat de oude wintermantel nog wel een jaartje mee kan, omdat de bezitter voor hetzelfde geld liever een reisje naar Parijs maakt. Uit cijfers blijkt dat Nederlanders hun geld liever aan hun vrije tijd besteden. Geld wordt bespaard om er leuke dingen mee te doen: reizen, dineren, theater en schouwburg bezoeken.

De oorzaak van de dalende bestedingen ligt vooral in de gestegen vaste lasten voor de consument: de kosten van huur, energie, vervoer en dergelijke. Hoewel het besteedbare deel van het inkomen krimpt, is J. Post, directievoorzitter van de Nederlandse Philips-bedrijven, er van overtuigd dat het grootwinkelbedrijf kansen heeft laten liggen. „We hielden ons nooit zo bezig met de mensen die onze producten

moesten kopen. We keken alleen maar naar de kwaliteit van onze uitvindingen. Vroeger was dat ook genoeg om klanten te trekken. Maar nu moet je klanten trekken met service, reclame en een vriendelijke bediening."

Sterke groei handelsoverschot in Duitsland

WIESBADEN - Duitsland heeft in augustus een overschot op zijn handelsbalans geboekt van 5,72 miljard mark tegenover een overschot van 1,3 miljard mark in juli, zo heeft het Duitse bureau voor de statistiek vrijdag bekendgemaakt. De waarde van de export daalde van 59,85 miljard tot 48,74 miljard mark, terwijl de import verminderde van 58,56 miljard tot 43,02 miljard mark. De maand augustus laat traditioneel een vermindering zien van zowel de invoer als de uitvoer omdat veel Duitsers dan op vakantie zijn.

Over de eerste acht maanden van dit jaar ontstond er een handelsoverschot van 19,7 miljard mark. In dezelfde periode van het afgelopen jaar kwam het overschot uit op 9,3 miljard mark. De uitvoer ging van 438,4 miljard naar 445 miljard mark en de invoer van 429,1 miljard naar 425,3 miljard mark.

munt
uit

● **Pirelli**

Bandenfabrikant Pirelli Tyre komt met een claimemissie, waardoor het aandelenkapitaal wordt verdubbeld van ruim f 465 miljoen tot f 930 miljoen. Per bestaand aandeel kan één nieuw stuk worden verworven tegen een prijs die gelijk is aan de nominale waarde van f 10. De slootkoers op donderdag bedroeg f 21,10.

- **Akkoord**

De leiders van het Gemeenbest van Onafhankelijke Staten (GOS) zijn het gisteren in principe eens geworden over de oprichting van een intergouvernementele bank die de geldvoorziening binnen de roebelzone moet gaan controleren. De voornaamste taak van de bank is een einde te maken aan de ongecontroleerde uitgifte van roebels en kredieten. Deze ongebreidelde geldgroei zal dit jaar naar schatting leiden tot een inflatie van 1.000 procent.

- **Verlies**

Koeweit ziet geen heil meer in het onroerend goed dat het in Spanje heeft. Kuwait Investment Office (KIO), de staatsinvesteringsmaatschappij van Kuwayt, heeft de banken zijn belang van 34 procent in de projectontwikkelaar Prima Inmobiliaria aangeboden voor het symbolische bedrag van één peseta. Volgens KIO kan Prima onder de huidige omstandigheden niet meer winstgevend worden gemaakt.

- **Minder**

Vertegenwoordigers van minderheidsgroeperingen in de Verenigde Staten hebben bij gelijke omstandigheden 60 procent minder kans om in aanmerking te komen voor een hypotheek dan blanken. Dat blijkt uit een onderzoek van de centrale bank in Boston.

(ADVERTENTIE)

Meubelgroothandel

Reulen bu

TOEGANG VOOR

Zeer grote kollektie bankstel-
len, kasten, eethoeken,
Lazy-Boy fauteuils en vloer-
bedekking etc. etc.
INRUIL MOGELIJK
5000 m² verkoopruimte

maandag 13-18 uur
donderdag koopavond

40 VERSCHILLENDE SLaAPKAMERS

Heerenweg 251, Heerlen
Tel. (045) 216123

R Langs grote weg
Heerlen-Brunssum

Harde gulden leidt tot tekort van vier miljard

Den Haag schrikt van nieuwe tegenvallers

Van onze redactie economie

Sterk staaltje

● Vol bewondering kijken deze twee bezoekers van de beurs 'Aandrijftechniek' in Utrecht naar een machine die volgens de fabrikant in staat moet zijn de hele Jaarbeurs van plaats te doen veranderen. Foto: DIJKSTRA

beurs

Bedrukt

AMSTERDAM - De Amsterdamse effectenbeurs kon gisteren worden getypeerd als bedrukt. Gebrek aan beleggingsinstellingen, die de aandelenomzet tot f 500 miljoen beperkte, legde druk op de koersen. De stemmingsindex sloot na een prijshoudend begin 9,7 punt lager op 107,80, de CBS-koersindex was 0,1 punt lager op 193,40, de EOE-index kwam 1,30 punt lager uit op 279,73. Een prijs-houdende obligatiemarkt kende een omzetsniveau van f 2,1 miljard. Pirelli en Fokker lagen in de hoek waar de slaغن viel.

Het bandenconcern Pirelli kwam in de ochtend met een claimemissie van 1 op 1 voor de dag. Dit betekent een verdubbeling van het aandelenkapitaal en dat beviel de beleggers althans. De aankondiging werd echter afgestraft met een koersdaling van f 21,10 naar f 12,70, een verlaging van 40 procent. De Verwachting van Effectenbezitters is nu aangenaam verrast over de prijsdaling en de omvang van de emissie en hoopt dat aandeelhouders hierdoor weer zullen worden geschaad.

oekter werd stevig aangepakt op
nichten als zou de voorgenomen
amenwerking met de Duitse Dasa
och weer op losse schroeven staan
als gevolg van de harde opstelling
van de overheid. Het vliegtuigfonds
werd 5 procent lager gewaardeerd
op f 17,10 en dit betekende een ab-
soluut laagterecord.

Blauw lag ook KNP als gevolg van
de aangepaste winsttaxatie van
effectenfirma. De koers ging f
17,10 onderuit naar f 39,80. Zwak in
de markt lag ook het muziekfonds
Polygram, dat f 1,50 lager werd ge-
waardeerd op f 44,20. Havenfonds Van
Gennens liet f 1 liggen op f 31,70.
De andere zwak lagen Philips, KLM,
De P&O, Pakhoed en Elsevier.

[illegible]

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363.

Onafhankelijkheid betekent financiële aderlating

Toneelfederatie vaart zelfstandige koers

Van onze kunstredactie

SITTARD - De Limburgse Federatie van Amateurtoneelverenigingen (LFA) gaat een zelfstandige koers varen. Ze heeft zich definitief los gemaakt van de provinciale koepelorganisatie op het gebied van kunst- en cultuur, het bureau KCL in Maastricht. De federatie claimt al een zelfstandige status vanaf het moment - ruim twee jaar geleden - dat het LFA onderdrang van het provinciebestuur onderdeel werd van de provinciale koepel. Provinciale Staten moeten de LFA-plannen nog officieel goed keuren.

De LFA heeft zich als onderdeel van KCL altijd in een keurslijf gedrukt gevoeld. In een verklaring in 'Kijker', het tijdschrift voor amateurtoneel in Limburg, vergelijkt LFA-voorzitter Jan van 't Hooft de provinciale koepelorganisatie met een door het provinciaal bestuur geproduceerde paraplu. „Die paraplu bleek voor wat het amateurtoneel betreft te lekken. In plaats van bescherming bezorgde dit produkt ons een nat pak en pijnlijke prikken van gebroken baleinen,” aldus de LFA-voorzitter. Het verlies van identiteit had volgens de LFA een hinderende werking op het enthousiasme van het kader van vrijwilligers.

Op die vrijwilligers zal de LFA in de toekomst in belangrijke mate zijn

aangewezen omdat de onafhankelijkheid van KCL een gevoelige financiële aderlating betekent. Directeur en coördinator Frans Geurts heeft de LFA inmiddels verlaten. Zijn taak zal - als vrijwilliger - worden overgenomen door Jos Prop. Ondanks de financiële consequenties ziet voorzitter Van 't Hooft de toekomst van het LFA met vertrouwen tegemoet: „Een zelfstandige LFA, niet meer onder curatele, draagt straks weer zelf de verantwoordelijkheid voor een groot cultuuroog in ons gewest. Want doorgaan zullen we, op eigen kracht,” aldus de strijdlustige voorzitter in 'Kijker'.

Op het bureau KCL was gisteren niemand bereikbaar voor commentaar.

Heerlen wil jongerenraad

Van onze verslaggever

HEERLEN - De gemeente Heerlen wil de haalbaarheid onderzoeken van een gemeenteraad voor jongeren. Heerlen probeert zo het politieke bewustzijn bij de jeugd te bevorderen. De gemeente hoopt daardoor ook op een betere opkomst bij de verkiezingen van 1994.

De gedachte van de jongerengemeenteraad is opgenomen in de begroting van 1993. Vrijwel alle raadsfracties hebben om nadere informatie gevraagd. Een standpunt zullen

ze pas innemen tijdens de begrotingsbehandeling eind deze maand.

Als de raad het idee steunt, zal de gemeente zich buigen over de exacte opzet van de jongerenraad. Over het aantal jongerenraadsleden en de verkiezing daarvan wil Heerlen pas een besluit nemen als eerst is gekeken naar de (beperkte) ervaringen elders. Er zijn twee varianten. In het eerste geval fungeert de raad als een platform. De jongeren discussiëren over kwesties die ze vervolgens met de echte gemeenteraad bespreken. In de andere variant stelt de gemeenteraad een budget beschikbaar dat de jongerenraad naar eigen inzicht kan besteden.

In beide gevallen moeten middelbare scholen, politieke partijen en gemeente samen het project dragen. De scholen zouden er speciale lessen aan moeten wijden en de politieke partijen zouden onder meer voor schriftelijk materiaal moeten zorgen.

Overigens heeft Heerlen in 1980 al eens een elf leden tellende kinderraad in het leven geroepen. Na de installatie in aanwezigheid van de toenmalige burgemeester Jan Reijnen, is van de kinderraad geen woord meer vernomen.

Chaufeur kent werking van tachograaf niet

SCHINVELD - Een patrouille van de rijkspolitie, die deze week in Schinveld vrachtwagens controleerde op het naleven van de rijtijden, viel bijna van haar geloof toen ze in de cabine keek van een vijftigjarige chauffeur uit Tiel. De schijf in zijn tachograaf was namelijk roetzwart en bleek niet meer te zijn verwisseld sinds 4 december 1990, de dag dat de Tielenaar de oplegger had gekocht. De tachograaf is een apparaat dat de snelheid meet alsook het aantal afgelegde kilometers. De schijf dient elke dag verwisseld te worden. „De chauffeur had ooit wel eens gehoord van de rijtijdenwet maar daarmee hield zijn kennis ook op”, aldus een woordvoerder van de rijkspolitie in Schinnen, die de indruk had dat hij echt uit onwetendheid had gehandeld. Een medewerker van de rijksverkeersdienst, die bij de controle aanwezig was, verklaarde nog nooit iets dergelijks te hebben meegemaakt. De man uit Tiel had ook geen rijbewijs en kentekenbewijs bij zich en kon derhalve een livig proces-verbaal mee naar huis nemen.

Tenders Laan van Groen is lange weg

DOOR RIK VAN DRUTEN

HEERLEN - Een zweem van wierook op het Emmaplein. Een in een ruw katoenen jurk geklede vrouw van onbestemde leeftijd plaveit de weg voor de Tender Eco-OK Tour. Vage glimlach op het gezicht, rieten mandje aan de arm, kringelende wierookstokjes in haar hand. Ze is actrice, net als alle andere leden van Tender. Maar de voorbijganger die dat in de gaten heeft, is een enkeling.

Over de Akerstraat nadert een kleine maar opvallende stoet, die neerstrijkt op het snel volstromende terras van café Bracke. Alre aandacht gaat naar een in rood gewaad gestoken jongeling, wiens ongetwijfeld hogere bewustzijn en staat van innerlijke rust het terras merkbaar verwarmen - hoewel dat ook de inmiddels ontstoken terrasverwarming kan zijn. Gedachtenloos speelt de goeroe met twee zilveren knikkers in zijn linkerhand. Zonder hun hemelse glimlach maar een ogenblik prijs te geven, voorzien drie alweer ongebleekte katoenen dames de meester van drank en spijzen. Dan mengen ze

groene verf op zilveren schalen en spieden naar het toegestroomde publiek dat angstig uiteen wijkt. Een lange rol papier wordt uitgerold, een toeschouwer bereid gevonden zijn schoen erop te plaatsen. De verf blijkt bestemd de omtrek van het schoeisel te omlijnen: een eerste Heerlenese stap op Tenders Laan van Groen, de weg naar een beter milieu.

Theatergroep Tender speelt al ruim tien jaar overall, behalve op een podium. De trein, de markt of gewoon de straat. Publiek mag meedoen, de toeschouwer wordt speler. Niet zelden blijken zich gaandeweg de voorstelling meer acteurs onder het publiek te bevinden dan de omstanders aanvankelijk bevroeden.

Zo heeft Tender een tiental meters verderop een *greenpoint* ingericht, waar de passant door een in modieuze maatpak met bril een omloofde koptelefoon krijgt opgezet. De *new-age*achtige *alphagolven* zouden volgens een uitgelekt stenciltje een 'individuele ervaring van ontspannen goedmoedigheid' bevorderen.

Tenders groene boodschap blijkt voor de goede verstaander. Scherts en ironie zijn niet aan iedereen besteed. Wanneer spe-

Aanhoudingen na drugsvangst

BILZEN - Twee inwoners van het Belgisch-Limburgse Bilzen, een handelaar in bloemen en planten en een vrachtwagenchauffeur, zijn aangehouden in verband met de vangst van 1200 kilo hasj in de haven van Zeebrugge. De drugs, die een straatwaarde van 180 miljoen Belgische frank hebben, zaten verstopt in een vrachtwagen met tuinmeubelen. De hasj was bestemd voor Groot-Brittannië.

De drugs en de tuinmeubelen zijn woensdagmorgen in Maastricht geladen. Achter de hele zaak zou een Nederlander schuilgaan, die in Lanaken een bedrijf heeft gehad. De man kocht de tuinmeubelen in Bilzen en kreeg daar eveneens een vrachtwagen waarvoor hij een chauffeur vond.

Volgens de verklaringen van de chauffeur moest hij zijn lading afleveren in Birmingham. De Nederlander zou in heel Europa partijen goederen kopen en vervolgens weer verkopen. Wellicht was dat een dekmantel voor de handel in drugs.

Inspectie vóór bestrijding MRSA

HEERLEN - De bacterie Methicilline-Resistente Staphylococcus Aureus (MRSA) moet ook in de toekomst met alle middelen worden bestreden. W. van Dijk, inspecteur voor de Volksgezondheid in Limburg, ziet weinig heil in de discussie die de directie van het Heerlense De Weverziekenhuis wil aanzwengelen over de bacterie. Het argument van de directie dat ook buitenlandse ziekenhuizen hebben leren leven met de bacterie, snijdt volgens Van Dijk geen hout. „In buitenlandse ziekenhuizen is men juist jaloers op de Nederlandse situatie.”

Het De Weverziekenhuis kampt voor de tweede keer binnen korte tijd met een MRSA-besmetting op de intensive care-afdeling. Directeur A. Lagro liet gisteren weten de tijd rijp te vinden voor een discussie over de vraag of niet ook de Nederlandse ziekenhuizen noodgedwongen moeten leren leven met de bacterie.

Zie verder pagina 16

● Inspectie ziet geen heil in bacteriële discussie

Maij somber over snelle aanleg A73

DEN HAAG - Minister Hanja Maij-Weggen van Verkeer en Waterstaat is vrij pessimistisch over de mogelijkheden om het zuidelijk deel van de A73 tussen Venlo en Maasbracht versneld aan te leggen. Dat valt op te maken uit haar antwoord op schriftelijke vragen van de CDA-Kamerleden Riet Roosen-Van Pelt en René van der Linden.

Het zuidelijk deel van de A73 kost, als die weg tenminste op de oostover van de Maas wordt aangelegd, 750 miljoen gulden. Maij heeft dat geld zelf niet en is ook niet bereid tot grote verschuivingen binnen het Rijkswegefonds voor de A73, zo blijkt uit haar brief.

De minister moet het geld buiten haar begroting vinden en is daar nog niet in geslaagd, zo bericht zij aan Van der Linden en Roosen-Van Pelt. Een met het provinciebestuur van Limburg te sluiten bestuurs-overeenkomst over versnelde aanleg van de A73 kan dan ook niet meer zijn dan een intentieverklaring, schrijft de bewindsvrouw.

Campagne over Verdrag van Maastricht

MAASTRICHT - „De Europese Unie moet vooral voordeel opleveren voor de burger,” zo staat te lezen in de brochure '1992 en verder', de toekomst van de EG. De afgelopen maanden is met het Deense nee tegen het Verdrag van Maastricht, het nipte Franse ja en de discussie in landen als Groot-Brittannië en Duitsland gebleken dat veel Europese burgers daaraan sterk twijfelen. De brochure moet de Nederlandse burger wel van dat voordeel overtuigen. Zij wordt in eerste instantie in 250.000-voud verspreid volgens de Postbus-51-methode, ondersteund met tv-spotjes. Naast de brochure bezoeken bewindslieden verschillende discussiebijeenkomsten. Maandagavond bezoekt premier Lubbers in dit kader Maastricht.

(ADVERTENTIE)

sierbestrating en tuindecoratie

Tuinhout van HILLHOUT
10-20% KORTING
(niet op blokkutten + tuinschuren).

Tevens hebben wij div. partijen sierbestrating met een aantrekkelijke
NAJAARSKORTING
voor u in voorraad.

Handelsonderneming L'ortye bv
De Koumen 72, Hoensbroek
Tel. 045-212358
Openingstijden:
maandag t/m vrijdag van 08-18 uur
zaterdags van 09-14 uur

Drugsactie levert resultaat op

KERKRADE - De Kerkraadse politie heeft na een intensieve drugsactie van twee weken voor ruim dertigduizend gulden aan softdrugs in beslag genomen en dertien mensen aangehouden. De actie was gericht op de zes koffiehops in de gemeente. De politie meldt dat er dit jaar al honderd mensen met harddrugs zijn aangehouden. Zes van hen werden in de afgelopen twee weken opgepakt. De operatie is van start gegaan een dag na de oproep van burgemeester Jan Mans aan alle burgers om alert te zijn op de overlast van drugsbanden. De invallen zijn met name gedaan in koffiehops en een woning aan de Veldhofstraat in Eygelshoven. Vanaf die plaatsen bereikten de politie en het gemeentebestuur van Kerkrade vele klachten over klanten van de koffiehops. De politie heeft geconstateerd dat de klanten voornamelijk uit Duitsland afkomstige vreemdelingen zijn. Zij zijn na een verhoor huiswaarts gestuurd. De koffiehops en drugsbanden worden intensief gecontroleerd in de komende tijd.

Breevast neemt Makado Beek over

BEEK - De Utrechtse projectontwikkelaar Breevast heeft voor een bedrag van bijna 38 miljoen gulden het Makado-winkelcentrum in Beek overgenomen van de Scandinavische belegger Skane Property Beek bv. Breevast heeft plannen om de regionale functie van het centrum te versterken door de verhuurbare oppervlakte met 5.000 vierkante meter te vergroten. Momenteel omvat de Makado zo'n 24.000 vierkante meter winkelruimte die zijn verhuurd aan 44 bedrijven, waaronder Ahold, C&A, Blokker en Macintosh. Rond de Makado liggen 1400 parkeerplaatsen. Breevast nv bezit in de Verenigde Staten ook al een dergelijk groot complex.

Miljoenen nodig voor stortplaatsen

ROERMOND - Voor de afichting van de stortplaatsen in Montfort en Weert zal het gewest Midden-Limburg op korte termijn een bedrag van 3,5 miljoen gulden op tafel moeten leggen. In Montfort is de aanleg van een ringsloot over een lengte van 1,3 kilometer noodzakelijk voor de opvang van regenwater dat van het stort naar beneden komt. Voorzieningen voor afichting van de stortplaats in Weert kosten in totaal 2.475.000 gulden.

Winkeldiefstal met bedreiging

WEERT - Het personeel van een winkel aan de Hoogstraat in Weert is gisteren door een dieveggel bedreigd met een mes. De vrouw werd op hetaardad betrapd door het winkelpersoneel toen ze twee paar schoenen en een ski-jack wilde stelen. Het personeel wilde de vrouw vasthouden in afwachting van de politie. Op dat moment haalde de dieveggel een mes uit haar zak, waarmee ze het personeel bedreigde. De verkopers slaagden erin om haar het mes afhandig te maken en vast te houden. De politie heeft de vrouw voorlopig ingesloten, omdat ze haar identiteit niet wil prijsgeven.

PvdA-Kamerleden op werkbezoek

DEN HAAG - De Tweede-Kamerfractie van de Partij van de Arbeid brengt maandag een werkbezoek aan Zuid-Limburg. Na een ontvangst door commissaris der koningin E. Mastenbroek staan onder meer bezoeken aan de Liof Industriebank, DSM en het Academisch Ziekenhuis Maastricht op het programma. Ook buigen de Kamerleden zich over de drugsproblematiek in Zuid-Limburg. De PvdA'ers sluiten hun werkbezoek 's avonds af samen met PvdA-bewindslieden en partijvoorzitter F. Rotenberg met een bijeenkomst in de oude stadsschouwburg De Bonbonnière in Maastricht.

Strijd om buuttitel

HEERLEN - De strijd om het Groot Limburgs Buuttekampioenschap 1993 wordt volgend jaar op vrijdag 15 januari in Roggel gehouden. De voorselectiewedstrijden vinden plaats in Borgharen op vrijdag 18 november in zaal Haarder Hof (organisatie CV de Beerbieters), in Thorn op zaterdag 14 november in zaal Geurts (organisatie CV de Geitebök en in Grubbenvorst op maandag 16 november in zaal De Zwaan (GM de Plaggenhouwers). Inschrijven is mogelijk tot en met dinsdag 27 oktober bij het secretariaat van het Buutteam, Karel Fiddlers, Heulisterstraat 6, 6114 ES Susteren 04499-2258.

werklozen besteden
evenveel tijd aan
het denken plezier
te hebben aan werk
als werkers aan
het smachten naar vrij
punaise

Eiken klassiek Honigmanstraat 47 Heerlen	Slaapkamer Heerlerlaan 215 Heerlen	Modeling Meubelen Licht 2 Kerkrade
--	--	--

Geen onderzoek grondwaterstand

MAASTRICHT - Op Nederlands grondgebied komt geen onderzoek naar de gevolgen van de geplande ruinkoolwinning in de groeve Garweiler II op de grondwaterhuishouding. Dat laten Gedeputeerde Staten weten. De provincie participeert wel in het Duitse onderzoek Brundwassermodell Venloërscholen. Bij dat onderzoek worden ook de gevolgen van de toekomstige ruinkoolwinning op de waterhuishouding in Limburg onderzocht. Eveneens worden daarbij de eventuele negatieve effecten op het Maaswalm-Nette-park bekeken. Door infiltratie hoopt de provincie deze negatieve effecten te kunnen voorkomen.

Bezuiniging IKL wekt woede gedeputeerde

MAASTRICHT - Een afkoop van het rijk is zo goed als zeker de maximaal haalbare compensatie voor het schrappen door het ministerie van Landbouw van een miljoen gulden uit het budget van de stichting Instandhouding Kleine Land-schapsdelen (IKL). „Maar de manier waarop staatssecretaris Gabor (van Landbouw, red.) deze draconische bezuiniging van liefst 25 procent van de ene

op de andere dag heeft afgekondigd, is en blijft volstrekt onaantvaardbaar. Ook in de politiek behoort je fatsoenlijk met elkaar om te gaan.”

Dat gaf gedeputeerde Piet Hilhorst gisteren zichtbaar verontwaardigd te kennen tijdens en ook na afloop van een vergadering van de vaste Statencommissie voor Ruimtelijke Ordening en Natuurbeheer. Hilhorst kon-

digde alvast aan dat GS alle mogelijke middelen in de strijd zullen werpen om in elk geval die afkoop voor IKL veilig te stellen.

De nog op touw te zetten 'zware acties' van GS worden overigens gezamenlijk uitgevoerd met de collega's van de drie noordelijke provincies. Ook daar worden natuurbeschermingsorganisaties geconfronteerd met forse bezuinigingen door het ministerie van Landbouw.

Gisteren heeft deze krant reeds bericht dat de PvdA-fractie in de Tweede Kamer de afkoop aan - onder meer - het IKL nadrukkelijk bij Gabor zal bepleiten.

Moeder vermoorde vrouw geschokt door vrijlating 'Leentje kan zichzelf niet meer verdedigen'

DOOR ROB PETERS

PANNINGEN/DEN HAAG - Geschokt en geschrokken heeft de moeder van de op 22 juli in Panningen vermoorde Leentje Schellevis gereageerd op de plotselinge vrijlating van de van moord verdachte 62-jarige echtgenoot van Leentje.

„Bij toeval heb ik gehoord van zijn vrijlating. Ik heb daar echt moeite mee, want ondanks dat hij ook mij heeft verzekerd niets met haar dood te maken te hebben, heb ik mijn twijfels,” zegt moeder Schellevis, die inmiddels de naam Schildknecht draagt, in Den Haag, kort nadat zij door de boezemvriendin van Leentje op de hoogte is gebracht.

De 62-jarige inwoner van Panningen meldde zich donderdag onaangekondigd bij de boezemvriendin, die als laatste op 21 juli Leentje Schellevis in leven heeft gezien. „Zij was 25 jaar dik bevriend met mijn dochter en wist alles van haar. Zij weet ook niet wat Ted is komen

doen. De vrouw is zich doodgeschrokken. Want niemand heeft ons op de hoogte gebracht van de vrijlating,” zegt mevrouw Schildknecht, die het nog altijd erg moeilijk heeft met de wrede dood van haar dochter in het verre Limburg.

Ook de voortdurende aanvallen op haar levenswandel doen haar pijn.

„Ted heeft het altijd over een getrouwde man met wie Leentje omgang gehad zou hebben. Ik geloof daar niet veel van. Leentje kan zich bovendien niet meer verdedigen... Er zijn zoveel tegenstrijdigheden in zijn verhaal. Hij zegt dat hij haar een dag voor haar dood 's nachts nog thuis heeft horen komen. Het is zo'n vreemde man. Ik ben echt een beetje bang dat hij vandaag of morgen ook bij mij op de stoep staat,” zegt Leentjes' moeder, die er geen doekjes om windt dat het huwelijk met de dertig jaar oudere man nooit haar zegen heeft gekregen.

De 62-jarige echtgenoot was overigens in Den Haag om zijn vier kinderen, die verblijven bij kinderen

uit zijn eerste huwelijk op te zoeken. Ook wil hij zo snel mogelijk uit Panningen vertrekken en in de Randstad een huis zoeken. „In Limburg heb ik niets meer te zoeken,” zei hij al kort na zijn ontslag uit voorlopige hechtenis.

Onderzoek naar aannemen van steekpenningen

BRUNSSUM - In opdracht van hoofdofficier van justitie J. Franssen in Maastricht wordt er een oriënterend onderzoek ingesteld naar de steekpenningen-affaire in Brunssum.

Eerder deze week verzocht burgemeester Henk Riem om een onderzoek naar het aannemen van steekpenningen door een oud-topambtenaar van de gemeente Brunssum.

Persofficier J. Nabben wil niet zeggen wie het onderzoek zal uitvoeren. Normaal gesproken houdt de Rijksrecherche zich bezig met onderzoeken waarbij ambtenaren of bestuurders betrokken zijn. Officier van justitie M. Kolkert laat weten dat in ieder geval de FIOD (Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst) bij de zaak wordt betrokken. „Deze beschikt over in het verleden ingewonnen informatie in deze zaak.”

De affaire kwam aan het rollen nadat de Brunssumse wegebouwer Ton Thissen beschuldigingen over corruptie door een oud-ambtenaar had geuit. De man betrokken bij het gemeentelijk aanbestedingsbeleid zou volgens de wegebouwer gedurende een paar jaar twee procent van de omzet van een verstrekte opdracht van hem hebben gekregen.

Milieuraad: 'Nachtvluchten boven steden vermijden'

DEN HAAG - De Centrale Raad voor Milieuhygiëne vindt dat nachtvluchten boven steden zoveel mogelijk vermeden moeten worden.

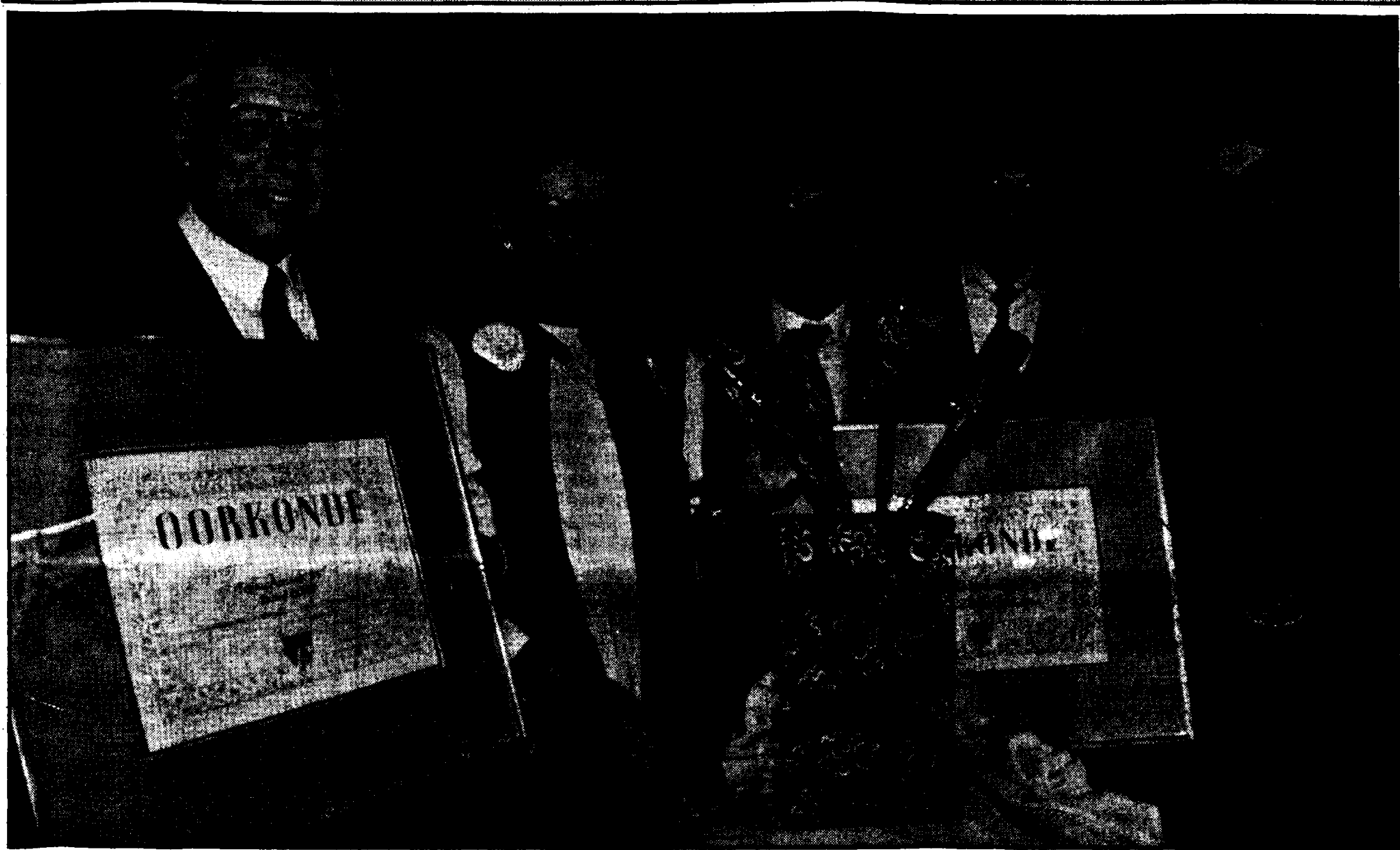
Dat schrijft de adviesraad aan minister Alders (VROM) in een reactie op diens voorstel normen te stellen voor lawaai-overlast van nachtelijk vliegverkeer rond luchthavens.

De voorstellen van Alders hebben betrekking op nachtvluchten van en naar de luchthaven Maastricht. De minister vindt dat een vliegtuig dat in de nacht landt of opstijgt niet meer dan 10 procent van de mensen uit hun slaap mag halen.

De milieuraad vreest dat deze norm op den duur voor heel Nederland gaat gelden, zonder dat er voldoende onderzoek heeft plaatsgevonden. In het algemeen vindt de raad dat nachtelijk vliegverkeer boven aaneengesloten bewoonde gebieden moet worden voorkomen.

De raad vindt verder dat ook de nieuwbouw van woningen, en de isolatie daarvan, onder nachtelijke vliegroutes moet worden vermeden.

Vrijthof-theater derde prijs

Oud-manager golfbaan Brunssum trekt beschuldiging in

BRUNSSUM/HEERLEN - Oud-manager Emile van Gelder de Neufville van de openbare golfbaan in Brunssum trekt zijn beweringen over oud-provincie-ambtenaar Piet Dohmen in. Op advies van zijn advocaat laat Van Gelder de Neufville het niet op een kort geding aankomen. De gedagvaarde oud-manager komt vandaag in een advertentie in deze krant terug op zijn woorden. Dohmen ziet daarom volgens de oud-manager op zijn beurt af van het indienen van een eventuele schadeclaim wegens smaad.

De gewraakte uitspraak van Van Gelder de Neufville luidt als volgt: „Voor provincie-ambtenaar Dohmen heeft het reisje naar Engeland nog een aangenaam staartje. Hij krijgt een golfset van Hoogland - winkelwaarde volgens Van Gelder de Neufville al gauw drie mille - en een gratis jaarabonnement op de golfbaan.”

(ADVERTENTIE)

Rectificatie

„In een in deze krant d.d. 4 juli 1992 verschenen artikel over de openbare golfbaan in de gemeente Brunssum, is door mij gesteld althans is van mij afkomstige informatie verwerkt dat de toenmalige provincie-ambtenaar Piet Dohmen, in september 1985 een golfset ter waarde van f 3000,- alsmede een gratis jaarabonnement op de golfbaan cadeau heeft gekregen van oud-burgemeester Hoogland van de gemeente Brunssum. Dit als „aangenaam staartje” van een reisje naar Engeland waaraan toenmalig provincie-ambtenaar Dohmen had deelgenomen. Ik betreur deze uitlatingen c.q. de door mij verstrekte en geef thans te kennen dat mijn uitlatingen c.q. de door mij verstrekte informatie niet juist zijn c.q. is en ook niet worden c.q. wordt gestaafd door andere bronnen.” Was getekend, Emile van Gelder de Neufville.

drie verklaringen overleggen van mensen die beweren dat Dohmen geen cadeau heeft gekregen op de golfbaan. Een verklaring is van de hand van oud-burgemeester Louw Hoogland van Brunssum.

Het kort geding zou naar alle waarschijnlijkheid verloren worden door Van Gelder de Neufville. Voor de door hem bevestigde vorm van smaad maakt de wet geen uitzondering. Lasschuit verduidelijkt: „Als het algemeen belang gediend is, kan smaad in sommige gevallen wel volgens het Burgerlijk Wetboek. Het aan de kaak stellen van corruptie van een ambtenaar valt onder algemeen belang. Dohmen is eerder wegens corruptie veroordeeld. Het algemeen belang is er dan niet meer mee gediend zo iemand nog eens aan te pakken.”

De jury van de Nationale Schildersprijs 1992 heeft het Theater aan het Vrijthof de derde plaats toebedeeld. Een fraai geschilderde productiehul van Fokker werd aangewezen als winnaar. Over het theater in Maastricht rapporteerde de jury: „Een interieur dat door een onverwacht kleurenschema een vriendelijk en omhullende sfeer oproept.” Kunstenaar Marthe Röling en vertegenwoordigers van de winnaars waren bij de prijsuitreiking aanwezig.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

(ADVERTENTIE)

NIEUWE COLLECTIE PERZISCHE TAPIJTEN

■ Primitief geknoopte nomadenkleden met traditionele motieven in oude kleuren.

■ Fijngeknoopte tapijten in zachte tinten.

HUB. DOLS & CO

Steat sinds 1905 Garant voor kwaliteit!

STADIONMARKT 31 TEL. 063512905

Particulier initiatief tandartsen Centrum in Maastricht voor kaakstoornissen

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Voor patiënten met een kaakafwijking is in Maastricht een Centrum voor kaakdysfunctie ingericht. De kliniek is gevestigd aan de Huisvestingstraat 27 in Wyck. Het is een particulier initiatief, buiten de universiteit van de tandartsen M. van der Valken uit Valkenburg, Th. Kluskens uit Maastricht, klinisch psycholoog Dirks uit Pey/Echt en fysiotherapeut D. Kallen uit Maastricht.

Patiënten met een of andere afwijking aan de kaken kunnen daar terecht en zelfs pijn van hebben bij kauwen. Zij worden CMD-patiënten genoemd, de afkorting voor de tandheelkundige vaker mond- en kaakdysfunctie. Patiënten kunnen aanspraak maken op een tandheelkundige behandeling.

tend het werktrein is van de tandarts. Er zijn meer factoren die een rol kunnen spelen bij kaakstoornissen. Die kunnen met spierweefsel te maken hebben maar ook met psychische invloeden.

Kaakafwijkingen kunnen zelfs hoofd-, nek- en oorspijn ten gevolge hebben. Reden waarom het CMD-team niet alleen uit tandartsen bestaat, maar ook uit een klinisch-psycholoog en een fysiotherapeut, terwijl er ook dikwijls contacten worden gelegd met de huisarts, de knoarts, de neuroloog, de kaakchirurg en de orthodontist.

De initiatiefnemers hebben de kliniek opgericht om de heelkundige zorg bij kaakstoornissen te bundelen en buiten de bestaande praktijkverbanden af te zonderen. Zij hebben hun Limburgse collega's van hun specialistische dienstverlening op de hoogte gesteld.

Twee consultants met betrekking tot de kwaliteitsbewaking zijn aangekomen. Dat zijn prof. A. De Laat van de KU in Leuven en tandarts J. Hippe uit Amsterdam.

(ADVERTENTIE)

Als u nu de bon opstuurt, passeert u straks de loongrens op een hele voordelige manier.

Naam: Voorletters: Geboortedatum:
Adres: Man:
Postcode/Plaats: Vrouw:
Telefoon: Kind(eren):/.....

Zend de coupon in een gesloten envelop aan:
LIASS Ziektekostenverzekeringen, Antwoordnummer 4045, 6400 WC Heerlen. Tel. 06-0227525.
Een postzegel is niet nodig.

GELUKKIG HEBBEN WE LIASS.

LIASS Ziektekostenverzekeringen

● Chemische recycling van alle soorten plastic is binnen enkele jaren mogelijk.

Foto: JEROEN KUIT

Gij zijt stof, en gij zult tot stof wederkeren (Gen.3:19). Deze bijbelse spreuk vat in het kort samen wat de chemische industrie van plan is te gaan doen met kunststofafval. Een plastic fles, bijvoorbeeld, is in feite gemaakt van olie. Je kunt de fles een paar keer gebruiken, maar aan alles komt een keer een einde. Die fles wordt nu nog bij het huisvuil gezet en komt op het stort terecht. Dat is zonde.

DSM 'kraakt' afval weer tot olie

DOOR EGBERT HANSSEN

Er bestaat een techniek om kunststofafval weer tot zijn oorsprong, olie, terug te brengen. Hierbij wordt kunststof onder zeer hoge temperaturen en druk afgebroken. Zodanig dat het produkt ontleed wordt in de oorspronkelijke grondstof waarmee vervolgens weer nieuwe kunststof producten kunnen worden gemaakt. Dat scheelt een berg afval én een hoop energie. Het ziet er naar uit dat deze techniek, pyrolyse genoemd, op korte termijn ook commercieel kan worden toegepast. DSM ziet er al brood in.

Nu mag je kunststofafval en ander afval niet over één kam scheren. Papier, glas en metalen bijvoorbeeld kunnen vrij eenvoudig hergebruikt worden. Voor sommige kunststofproducten met een homogene samenstelling zoals plastic kratten, pvc pijpen en kunststof autobumpers, geldt dat ook.

Dit soort kunststofafval krijgt eerst een flinke wasbeurt en wordt daarna gesmolten en tot slierten geperst. In een hakmolen worden er vervolgens korrels van gemaakt. Met deze korrels kan door bijmenging van verse grondstoffen weer nieuwe kunststofproducten worden gemaakt. Deze vorm van materiaalrecycling is al praktijk, bijvoorbeeld bij Reko in Beek.

De meeste kunststoffen be-

staan echter uit verschillende componenten, vergelijkbaar met ingewikkelde metaallegeringen. Dit kunststofafval kan volgens DSM alleen via chemische weg worden afgebroken.

Natuur

„Het is misschien veelzeggend dat de natuur op precies dezelfde wijze werkt. De recycling loopt via chemische afbraak tot bouwstoffen. Een beukeblad hoeft daarbij niet bij voorkeur een nieuw beukeblad te worden. Een eikestam of een zwam zijn even goed.”

Dat zegt professor dr. ir. Leen Struik. Hij is directeur Wetenschappelijk Onderzoek bij DSM Research. Hij sprak gisteren tijdens een symposium van de Nederlandse Federatie voor Kunststoffen in Bussum.

Het symposium werd gehouden omdat de opvattingen van de overheid en de fabrikanten over het hergebruik van kunststof haaks op elkaar staan. De overheid wil dat meer afval wordt hergebruikt vanwege het gebrek aan stortplaatsen en vuilverbranders. De kunststoffenindustrie brengt daar tegen in dat verbranden ook een goede of zelfs betere oplossing kan zijn.

Er is volgens prof. Struik wel iets voor te zeggen om kunststofafval te verbranden. Neem polytheen, een van de grote kunststoffen, dat een aanzienlijk aandeel vormt van verpakingsafval. Polytheen blijkt dezelfde verbrandingswaarde te hebben als olie. „Waarom niet snel zo'n verbrandingsinstallatie met energie-opwekking ontwikkeld en gebouwd?“, zegt prof. Struik.

Volgens hem overschat de overheid de mogelijkheden voor materiaalrecycling. „Het idee van de overheid dat er uit het ratjetoe van kunststofftypes in gemengd afval door schoonmaken en simpele scheiding iets goeds te maken valt gaat tegen alle logica in. Het idee is vergelijkbaar met de gedachte dat het dooreenklutsen van honderd recepten van de chef kok tot een goede maaltijd leidt.”

DSM zoekt een hoogwaardiger gebruik van kunststof afval. Door middel van pyrolyse, een kraakproces vergelijkbaar met dat van een nafta-kraker, kan kunststof weer worden herleid tot de oorsprong. Het afval wordt dan bij zeer hoge temperaturen en druk omgezet in een olie- of wasachtig produkt waarmee weer nieuw kunststof kan worden gemaakt zoals plastics, dakbedekkingsbitumen, antibiotica of smeerolie.

Het proces is overigens nog niet rendabel. Synthetische olie uit kunststof kost nu nog iets van duizend gulden per ton. Veel meer dan de huidige prijs van ruwe olie. Het is echter mogelijk om via hetzelfde kraakproces kunststof om te zetten in brandbare gassen, een veel waardevoller produkt. Deze techniek is evenwel nog niet zo ver gevorderd dan de methode om van kunststofafval olie te maken.

Het zijn tot nu toe proeven geweest op laboratoriumschaal maar DSM verwacht dat de techniek over een aantal jaren zover gevorderd is dat chemische recycling fabrieken met een verwerkingscapaciteit van 100.000 ton per jaar operationeel zullen zijn. De verwerkingskosten bij een dergelijke installatie worden geschat op 150 tot 400 gulden per ton. Vergelijkbaar met de kosten van verbranden van huishoudelijk afval.

Dioxine

Vanwege de hoge kosten en risico's zoekt DSM op dit moment partners om de techniek verder te ontwikkelen. Puur uit milieuoogpunt gezien is de techniek veruit te verkiezen boven verbranding van kunststof waarbij via rookgas de uitstoot van het kankerverwekkende vergif dioxine plaatsvindt. Als de pyrolyse-techniek op commerciële wijze wordt toegepast betekent het in elk geval een aanzienlijk kleinere groei van de vraag naar ruwe olie.

ken naar een groep dassen noordelijk van Ommen.

De resultaten van de herintroductie op Eerde zijn volgens Natuurmonumenten zo succesvol, dat deze maand nog eens vier dieren op het landgoed worden uitgezet. Op langere termijn wordt overwogen dassen uit te zetten op meerdere plaatsen in Twente. Daar is de das sinds de jaren '50 uitgestorven.

Jaap Dirkmaat van Das en Boom zegt dat het wel vaker voorkomt dat dassen tientallen kilometers ver weg trekken. „Dassen voorkomen inteeft door hun jongen te verstoten zodra ze op eigen benen staan.

In Zuid-Limburg is dat niet zo'n probleem want daar kunnen bij de burens wel terecht. Maar in een gebied zoals Ommen wel omdat daar praktisch geen andere dassen meer wonen. Josefien is kennelijk de dassenburcht even ten noorden van Ommen misgelopen, die haar zus wel heeft gevonden. Ik denk dat ze ergens bij eb het wad is opgelopen en bij vloed is verdronken,” aldus Dirkmaat.

De kinderopvang in Limburg maakt een snelle groei door. Het aantal plaatsen – vooral in kinderdagverblijven – is in amper drie jaar tijd met 1150 gestegen. Deze kinderdagverblijven in Limburg, maar ook de centra voor buitenschoolse opvang, peuterspeelzalen en gastoudercentrales houden vandaag open huis.

Een goede kans om kennis te maken met 'alternatieve' kinderopvang, want de behoefte aan plaatsen is groot én groeit nog steeds. Ondanks de uitbreiding van het aantal opvangplaatsen hebben de meeste kinderdagverblijven of geen plek, of een lange wachtlijst. En mama? Die wordt de volgende dag gewoon op haar werk verwacht.

'Gastouders leveren kinderopvang-op-maat'

Een exclusieve crèche aan huis

DOOR MONIQUE PARREN

HEERLEN – Groene, blauwe en gele pinnetjes op de kaart van de gemeenten Heerlen en Voerendaal markeren de verschillende gastgezinnen. Deze opvangouders leveren kinderopvang-op-maat aan ruim 160 families.

In nauwelijks drieëneenhalf jaar jaar tijd hebben deze mensen de weg gevonden naar de Gastoudercentrale van de Stichting Humanitas in Heerlen. Het plekje voor zoon of dochter wordt – vaak al voor de geboorte – met zorg gekozen. Het móet klikken tussen vraag- en gastouder. Net zoals in een goed huwelijk.

Consulente Wil Klücken van de Heerlense Gastoudercentrale bemiddelt tussen vraag en aanbod. Een precies werkje, want scheiden doet lijden. „Het is niet altijd even gemakkelijk om een goede combinatie te maken. De ouders én het kind moeten een goed gevoel hebben over de gastouder. Als zo'n baby meteen in huilen uitbarst bij de opvangouder, dan zit je fout.”

Sommige ouders kiezen bewust voor de kleinschalige opvang van de Gastoudercentrale, anderen zien eenvoudig geen uitweg omdat ze overal tegen lange wachtlijsten aanlopen. Maar iedereen heeft zijn specifieke ei-

sen en wensen. Aan Klücken de taak om daarbij een passende gastouder te zoeken. „In principe is alles bespreekbaar. De twee partijen mogen met elkaar kennis maken zonder dat ik erbij ben. Klik het, dan stel ik een contractje op met de precieze afspraken die beide partijen maken.”

Ook gastouders draaien eerst twee maanden proef. Door de zorgvuldige selectie komt het bijna nooit voor dat het contract daarna wordt opgezegd. Klücken: „Natuurlijk verschillen ouder en gastouder weleens van mening, maar dat is altijd bespreekbaar bij een kop koffie.”

Gastouder Silvie – de opvangmoeder wil liever niet met haar echte naam in de krant – kan dat beamen. De Heerlense (35) is gastouder voor drie meiden; Janna van twee en Laura en Adeline van drie jaar. Het maximum volgens de centrale, want Silvie heeft zelf ook nog een zoon van zes.

Wil Klücken: „Een gastouder mag van ons maximaal vier kinderen opvangen tussen de nul en twaalf jaar. De eigen kinderen tellen we ook mee, want met meer dan vier van die kleintjes in huis komt de verzorging in het gedrang.”

Met Adeline kan Silvie lezen en

schrijven. „Zij werd al door mij opgevangen toen ze nauwelijks drie maanden was. Met zo'n kindje heb je een band,” vertelt de opvangmoeder. „Het is nee-eentje van jezelf. Maar ook met de ouders loopt het hartstikke fijn.”

Natuurlijk zijn er ook weleens kleine – problemen. Silvie: „Adeline mag thuis op haar bedje springen. Hier mag ze dat niet. Dat is weleens moeilijk te begrijpen voor zo'n kindje, maar ze moet zich toch aan de regels houden.”

Adeline lijdt er allerminst onder. Speelt vrolijk met haar blokken en geniet van haar exclusieve crèche aan huis. „Natuurlijk is deze opvang heel individueel, maar zo kun je ook maatwerk leveren en dat wordt steeds belangrijker,” meent de surrogaatmoeder.

„De kinderen kunnen op ieder moment van de dag komen. Als ze spelen, doe ik mijn huishoudelijk werk, maar als ik naar de markt ga mogen ze ook mee. Ze draaien gewoon mee in het gezin, tot ieders tevredenheid.”

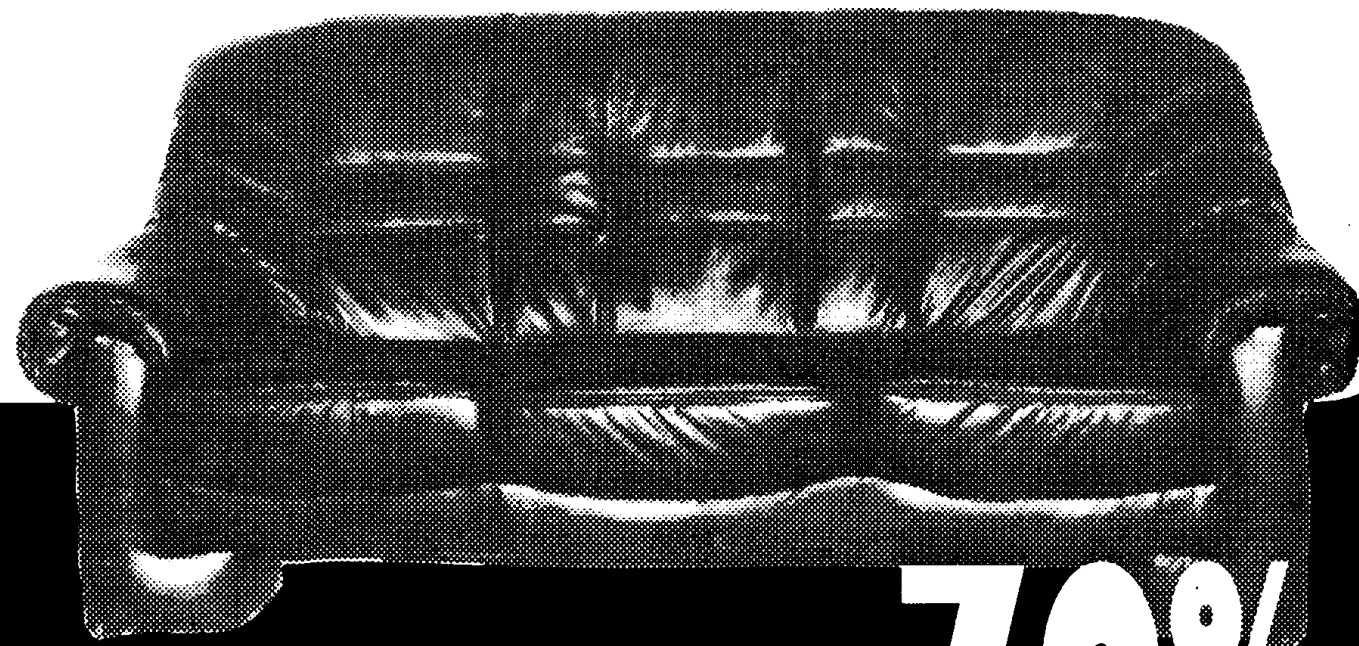
Ook Silvies eigen kind heeft baai bij zijn 'pleegzusjes'. Als enig kind ervaart hij toch de genegenheid van een familie. Silvie: „Onze zoon groeit zo toch op in een grote gezin en ook de meiden zijn onder de pannen. Zo snijdt het mee aan twee kanten.”

Mannen en vrouwen boven de 25 jaar kunnen gastouder worden. „Je moet natuurlijk wel gek zijn op kinderen,” voegt Klücken daaraan toe. „Anders red je het niet.”

Een gastouder verdient ongeveer vier gulden per uur. Misschien een beetje weinig? „Helemaal niet,” vindt Silvie. „Ik zie het meer als een vergoeding. Natuurlijk slijten je meubels harder met zoveel kinderen in huis, maar daar staat het plezier tegenover dat ik zelf beleef aan mijn opvangkinderen. Ik moet er niet aan denken dat ze straks niet meer komen, als ze eenmaal naar school gaan.”

(ADVERTENTIE)

OPHEFFINGSUITVERKOOP BIJ PIET KLERKX MAASTRICHT

KORTINGEN TOT 70%

ALLES MOET WEG!

PIET KLERKX

MAASTRICHT TEL. 043-210944

Sint Jacobstraat 4 (in het centrum bij het Vrijthof). Parkeergarage onder het Vrijthof aanwezig.

Natuurmonumenten staat voor raadsel

Limburgse das spoelt aan op Waddeneiland

Van onze verslaggever

KESSELOMMEN – Een in 1991 in het Limburgse Kessel-Eik gevangen jonge das, die dit jaar op landgoed Eerde bij het Overijsselse Ommen was uitgezet, is vorige week dood teruggevonden op het Noordzeestrand van Ameland.

„We staan nog voor een raadsel, want op de Waddeneilanden leven geen dassen,” zegt opzichter Herman Veerbeek van Natuurmonumenten in Ommen. Hij acht het mogelijk dat het dier 107 kilometer door Overijssel, Drenthe en Fries-

land is getrokken, maar het is onwaarschijnlijk dat de das de Waddenzee is overgezwommen. „Waarschijnlijk is het dier langs de Friese kust verdronken en door stromingen op Ameland beland.” In de maag werden resten van kokmeeuwen en eieren aangetroffen.

De das, een vrouwtje, maakte deel uit van een groep van vier dieren die in maart op het landgoed Eerde door Natuurmonumenten werd uitgezet.

De verdronken das had de naam Josefien en is vorig jaar samen met twee andere jonge dassen door medewerkers van

Das en Boom gevangen bij een dassenburcht in Kessel-Eik. De jonge dieren zouden anders de hongerdood zijn gestorven.

Hun moeder was doodgereden op de Napoleonsbaan onder Neer. De drie dassen kregen de namen Josefien, Napoleon en Gerheghe. Beide laatste dassen zitten nog in het dassenopvangcentrum van Das en Boom.

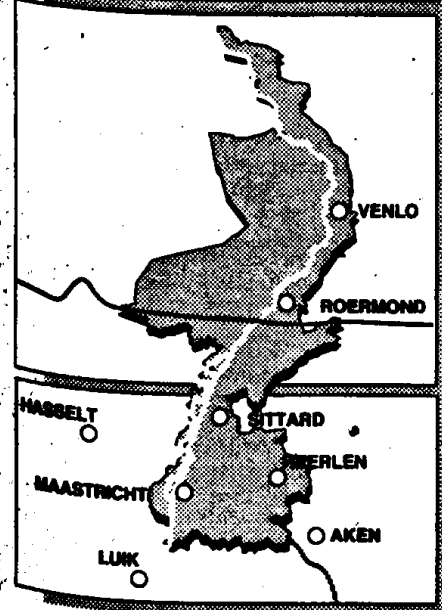
„Het is het eerste project waarbij dassen in een gebied waar geen soortgenoten meer aanwezig zijn, worden uitgezet,” aldus Veerbeek. Twee dieren hebben inmiddels op het landgoed een burcht gemaakt, terwijl het derde dier is uitgewe-

'Qualifiés pour l'Europe' timmert aan de weg Drie Maastrichtse scholen brengen Europa in praktijk

DOOR STEP VAESSEN

MAASTRICHT - Drie Maastrichtse scholen zijn alvast begonnen aan de uitvoering van de Europese gedachte. Door een uitwisselingsprogramma met verschillende lidstaten willen ze Europa dichtbij de belevingswereld van hun leerlingen brengen.

over de grenzen

De stichting waarin naast de scholen ook het bedrijfsleven is vertegenwoordigd, heeft een dure naam. Qualifiés pour l'Europe. Vakmensen klaarstomen voor Europa.

Door jaarlijks leerlingen in het derde jaar van het voorbereidend beroepsonderwijs uit te zenden naar Frankrijk en Denemarken wil de stichting het blikveld van de vijftien tot zeventienjarige vervullen. „Ze moeten ervaren dat grenzen niet belangrijk meer zijn,” zegt voorzitter Jean Mofers.

Werk Maastricht ontvangt op zijn beurt leerlingen uit deze landen terug. Het uiteindelijke doel van de stichting is dat vakmensen overal in Europa aan het werk kunnen. Maar zover is het volgens Mofers nog lang niet.

„Wat we nu doen is puur oriënterend. De leerlingen doen levenservaring op. Ze volgen lessen in een ander schoolstelsel en nemen een kijkje in een land met andere gewoonten.” Of deze leerlingen later in het buitenland gaan werken betwijfelt hij. „De meesten zijn toch erg regio-gebonden. Maar door deze ervaring groeien ze in ieder geval. Bovendien doen ze leuke contacten op.”

De deelnemende scholen zijn de LDGO Wyckerveld, het Technisch College Maasland en de scholengemeenschap Trajectum. Van deze scholen worden voor elk bezoek 25 leerlingen geselecteerd.

Er is bewust voor lager beroepsonderwijs gekozen omdat voor deze leerlingen nog geen uitwisselingsprogramma's bestaan. Bovendien is juist deze groep altijd weinig grensverleggend bezig geweest, meent Willy Hageman, die namens het bedrijfsleven in de stichting zit.

Albertville

In 1991 bezochten de Maastrichtse leerlingen voor het eerst het Franse Albertville. De oud-Olympische stad is zelf enkele jaren geleden de voortrekker geweest van het uitwisselingsprogramma. De initiatiefnemers benaderden Maastricht om ook een Nederlandse poot in het project te krijgen. Op Oosteuropaan na zijn, nu bijna alle Europese lidstaten in het uitwisselingsprogramma betrokken.

Leerlingen hebben nu twee keer Frankrijk en één keer Denemarken bezocht. Audrey Jaspers van

de LDGO Wyckerveld was helemaal verbaasd toen ze in de Deense stad Vejle aankwam. „Ik dacht dat het een Oostblokland was. Maar het is eigenlijk hetzelfde als hier, alleen drie keer zo duur. Ik had veel meer armoede verwacht.”

Opvallend vond ze dat de leerlingen erg vrij met hun docenten omgingen. „Als iemand tijdens de les zin had in een sigaret dan ging hij gewoon naar de aula.”

Schoolgenote Bianca Dams had in Frankrijk een hele ander ervaring. „We hebben daar geen lessen gevolgd omdat de Fransen nooit op tijd kwamen. Sommige

leerlingen bleven na de pauze gewoon in de aula zitten.” Het leukste vond de zestienjarige het langlaufen. „Het leek toch wel een beetje op een gewoon schoolreisje.”

Beginfase

Het is volgens Mofers, die tevens directeur is van de LDGO, absoluut niet de bedoeling dat de bezoeken op een schoolreisje lijken. „Maar we zitten nu nog in de beginfase. Sommige afspraken blijken moeilijk uitvoerbaar.” Het grootste probleem is de taal. De voortaal van het project is Engels maar dit levert in Frankrijk veel problemen op.

• Voorzitter Mofers blijft nuchter. „Veel leerlingen zijn toch regio-gebonden.”

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Eis weer twaalf en zes jaar voor moord op Maastrichtse

Van onze correspondent

DEN BOSCH - Bij het gerechtshof in Den Bosch is gisteren opnieuw twaalf en zes jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf geëist voor de moord op een 31-jarige vrouw uit Maastricht. De twee verdachten zijn de zwager en de moeder van het slachtoffer. De man zou haar gedood hebben om de familie-erf te redden, de vrouw zou medeplichtig zijn, omdat zij de deur voor hem zou hebben geopend.

De Maastrichtse vond in de nacht van 1 op 2 januari vorig jaar door wurging de dood. Haar toen 14-jarige zoon verklaarde aanvankelijk dat drie gemaskerde mannen de achterdeur forceerden, zijn grootmoeder en zijn 8-jarig zusje in een slaapkamer opsloten en hem boeiden. Daarna zouden zij zijn moeder hebben gedood. In tweede instantie, nadat hijzelf als een van de medeverdachten was aangemerkt, beschuldigde hij bij de politie zijn 30-jarige oom Nurettin van de moord, en zijn 59-jarige grootmoeder van medeplichtigheid.

De jongen vertelde dat hij voor en na de moord zijn even oude neef Rifat in vertrouwen nam, en de neef bevestigde dat. De oom zou hebben gezegd dat het slachtoffer de dood verdiende, omdat zij schande over de familie had gebracht door zich met andere mannen dan haar echtgenoot af te geven. Later herriep hij dat verhaal.

De rechtbank in Maastricht sprak beide verdachten in mei 1991 vrij, na eisen van eveneens twaalf en zes jaar. De officier van justitie tekende beroep aan. Het gerechtshof in Den Bosch had vier dagen uitgetrokken voor de zaak, maar benutte er slechts drie. Het Hof ondervroeg dinsdag eerst uitvoerig ambtenaren van de Maastrichtse gemeentepolitie om uit te zoeken of de nu 16-jarige Gengis de voor zijn familie belastende verklaring vrijwillig had afgelegd.

De jongen beriep zich bij het Hof op zijn verscheringsrecht. Volgens de Nederlandse wet hoeft niemand tegen nabije familieleden te getuigen. Rifat beriep zich op datzelfde recht ten aanzien van de moeder van het slachtoffer, die zijn aangevraagde tante is. Voor Nurettin die zijn neef is, ging dat niet op en moest hij onder ede getuigen. Hij zei dat hij tegen de politie had gelogen.

Procureur-generaal mevrouw mr. A. Franken vroeg het Hof daarop om Rifat aan te houden wegens meenied. Hij is inmiddels weer op vrije voeten en van vervolging ontslagen omdat nader verhoor niets opleverde.

Vrijdag meende de Procureur-generaal in haar requisitoir dat, ondanks de huidige houding van Gengis en Rifat als belangrijkste getuigen, het Hof hen kan houden aan hun eerdere beschuldigingen.

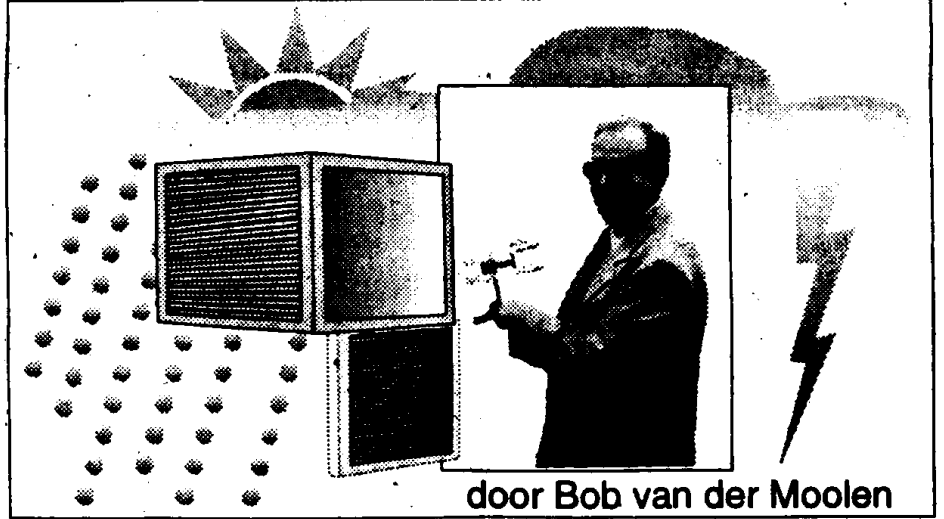
Zij vond dat er daarnaast voldoende technische bewijzen waren. De geforceerde deur moet open hebben gestaan op het moment dat de deur werd opgebroken, en dat zou achteraf kunnen zijn gedaan om het verhaal van de overval geloofwaardig te maken. Bovendien was de woning niet doorzocht door mogelijke roofvervalers.

Ook vond mevrouw Franken dat er voldoende aanwijzingen waren dat de daders in de directe familiekring moesten worden gezocht.

Tenslotte droegen ook afgeluisterde telefoongesprekken vanuit het Huis van Bewaring, waarin Nurettin tegen familieleden zei dat Gengis en Rifat hun verklaring moesten wijzigen, volgens haar bij aan het bewijs.

Raadslieden Hiddema en Moszczewicz bepleitten beide vrijspraak voor hun cliënten. Zij vonden de telkens gewijzigde verklaringen van de twee jongens veel te mager voor een veroordeling. Het gerechtshof doet uitspraak over veertien dagen.

limburgs weerhoekje

door Bob van der Moolen

Een sombere en zonloze week

Er bestaat een weerspreuk die deze week bepaald niet uitkwam: 'Regen vóór acht uren, kan de hele dag niet duren.' Daartegenover kwam een andere spreuk geheel tot zijn recht: 'Regen uit het oosten, zal ons geruime tijd getroosten.' Want de regen die maandagochtend inzette duurde vrijwel onafgebroken tot woensdagmiddag en liet bijna 20 mm in de regenmeter achter. Dit regengebied kwam tot ontwikkeling in een overgangsgedrag tussen de warmere lucht van de vorige week en de koudere lucht die met veel wind in het weekende binnenstroomde. Na het passeren van dat regengebied zocht de wind de noordoek op waarmee uitgestrekte wolkenvelden werden aangevoerd. Gistermiddag passeerde een zogenaamd 'koufront' met wat lichte motregen die aan koudere polaire lucht vooraf ging. Flinkte luchtdrukstijgingen die normaal voor opklaringen zorgen, konden het wolkendek ook niet oplossen. Zo kon het gebeuren dat de zon de hele week de grote afwezige was; een sombere week derhalve. Het hardnekkige wolkendek verhinderde enerzijds een flinke temperatuurstijging overdag - het bleef met 10 tot 13 graden Celsius de hele week ook te koud - maar anderzijds koelde het 's nachts niet verder af tot 10 graden, waardoor de gemiddelde etmaaltemperatuur toch nog vrijwel normaal was.

Het weer in oktober

Het weer in oktober lijkt veel op dat van eind september, maar toch krijgen de herfstachtige kenmerken langzaam aan de overhand. De gemiddelde middagtemperatuur komt gemiddeld niet meer boven 15 graden uit, terwijl nachtvoorst nu geen zeldzaamheid meer is. Oktober is meestal natter dan droger, het kan ook erg nat worden zoals in 1981 toen 148 mm regen werd afgetapt. Niettemin kan oktober ook flink uit zijn slof schieten; het is weliswaar al lang geleden maar ruim 70 jaar geleden was het in Limburg zelfs tropisch warm. Op 10 en 11 oktober 1921 werd in Sittard en Maastricht de 30 graden overschreden. In een recent verleden zoals in 1990 werden in Zuid-Limburg ook nog temperaturen gemeten van 25 graden, zomers dus. Echte winterse verschijnselen doen zich zelden voor, de allereerste sneeuw in oktober viel op 13 oktober 1975 en in Eindhoven op 19 oktober 1972 met -6,3 graden al matige vorst gemeten, maar het zijn toch grote uitzonderingen.

Zachte winter?

Hoewel winterpropheten net zo vaak voorkomen als paddestoelen in een herfstbos, vraagt de bekende Duitse meteoroloog Wolfgang Röder opnieuw onze aandacht. Deze weerkundige voorzag al vroeg in het voorjaar een warme en mooie zomer; zijn visie werd in deze rubriek vermeld. Voor de vijfde maal in successie kwam zijn voorspelling in grote lijnen uit. Opnieuw heeft hij een studie gemaakt van veel klimatologische gegevens en volgens hem is er voor de echte schaatstheorie 'slecht' winterweer op komst. De winter - dat is de periode 1 december tot en met 28 februari - zal volgens zijn berekeningen maar liefst 3 graden te warm uitvallen, waarin de wintermaand bij uitstek, januari, zelfs 4 graden warmer wordt dan normaal. Nadere gegevens ontbreken op dit moment, zodra deze bekend zijn, vindt u ze in deze rubriek terug. En nu maar afwachten of het (weer) uitkomt. In het komende weekende wordt plaatselijk nachtvoorst verwacht, vooral als de wind wegvalt en de bewolking verdwijnt. Vorstgevoelige planten in uw tuin vragen om een warmer plekje.

weerspreuk

„Draagt de haas nog zijn zomerkleed dan is de winter nog niet gereed.”

Professor RL kritisch over benoeming burgemeester 'Houben moet maar elders rechterspost aanvaarden'

ROERMOND/MAASTRICHT - Professor mr. G. Mols van de Rijksuniversiteit Limburg, zelf rechter-plaatsvervanger in Maastricht en deskundig op het gebied van straf- en strafprocesrecht vindt dat burgemeester mr. J. Houben van Hunsel geen post als rechter-plaatsvervanger in het arrondissement Roermond moet betrekken. „Als hij graag als rechter bestuurlijke zaken wil doen, moet hij dat maar in een ander arrondissement of bij het hof worden. Het maakt op de burger, die klaagt over zijn bestuurders, echt een verkeerde indruk wanneer hij een andere bestuurder op de stoel van de rechter vindt.”

„De ene burgemeester die moet oordelen over de klacht tegen zijn collega-burgemeester. Dat maakt de rechtsspraak niet helder. De burger mag op de plaats van de rechter iemand verwachten die geheel onafhankelijk mag worden geacht. Houben mag overigens best plaatsvervangend rechter in strafzaken worden,” zei professor Mols gisteren desgevraagd. Zelf treedt hij op als advocaat in Roermond en als plaatsvervangend rechter in Maastricht.

Zoals bekend bestaat er binnen de groep rechters van de arrondissementenrechtbank verschil van mening over de benoeming. Een meerderheid van de twintig rechters heeft voor de benoeming gestemd. De president van de rechtbank in Roermond mr. G. Wind heeft gezegd geen bezwaar te maken tegen het inzetten van onder meer burgemeesters, politiemensen in bestuurlijke zaken. Hij wil deskundigheid in huis hebben voordat in 1994 de administratief-rechtelijke geschillen - die tot dan nog door de Raad van State worden afgewerkt - naar de rechtbanken komen.

In Limburg zijn meer gevallen bekend van bestuurders die als rechter-plaatsvervanger optreden. In Roermond is in strafzaken regelmatig oud-politief Th. van Osta van Weert in actie. Ook oud-burgemeester Defesche van Venraij en sinds kort burgemeester Daniëls van Roermond zijn actief op dit terrein. Daniëls is inmiddels benoemd tot raadshoof-plaatsvervanger bij het hof in Den Bosch.

Advocaat en oud-wethouder van Sittard mr. Sjra Houtakkers is al vele jaren kantonrechter-plaatsvervanger in Sittard. „Dat heeft nooit problemen opgeleverd. Alle zaken waarbij mensen waren betrokken, waar ik op andere wijze mee te doen had, behandelde ik gewoon niet. Ook cliënten uit de advocatenpraktijk kwamen niet bij mij als ik als kantonrechter voorzat. Dat is nooit een probleem geweest,” aldus Houtakkers.

Professor Mols wijst erop dat hij met een combinatie wethouder-kantonrechter weinig moeite heeft: „Zeker als het gaat om beoordeling van kleinschalige overtredingen.”

(ADVERTENTIE)

ZALIGE BRUNCH MET SCHITTEREND UITZICHT!

Elke zondag van 12.00 tot 14.30 uur een zalige brunch met allerlei heerlijke warme en koude gerechten.

Slechts f 32,50 p.p.

Kinderen tot 12 jaar betalen f 1,- voor iedere 10 cm van hun lengte. Het schitterende uitzicht is gratis en het gebruik van het binnenzwembad ook! Maak u een feestelijke zondag van en kom naar ons prachtig gelegen hotel in Epen. Graag wel even reserveren!

GOLDEN TULIP ZUID LIMBURG

Julianenstraat 23a, 6206 AH Epen. Tel.: 04455-10 10, Fax: 24 16

Winnaar ANWB Hoteltoer 1992

Meer comfort in isolatiekamers kankerpatiënten

de geïsoleerde verpleging die de behandeling nou eenmaal met zich meebrengt. Met name bij de behandeling van acute en chronische leukemieën, Hodgkin- en Non Hodgkin-lymfomen maar ook bij borstkanker blijkt de beenmergtransplantatie de overlevingskansen van patiënten te doen toenemen. De verpleging van patiënten die een beenmergtransplantatie ondergaan vereist een speciale techniek. De omgeving mag de patiënt niet infecteren omdat de weerstand van patiënten tijdelijk verminderd is. Deze vorm van verplegen gebeurt in de zogenaamde

isolatiekamers waar ze tussen de 28 en 50 dagen moeten verblijven. Volgens het IKL zijn de vijf 'Maastrichtse' isolatiekamers moderne en ruime eenpersoonskamers met een goed uitgeruste doucheruimte, maar waar zich alleen maar een televisie bevindt.

Aangezien de patiënten al die dagen de kamer niet mogen verlaten, wordt het niet kunnen luisteren naar eigen muziek, het niet kunnen kijken naar videobanden en het ontbreken van mogelijkheden voor lichaamsbeweging als een gemis ervaren. „Door het plaatsen van stereo-apparaat, een videorecorder, een home-trainer en een ligstoel in elke isolatiekamer, kan voldaan worden aan de belangrijkste behoeften van patiënten die een zware therapie ondergaan en soms opgesloten zijn in een kleine ruimte”, aldus het IKL.

Mooi begin van 'n avondje uit...

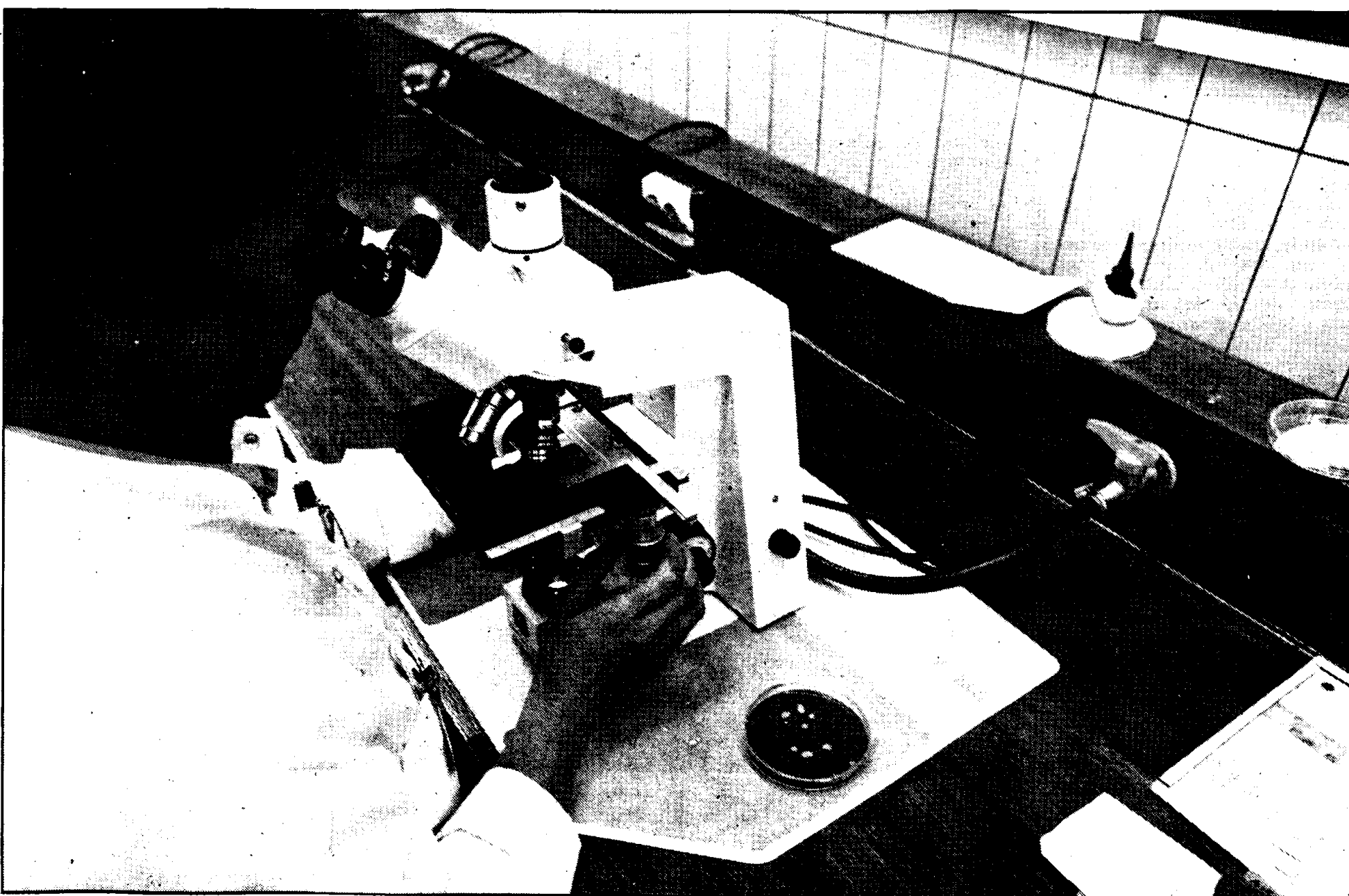
'n Lskoud Elske, puur, on the rocks, met 'n klontje suiker, met jus d'orange en als sluitstuk: 'n verrukkelijke Limburgse koffie.

ons eigen Elske....

Ziekenhuizen moeten volharden in strijd tegen MRSA

Inspectie ziet geen heil in bacteriële discussie

De uiterst hardnekkige ziekenhuisbacterie is in principe onschadelijk.

Foto: KLAUS TUMMERS

Praten kan altijd. Maar het schot voor de boeg dat de Limburgse Inspectie voor de Volksgezondheid al heeft afgegeven, liegt er niet om. „Wij blijven van mening dat de MRSA-bacterie met alle middelen uit ziekenhuizen geweerd moet worden,” reageert inspecteur W. van Dijk op de suggestie van de directie van het De Weverziekenhuis in Heerlen om eens te discussiëren over de vraag of de Nederlandse ziekenhuizen niet net als die in het omringende buitenland met de bacterie moeten leren leven. Het is een hardnekkige bacterie, erkent Van Dijk. Maar dat is nog geen reden om de weg van de minste weerstand te kiezen. En wat het buitenland betreft. Die vlieger gaat volgens Van Dijk niet op. „Daar zijn ze juist jaloers op de situatie in Nederland.”

in het nieuws

DOOR HANS GOOSSEN

HEERLEN - De aanwezigheid van de Methicilline-Resistente Staphylococcus Aureus (MRSA) in ziekenhuizen in omringende landen leidt al lang niet meer tot commotie. Men heeft leren leven met de uiterst hardnekkige bacterie die in principe onschadelijk is, zo lang een besmetting maar niet leidt tot infecties in open wonden of bij patiënten met sterk verminderde weerstand. Met het oog gericht op de buitenlandse hospitaals en de moeilijke bestrijding van de bacterie, meent directeur A. Lagro van het ziekenhuis De Wever in Heerlen dan ook dat de tweede besmetting van de intensive care binnen drie maanden een opstapje is naar een brede discussie binnen de Nederlandse medische wereld.

Lagro vraagt zich hardop af het streven naar een MRSA-vrij ziekenhuis geen onhaalbaar kaart is. „Hebben we niet een doel voor ogen dat irree is, een onhaalbare optie?” De MRSA is een uiterst hardnekkig en vervelend diertje dat moeilijk buiten de deuren te houden is.

De directeur beseft dat de aanwezigheid van de MRSA als een van de huisbacteriën ook de acceptatie van een stukje extra ri-

sico voor de patiënt' betekent. Accepteren houdt echter niet in, dat geen maatregelen worden genomen bij de ontdekking, verzekert hij. „Wel dat geen strikte isolatie van patiënten of hele afdelingen nodig is. Van een besmetting ondervindt een patiënt in principe geen hinder. Dat is pas het geval bij infectie. Natuurlijk worden maatregelen genomen om infectie te voorkomen.”

Lagro is niet van plan zo maar een vrijblijvend balletje op te werpen. Hij kondigt nadrukkelijk aan de discussie over de MRSA aan te kaarten bij diverse medische instanties. Hij denkt daarbij onder meer aan de Raad voor de Volksgezondheid. „Laat die er maar eens een rapport over schrijven,” oppert hij.

De inspectie voor de volksgezondheid wil best meebabbelen, maar maakt al bij voorbaat duidelijk niet aan de tot nog toe gehanteerde maatregelen te willen tornen. Inspecteur Van Dijk maakt ook duidelijk waarom hij de witte vlag in de strijd tegen de MRSA niet wil hijsen. „Als de MRSA tot de normale ziekenhuisbacteriën gaat behoren, moet ook het anti-bioticumprogramma veranderd worden. Dat kan grote gevolgen hebben.”

Om infecties bij en na een operatie te voorkomen, krijgt de pa-

tiënt anti-biotica. Als ook de MRSA tot de vaste inboedel van een ziekenhuis gaat behoren, moet ook deze bestreden worden, legt Van Dijk uit. „Er is is wel een middel tegen, maar dat moet via het bloed worden ingediend en is niet zonder bijwerkingen. Bovendien bestaat de kans dat de MRSA daar op den duur resistent tegen wordt. En dan hebben we geen mogelijkheid meer.”

Eigenlijk is de inspecteur best tevreden over de Nederlandse situatie. Besmettingen komen regelmatig voor, maar worden ook nog elke keer met succes bestreden, stelt hij. Dat het buitenland is juist jaloers op de Nederlandse situatie.

Van Dijk erkent dat de bestrijding van de MRSA geen gemakkelijke zaak is. „Toch vinden wij dat die bacterie daar weg moet. De Wever heeft gewoon enorme

pech dat twee keer binnen korte tijd een besmetting heeft plaats gevonden.” Hij vindt het te ver gaan om te stellen dat de vorige besmetting in juli van dit jaar niet goed is aangepakt. „De maatregelen die getroffen moesten worden, zijn ook genomen. Tot nu toe is het echter nog steeds gelukt om de bacterie ook weer buiten de deur te krijgen. Ik denk ook dat we dat moeten blijven proberen.”

pech dat twee keer binnen korte tijd een besmetting heeft plaats gevonden.” Hij vindt het te ver gaan om te stellen dat de vorige besmetting in juli van dit jaar niet goed is aangepakt. „De maatregelen die getroffen moesten worden, zijn ook genomen. Tot nu toe is het echter nog steeds gelukt om de bacterie ook weer buiten de deur te krijgen. Ik denk ook dat we dat moeten blijven proberen.”

„Beter geen pleegzorg dan slechte pleegzorg”. Dat is het motto waarmee de Nederlandse Vereniging Pleeggezinnen (NVP) deze maand een landelijke actie voert om de overheid ervan te overtuigen dat zij geld moet steken in de reorganisatie van de pleegzorg. De NVP heeft haar leden opgeroepen tot een 'opname-stop' in de maand oktober. Dat betekent dat een aantal pleegouders deze maand geen nieuwe pleegkinderen in huis zullen nemen. Vandaag is er een actie-bijeenkomst van Nederlandse pleegouders in Utrecht.

„Als er nu niets gebeurt, is er straks geen pleegzorg meer”

Pleegouders willen graag serieus worden genomen

DOOR CHRISTIAN KUNZE

Pleegouders moeten serieus worden genomen. Laat ze eens luisteren naar mensen die de praktijk kennen.” Dat zegt Leo Vievermans, PR-medewerker van de NVP en zelf pleegouder. Sinds 1985 heeft hij samen met zijn vrouw Elly voor 43 pleegkinderen gezorgd. De familie is min of meer vanzelf de pleegzorg ingerold.

„Wij hebben vier kinderen van onszelf en die namen vroeger altijd veel vrienden mee naar huis. Soms zaten ze hier met z'n viertientwintig koffie te drinken,” vertelt Leo Vievermans lachend. Op een gegeven moment kwamen die kinderen ook met hun problemen naar hem toe. „Ik probeerde hen dan wat advies te geven. Als ze problemen thuis hadden, zei ik dat ze moesten proberen rustig te blijven. De meeste ouders willen toch dat het hun kinderen goed gaat, maar door omstandigheden kan dat niet altijd.”

Vievermans vindt dat je op moet passen met wat je zegt. „Je moet niet tegen die kinderen zeggen dat hun ouders hen verkeerd opvoeden, of op een andere manier de ouders afkamen. Dat werkt alleen maar averechts.”

Op het moment heeft de familie Vievermans twee pleegkinderen in huis. Een baby'tje van drie maanden en een jongen van zestien. „We vinden dat we het nu erg rustig hebben,” zegt Leo. „Onze eigen kinderen zijn inmiddels allemaal het huis uit. Er is wel een tijd geweest dat we naast onze eigen vier kinderen ook nog eens vier pleegkinderen in huis hadden. Toen hadden we het aardig druk.”

Betrokken

Naast zijn werk bij de NVP is Vievermans ook nog actief in een aantal werkgroepen en geeft hij voorlichting op scholen over pleegzorg.

Hij is zeer betrokken bij het verbeteren van de pleegzorg. „Structureel moet er iets veranderen.”

Jeanny Gijzen, bureauhoofd van de Centrale voor Pleeggezinnen valt hem bij. „In 1989 hebben de ministeries van WVC en Justitie een werkgroep de opdracht gegeven een advies uit te brengen over mogelijke verbeteringen in de pleegzorg. In november 1991 is dat advies onder de titel 'Voorzien in pleegzorg' aan de regering voorgelegd.

Het frustrerende is nu dat alle partijen het met de plannen eens zijn, alleen dat de politiek niet bereid is om de verbeteringen te bekostigen,” aldus Jeanny Gijzen.

'Knelpunten'

„Het rapport noemt drie knelpunten,” vertelt Vievermans. „Ten eerste zijn de instellingen die zich bezig houden met de pleegzorg te veel versnipperd over de provincie. Dat is nogal verwarrend voor de pleegouders, omdat ze soms niet weten bij wie ze moeten zijn.”

Jeanny Gijzen voegt daaraan toe: „Daarom wordt de pleegzorg georganiseerd. Per provincie moet er één Centrum voor Pleegzorg komen. Daardoor kan weer een aantal andere maatregelen ter verbetering van de pleegzorg genomen worden. Zo is het de bedoeling dat de maatschappelijk werkers die de pleeggezinnen begeleiden, zich gaan specialiseren op de pleegzorg. Nu

houden zij zich ook vaak nog bezig met internaat-zorg.”

Vervolgens moet ervoor worden gezorgd dat er per pleeggezin maar één maatschappelijk werker is.

Advies

Het tweede knelpunt volgens het advies 'Voorzien in pleegzorg' is dat pleegouders te weinig inspraak hebben bij de pleegzorg-instellingen.

„Er is wel een klachtenregeling, maar de pleegouders moeten ook vooraf hun mening kunnen geven en niet als de beslissingen al zijn genomen,” zegt Gijzen. Daarom adviseert de werkgroep om pleegouders in te stellen. „Dan kunnen de pleegouders ook invloed uitoefenen bij de Centra voor Pleegzorg,” aldus Gijzen.

Het laatste probleem betreft de vergoeding voor pleegouders. „Die is sinds 1984 niet meer aangepast, ook niet aan de gestegen kosten van levensonderhoud. Als dat met de kinderbijslag zou gebeuren, stond iedereen op z'n achterste benen,” zegt Gijzen.

De NVP vindt het vervelend dat de pleegkinderen de dupe worden van de opname-stop in oktober. „Maar,” zegt Leo Vievermans, „als er nu niet iets gebeurt, worden de kinderen op de lange termijn de dupe.”

(ADVERTENTIE)

binnenhuisdesign
voor persoonlijk wonen

PAS TOE

woonwanden

geleen, rijksweg-centrum 2-2a, tel. 046-749212

Directeur Th. Douvan van Dofra in Horst ontvangt het eerste werkboek milieuzorgstelsel van de heer P. Oskam van de Metaalunie.

Foto: JEROEN KUIT

Milieu-handboek voor de metaal

ROERMOND - De circa 800 bedrijven in de metaalsector in Limburg zullen in de komende jaren in toenemende mate te krijgen met milieueisen van overheid maar ook van klanten, banken en verzekeraars. Om de ondernemers wegwijs te maken heeft de Metaalunie een handboek gemaakt.

Volgens Oskam biedt het handboek voor de meeste milieuproblemen in de sector zoals reinigingsmiddelen, afgewerkte olie en lasdampen een leidraad hoe de milieuzorg in het eigen bedrijf aan te pakken.

Een goede milieuzorg is volgens hem niet alleen goed voor het milieu, maar vermindert ook de kans op schadeclaims, verbetert het contact met de vergunningverlener en het imago van het bedrijf.

(ADVERTENTIE)

Reünie

HBO-Jeugdwelzijnswerk en HBO-Inrichtingswerk in Eindhoven

De studierichting Sociaal pedagogische hulpverlening van de Hogeschool Eindhoven organiseert een reünie voor oud-studenten en (oud)-personeelsleden van deze HBO-opleidingen op

zaterdag 28 november 1992

Heeft u belangstelling, maar nog geen uitnodiging ontvangen, bel dan naar het secretariaat van de studierichting Sociaal pedagogische hulpverlening, telefoon (040) 60 57 39.

bioscopen

HEERLEN

Royal: Patriot Games, dag. 18.30 en 21 uur, za en zo ook 15 uur.
Rivoli: Far and away, dag. 20.30 uur, za en zo ook 14 en 17 uur.
Maxim: Peter Pan, za, zo en wo 14 uur, Alién 3, dag. 18.30 en 21 uur, za en zo ook 15.30 uur.
H5: Unlawful Entry, dag. 14.19 en 21.30 uur, za zo ook 16.15 uur.
Universal Soldier, dag. 14.15 en 21.15 uur, za zo ook 16.15 uur.
California man, dag. 14.30 en 18.30 uur, za zo ook 16.30 uur.
Beethoven 3, dag. 18.30 en 21 uur, do vr ma en di ook 14.30 uur.
Sneeuwwitje en de zeven dwergen, za zo wo 14.30 uur, za zo ook 16.30 uur.
Medicine man, dag. 18.30 uur.
Basic Instinct, dag. 21 uur, do vr ma di ook 14.30 uur.
Filmhuis de Spiegel: Europa, vr 21 uur.

SCHAESBERG

Autokino: Leathel Weapon 3, vr t/m zo 20 uur.
Basic Instinct, vr t/m zo 22.15 uur.

KERKRADE

Wingraaththeater: De Johnsons, Schrei aus Stein, wo 20 uur.
La cacture du Myocarde, wo 14 uur.

MAASTRICHT

Mabi: Patriot Games, do t/m zo 18.30 en 21.15 uur, ma t/m wo 21 uur, za zo wo ook 14.30 uur.
California Man, do t/m zo 18.30 en 21.15 uur, ma t/m wo 21 uur, za zo wo ook 14.30 uur.
Flodder in Amerika, do t/m zo 21.15 uur, do vr zo ook 18.30 uur.
A clockwork Orange, za 18.30 uur, ma t/m wo 21 uur.
Peter Pan, za zo en wo 14.30 uur.
Far and away, dag. 20.30 uur, za zo wo ook 14 uur.
Cine-K: The Player, dag. 21 uur.
Cinema-Palace: Universal Soldier, dag. 14.30 18.30 en 21.30 uur.
Sneeuwwitje en de zeven dwergen, za zo wo 15 uur.
Basic Instinct, dag. 21 uur, do vr ma di ook 14.15 uur.
The hand that rocks the cradle, dag. 18.30 uur.
Lethal weapon 3, dag. 18.30 en 21.30 uur, do vr ma di ook 14.30 uur.
Lumiére: Mississippi Masala, dag. 20 uur.
Lola, dag. 20.30 uur.
Raisé the red lantern, dag. 22 uur.
La double vie de Veronique, vr za zo 23 uur.
Filmeducatieve dagen, dag. 1. za 10 uur.

GELEEN

Roxy: Alien 3, dag. 20.30 uur.
Universal soldier, dag. 20.30 uur.

SITTARD

Forum: Patriot Games, dag. 20.30 uur.
The hand that rocks the cradle, dag. 20.30 uur.
Filmhuis Sittard: La belle noiseuse, wo 19.30 uur.

ECHT

Royal-MicroRoyal: Wegens kermiss gesloten.

ROERMOND

Roxy: Alien 3, dag. 20.30 uur, zo ook 16.30 uur.
People of the forest, zo wo 14.30 uur.
Royalline: The hand that rocks the cradle, do en ma t/m wo 20.30 uur, vr t/m zo 21.30 uur.
Hook, vr t/m zo 19.30 uur, zo ook 14.30 uur.
Filmhuis Roermond: La belle noiseuse, do 19.30 uur.

VENLO

Filmhuis Perron 55: La belle noiseuse, do di 19.30 uur, za 19 uur.

in de theaters

HEERLEN:

za. 10/10: musical: Tsjechov met Boudewijn de Root
za. 10/10: toneel: Memories van een zak met Hans Dagelet (kleine zaal 20.30 uur)
zo. 11 en ma. 12/10: In 80 minuten de wereld rond; productie door geestelijk gehandicapten (19.30 uur)
di. 13/10: toneel: Zomerdans door RO Theater
wo. 14/10: dans: Koningskinderen door Dans Compagny Limburg (14.30 uur)

KERKRADE:

zo. 11/10: muziek: de Philharmonie van Bocholtz en Harmonie Lentenkrans Linne

MAASTRICHT:

za. 10/10: cabaret: Limburgia van Thei Dols en Will Wintjens (20.15 uur)
zo. 11/10: kindervoorstelling: Clowns en hun komedie (14.30 uur)
di. 13/10: muziek: fado door Carlos do Carmo
do. 14/10: show: Ik heb je lief van Toon Hermans

SITTARD:

za. 10/10: muziek: Iphigénie en Tauride door Opera Zuid
wo. 11/10: familievoorstelling: De verfluit door Frank Groothof (14.30 uur)
di. 13/10: familievoorstelling: Xaviera door Companhia de Teatro Mungana (19.00 uur)

ROERMOND:

za. 10/10: muziek: fanfare O.L. Vrouw in 't Zand en fanfare St. Cecilia Herten
ma. 12/10: kamermuziek: L'archibudelli speelt Beethoven
di. 13/10: cabaret: Theaters
wo. 14/10: cabaret: Ik heb je lief van Toon Hermans

WEERT:

di. 13/10: cabaret: Purper met '... en dat is negen'
wo. 14/10: jeugdtheater: Baboing met Koning Babar (14.00 en 16.00 uur)
wo. 14/10: kamermuziek: Conjunto Iberico de Violonchelos

exposities

HEERLEN

Thermenmuseum, Coriovallumstraat 9. De zilveren camera. T/m 18/10. Open di t/m vr 10-17 uur, za en zo 14-17 uur.
Galerie 't Weyertje: De Werf van Ziekenhuis. Werk van Jos van Cauwenbergh en Greetje Notenboom. T/m 21/10.

HOENSBROEK

Fotogalerie '68, Kasteel Hoensbroek. Foto's van Gökhan Tüzünguc. Vrij 10-10 t/m 22/11, open open ma t/m vr 10-12 en 13.30-17 uur, za en zo 13.30-17 uur.

NUTH

Atelier Jac. Vinken, Stationsstraat 282. Kunst in Nuth. T/m 19/10, open di t/m vr 9-18 uur, za 9-17 uur.

Huurders Kerkrade doen beroep op raadsleden

Wijken willen meer dan hier en daar 'n pepernoot

DOOR BENTI BANACH

KERKRADE - Niet iedereen in Kerkrade is tevreden met de verdeling van de miljoenen in het centrum van de stad. De oppositiepartijen in de gemeenteraad lieten deze week in een speciale raadsvergadering van zich horen, even later volgde niet malse kritiek van de Socialistische Partij en van de jongerenafdeling van

raadsleden opgeroepen om te discussiëren over deze voor hen scheve verhouding.

Voor De Koepel is het werk dat zij in de wijken van Kerkrade verzet 'het fundament', de basis van burgerbetrokkenheid, buurtzelfbeheer en sociale vernieuwing. Het overkoepelende orgaan wil met haar werk een sociaal netwerk oprichten, zodat burgers direct bij hun eigen om-

ging doorgezet, dan verliezen de vrijwilligers van De Koepel een aanzienlijk deel van de professionele ondersteuning. Deze wordt gegeven door een opbouwwerker van het SCEW. Hagtingius: „De vrijwilligers steken er vaak drie dagen per week of meer in, ze steken er zelfs eigen geld in. Maar we hebben professionele hulp nodig, omdat we deskundigheid in huis moeten hebben. Want als we onderhandelen met de woningbouwverenigingen moet er sprake zijn van een gelijkwaardigheid. Verlies je die deskundigheid, dan heb je twee ongelijke partijen om de tafel zitten. Kijk, de vrijwilligers doen veel werk zelf, maar hebben een steuntje in de rug nodig.”

Marcel Kerff, opbouwwerker bij het SCEW verwoordt het als volgt: „De HBV's hebben een stuk scholing en kadervorming nodig. Vooral de nieuwe HBV's. Het kost veel tijd en energie om hen wegwijs te maken in de complexe wereld van de volkshuisvesting. Die ondersteuning mag niet verloren gaan.”

De Koepel vindt de wijken en het werk voor en door buurtbewoners van groot belang voor de stad Kerkrade. Frans Paffen daover: „In de raadsvergadering van deze week noemde iemand het centrum van Kerkra-

● Gerrit Hagtingius: „We steken er zelfs eigen geld in.”

Foto: DRIES LINSEN

ontmoeting op zaterdag

het CDA. En ook de Huurdersbelangenvereniging (HBV) in Kerkrade spreken van een onevenwichtige verdeling van de miljoenen.

„Een bedrag van 5,9 miljoen in het centrumplan wordt eventjes afgerond op zes miljoen. Het geld dat ze op ons gaan bezuinigen is daarmee vergeleken een schijntje,” zegt De Koepel, die al twintig HBV's in Kerkrade, goed voor ruim vijfduizend leden, bundelt. De wijken komen er in de huidige plannen volgens De Koepel te bekaaid vanaf. Was er dit jaar nog geld voor ruim zeventig uur professionele ondersteuning van het wijkwerk beschikbaar, volgens jaar blijft daar nog niet de helft van over, 29 uur. Voor komende maandag heeft De Koepel daarom alle

geving worden betrokken. Exact zoals staatssecretaris Heerma dat voor ogen heeft.

„Er wordt steeds meer van ons gevraagd,” zegt Gerrit Hagtingius, bestuurslid van De Koepel, samen met Frans Paffen, Wiel Lemmens en Peter Kusters. „De overheid voert een beleid van deregulering en decentralisatie. Huurders moeten zoveel mogelijk zelf met woningbouwverenigingen onderhandelen. En oude- ren moeten zo lang mogelijk in de wijk blijven wonen. Daar zijn wij een belangrijke schakel in,” aldus Hagtingius. Omdat deze ontwikkeling steeds verder gaat en daarom ook het aantal HBV's in Kerkrade blijft groeien, vindt hij dat voor deze post juist meer geld gereserveerd moet worden.

Wordt de voorgenomen bezuini-

de een kabbelend beekje. Ik vind dat de wijken de bronnen zijn voor het centrum. Leg je die droog, dan wordt dat kabbelend beekje ook nooit iets.” De gedachte dat het beekje juist de andere kant opstroomt en dat het centrum juist een gezonde voedingsbodem voor de wijken is, bestrijden zij.

De Koepel is niet tegen investeringen in het centrum. Maar dat de huurders het geld over andere posten zouden verdelen spreekt voor zich. Hagtingius: „Ze willen bijvoorbeeld een zwembad van

pas twintig jaar oud afstoten. Dat wordt ons een beetje misse- lijk, dan kunnen we heel Kerkra- de wel slopen. De Markt is twintig jaar geleden gemoderniseerd. Moet dat nu alweer? Je hebt ge- noeg winkels in de buurt, in Aken, Heerlen, Maastricht.”

Met name de fractie van Burger- belangen (BB) waarschuwde de- ze week voor een scheve vehou- ding tussen het centrum en de wijken. De PvdA weersprak dat met klem door te wijzen op goe- de (toekomstige) wijkvoorzie- ningen als speeltuinen, 30 km-

zones, kinderopvang, sportac- commodaties en sociale vernieu- wing. „Dat noem ik hier en daar een pepernoot in de hoek strooien,” reageert Hagtingius fel.

Uit protest hebben De Koepel en haar leden zich teruggetrokken uit alle sociale-vernieuwingspro- jecten in Kerkrade. De pijn wordt daar nu al gevoeld, zegt Gerrit Hagtingius. Hij hoopt ech- ter dat de gemeenteraad haar prioriteit enigszins zal verschui- ven. De openbare discussie- (maandag 20 uur, Lindenhof 1) moet daartoe bijdragen.

Twist over frietenvet

Van onze verslaggever

DEN HAAG/HEERLEN - De eigenaar van een cafetaria aan de Sarolestraat in Heerlen heeft bij de Raad van State beroep ingesteld tegen de dwangsom van 250 gulden voor elke dag dat hij geen ontvettingsinstallatie heeft.

De gemeente wil dat het afvalwater van de cafetaria eerst van olie en vet wordt ontdaan, voordat het wordt geloosd. Als stok achter de deur voor het aanschaffen van een zogeheten afscheider is een dwangsom van 250 gulden per dag opgelegd, met een maximum van 7500 gulden. Omdat eigenaar N. Kerkini daartegen beroep heeft ingesteld bij de Raad van State, is de gemeente tot op heden niet tot inning overgegaan.

De Raad van State beslist waarschijnlijk in de loop van deze week of Kerkini's protest terecht is.

Ongeluk met gestolen auto

LANDGRAAF - De auto waarmee donderdag een 15-jarige jongen uit Landgraaf werd geschept, blijkt gestolen. De eigenaar meldde donderdagmorgen al bij de Hoensbroekse politie dat zijn rode Opel Kadett voor zijn huis aan de Weijenbergrstraat was verdwenen.

De nog onbekende autodief reed op de Brunsummerweg in Landgraaf een 15-jarige jongen aan, die met een zware hersenschudding moest worden opgenomen in het ziekenhuis. De auto reed zonder te stoppen door. Later vond de politie de auto uitgebrand terug in de Brunsummerheide.

Homonota

DOOR JOOS PHILIPPENS

Al zes jaar lang wordt in Heerlen gesleuteld aan een homobeleid. Notie. Corrigeer, al anderhalf jaar wordt in Heerlen niet meer gewerkt aan een homonota. Dat valt op te maken uit antwoorden van het Heerlense college op vragen over de begroting 1993. In juni en juli 1991 kwam een politieke werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de raadsfracties, welgeteld drie keer bijeen. „Na de zomervakantie heeft de werkgroep geen nieuwe poging ondernomen bijeen te komen. Er kan gesteld worden

Van onze verslaggever

HEERLEN - Musea, sterrenwachten en universiteit zetten zondag 11 oktober hun deuren open voor het publiek. Het thema van deze landelijke Wetenschapsdag is 'de omgekeerde wereld', waarin de ontdekking van Amerika ook een hoofdrol speelt.

De Heerlense sterrenwacht, het Thermenmuseum en de Botanische Tuin in Kerkrade verzorgen deze dag verschillende evenementen. In de sterrenwacht op Schrieversheide spreekt professor Verhoef van 13-14 uur over wiskunstige constructies onder de noemer 'recreatieve wiskun-

Nationale dag van wetenschap

de'. De namiddag wordt gevuld door Broeder Rogier die het gaat hebben over sterren en planeten. Het avondprogramma omvat naast sterrenkijken ook een aantal dialezingen.

In het Thermenmuseum wordt het thema belicht vanuit de ar-

cheologie. In het museum aan de Coriavallumstraat zijn vanaf 12 uur vier mensen aan het werk. Zij zullen uitleg over hun werkzaamheden geven en deze deels in de praktijk laten zien aan de hand van meegenomen materiaal. Veel verschillende technieken zullen daarbij de revue passeren,

waaronder ook de röntgenfotografie. Bovendien geven ze advies en kunnen meegenomen materiaal gedetermineerd worden.

De Botanische tuin in Kerkrade laat de gevolgen zien die de ontdekkingsreis van Columbus heeft gehad voor de plantenwereld. De Tuin heeft als thema 'Plant in zicht'. Amerika heeft veel nieuwe planten voortgebracht waar we nu nog dagelijks mee te maken hebben, zoals de aardappel, de tomaat, cacao en katoen. Met name de 'Amerikaanse' planten zullen onder de aandacht worden gebracht. Met behulp van informatieborden worden de planten een beetje dichterbij de jeugd gebracht.

Duo berooft drie dames

MAASTRICHT - Een duo heeft drie dames beroofd op de Markt in Maastricht. De buit is onbekend. De mannen liepen een tijdje achter de drie vrouwen aan die in de richting van de Gubbelsstraat liepen. Plotseling rende één van de twee mannen naar de dames toe en griste hardhandig een handtas weg. Daarop maakten de straatrovers zich snel uit de voeten.

Videocamera's gestolen

HEERLEN - Uit een elektronicazaak aan de Sarolestraat zijn vrijdagochtend rond vier uur acht videocamera's gestolen. De schade bedraagt zeker 25.000 gulden. De dieven slaagden erin de bedieningskast van het rolhek te demonteren. Daarna werd het hek omhoog geschoven en de etalage stukgeslagen. Een ouder model Opel Ascona werd tijdens de inbraak in de buurt gesignaleerd door getuigen.

● De schoolkinderen voor de vrachtauto van Jo Dieleman die hun giften belangeloos transporteert. Foto: CHRISTA HALBESMA

Treebeekse scholieren bieden helpende hand

Zendingsgeld naar Roemenië

Van onze correspondent

BRUNSSUM - Schoolschriften, potloden, gummetjes en ondergoed; gisteren maakten de kinderen van de Gereformeerde Basisschool in Treebeek een begin met het vullen van een vrachtwagen die volgende week donderdag naar Roemenië vertrekt met hulpgoederen.

De bijdrage van de Treebeekse school werd betaald uit het zendingsgeld dat de kinderen regelmatig meenemen naar school.

„Wij hebben al diverse zendingsprojecten buiten Europa gehad”, vertelde leerkracht Wim van der Linden. „Via contacten zijn we geïnteresseerd op het Roemeense dorp

Valureni waar een Hongaarse minderheid schrijnende behoefte aan schoolartikelen heeft. Ook bleek er een grote vraag te zijn naar ondergoed.”

Omdat er na de aanschaf van de schriften en potloden nog wat geld over was werd daarvan ondergoed ingekocht. „Een Brunssums warenhuis heeft ons een gedeelte hiervan geschonken, een bijzonder leuk gebaar”, aldus Van der Linden.

Zilveren medaille voor marktmeester

HEERLEN - Marktmeester Hub Maenen ontving gisteren de eremedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau. Burgermeester Pleumeekers reikte hem de versierselen uit in de kantine van Openbare Werken. Maenen trad in 1972 in dienst bij de gemeente Heerlen als marktmeester en twee jaar geleden volgde zijn promotie tot eerste marktmeester. Maenen was de initiatiefnemer van de Heerlense kerstmarkt. Ook was hij onder meer mede-oprichter van de speelruimte De Spelewi en de voetbalvereniging Coriavallum. Maenen gaat met pensioen.

● Marktmeester Hub Maenen

Geen verkoopwagen op markt Heerlen

DEN HAAG/HEER-

LEN - Marktkoopman W. van den Hoogen mag zijn kraam op de Heerlense weekmarkt niet vervangen door een verkoopwagen. De Raad van State in Den Haag heeft gisteren zijn verzoek daartoe afgewezen.

Op het gedeelte van de markt waar Van

den Hoogen staat, zijn geen verkoopwagens toegestaan. De gemeente Heerlen vindt dat dit problemen kan geven bij de opbouw van de markt. Bovendien zouden zulke kra- men het karakter van de markt aantasten. Van den Hoogen hoopte op de Raad van State toestem-

ming te krijgen om zijn artikelen - sokken en panties - toch vanaf een wagen te verkopen. Hij zei dat de verkoopwagen die hij op het oog heeft na opbouw nauwelijks te onderscheiden van de overige marktkramen.

De gemeente Heerlen had de man een plaats op het Kerkplein aangeboden. Hij wil daar echter niet staan, omdat daar 'niets te doen is'.

Tiepies Tropisch

HEERLEN - Voor de vierde maal vindt zaterdag 10 oktober het Afro-Caribische festival 'Tiepies Tropies' plaats. In Auberge de Rousch biedt 'Tiepies Tropies' een platform voor Latijns-Amerikaanse en Afrikaanse muziek.

Zowel authentieke als populaire/moderne muziek stijlen worden ten hore worden gebracht. Liefhebbers van salsa, merengues en cadences zullen op deze avond volledig aan hun trekken komen.

Kaarten voor de avond à 19,50 gulden zijn te koop bij de VVV-kantoren van Brunssum, Heerlen en Landgraaf en bij de reisburo's van Hulst in Heerlen, Landgraaf en Sittard. De zaal gaat open om 20.15 uur en de optredens beginnen om 21.30 uur. Inlichtingen en reserveringen via 045-256811/250709.

Bluesactie bij Cultureel Café

HEERLEN - Blues Against Facism. Hart voor Heerlen, de opera Passio Diaboli, de theatershow van LUKAS en pianist Frank Giebels. Dat zijn de onderwerpen van het Cultureel Café, zondag vanaf 13 uur in Heerlen. Op een nieuwe locatie: café Max aan het Wilhelminalplein.

Jan Zimny en Michel Hermes vertellen over de verwantschap tussen het zingen van blues en de strijd tegen het facisme. Zimny verzorgt bovendien muzikale intermezzi tijdens dit Cultureel Café.

Pianist Frank Giebels komt vertellen wat hij het komende half jaar in de Verenigde Staten gaat doen en speelt een stuk. Ook is een fragment te zien van 'Het is even wennen hier beneden', een theatershow van LUKAS, onder regie van Herman Lutgerink. Het stuk gaat op 13 oktober in het Maastrichtse d'n Avanceur in première.

Presentator Ger Houben gaat ook in op de opera Passio Diaboli, die op 31 oktober is te zien in de Heerlense schouwburg. Wiel Kusters verzorgde het libretto, Bernhard van Beurden tekende voor de compositie.

Vertegenwoordigers van de Heerlense 'kleine' cultuur, verenigd in Hart voor Heerlen, krijgen de kans om uit te leggen waarom zij onmisbaar zijn voor de stad Heerlen. Journalist Joos Philipps tekent deze keer voor de maandelijkse column.

Bakker

● Wat kan een mens zich toch vergissen. Wie altijd gedacht heeft dat dit het gemeentehuis van Kerkrade is, zit er flink naast. Bakkerij Pijls blijkt een puitsch te hebben gepleegd op Senatus Populusque Kerkrade. Senaat en Volk van Kerkrade. Wie veronderstelt dat de burgemeester er de scepter zwaait, vergist zich. Bakker Pijls zwaait er de slagroomsuit. Niet altijd. Alleen eergisteren! Toen verzamelden allerlei burgermeesters, wethouders en politiemensen zich in het gemeentehuis om er een verdrag te ondertekenen waardoor het mogelijk wordt dat politiekorpsen uit verschillende gemeenten in elkaars dorp of stad opereren. De bakker mocht een enorme Limburgse vlaai aanbieden. En dat deed hij waarschijnlijk tegen een vriendenprijsje in ruil voor dit vriendendienstje.

HBS St.-Jan

● Ach, waren wij maar jong geweest in die woelige jaren zestig. Eindexamen in 1967, dan studeren en met je neus in het studentenroep van '68 vallen. Helaas, te laat geboren. De vijfde klas van de toenmalige HBS St. Jan in Hoensbroek, lichte 1967, viel dat geluk wel ten deel. 25 jaar na de diploma-uitreiking ontmoeten ze elkaar vandaan weer, op een reünie die om vier uur begint in het gebouw van St. Jan in Hoensbroek. En wij, ach wij trekken ons op aan het feit dat zij nu allemaal al aardig in de veertig lopen, terwijl wij... Ach, wat doet dat er toe.

Knuffel

● Albert Heijn in Hoensbroek houdt van knuffelen. Wat is het geval? Alle Hoensbroekse knuffelbeesten in het vooruitzicht stelt. Wel moeten er eerst veertien stempeltjes vergaard worden. En die krijgt u elke keer als er in uw boodschappentas voor minstens 25 gulden aan boodschappen zitten. Het eerste stempeltje krijgt u gratis van Neerlands grootste knuffelbeest. Reken u zelf even uit hoeveel de knuffel dan heeft gekost?

Gokken

● Gokken en schulden hebben gaan hand in hand. Veel verbaasde gokkers hebben het CAD in Heerlen daarom deze week gebed met de vraag: „Hoe kun je nu meedoen aan een gokcursus als je geen schulden mag hebben?” Die voorwaarde stond namelijk vorige week bij het verhaal over de gokcursus die het CAD maandag start voor iedereen die meer gukt dan hem/haar lief is. Het CAD geeft zelf toe dat die voorwaarde niet zo hard is en dat gokkers met en zonder schulden worden aangespoord zich in te schrijven voor de cursus.

Kerk

● De mensen die vinden dat vrouwen ook priester mogen worden zijn alvast aan het oefenen op de uitspraak van de woorden priester en kostster. Met kapelaanse, pastores en pauzin zullen ze waarschijnlijk minder problemen hebben.

Accordeon

● De liefhebbers van accordeonmuziek - en dat zijn er nogal wat in deze contreien - worden morgenroeg om 11 uur in de aula van de muziekschool in Beek verwacht. Samen met enkele violoncellisten zullen de accordeonleerlingen van Miep Schepers een uitvoering verzorgen. Belangstellenden zijn van harte welkom.

Op 6 oktober is onverwacht overleden onze vader, broer, schoonbroer, oom en vriend

Peter Wright
weduwnaar van
Elvira Engelen

Engeland, London: Chris Gary
Heerlen: Elisabeth

Volgens zijn wens heeft de crematie in besloten kring plaatsgevonden.

Voor uw hartelijke deelneming en medeleven met wij mochten ondervinden na het onverwachte overlijden van mijn lieve vrouw, mijn moeder, schoonmoeder en oma

Elsbeth L. Klomp-Albrecht

betuigen wij u onze oprechte dank.

Uit aller naam:
B. Klomp

Brunssum, oktober 1992.

Voor het medeleven betoond tijdens de ziekte van mijn man, onze lieve vader en opa en de condolances na de crematie van

Atze Dijkstra

willen wij een ieder hartelijk danken.

Mevr. C.G.G. Dijkstra-Achten en kinderen

6411 GT Heerlen, oktober 1992,
Pijpgraaf 257.

Dankbetuiging

Voor de blijk van medeleven en betoonde belangstelling bij het overlijden en de uitvaart van mijn vrouw, onze moeder, schoonmoeder en oma

Helena Louisa (Lena) van den Berg-Gorissen

zijn wij oprecht dankbaar.

Peter van den Berg
kinderen en kleinkinderen

6419 PG Heerlen, oktober 1992,
Benzenrade 23.

VERHUISBERICHT

Per 12 oktober verhuist de praktijk van Birgittagracht 2, 6465 EK Kerkrade

naar

Hamstraat 224, 6465 AG Kerkrade
Tel. 045-423646

J.P.H. RINKENS, huisarts

Vanaf 1-10-'92 wordt de praktijk van

Christa Stekelenburg
VERLOSKUNDIGE

overgenomen door

Marcelle Debets-Schulmer
VERLOSKUNDIGE

Praktijkadres en aanmelding:
Gezondheidscentrum Hoensbroek-Noord
Akerstraat 74, 6431 HN Hoensbroek
045-214821

Voor het opgeven van familieberichten voor de krant van maandag, bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00 uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch uitsluitend op 045-739886.

Limburgs Dagblad
in de Cramer 37, Heerlen.

Rijkshogeschool Maastricht

Contractactiviteiten voor Muziek organiseert een

Symposium
"Retorica in het Gregoriaans en de Barok"
15 en 16 oktober 1992

in de Waalse Kerk en het Conservatorium met: Peter van Dijk, Godshart Joppich, Alphons Kurris, Jan Boeke en Jérôme Minis.

Inlichtingen/Brochure: 043-466600
Brusselseweg 152, 6217 HB Maastricht

OVERLEDEN

† Antonius Stokbroeckx, 89 jaar, echtgenoot van Anna Mains, Het Stekke 9, 6107 CW Stevensweert. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden maandag 12 oktober om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Stephanus te Stevensweert.

† Gerard Heemess, 76 jaar, echtgenoot van Betty Schmutzer, Zwartemolenweg 16, 6061 EK Posterholt. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden heden zaterdag 10 oktober om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Matthias te Posterholt.

† Bar Houtappels, 85 jaar, weduwnaar van Fien Saelmans, corr.adres: Stadhouderslaan 30, 6006 GK Weert. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden maandag 12 oktober om 10.30 uur in de parochiekerk van De Verrezen Christus te Moesel-Weert.

† Ied Wijsen, 85 jaar, echtgenote van Frans Beckers, St.-Antoniuslaan 33, 6221 XH Maastricht. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden maandag 12 oktober a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van St.-Martinus te Wijk-Maastricht.

U S A

Ben je geboren tussen 1-6-75 en 31-7-78. Wil je een jaar High School in Amerika volgen?

Vraag dan meteen de nieuwe brochure aan!

Bel tijdens kantooruren naar:
05700-36662 of
Schrijf een kaartje naar:

STS
STS NEDERLAND
POSTBUS 337
7400 AH DEVENTER

WERU '92

Wist u dat WERU een werkelijk fantastische serie voordeuren heeft? Exclusieve ontwerpen in robuust kunststof of aluminium. Verrassende kleuren en... aan te kleden met mooie accessoires, zoals bijpassende luifels en zij-gedeeltes. Kom ze allemaal bewonderen tijdens onze speciale Deuren Show '92. U bent van harte welkom!

MAANDAG 12 TOT EN MET ZONDAG 18 OKTOBER

WERU
kunststof
Ramen-Deuren

WIRATEC B.V.
Pannenweg 6c - 6031 RK - Nederweert - Tel: 04951-31038 - Fax: 04951-26785

De show is dagelijks geopend van 10.00 - 17.00 uur.

AGENDA
Provinciale Staten
vergadering 16 oktober 1992

Provinciale Staten van Limburg vergaderen op 16 oktober 1992 vanaf 10.00 uur in de Statenzaal van het Gouvernement, Limburglaan 10 te Maastricht. De vergadering is openbaar; iedereen kan de beraadslagingen dus vanaf de publieke tribune volgen.

Op de agenda van deze vergadering staan o.m. de volgende onderwerpen:

Benoeming van een nieuw lid van Provinciale Staten: de heer R.M.J.P.E. Corten.

Voorstel tot beschikbaarstelling krediet voor subsidiëring van het jeugdtheater in Limburg in de periode 1993-1996.

De vaststelling van de Verordening Bijdragenregeling Autowrakkenbeleid Limburg.

Voorstel tot instemming met het door Gedeputeerde Staten ingenomen standpunt ten aanzien van het door VB Accountants uitgebracht rapport over het provinciaal aanbestedingen-beleid.

De aanpassing jaarwedde leden van Gedeputeerde Staten.

Vaststelling Beleidsplan verkeersveiligheid 1993-1996.

Het voor kennisgeving aannemen van de Voortgangrapportage Inrichting Grondwinningsgebieden en Privatisering Maasplaspingsgebied 1991-1992.

AGENDA Provinciale Staten

Provinciale Staten van Limburg vergaderen op 16 oktober 1992 vanaf 10.00 uur in de Statenzaal van het Gouvernement, Limburglaan 10 te Maastricht. De vergadering is openbaar; iedereen kan de beraadslagingen dus vanaf de publieke tribune volgen.

Op de agenda van deze vergadering staan o.m. de volgende onderwerpen:

Benoeming van een nieuw lid van Provinciale Staten: de heer R.M.J.P.E. Corten.

Voorstel tot beschikbaarstelling krediet voor subsidiëring van het jeugdtheater in Limburg in de periode 1993-1996.

De vaststelling van de Verordening Bijdragenregeling Autowrakkenbeleid Limburg.

Voorstel tot instemming met het door Gedeputeerde Staten ingenomen standpunt ten aanzien van het door VB Accountants uitgebracht rapport over het provinciaal aanbestedingen-beleid.

De aanpassing jaarwedde leden van Gedeputeerde Staten.

Vaststelling Beleidsplan verkeersveiligheid 1993-1996.

Het voor kennisgeving aannemen van de Voortgangrapportage Inrichting Grondwinningsgebieden en Privatisering Maasplaspingsgebied 1991-1992.

Machtigen van GS tot ondertekening van de intentieverklaring Maasdalproject (gecombineerde grondwinning en natuurontwikkeling).

Benoeming van een lid van het college van Gedeputeerde Staten van Limburg in de vacature die is ontstaan door het ontslag van de heer Pleunnekers.

De volledige agenda is voor bezoekers van de statenvergadering ter plekke beschikbaar. Deze agenda ligt overigens met alle bijbehorende stukken ter inzage in de bibliotheek van het Gouvernement. Niet alleen Provinciale Staten, maar ook de vergaderingen van de Vaste Statencommissies zijn openbaar. Op de volgende dagen en uren vergaderen de volgende commissies (eveneens in het Gouvernement, in de Veldekezaal):
30 oktober 1992, 9.30 uur: Vaste Commissie Cultuur, Onderwijs en Sport
30 oktober 1992, 14.00 uur: Vaste Commissie Volksgezondheid en Maatschappelijk Welzijn

Voorafgaand aan de commissie-vergaderingen hebben burgers spreekrecht over onderwerpen die op de agenda staan. Insprekers dienen zich vooraf telefonisch via 043-899999 te melden bij de ambtelijk secretaris van de commissie. Deze secretarissen kunnen ook informatie geven over de agenda van hun commissie.

CCO **AMBI/PDI-OPLEIDINGEN**

Avondopleidingen te: Heerlen, Maastricht, Venlo, Eindhoven, Nijmegen.

- **AMBI-modulen:** HE0, HE1, HE2, HS1, HS2, HS3, HS4, HS7, HB1, HB2, HP1, HP2, HP6, HP7

- **Praktijkdiploma Informatica PDI-I en PDI-II**

Voor meer informatie onderstaande bon ongefrankeerd opsturen naar:
C.C.O. Antwoordnummer 33, 6400 VC Heerlen, of bel 045 - 717600.

chu/mw/mel: opl:
adres: tel:
woonpl: ft:

CCO/centrum computer opleidingen akerstraat 134 heerlen

THEOLOGISCHE FACULTEIT TILBURG

EEN STUDIE THEOLOGIE PLACHT JE MIDDEN IN HET LEVEN

in geloof en levensbeschouwing
De theoloog helpt anderen de waarde daarvan te ontdekken.
Met theologie heb je volop toekomst.

ALS JIJ EENS WIST... wat je met een studie theologie allemaal kunt doen

Laat je informeren op 23 oktober a.s. 14.15 uur of 29 oktober a.s. 10.15 uur over alle studiemogelijkheden in vol- of deeltijd direct na 't vwo of in aansluiting op 'n hbo-opleiding

Academielaan 9, Tilburg.
Inlichtingen: tel. 013-662580

Antwoordcoupons voor meer informatie

Naam:
Adres:
Postcode: Woonplaats:
Sturen naar: Theologische Faculteit Tilburg.
Antw.nr. 60547, 5000 WB Tilburg (geen postzegel)

MARRES STEELT DE SHOW MET DEZE UNIEKE AANBIEDING

Kom kijken in de toonzalen van Marres Interieur. Een ongelooflijke keus aan kwaliteitsmeubelen in vele stijlen en uitvoeringen. Rustiek, klassiek, eiken of noten eigentijds of modern. Noem maar op, Marres heeft het. En voor prijzen die U nauwelijks voor mogelijk houdt. Vooral tijdens onze show. Wat let U, kom eens langs.

Eén voorbeeld uit de Marres collectie. Dit vorstelijk 2½, zits bankje, met extra hoge rug, is een kroon op Uw interieur. Exclusieve afwerking, stijlvol vormgegeven. Ook leverbaar als 2-zits, 3-zits en als losse fauteuil

In ieder slechts fl. **2990,-**

MARRES
interieur

Tongersesteenweg 37
3620 Lanaken (België)
Tel. 089-714120

Openingstijl
ma.-vr. 09.00 - 18.00
za.-zo. 13.00 - 18.00
woensdag gesloten

ZONDAGS OPEN

Geleense ijshockeyers knappen af op sluwheid Villach: 1-5

Eaters bijten tanden stuk

● Ook coach Cliff Stewart kon niet voorkomen dat VSV Villach de Eaters tracteerde op een 5-1 nederlaag.

Foto: PETER ROOZEN

Winst V&L en Swift

GELEEN - De dames van V&L en Swift hebben gisteravond, alvorens beide teams elkaar morgen om 14.15 uur in de Jo Gerrishal van Roermond treffen, hun derde competitiewedstrijd in winst omgezet. De Geleense ploeg won thuis van het zeer zwakke Bevd met 20-12. Bij rust leidde V&L met 8-6. De overwinning kwam geen moment in gevaar, want al na elf minuten leidde V&L met 5-0. Carla Kleintjens was met negen doelpunten (vier strafwerpen) meest succesvolle schutter. Swift Roermond behaalde een knappe 21-16 overwinning bij Bollenstreek. Bij rust was het al 11-6 voor de ploeg van trainer Gabri Rietbroek, maar halverwege de tweede helft kwamen de Zuidhollandse dames terug tot op een treffer: 12-13. Via een aantal goed uitgevoerde snelle tegenaanvalen liep Swift in de slotfase weer uit tot de 21-16 eindscore. Katalin Szilagyi was met twaalf treffers topscorster.

Tsjizjov loopt verder uit

TOULON - De Nederlandse deelnemers aan het wereldkampioenschap dammen kwamen in de zeventiende ronde met de schrik vrij. Alleen Jansen incasseerde uiteindelijk een nederlaag, de overige vier kwamen niet verder dan remise. Titelverdediger Tsjizjov zette één van de drie dagzeges op zijn naam en liep opnieuw een punt weg van zijn naaste belager Sijbrands. Met vier punten voorsprong en uiteindelijk een reglementaire voorsprong bij gelijke aankomst, twijfelt niemand in Toulon nog aan zijn vijfde wereldtitel in successie.

Spelersstaking in Uruguay

MONTEVIDEO - De vakbond voor profvoetballers in Uruguay heeft voor onbepaalde tijd een staking afgekondigd. De massale boycot geldt zowel voor nationale als internationale wedstrijden. Aanleiding voor de maatregel is het vonnis van de nationale voetbalbond inzake supportersrellen tijdens de wedstrijd Basanez-Villa Teresa, waarbij één fan om het leven kwam. Beide clubs werden voor het dodelijk ongeluk verantwoordelijk gehouden en kregen een schorsing van een maand opgelegd. Volgens de spelersvakbond hadden beide clubs geen schuld aan het ongeval, dat na de wedstrijd buiten het stadion plaatsvond.

Voorzitter van Ancona opgepakt

ROME - Voorzitter Camillo Florini van de Italiaanse ereditieclub Ancona is gearresteerd op verdenking van grootscheepse fraude. Met Florini werd ook de belangrijkste aandeelhouder van de voetbalvereniging, bouwondernemer Edoardo Longrini, opgepakt. Volgens justitie zou het tweetal ruim vijfhonderd miljoen gulden, bestemd voor wegenbouw, in eigen zak hebben laten glijden. In Duitsland is het openbaar ministerie een onderzoek begonnen tegen vier leden van het bestuur van Dynamo Dresden en de vroegere manager Manfred Kluge. Het vijfde tal wordt verdacht van fraude en belastingontduiking.

Schakers in problemen

TILBURG - Na de eerste veldslag bij het Interpolis-schaaktoernooi werden in het Nederlandse kamp nogal wat wonden gelikt. Gert Pieterse, Hendrik Pieter Hoeksma, Johannes van Mil en Manuël Bosboom verloren hun beide partijen. Gert Jan de Boer, Erik Knoppert, Albert Blees, Rini Kuif, (verloor van Kortjinoi), Hans Ree (na een op een haar gemiste winst, een ongelukkige nederlaag tegen Svejnkov), Herman Grooten (verloor vrijdag van Smyslov) en hielden aan het avontuur een halfje over. Van der Sterren verzekerde zich van een zaterdag optreden door twee remises met de Israëliër Smirin, terwijl Gert Ligtierink zich vrijwillig van een vrije zaterdag beroofde met een rechttoe-rechtaan zege op Stohl.

Neumann een duel geschorst

ZÜRICH - Vitesse-trainer Herbert Neumann dient bij de eerstvolgende Europese wedstrijd tegen KV Mechelen in Arnhem op de tribune plaats te nemen. De tuchtkommissie van de Uefa schorste de Duitse coach voor een wedstrijd wegens het ongeoorloofd betreden van het veld tijdens de return tegen Derry City in de eerste ronde van het toernooi om de Uefabeker. Verzorger Rob Lage werd voor hetzelfde vergrijp eveneens voor één wedstrijd gesloten.

nieuw Brant, die zich door zijn directe tegenstanders te vaak uit zijn tent liet lokken. Bovendien bleken overtalssituaties aan de Eaters niet besteed. Vijf keer mochten de Geleense het met een - en twee keer zelfs met twee - man meer proberen, maar steeds bleek Villach-goalie Morschauser te sterk.

In de slotact van het duel konden de Eaters, ondersteund door een dertigtal fans, weliswaar de eretrefscoren door Houben na voorbereidend werk van Brant en Hartogs, maar daar stond ook weer een goal van Villach tegenover, gescoord door Rössmann. Eaters-doelman Nijland hield zijn doel verder schoon, ondanks aandringen van Villach. Daardoor groeide de Geleense keeper uit tot de beste Eater. Die einduitslag bleek echter frustrerend genoeg voor Chris Brant. De Canadees vocht zelfs nog na het eindsignaal met zijn kwelgeesten.

Mollen mist eerste duel

VILLACH - Voor Risto Mollen is het eerste Europacupavontuur van de Eaters uitgelopen op een teleurstelling. De Geleense ijshockeyer kon tegen Villach niet spelen vanwege een enkelkwetsuur. Mollen kreeg in het competitieduel tegen Utrecht een nagel van de schoen van zijn eigen schaats in de enkel. De aanvaller probeerde het nog wel tijdens de warming-up, maar moest uiteindelijk toch verstek laten gaan. „Daar heb je dan vijf jaar op gewacht. Het eerste Europacup-duel. Dan is het heel erg als je niet kunt spelen”, was het afgemeten commentaar van Mollen, die ook vanavond zal ontbreken voor het duel tegen Dynamo Minsk. Het meespele van Schally en Bruininks is onzeker. Beiden liepen blessures op in het duel met Villach.

Leeds United benut extra kans in beslissingswedstrijd

Invaller velt VfB Stuttgart

BARCELONA - Leeds United heeft zich alsnog geplaatst voor de tweede ronde van het Europese toernooi voor landskampioenen. Het Engelse team zegenvierde in de veelbesproken beslissingswedstrijd tegen VfB Stuttgart met 2-1.

Stadion Nou Camp in Barcelona was met amper 8000 toeschouwers voor nog geen tien procent gevuld. De winnende treffer kwam een kwartier voor tijd op naam van invaller Shutt, die op dat moment nauwelijks een minuut in het veld stond.

Schremel, vervanger van de geblesseerde Strunz, brak in de 39ste minuut door over de rechterkant en bereikte Golke met een knappe voorzet. De Europese debutant, die onverwacht de voorkeur had gekregen boven Gaudino, passeerde doelman Lukic met een vallende kopstoot, 1-1.

Het inbrengen van Shutt voor de teleurstellende Cantona gaf uiteindelijk de doorslag in de boeiende slotfase. De nieuwkomer bekroonde met zijn eerste echte balcontact een fraaie solo, 2-1. VfB Stuttgart miste daarna kracht en overtuiging om een verlenging af te dwingen.

Fors verlies Haantjes

HEERLEN - In de ereditie van de zaalvoetbalcompetitie heeft Haantjes gisteravond fors verloren bij Doc Shop: 2-7. In de eerste divisie won Dousberg Parc de derby tegen Bouwfonds met 4-6, terwijl Cosmos zijn eerste punt binnenhaalde bij Sport Petit in Eindhoven, 3-3. FCD Roermond verloor ook zijn derde duel, nu thuis tegen Tongelreep, 2-5.

Uitslagen: Doc Shop-de Haantjes 7-2, All inn Stars-Bunga Melati 4-5, Kras Boys-Voldafar 6-4, Hooghuis Sporty-Rinsum 3-2, Hoornse Veerhuis-Depa 2-1, Royal Nijmegen-Schoenenreus 5-5. De stand: 1. Hoornse Veerhuis 3-6 (15-7), 2. Doc Shop 3-5 (12-5), 3. Kras Boys 3-4 (11-7), 4. Schoenenreus 3-4 (12-10), 5. Hooghuis sport 3-4 (16-15), 6. Bunga Melati 3-4 (11-10), 7. Royal Nijmegen 3-2 (14-16), 8. Voldafar 3-2 (15-19), 9. Haantjes 3-2 (8-15), 10. All inn Stars 3-1 (16-18), 11. Depa 3-1 (5-8), 12. Rinsum 3-1 (7-12).

(ADVERTENTIE)

ALSTUBLIEFT F 5.000,-! HOE HAD U ZE GRAAG?

Met meer kaarten, nog meer kans.

Iedere week / 10.000,- aan prijzen met een hoofdprijs van maar liefst / 5.000,-. Koop vandaag nog uw Limburgs Dagblad Bingokaarten en misschien juicht u al snel

Limburgs Dagblad BINGO

Vergunning voor Limburgs Dagblad Bingo is verleend door de Staatssecretaris van Justitie onder no. L.O. 920.119.134.82 d.d. 10-8-1992

VILLACH - De Europese droom van de Meetpoint Eaters is als een zeepbel uiteen gespat. De Geleense ijshockeyers verloren hun eerste Europacuptreffen met 1-5 van VSV Villach, de Oostenrijkse kampioen. De manschappen van Eaters-coach Cliff Stewart deden er alles aan, maar beten hun tanden stuk op de fysieke overmacht en slimme speelwijze van tegenstander VSV. Door de nederlaag is de kans op het bereiken van de halve finale voor de Eaters vrijwel verkeken. Een overwinning op de Witrussen van Dynamo Minsk vandaag lijkt een onmogelijke opgave.

De Geleense werden niet zozeer weggespeeld als wel afgebluft. Het uitlokken van overtredingen werd door de Oostenrijkers tot kunst verheven en door de scheidsrechter gehonoreerd met tijdstraffen. Daardoor speelde Villach vaak met een man meer. Dat voordeel buiten de Oostenrijkers genadeloos uit, ondanks veelvuldige protesten van de Geleense kant.

De geblesseerde Risto Mollen had het allemaal met lede ogen aangezien. „De scheidsrechter speelde vanavond een dubieuze rol. Niet alleen bij overtredingen, maar ook in de eerste periode toen hij ten onrechte volgens mij een treffer van ons afkeurde, waarna Villach wel scoorde. Die achterstand bracht ons niet van het stuk, maar de aansluitende tijdstraffen braken ons ritme.

Natuurlijk mag Chris Brant niet tegen 15 strafminuten aanlopen, zijn frustratie begrijp ik echter wel. Maar goed, als je pas in de laatste periode weet te scoren, heb je het gewoon niet goed gedaan”.

Reddingen

Villach lokte echter niet alleen overtredingen uit. Vooral het aanvangssensief van de Oostenrijkers mocht er wezen. De aanvallen van Villach dwongen Eaters-doelman Nijland tot maar liefst acht reddingen. De internationale moest echter in de twaalfde minuut voor het schot van Turcotte buigen. Een powerplay-doelpunt na een strafrijd voor Pellegri. Daarna moest Chris Brant voor de Eaters maar

MVV verliest van FC Luik

LUIK - MVV heeft gisteravond in Recourt de oefenwedstrijd tegen FC Luik met 3-2 verloren. Ernes, Misoevic en oud Roda JC'er Arnold scoorden voor de Luikenaren; Thal en Scheepers namen de Maas-richtse doelpunten voor hun rekening. MVV bood de Belgische club van trainer Eric Gerets goed partij. Het team van Sel Vergoossen koos anderhalf uur lang voor de aanval. FC Luik sloeg telkens counterend toe. Ondanks de nederlaag maakte MVV een uitstekende indruk in

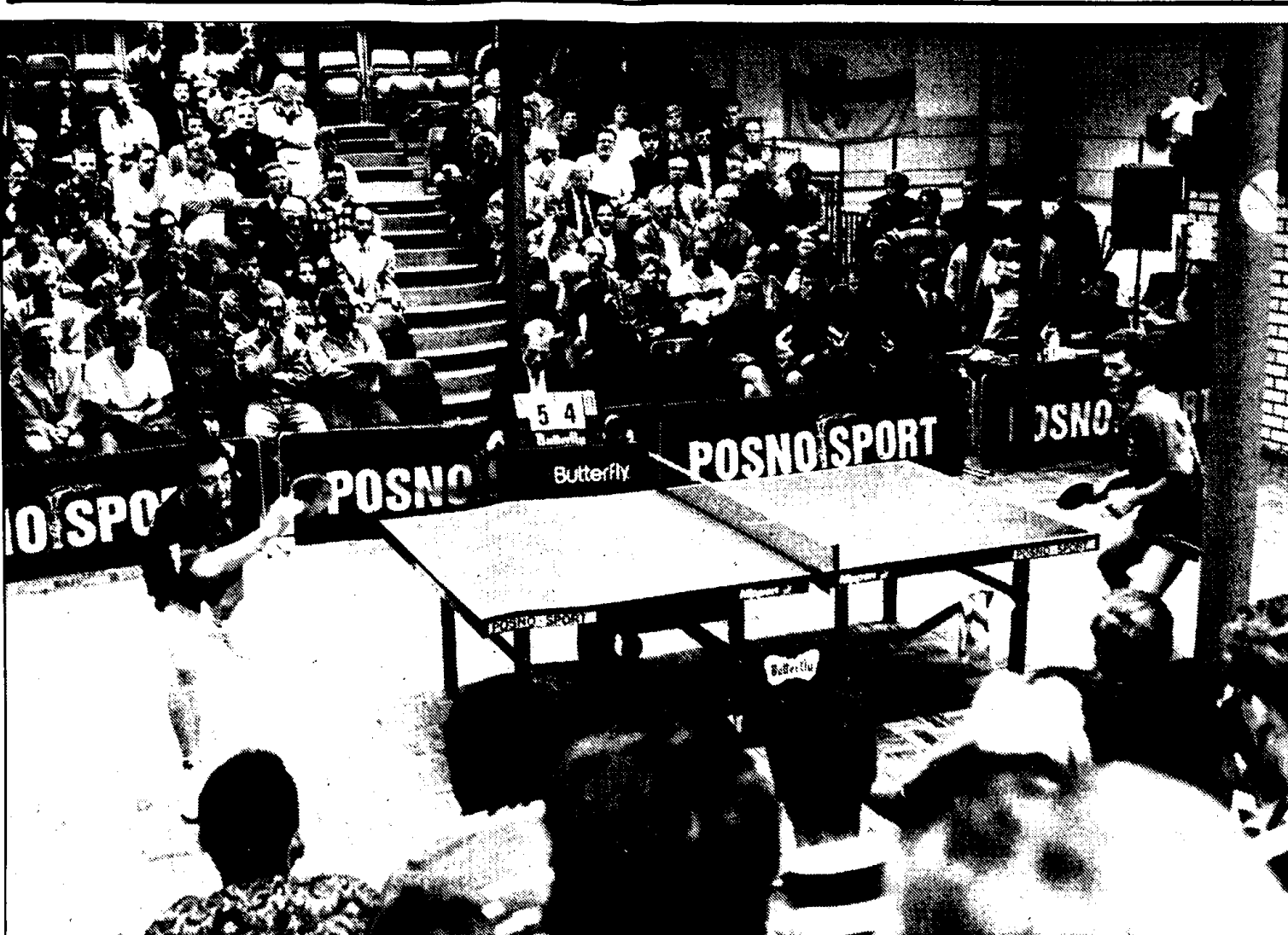
FC Luik-MVV 3-2 (2-1). 8. 1-0 Ernes, 13. 2-0 Misoevic, 20. 2-1 Thal, 55. 3-1 Arnold, 65. 3-2 Scheepers, 75. Dikstaal, Scheepers (65. Joor-ers), Visser, Meijer.

Danny Willems in WK-finale

PALERMO - Danny Willems uit Gronsveld heeft gisteren op imponerende wijze in het WK windsurfen in Palermo als enige Nederlander de finale bij de senioren bereikt in het onderdeel freestyle. Willems reikt op een stevige bries voor de finale, die vandaag op het programma staat. Behalve in de freestyleklasse doet de Limburger bij de junioren een gooi naar de wereldtitel op de onderdelen koersrace en overall. In beide disciplines neemt Danny Willems de tweede plaats in. De Italiaan Casagrande gaat hem telkens vooraf. In het tussenklassement heeft Casagrande 3 punten voorsprong op Willems.

Trainers-coup

BUCHTEN - De laatste dagen voor de Europacupwedstrijd tussen Van Sloun Interieur/Bartok en Ferentino heeft een machtsstrijd plaatsgevonden over wie er zou coachen bij de Buchtenaren. Paul Lemmens zat vanaf het begin van dit seizoen op de bank, maar werd voor de wedstrijd van gisteravond plotseling gepasseerd door John Leenders. Paul Lemmens, die het duel vanaf de tribune gadesloeg, was daar niet bij mee. „Dit vind ik op zijn zachtst gezegd matig. Het schijnt dat één speler iets tegen mij heeft. Typisch Bartok om dan onmiddellijk tot een paniekreactie over te gaan en John Leenders tot hoofdcoach te benoemen.”

● Europacupsfeer in de tot de nok gevulde zaal in Buchten.

Foto: PETER ROOZEN

Europacupdroom voorbij na nederlaag tegen Ferentino

Zenuwen vloeren Bartok

van onze correspondent EDDY BUDE

BUCHTEN - Tafeltennisclub Van Sloun Interieur/Bartok heeft de tweede ronde van de Europacup niet overleefd. Tegen het Italiaanse CTT Ferentino speelden de Buchtenaren de wedstrijd van hun leven maar verloren voor een uitzinnig publiek met 4-2. Voor de nieuwe coach John Leenders stortte even de wereld ineem na de nederlaag. „Dit was niet nodig geweest. Voor de pauze stonden we met 2-1 voor. Dat hadden we nooit uit handen mogen geven. De zenuwen hebben ons genekt.”

Een zinderende Europacupwedstrijd gisteravond in een tot de nok gevuld clubhuis 't Baanhoes. Het leek wel of half Buchten zich de moeite had genomen om Chen Sung, Jos Verhulst en Michel de Boer tijdens hun zware karwei te

begeleiden. Burgemeester Creemers maakte zijn debuut als toeschouwer en genoot met volle teugen. „Dit is een schitterende promotie voor ons dorp. Ik ben er trots op dat Buchten over zo'n sterke tafeltennisclub beschikt.”

Bartok kwam via Chen Sung op een 1-0 voorsprong. De Chinese penhouder gaf de nerveuze Lorenzo Nannoni met 21-9; 22-20 geen schijn van kans. Met loeiharde smashes en de onmogelijkste verdedigingsballen meters achter de tafel, dolde Sung zijn Italiaanse opponent. In de tweede partij bracht Ferentino haar Chinese kanon in stelling. De 29-jarige Chen Jian, enkele jaren geleden de nummer twee van zijn geboorteland, verslikte zich in de eerste game met 21-16 verlies tegen de sterk blokkende Michel de Boer. Na enkele tactische aanwijzingen van zijn coach ging Jian vervolgens in het tweede bedrijf korter serveren en nam het initiatief definitief

in handen. Jian, die het balletje steeds tot twee centimeter onder het plafond gooide bij de service, maakte de partij met 13-21 en 14-21 gemakkelijk uit.

Jos Verhulst speelde tegen Di Nappoli een thriller-achtige wedstrijd. Na 21-10; 19-21 keek de Brabander in de beslissende set tegen een 16-11 achterstand aan. Na acht punten op rij te hebben gescoord, zegenvierde hij met 21-17.

De 2-1 voorsprong was van korte duur. Na de pauze sloegen de Italianen in het dubbel en de enkelpartij tussen de twee Chinezen genadeloos toe. Sung/De Boer verloren met 13-21 en 14-21 van Jian/Di Nappoli, terwijl Sung met 21-18 en 21-15 onderuit ging tegen Jian. Toen Genaro Di Nappoli in de zesde partij Michel de Boer met 21-17 en 21-11 terugwees, was de Europacupdroom voor Sung en co definitief uit.

Huw. Kennen

Ondervrouw met niv. 40-45, zkt. d. VRIJENDI, niet lesb. Br. o.n.r. B-2858 L.D. Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Nette wed. 1.70 l. z. uit goed mil. voor ser. rel. HEER v.a. 60 jr. Br.o.n.r. B-2862 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

J. man 30 jr. zkt. een lieve VROUW v. een ser. rel. mee te bouwen en een fijne toekomst om samen door het leven te gaan. Al. ser. gegad. Br. met foto o.n.r. B-2869 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Zelfbew. op zichzelf staande attractieve dame, beg. 30 zou graag de MAN leren kennen die zijn leven met haar wil delen. Een partnerschap vol emotie, warmte, gezelligheid samen met haar vrolijk 2-jarig zoontje. Voel je aangesproken door de ser. en leuke relatie die u wilt bouwen, dan een uitvoerige brief met past. B-2873 L.D. P.B. 2610, 6401 DC Heerlen.

ALLEENSTANDE werk-groep 1 Gulikshoes, Heik. Agricolastr. Ophoven 1, St. dag, organiseert iedere zondag een dans- en contact-dans. Bewijs verpl. int. 045-747862.

J.man, 32 jr., is het alleen zijn moe, zkt. VROUW 30-35 jr. om samen iets leuk te bouwen. Uitsluitend onb. Wel moet ze een goed hart hebben. 100% eerlijk zijn. Ben i.b.v. auto en vaste baan. Br.o.n.r. B-2885 L.D. Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

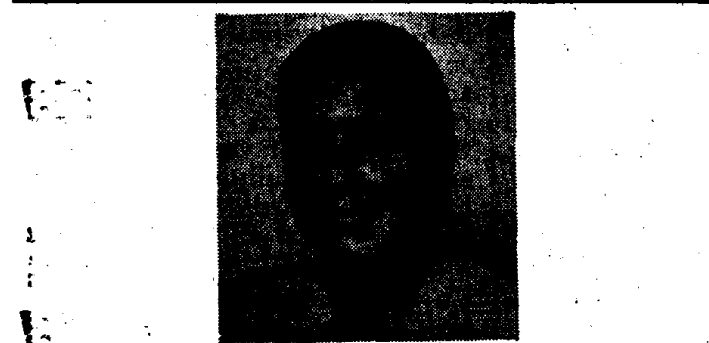
HEER, 66 jr., zkt. m. vrouw 55-65 jr. Br.o.n.r. B-2892 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Woont u in Limburg?

en zoekt u een partner? Ruim 80% vindt bij DATE binnen enkele maanden een relatie (5.000 partnerzoekers). Wilt u meer weten? Bel vrijblijvend, ook 's avonds: Heerlen mevrouw Willemse 045-215.481.

Stichting 'Date'

Erkend Stichting consumentenbelangen bij relatievorming.

Mens en Relatie

PAUL 33 jr. Vlot en modern uiterlijk. 1.80 m., filiaalmanager (MBO), geschied, liefhebber van sporten, doevakanties en de natuur, sterke persoonlijkheid, zoekt vaste vriendin. ANNEKE 57 jr. Charmante weduwe, optimistisch, heeft gevoel voor humor, 1.60 m., HBO-opleiding, huishoudelijke hobby's zijn reizen, klassieke muziek, literatuur en vrijwilligerswerk zoekt ontwikkelde man.

JO 37 jr. Betrouwbare en rustig van aard, 1.77 m., geschied, v.a. base (LBO), liefhebber van sporten, doevakanties en de natuur, sterke persoonlijkheid, zoekt vaste vriendin. ANNEKE 57 jr. Charmante weduwe, optimistisch, heeft gevoel voor humor, 1.60 m., HBO-opleiding, huishoudelijke hobby's zijn reizen, klassieke muziek, literatuur en vrijwilligerswerk zoekt ontwikkelde man.

JO 37 jr. Betrouwbare en rustig van aard, 1.77 m., geschied, v.a. base (LBO), liefhebber van sporten, doevakanties en de natuur, sterke persoonlijkheid, zoekt vaste vriendin. ANNEKE 57 jr. Charmante weduwe, optimistisch, heeft gevoel voor humor, 1.60 m., HBO-opleiding, huishoudelijke hobby's zijn reizen, klassieke muziek, literatuur en vrijwilligerswerk zoekt ontwikkelde man.

Met de feestdagen is niemand graag alleen. U toch ook niet? Zet daarom nu de stap en bel met relatiebureau HESTIA. Wij zijn een jong en energiek team dat graag de tijd voor u neemt. Bel: 043-645882.

36 beroeringen in Maastricht

Speedcourse Moderne Zelfverdediging. In 8 leuke lessen leert u zich doeltreffend verdedigen. De beste zelfverdedigings-technieken uit het boksen, judo's, karate en Judo krijgt u onder de knie. Start zondag 11 oktober a.s. Aankomst 11.00 uur. Leegde f 50,-. Info: Sportschool Pierre van den St. Bernierstraat 5, Maastricht. Tel. 043-212211.

Tekstverwerken in twee dagen

Op een intensieve tweedagse cursus leert u werken met WordPerfect 5.1. Groepjes van max. 5 personen. Leedat: Maastricht 27/28 okt., Heerlen 4/5 nov. Info: PC Typers 0576-2603 (fax 0576-1312).

Cursus te Geleen

tekenen en schilderen

Info: Tel. 045-757720.

ANWB en Bovag erk. Verkeersschool WISCHMANN

31 voor al uw rijbewijzen: motor, auto, vrachtauto, bus, trekker en oplegger, auto en vrachtauto met aanhangwagen, opleiding voor alle chauffeursdiploma's. 045-327121 Landgraaf 8 en 10 dagse opleiding mogelijk.

ANWB Autorijlesskamp

Met speciale off-season korting

Nu niet extra korting van f 250,- voor de periode van half september tot half december. Bel nu rechtstreeks: ANWB Den Haag 06-8860

Uitvo van Bentum

Verkeersschool

Nieuwstraat 86, 6431 KW, Heerlen. 31 DAGSE cursus 31 WEEKSE cursus MOTOR AUTO VRACHTAUTO TREKKER OPLEGGER DAF 95 alle chauffeursdiploma's. Voor meer informatie: 09.00-18.00 uur. Nieuwstraat 86 045-217487

Verkeersschool

Nieuwstraat 86, 6431 KW, Heerlen. 31 DAGSE cursus 31 WEEKSE cursus MOTOR AUTO VRACHTAUTO TREKKER OPLEGGER DAF 95 alle chauffeursdiploma's. Voor meer informatie: 09.00-18.00 uur. Nieuwstraat 86 045-217487

Bel de Vakman

Hans LIPS voor timmer-dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijb. advies/ offerte. Bel 045-453818.

NEW LOOK BV Schaefer. Gevelreining, uitkappen, voegen, steigerwerk. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Riet- en BIEZENSTOELEN, repareren f 50,- p. st. met garantie. Tel. 043-437561 b.g. 646919.

BIEZENSTOELEN vernieuwen nu f 48,- per stuk met garantie. Tel. 045-418820.

Renovatie, montage en reparatie aan uw AANBOUW-KEUKEN. Gratis offerte. Info 045-751145.

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

Biedt gespecialiseerd in TRAPPEN-smeeidzieren, hekken, kappen, constructies, tuin- en raamdecoratie en levert ook de materialen tegen zeer scherpe prijzen los. Tel. 04499-3464 na 18.00 uur.

Bankstelsel. Renovatie/versterking van nieuwe creaties in ieder. "Edelvakman" EUROGALAN NEW (baan naar Bree) Peer-België. 09-3211-634591 ook op zaterdag en zondag geopend. Dinsdag gesloten.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAATI Bel: 045-719966.

Kapper/Coiffeur

FIBERGLASSNAGELS complete behandeling, incl. lakken, f 97,50; manicuren f 25,-; schoonheidsbehandeling f 37,50; benen harsen v.a. f 25,-. 045-719101

SCHOONHEIDSMassage-ped., stoelen, beursmod. Tel. 04923-66561.

Mode-Tekst

Te k. zeer mooie BRUIDS-JURK met lange sleep en sluit, lange mouwen, mt. 42, gedr. 5-92, p.n.o.t.k. 045-455815 b.g. 311619.

Te k. BRUIDS-JURK, mt. 38, Spans model, bij. mooi en exclusief vert. taille en korte sleep, incl. losseboven. Tel. 046-745976 Geleen.

Te k. BABYUITZET, f 200,- o.a. kinderwagen, 3 in 1, maxi-cos, box, en draagzak. Tel. 045-321912.

Te k. MAXI-COSI, f 60,-; box, f 35,-; grote speelbak, f 65,-. Tel. 045-352611.

Eiken-meubelgroothandel

t.o.h. reüniegebouw Geleen

30% goedkoper dan elders

Groeneykerstraat 41B. Tel. 046-747446.

Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v. 09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

SITTARD OF ECHT

waar alle showrooms keukens en inbouwapparaten welke in de Horn-keukens zijn vervangen en in Echt en Sittard worden verzameld en verkocht

tot 60% KORTING

Elke dag nieuwe aanvoer. Elke dag superlage aanbiedingen in alle keukens en inbouwapparaten. Hier enkele voorbeelden:

Moderne witte softline keuken

afm. 300 cm. Normale prijs f 7.299,-

nu f 2.698,-

Oordegelijke rustiek massief eiken keukens in landhuisstijl

afm. 240 x 200 cm. Normale prijs f 9.650,-

nu f 3.498,-

Mooie hout-kunststof keuken

afm. 300 cm. Normale prijs f 5.652,-

nu f 2.698,-

Pelgrim elektrische inbouw oven, type E850

Normale prijs f 990,-

nu f 498,-

Hom

Sittard, Bergerweg 51-53

Echt, Loperweg 8

Tel. 04754-86188

Te k. nw. eik. ROLBUREAU, f 625,-; secretaire, f 425,-; commode, f 225,-; tel. bankje, f 350,-. In blank of donker eiken. 04496-53474.

Te koop SLAAPKAMER Lodewijk XVI, i.z.g.st. met 2-drs. kast, 1-drs. kast, commode, grote spiegel nachtkastjes en in de zelfde stijl bijgemaakt bed incl. waterbed. V.p.r. f 7.500,-. Tel. 045-241220.

Te k. MANOU zithoek combi 5-dg. m. ver. en tafel, i.z.g. st. Tel. 04406-14357.

Prachtige antieke TWIJFEL- LAAR met nw. spiraal en matras, pr. f 400,-. Tel. 045-452520.

Te koop BANKSTEL Lodewijk XIV stijl, 4-zits bank, 2 fauteuils, zeer mooi, f 650,-. Int. 046-511878.

Moet weg prachtig massief eiken WANDKAST, f 675,-; mooi eiken bankstel, als nieuw f 675,-. Tel. 045-323830.

Te koop eiken WANDMEU- BEL, v.p.r. f 500,-. Tel. 045-215806.

Te k. nw. eik. ROLBUREAU, f 625,-; secretaire, f 425,-; commode, f 225,-; tel. bankje, f 350,-. In blank of donker eiken. 04496-53474.

Te k. nw. eik. ROLBUREAU, f 625,-; secretaire, f 425,-; commode, f 225,-; tel. bankje, f 350,-. In blank of donker eiken. 04496-53474.

Te k. nw. eik. ROLBUREAU, f 625,-; secretaire, f 425,-; commode, f 225,-; tel. bankje, f 350,-. In blank of donker eiken. 04496-53474.

Te k. nw. eik. ROLBUREAU, f 625,-; secretaire, f 425,-; commode, f 225,-; tel. bankje, f 350,-. In blank of donker eiken. 04496-53474.

Te k. nw. eik. ROLBUREAU, f 625,-; secretaire, f 425,-; commode, f 225,-; tel. bankje, f 350,-. In blank of donker eiken. 04496-53474.

Te k. nw. eik. ROLBUREAU, f 625,-; secretaire, f 425,-; commode, f 225,-; tel. bankje, f 350,-. In blank of donker eiken. 04496-53474.

Te k. nw. eik. ROLBUREAU, f 625,-; secretaire, f 425,-; commode, f 225,-; tel. bankje, f 350,-. In blank of donker eiken. 04496-53474.

Te k. nw. eik. ROLBUREAU, f 625,-; secretaire, f 425,-; commode, f 225,-; tel. bankje, f 350,-. In blank of donker eiken. 04496-53474.

Te k. nw. eik. ROLBUREAU, f 625,-; secretaire, f 425,-; commode, f 225,-; tel. bankje, f 350,-. In blank of donker eiken. 04496-53474.

Te k. nw. eik. ROLBUREAU, f 625,-; secretaire, f 425,-; commode, f 225,-; tel. bankje, f 350,-. In blank of donker eiken. 04496-53474.

Te k. nw. eik. ROLBUREAU, f 625,-; secretaire, f 425,-; commode, f 225,-; tel. bankje, f 350,-. In blank of donker eiken. 04496-53474.

Te k. nw. eik. ROLBUREAU, f 625,-; secretaire, f 425,-; commode, f 225,-; tel. bankje, f 350,-. In blank of donker eiken. 04496-53474.

Zonnehemels

Superbruiners voor perfecte bruining nu met 10 lampen snelbruiners, gasdruiven en ventilator v.a. f 945,-. Compleet met bezorgen en volledige garantie bij van ERP. Haspelsteer. 8 te Sittard (naast Göttingen) de zaak met superpersoneel. Tel. 046-528575.

Te k. prima ZONNEBANK, 10 m. snelbr., pr. f 375,-. Tel. 046-746185.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAATI Bel: 045-719966.

Huishoudelijke artikelen

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten koelen, vriezen, wassen, hifi, stereo, kleuren-tv, video's etc.

WITTE HAL SITTARD EN MAASTRICHT

waar nieuwe, licht beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst

60% KORTING

Elke dag nieuwe aanvoer, Elke dag superlage aanbiedingen OP IS OP, SLECHTS ENKELE STUKS

Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

Zanussi elektronische droogautomaat

links/rechts draaiende trommel, 4,5 kg. inhoud geen f 1.098,- of 898,- maar

f 598,-

Zanussi Diepvrieskast

Z 611, 140 liter, met ruime vakken geen f 699,- of f 598,- maar

f 398,-

Grundig Kleuren TV

M 55-575, stereo en teletekst, monitor look, met afstandsbediening, 55 cm. beeldmaat geen f 1.799,- of f 1.099,- maar

f 1.198,-

Aristona Hifi-Midi-set

Kompleet met boxen, platenspeler, tuner, versterker en cassettedeck geen f 699,- of f 599,- maar

f 298,-

WITTE HAL Sittard

Bergerweg 51-53 Industrieterrein Bergerweg. 046-518162

Maastricht

Schamerweg 66-70 achter Horn keukensuper 043-633162

Ook uw adres voor keukens-inbouwapparatuur met grote kortingen

MIELE wasautom. en drogers. Voll. gerev. v. f 596,-. Toenbreker 045-325819.

Te k. aangeb. z.g.a.n.w. US-KAST en diepvrieskast, groot model, f 200,- p.stuk. Tel. 045-724760.

Barbas Inbouw-openhaarden

kachels - inzehaarden

Jac Köhnen

Rijksweg N 104 Sittard (bij ziekenhuis) 046-513228-514862

Aangeb. 300 KOLEN; tev. gas-kachel z.g.a.n.w. Bel 045-714039.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Muzieklijfhebbers opgelet!!!

Keyboards, drumstel, orgels, gitaren, piano's, accordeons, orkestapparatuur enz. Altijd aanbiedingen en occasies. Alles van Flight-Case.

Muziekhuis Lyana

Mauritsweg 48, Stein. Tel. 046-333227.

Maandag v.m. zaterdag open. Donderdag koopavond. Het meest complete prijsbekende MUZIEKPARADIS. NERGENS BETER NERGENS GOEDKOPER.

Stalmeier Music

Dé allroundzaak van Limburg

Keyboards - dig. piano's - gitaren - versterkers - blaas/slagnstr. - geluidsapp. - synthesizers enz. enz. MIDISPECIALISATIE: Atari - MS Dos - muziek op uw PC?

Wij maken u er enthousiast voor! Koop bij de man die het ook bedienen kan.

STALMEIER Music

de muzikalspecialist

donderdag koopavond.

SHOWVERLICHTING voor discotheken, drive in shows of bands. Limburgse goedkope adres. Bezoek onze showroom. Hightline International, Huls 14, Sijpeveld. Tel. 045-444907.

PIANO'S huur met kooprecht van f 65,- tot f 200,- p.m. Gratis transport. Alle merken. Gebruikte piano's f 450,- per jaar. Van Urk, Westersingel 42, Rotterdam. Telefoon 010-4363500.

Piano of Vleugel? Kopen of Huren? De grootste keuze bij VAN URK. Vraag offerte. Bel 010-4363500. Van Urk, Rotterdam.

Te k. voor orkest compl. ZANGINSTALLATIE. Tel. 045-316098 of 045-414421.

Te koop voor liefhebber HAMMOND orgel, type H. 100 in Leslie, d. toehooren, i.z.g. st. f 5.800,-. Na 18.00 uur 045-719060.

Antiekhal Palmen-Heynen

Langs de Hey 9, Sittard

Industriepark Noord 046-510706

Opengingstijden van maandag t/m donderdag van 9.00 tot 18.00 uur, vrijdag en zaterdag van 9.00 tot 16.00 uur. Gespec. in Engelse en Franse meubelen en lampen.

Antiekbeurs Kerkrade

in de Rodahal

onder auspiciën van het Ned. Antiquair Gilde

Vrijdag 9 okt.

19.00 - 22.00 uur

Zaterdag 10 okt.

14.00 - 22.00 uur

Zondag 11 okt.

11.00 - 18.00 uur

Org. Buro Bezemer

Info: tel. 01612-20151

Komt u eens vrijblijvend kijken naar onze enorme collectie ANTIK o.a.: kasten, tafels, stoelen, klokken, brons, koper, tin enz. Van Scheepers, Panheederweg 28, Heel. Tel. 04747-1593. Iedere dag geopend.

Goedemorgen bent u liefhebber van mooi antiek? Dan moet u bestial Wijshoff ANTIQUES bezoeken. 2.000 m2 showroom. Amsterdamerweg 9, Hoensbroek-Centrum. Tel. 045-219176. Geop.: dond., vrijd. en zat.

Snuffelmarkt Gronsveld

7-8 november in vellinghal 10-17 uur. 200 staalplaatsen. Informatie: 04406-1908

Supporters Vereniging Kon. Harm. Gronsveld.

Wat VERKOPEN? Adviseur via: 045-719966.

Hallo! Hallo!

Met de kermis Jsselmeeer-aal

Diverse broodjes, maaltjes-haring per stuk f 1,50, 8 voor f 10,-

BIJ KOES

Hoek Sarolestraal/Stationstraat

GEBIT gebroken? Tandtechn. praktijk Hoonhout voor nieuwe gebitsprothesen en reparaties. Akersd. Nrd. 328, Hbroek. 045-228211.

Te koop div. SPULLEN voor rommelmarkt. Tel. 045-414418.

Te k. 2 WERPHENGELS, f 50,-; cursus Frans Lin. gausone, f 75,-; 1 k. luitje, f 75,-. Tel. 045-443240.

DROOGREK voor zeefdrukt. Tel. 045-453833.

Aangeb. TALENCURSUSSEN in 127 talen op casa. enz. f 70,- ook voor buitenland. 21 danslessen op casa. enz. f 125,- alt-in. Tel. 070-363867/3894543.

Aangeb. 300 SINGELTJES, f 175,-; 200 LP's, f 175,-; tevens 12 oude lapjes met beeltenis van Elvis Presley, f 80,-. Tel. 070-3894543/363867.

NOVEEN St. Clara. Belangrijk. Vraag alleen positieve dingen. Bid 9 dagen het Wees Geroep bij een brandende kaars, ook als u er geen zin in heeft. Vraag 2 dingen die vast onmogelijk lijken om verhoord te worden en iets wat u ter harte ligt. Laat de negende dag de kaars geheel opbranden en publiceer dit bericht. U krijgt wat u vroeg. G.S.

Prof. dr. ALARM-INSTALL., 6 groepen, 8 infraroods enz., werk te zien, pr. f 1.500,-. Tel. 045-211976/253024.

Voor al uw oude METALEN. Frans v.d. Loop Recycling/Metalhandel, Kessel 12-14, Heerlen 045-726392

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

Te k. gev. STOEL-PLATEAU-LIFT voor gehandicapte, voor rechte trap. Tel. 045-716820.

Uitgebreide FITNESS-APPARATUUR enz. 045-211676/253024.

Club Bubbles

Rijksweg Zuid 131, Geleen

zoekt nog enkele leuke energieke jonge dames die er zin in hebben om veel geld te verdienen.

Wij zijn geopend ma. t/m vr. 10-24 uur. Zat. van 12-24 uur. Zond 14-24 uur. Werkd. in overleg. Vervoer aanwezig. Wordt glimorijnt bij bubbles. Tel. 046-742313.

TABOE HOMO ZUID NED voor jonge boys uit deze regio. 06-340.330,42 (50 cp/pm)

**** Gay privé ****

Ben je op zoek naar een heer afspraakje met een leuke jongen? Of voor u opwindend gesprek met een leuke knul. Bel snel 06-96.14 (75 cp/m)

****06-9603****

Er zijn genoeg meiden die ook het bed in willen 75 cp/m

Direkt

een leuk MEISJE aan de lijn. Vraag haar tel. voor een avondje uit. (75 cp/m) 06-95.10

De leukste meisjes belten de fliribox BEL nu 06-95.01 (75 cp/m)

GAY-TALK

Voor 50 cp/m een leuk afspraakje regelen of u het seksprek voeren? Bel voor dichtbij: 06-320.322.26

Direkt apart

met div. leuke meiden 06-320.322.88 - 75 ct p/m

Direkt kletsen

met leuke meisjes:

'Ik geen contract meer? Dan zou het toch wel héél triest gesteld zijn'

Nico Verhoeven tussen wal en schip

Van onze sportredactie

TURNHOUT – „Eén ding”, haast Nico Verhoeven zich op voorhand te zeggen. „Ik wil geen medelijden of een zielig verhaal zoals ik dat pas geleden gelezen heb van Gert Jacobs.” Zielig? Hoezo zielig? Daar is toch geen aanleiding toe als je de dikke BMW ziet die pontificaal op de stoep voor zijn huurhuis in Oud-Turnhout staat geparkeerd. En Nico zal ook wel niet voor niets in België zijn gaan wonen. Hij geeft het toe. „Maar dat fiscale voordeel is slechts een bijkomstigheid. Je moet toch ergens wonen, of je net aan de ene of aan de andere kant van de grens zit, dat maakt niet uit. Ik heb gewoon gezocht naar een centrale plaats in wielerland en ben niet naar België uitgeweken om later te kunnen rentenieren. Dan schat je me toch te hoog in.”

Dat is waar ook. Verhoeven, 31 inmiddels, is nooit een 'top of the bill' in wielerland geweest. Wel een twijfelaar, balanceerend tussen de positie van gelegenheidskopman en superknecht in de vlakke klassiekers. Wel vaak vooraan, maar nooit of zelden eerste in een grote wedstrijd. Met een carrière die 'nog steeds gemarkeerd wordt door de ritzege in Berlijn van de Tour van 1987.

Maar Nico Verhoeven is ook een jongen die vijf keer bij de eerste tien kan eindigen in Parijs-Roubaix en vier keer bij de eerste tien in de Amstel Gold Race. Vorig jaar werd hij derde in Parijs-Tours en begin dit seizoen eindigde hij eerst als zevende in Milaan-Sanremo en vervolgens als achtste in Parijs-Roubaix. Die wedstrijden vooral hielpen hem aan de positie op de ladder die hij nu inneemt: de 82ste plaats in het laatst verschenen FICP-klassement met 298 punten.

Niettemin zit ook Nico Verhoeven nog zonder contract voor '93. Zoals de situatie voor een dikke dertig andere Nederlandse wielersporters eveneens nog uiterst onzeker is. „Maar,” stelt Verhoeven zichzelf gerust, „ik kom heus wel onderdak. Als ik al geen ploeg zou kunnen vinden, met m'n 300 punten, dan zou dat wel heel triest zijn natuurlijk. Alles vol? Wat is vol, ze zullen toch best nog wel een plekje voor me over hebben?”

Geen paniek dus. Nico Verhoeven bereidde zich deze week in Parijs-Bourges voor op Parijs-Tours van morgen. Hij zegt rond de wereldbekerwedstrijd 'enkele afspraken' te hebben lopen met ploegleiders die nog wel wat geld over hebben.

Toevalstreffer

In Parijs-Tours heeft hij de vorig jaar verrassend behaalde derde plaats te verdedigen. Veel vertrouwen heeft Verhoeven daar niet in. „Want van een goede voorbereiding is geen sprake. Bij PDM telt Parijs-Tours bovendien niet mee. Die koers geldt slechts als voorbereiding op de Ronde van Lombardije. Dat ik vorig jaar derde was, kun je gerust een toevalstreffer noemen. Ook toen was ik slecht voorbereid de wedstrijd ingegaan.”

Nu zit er achter die slechte voorbereiding meer. Volgens Verhoeven heeft Jan Gisbers hem het hele seizoen al links laten liggen. Hij kon de Ronde van Ierland niet rijden om kilometers te maken en kreeg van assistent-ploegleider Piet van der Kruys te horen dat hij na Parijs-Bourges in Frankrijk moest blijven. „Dat betekende dat ik ook mee kon doen aan Parijs-Tours,” nam Verhoeven dus maar aan.

Contacten met Gisbers zijn er nauwelijks meer geweest, de laatste maanden. Zoals je dat in soortgelijke situaties (Solle-

● Nico Verhoeven is zelfs bereid fors in te leveren. Niettemin heeft hij nog steeds geen nieuwe werkgever kunnen vinden voor volgend jaar. Foto: DRIES LINSSEN

vold-Raas) wel vaker hoort. Verhoeven: „Ik heb na de Tour ook geen fatsoenlijk programma meer gekregen. De profonde van Nederland ja, dat was nog de enige wedstrijd die ze me lieten rijden.”

Hij was kennelijk al in een vroegtijdig stadium van dit lopende wielerseizoen afgeschreven. „Dat merkte je wel, ja. Uit alles kon je opmaken dat Jan

Gisbers meer bezig was met het formeren van een nieuwe ploeg dan met het leiding geven aan de huidige PDM-formatie. De jongens die 'ie mee wilde nemen: Alcalá, Breukink, daar sprak 'ie mee. Met de anderen niet. Nu heeft 'ie zowel Alcalá als Breukink niet mee kunnen nemen naar Festina.

Dat 'ie mij niet wilde, wist ik al lang. Dat wordt niet expliciet

gezegd, dat voel je. Ik doe daar niet moeilijk over.”

Er zijn dingen waar Nico Verhoeven moeilijker over doet. Hij geldt als een van de mondiger renners in het peloton en maakt dan ook al jaren deel uit van het bestuur van de rennersvakbond, de VVBW. In 1989 kwam hij voor zichzelf op toen zijn eigen ploeg hem ten faveure van Frans Maassen

van een nationale titel afhield.

Des duivels was Verhoeven toen. Het betekende de definitieve breuk met Jan Raas en het begin van een contract bij PDM. Nu: „Toen had ik die overwinning kunnen boeken die m'n carrière nodig had om op een hoger niveau te komen. Zoals Adrie van der Poel in zijn loopbaan met wel die overwinningen behaalde en ik niet

niet. Het zou best kunnen dat die affaire van toen me in deze transferperiode, parten heeft gespeeld. Dat aanmerkelijk zijn. Ik ben in geval nooit in beeld geweest bij de nieuwe ploeg van Raas.

Op de breuk met Raas van dit jaar dus die met Jan Raas. Ook nu is de wijze van op beide partijen uit te gaan niet bepaald kamer-schappelijk. Verhoeven: moet oppassen wat ik want ik heb nog een maanden salaris van PDM goed en Philips en Gis kunnen nog steeds goed elkaar door een deur, heb begrepen. Maar wat er na Intralpid-affaire in de van vorig jaar is gebeurd, is natuurlijk van de zotte. Kr heeft als manager alle kr over zich heen gekregen, wijl hij er in feite niks mee maken had. De verantwoordelijke man bleef buiten maar had zijn conclusies ten trekken en op moeten pen. Iedereen weet wie ik doel. In het bedrijfsleven is je voor zoets direct ontslag. Wat er is gebeurd is toch schande voor de wielers geweest.”

Verkeerde gok

Samen met John Talen John van den Akker en Verhoeven op de nieuwe richte formatie van Ferdinand Haute en Manfred Kr. Vorige week werd ook dat tatief afgeblazen, omdat sponsorcontracten niet waren. Een poging van Verhoeven om via André kamp bij Subaru onderd komen, strandde. Volgens renner „omdat ik geen zin om in februari en maart periodes in de Verenigde ten te moeten rijden.”

Nico Verhoeven ging er nog vanuit dat het allemaal goed zou komen. En in doet hij dat nog. „Eind oktober ga ik naar de Ronde van M co. Daar valt niet veel meer onderhandelen. Ik kan me voorstellen dat ik tegen die geen contractje heb voor gend jaar. De vraag is voor niet of ik ergens als professionaal zal fietsen, maar tegen ke voorwaarden. Natuur probeer ik me zo duur mogelijk te verkopen, maar dat fors inleveren wordt, is duidelijk. Dan maar probeer voor 1994 een beter contract krijgen, want ik wil nog jaar fietsen.”

Gregor Lato: 'Als ze me vragen, ben ik bereid'

Paraat voor Polen

Van onze verslaggever

BYTOM – Echte sterren voetballen er niet meer in Polen. Het is dan ook onduidelijk op wie de tientallen jeugdige voetbalfans, allen uitgerust met een stukje papier en een pen, wachten. Als het rustsignaal klinkt en een wat kalende man uit de dug-out kruipt, komt het groepje in beweging. Er wordt gevochten om een handtekening van Grzegorz Lato, want om hem is het allemaal te doen. Bij gebrek aan huidige vedetten doen de toppers van toen het nog goed in Polen.

Vorig jaar keerde Grzegorz ('Noem me maar Gregor') Lato terug in Polen omdat 'de staat niet meer de dienst uitmaakt', zoals hij het zelf zegt. Maar de vrijheid heeft nog geen welvaart gebracht, integendeel.

Officieel is twaalf procent van de beroepsbevolking werkloos. In werkelijkheid schommelt dat percentage tussen de 25 en 50. De kosten voor levensonderhoud stijgen met de dag, de inflatie bedraagt 70 procent. De kabinetten volgen elkaar in hoog tempo op. Geen wonder dat de doorsnee Pool wel wat

anders aan zijn hoofd heeft dan voetbal.

Traag

„De vrijheid is goed voor de economie,” vindt Lato. „Het gaat alleen erg traag. Alles moet veranderen en daar is tijd voor nodig. Hoe lang heeft het niet geduurd voordat het communisme weg was? En nu wil iedereen het binnen een jaar goed hebben. Dat kan gewoon niet.”

Ook de voetbalverenigingen zitten in de hoek waar de klap-

pen vallen. Op allerlei manieren proberen de clubs aan geld te komen. Mocht een speler vroeger pas aan het eind van zijn carrière de 'heilstaal' verlaten, nu worden voetballende tieners al te koop aangeboden aan het buitenland. Als het maar geld oplevert.

Van de zeventien man die bondscoach Strelau selecteerde voor de wedstrijd tegen Oranje, spelen er tien in het buitenland. Lato: „Voor de spelers is het goed om in het buitenland ervaring op te doen. Alleen komen de clubs hier in de problemen. Er blijft zo weinig kwaliteit over. Sponsors en publiek zijn niet geïnteresseerd in een middelmatig produkt.”

Overleven

Getuige het handjevol bezoekers dat present is bij de wedstrijd tussen Szombierki Bytom en Stal Mielec, lijkt voetbal de mensen helemaal niet meer te interesseren. „Dat is

logisch in deze moeilijke tijden,” zegt Lato. Overleven, daar gaat het nu om. Ouders hebben nauwelijks geld om nieuwe schoenen te kopen voor hun kinderen, laat staan voetbalschoenen.”

De enige club die nog aantrekkingskracht uitoefent, is Lech Poznań. De landskampioen kan ook als enige de spelers wat betalen. De overige voetballers moeten het doen met een onkostenvergoeding. „Bij Poznań zitten gemiddeld nog zo'n tienduizend man op de tribune,” weet Lato. „Bij Mielec amper de helft. Hier bij Szombierki komt bijna niemand kijken. De mensen hebben geen geld.”

Onverslaanbaar

Lato fleurt duidelijk op als hij terugblijkt op zijn glorietijd. Een duel staat hem zeker nog helder voor de geest. Polen-Nederland in september '75, in het kolkende stadion van Katowice. Nederland, de vice-wereldkampioen, zou die Polen wel eventjes kloppen. „Het liep even anders,” blikt Lato terug. „Met de steun van tachtigduizend uitzinnige toeschouwers voelden we ons onverslaanbaar. En het was toch geen misselijk Nederlands elftal, met Cruijff, Neeskens, Van Hanegem en al die anderen. Ze kregen geen schijn van kans. We wonnen met 4-1. Ik scoorde de openingstreffer.”

„Tomaszewski is in zaken. Kasperczak en Szarmach trainen Franse clubs. Gadocha woont in Florida, Gorgon in Zwitserland en Lubanski is manager in België.” Moeite-loos somt Lato het rijtje ploegenoten uit die tijd op. Alleen als hij bij Kazimierz Deyna komt, stikt de woordenstroom. „Hij was de beste van ons allemaal. De dirigent. Eenmaal in Amerika steeg de roem hem naar het hoofd. Drank, gokken... Het is heel erg jammer dat hij er niet meer is.”

Deyna kwam om bij een auto-ongeluk.

Canada

Het blijft even stil. Lato kijkt uit over de geblakerde flatgebouwen van Bytom, een plaats midden in het Bovensilezische gebied, een van de meest geïndustrialiseerde oorden van Europa, waar zestig mijnen, twintig hoogovens en elf cokovens de argeloze bezoeker opwachten. Waar de bossen omgetoverd zijn in zure regen-

wouden. Geen omgeving om echt vrolijk van te worden. Lato beseft dat ook. „Als het hier niet bevalt, ga ik zo weer terug naar Canada. Ik heb twee paspoorten, mijn zoon woont daar nog. Dus niets houdt me dan tegen.”

Mentaliteit

Hij schat de kansen van het Poolse team om zich te plaatsen voor het WK in de Verenigde Staten, niet al te hoog in. „Nederland en Engeland zijn

de favorieten, Polen en Nederland wegen de outsiders. Ik denk dat het Poolse team nog toe is aan een groot toernooi. De mentaliteit moet veranderen. We spelen veel te defensief. Dat moet eruit. Het gaat om die goals.”

Klinkt hier enige kritiek richting bondscoach? „Ja, moet natuurlijk wel veranderen. Ik weet niet of Strelau daar de geschikte persoon is.” Lato wel? „Als ze me vragen, ben ik bereid.”

● Gregor Lato (links) in roemrijke tijden, WK 1974. Samen met doelman Tomaszewski stapte hij van het terrein na de 1-0 zege op Brazilië in München. Polen werd derde. Met zeven treffers was Lato topscorer van het toernooi. Foto: AP

Globetrotter terug op het oude nest

Grzegorz (Gregor) Lato is terug in zijn vaderland. De Pool, die in 1980 als dank voor bezeten diensten mocht uitwijken naar Lokeren, keerde precies een jaar geleden terug op het oude nest. Na omzwervingen in België, Mexico, de VS en Canada is de nu 42-jarige topschutter van weleer trainer van Stal Mielec, de club waar hij in de jaren zeventig voor speelde.

Lato's conditietest mag er zijn. Achter zijn naam prijken 104 interlands, waarin hij 46 keer scoorde. Hij was in drie achtereenvolgende WK's van de partij. In '74 leidde de spits Polen naar de derde plaats en werd hij met zeven treffers topscorer van

het toernooi. Vier jaar later plaatste Polen zich voor de finalepoule, waarin het de pas werd afgesneden door Argentinië en Brazilië. In '82 werd wederom beslag gelegd op de bronzen plak.

Sindsdien gaat het minder met het Poolse voetbal. Het EK '84 ging aan de neus voorbij, het WK in Mexico

werd een afknapper. Met veel pijn en moeite werden de achtste finales gehaald, maar daar bleek Brazilië een maatje te groot. In '88, '90 en afgelopen zomer in Zweden ontbraken de Oosteuropaanen op de grote voetbaltoernooien.

Langzaam wordt echter terrein herwonnen. Het olympisch team was in

Barcelona goed voor zilver. Het jeugdteam van spelers onder de 18 jaar schaarde zich bij het EK onder de laatste acht en onlangs werd de kwalificatiereeks voor het WK '94 ingezet met een 1-0 overwinning op Turkije.

Toch ligt bondscoach Andrzej Strelau, aan de vooravond van de interland aanstaande woensdag tegen Nederland, hevig onder vuur. Een paar dramatische oefenwedstrijden en het conservatieve selectiebeleid - Strelau hecht te veel aan de gevestigde orde - zijn hem niet in dank afgenomen. Als eventuele opvolger is ook de naam van Lato genoemd. Gregor Lato, de man die Polen al zo vaak uit de brand hielp.

De hel op aarde. Voorheen een flatgebouw, maar in één ontzaglijke dreun verpletterd en daarna in een zee van vuur nog verder verwoest. Vlucht LY-1862 van de Israëlische luchtvaartmaatschappij El Al eindigde zondagavond om vijf over half zeven in de Amsterdamse Bijlmermeer, enkele kilometers vliegen van de Buitenveldertbaan op Schiphol. De driehonderd ton wegende Boeing 747 boorde zich in de huizen, waarin honderden mensen zaten te eten

of televisie te kijken. Hun woningen stortten als een kaartenhuis ineen, duizenden liters kerosine veroorzaakten een brullende vuurzee. Enkele minuten later meldden zich de eerste hulpverleners. Maar de brand, waarin mensen hun doodsrijd voerden, maakte hen het werken onmogelijk. Pas toen het gegil was verstomd en de brand was geblust, begon hun verschrikkelijke taak. Puinruimen, slachtoffers bergen, overlevenden bijstaan.

Het is een macaber gezicht. In het felle licht van schijnwerpers wroeten tientallen reddingswerkers met oranje helmen in de berg puin. Vanaf een afstandje lijkt het net een mierenhoop. Enkele rijen van tien verdiepingen van de flatgebouwen Groeneveen en Kruitberg zijn samengeperst tot een meters-hoge bult beton, glas, huisraad, vliegtuigwrakstukken en menselijke resten. Het oog registreert, maar de geest kan het allemaal nauwelijks bevatten: in een fractie van een seconde zijn hier zo'n tachtig appartementen en mogelijk een paar honderd mensenlevens verwoest.

Stukje bij beetje worden de slachtoffers uit de langzaam slinkende puinhoop geborgen. Een arm, een hand, een been en af en toe een tamelijk ongeschonden lijk. Op woensdag is de stank van de ontbindende lichamen ondraaglijk geworden. De berg wordt bestrooid met desinfecterende middelen, de reddingswerkers zoeken verder - mond en neus verscholen achter een wit chirurgenkapje.

„De eerste keer was het meteen raak. Op de plaats van de ramp was tussen het puin een tunneltje gemaakt. Daar liepen we in en we zagen een jongetje liggen. Z'n gezichtje, een arm en een been waren nog helemaal gaaf. Ja, dan slik je wel even", vertelt Carel Boer (36) uit Amsterdam, een van de vele honderden hulpverleners die sinds zondagavond in de Bijlmermeer aan het werk zijn. Boer is aangesloten bij de Regionale Vrijwillige Hulp Verlening, voorheen de Bescherming Burgerbevolking (BB). De belastingambtenaar probeert zijn emoties onder woorden te brengen. „Je vraagt je af: ben ik nou zo hard? Kan ik dit allemaal verdragen? Ik heb er werkelijk geen idee van wat er straks allemaal op me af komt. We zien wel, eerst moet het werk hier maar eens klaar zijn".

Al een jaar of vijf is Boer lid van het vrijwilligerskorps, dat in geval van rampen ingezet kan worden. Tot zondag voor niets. „Vorige week donderdag had ik het er nog over. Ik wilde er eigenlijk mee stoppen. Nooit is er gebruik van ons gemaakt. Na die verschrikkelijke storm van een paar jaar geleden zouden we wel ingeschakeld worden, dachten we. Mooi niet. We hadden graag bomen om willen zagen en zo. Bij de ramp in de Cindufabriek in Uithoorn dacht ik: nu zullen ze ons toch wel oppiepen. Maar nee hoor. En er gaat toch een hoop tijd in zitten".

Deze week kon hij dus wel aan de slag. Natuurlijk hebben de reddingswerkers wel eens een rampoefening gehad, maar dat was ondanks de levensrecht geschminkte en gillende slachtoffer-acteurs niet echt. „Dan riep je: jongens, hier ligt weer zo'n Lotus-slachtoffer. Eigenlijk een lachertje". Dat lachen is er nu wel af, vertellen de instructeurs Eric Baanen en Chris Nei. Zij zijn beiden oude rotten in het vak, die alle grote branden in Amsterdam hebben meegemaakt. „Als de mannen vanuit de Bijlmer naar de kazerne komen, stappen ze wel enigszins bedrukt binnen. Ze praten het hier zo veel mogelijk van zich af, je ziet dat sommigen het slecht kunnen verwerken. Anderen zitten aan een tafeltje te huilen".

Psychologen verwachten dat de vliegtuigramp in de Bijlmer de komende jaren zeker duizend mensen geestelijk parten zal gaan spelen. Op het rampterrein hebben de reddingswerkers ook beschikking over geestelijke begeleiding. Aan Carel Boer is het niet echt besteed. „Ja, zo'n psycholoog deelt visitekaartjes uit. Maar daar praat ik verder niet mee. Thuis lukt dat ook niet zo goed. Met een paar collega's van de reddingsploeg komen we gewoon bij elkaar - en dan maar praten".

Veel slachtoffers zijn nog niet tot praten in staat, constateert heilsoldate Henny Tinga. Zondagavond om zeven uur ging haar pieper, per rood heilsautootje scheurde ze naar de Bijlmer. „Je kunt het eerst

● Een van de geborgen slachtoffers wordt uit de puinhoop gehesen.

Foto's: MONIQUE BAAN

● Heilsoldate Henny Tinga: „Wie kan hier nu op voorbereid zijn?"

niet geloven. Maar dan zie je al dat vuur, die ellende". Sindsdien is ze aan het werk in het Bijlmersportcentrum, achttien slopende uren per dag. „Het Leger des Heils zorgt voor de praktische opvang. Een kopje koffie, een broodje. Je slaat eens een arm om een schouder". Ze zucht. „Maar ja, in feite kun je zo weinig voor die mensen doen. Dat verdriet is zo groot".

De sporthal is voor veel zoekenden hun laatste hoop. Als familieleden enkele dagen na de ramp nog nergens zijn opgedoken, zijn ze daar misschien geregistreerd. Handenvringend komen de zoekers binnen. Gebroken vertrekken ze later meestal weer: niemand gevonden, de dood valt niet langer te ontkennen. Een jongetje heeft een papie-

ren vliegtuig in zijn hand. „Ik weet dat je dat verdriet je hele leven meedraagt", zegt Tinga. Ze spreekt uit ervaring, ze heeft al de nodige rampen meegemaakt. De brand in Casa Rosa met meer dan dertig doden, ze was er bij. Net als bij de brand in Hotel Polen, nog veel verder terug in het verleden. En bij de opvang van de nabestaanden van de KLM-ramp op Tenerife. „Ik weet wel wat er te koop is in het leven. Maar het is onvergelijkbaar met deze ramp. Wie kan hier nu op voorbereid zijn?" Op haar netvlies gegrift staat het beeld van die man in de hal. „Hij is zijn vier kinderen kwijt. Hij zegt af en toe wel wat, maar die man is zo verpletterd. Zo af en toe kijk ik eens even naar 'm, geef een aai over zijn bol. Maar dan denk ik: ja joh, ik

kan toch maar bitter weinig voor je betekenen".

De ramp in Amsterdam is totaal, dus is ook het totale hulpverleningscircuit dat Nederland rijk is, in touw. Politie, brandweer, reddingswerkers, EHBO'ers, ziekenbroeders, specialisten op het gebied van slachtofferidentificatie, het Rode Kruis - ze zijn er allemaal. Maar ook de Dierenambulance. Tegenwoordig van de echte ziekenauto's,

bluswagens en ME-busjes staan daar echt de dierenhulpverleners. Een hardnekkig gerucht wil dat op maandag een cavia en een parkiet uit de belendende percelen zijn gered. Het is dezelfde dag dat de Ghanese ambassadeur uit Brussel in een persverklaring een beroep doet op financiële hulp van de Israëlische luchtvaartmaatschappij El Al, om de begrafenissen te bekostigen van Ghanese slachtoffers. De autoriteiten gaan er van uit dat juist deze groep veel illegalen telt, die nergens staan geregistreerd. Door de extreme hitte die duizenden liters brandende kerosine heeft veroorzaakt, is het niet uitgesloten dat een onbekend aantal mensen in de vuurzee is gecremeerd en nooit zal worden teruggevonden.

Spontaan worden hulpacties opgezet. Henk van de Belt, bewoner van de pal naast het rampgebied gelegen flat Kikkenstein, start een inzamelingsactie. Koelkasten, bedden, meubels, kleren - hij krijgt van alle kanten spullen aangeboden.

Hij heeft ook onderdak geregeld voor twee Joegoslavische vluchtelingen. Vorig jaar november vertrokken ze uit Belgrado, om de oorlog niet te hoeven meemaken. Nu zijn ze weer ontheemd. De twee vertellen overigens een bizar verhaal: het brullende lawaai van de Boeing 747 hebben ze eigenlijk niet gehoord. De onvoorstelbare herrie, waar sommigen nog oorsuizen van hebben, ze merkten het pas op het allerlaatste moment.

„We hadden de muziek nogal hard staan", leggen ze uit.

Van de Belt zat thuis op het moment dat het vliegtuig zich in de flats boorde. Met een videocamera spurte hij naar buiten. „Niet uit sensatiezucht of zo. Maar ik dacht: iemand moet dit vastleggen". Hij zag mensen hysterisch worden, of juist helemaal apathisch. „Op de grond zag ik een parfumsflesje. Daardoor dacht ik dat het een passagiersvliegtuig was. Maar ik zag nergens mensen". Later bleek dat het vrachtoestel onder andere cosmetica vervoerde.

Naarmate de week verstrijkt winden Van de Belt en andere buurtbewoners zich steeds meer op over het rampoerisme. Duizenden mensen komen een kijkje nemen op de plek des onheils. Omdat ze niet zo dichtbij mogen komen als minister Hirsch Ballin, of burgemeester Van Thijn - tussen het puin laat hij zich door de werkers op de hoogte stellen - verschaffen ze zich toegang tot de nabijgelegen galerijflats. Een feloranje poster met opschrift 'Ramptoerisme niet gewenst!' De bewoners' wordt overal opgeplakt. Het haalt niets uit. Souvenirjagers steken ze in hun zakken. „Weet je wat ik nou schandig vind", zegt een met verrekijker gewapende toerist uit Almere, uit 'pure nieuwsgierigheid' naar de Bijlmer getrokken. „dat dat tuig hier winkels is gaan plunderen".

In het Surinaams jongerencentrum Kwakoe wordt alles in gereedheid gebracht om nabestaanden op te vangen. De recreatieruimte is veranderd in een rouwzaal. Witte kaarsen op tafel, een glas water ernaast. Directeur Guno Bakboord wacht op het moment dat zijn landgenoten uit de sporthal komen om de traditionele rouwceremonie in gang te kunnen zetten. Kwakoe had het draaiboek al klaarliggen: na het verongelukken van het SLM-vliegtuig in Suriname deed het centrum ook dienst als opvangplaats voor nabestaanden.

Die speciale opvang is bitter nodig, weet Bakboord. „Kijk, wat gebeurt er daar in de sporthal? Ik ben er geweest om te kijken en ik heb gezien wat ik wilde zien. Dat is de puur Hollandse manier van aanpak. De mensen krijgen allemaal praktische hulp. Die is ook heel erg nodig. Maar als dat geregeld is krijgen ze een lijst in handen met telefoonnummers van hulpverleners. Met de boodschap: verwerk het verder zelf maar. Nou, dan komt Kwakoe kijken".

Het centrum heeft geestelijke leiders opgeroepen, die op traditionele Creoolse wijze het rouwen begeleiden. „Dat gebeurt met zangkoren, met traditionele preparaten waardoor mensen in trance kunnen raken. Nabestaanden kunnen hier baden nemen, om geestelijk op te fleuren. Er worden verhalen verteld, rouwensen gehouden. Op die manier kunnen de slachtoffers trachten het verdriet een beetje te verwerken".

Bakboord nam het initiatief voor een gezamenlijke rouwdienst in de RAI, die morgen ter nagedachtenis aan de slachtoffers wordt gehouden. Daar zal ook Carel Boer aanwezig zijn. De reddingswerker: „Het werk wat we nu doen, dat is toch bedoeld voor de nabestaanden. Iedereen heeft natuurlijk zijn eigen motieven, maar daar doe ik het voor. Gisteren lag ik op mijn knieën op die puinhoop, stenen weg te halen. Op een gegeven moment begon het gigantisch te stinken. Daar ligt dus een lijk onder, dat weet je. Maar dat is een mens geweest, met familie die 'm mist. Dat lichaam moet geborgen worden".

Boer hoopt dat hij doór de rouwdienst alle ellende van de afgelopen week een beetje van zich af kan schudden. „Nu heb ik het gevoel dat ik op een enorme begraafplaats aan het werk ben. Daar zijn zo veel mensen omgekomen. Het is heel verdrietig werk. Daarom vind ik ook dat op die plek een grote gedenksteen moet komen, als wij klaar zijn. Ter nagedachtenis aan deze verschrikkelijke ramp".

Langdurig werklozen komen steeds vaker aan de bak

Jarenlang zaten ze bij het arbeidsbureau in de bak 'moeilijk bemiddelbaar'. Allochtonen, herintredende vrouwen, langdurig werklozen. Zelf hadden ze de hoop al bijna opgegeven. De laatste jaren vallen deze mensen echter van de ene verbazing in de andere. Het arbeidsbureau dat nooit wat voor hen kon doen, biedt opeens allerlei mogelijkheden. En voor steeds meer mensen is er dan zelfs die langverwachte, niet-meer-durven-dromen-baan. Een gesprek met drie mensen die van het leger der werklozen zijn bevorderd tot de werkende klasse.

Het geluk van eindelijk een vaste baan

● Elvira Kordik gaat elke dag fluitend naar haar werk.

Foto: KLAUS TUMMERS

Ze dacht even dat het aan haar parfum lag. Want tijdens die bewuste sollicitatie droeg ze 'Moments' van Priscilla Presley. Toeval of niet, maar het imago van de odeur kwam wel erg overeen met wat ze wilde op dat moment. *You can change your life*. En warempel. Haar leven veranderde.

„Ik moest mezelf echt een paar keer in de arm knippen toen ze zeiden dat ik kon beginnen. Ik was bang dat ik droomde.” De 30-jarige Elvira Kordik uit Landgraaf na tien jaar werkloosheid een felbegeerde wens in vervulling gaan. Ze werd toegelaten tot de verpleegstersopleiding in het Heerlense Weverziekenhuis.

Ramp

Sindsdien is ze helemaal opgeleefd. „Ik tel opeens mee in deze maatschappij. Eindelijk ben ik iemand. Op feestjes heb ik weer stof om over te praten. En als ze weer eens vragen: 'Wat doe jij eigenlijk?', hoef ik tenminste niet meer te zeggen 'niets'.”

Werkloos-zijn was voor haar een absolute ramp. „Ik sloot me op in mijn flat. Vrienden wilde ik niet meer zien. Ik ging zelfs niet meer stemmen. Als je niemand bent hoef je ook niet te stemmen, vond ik.”

Het ging zelfs zover dat ze zich onder behandeling moest stellen van een psycholoog. „Ik was helemaal depressief. Mijn

zelfvertrouwen was weg.” Hoewel ze na een tijdje genezen verklaard werd, voelde ze zich pas echt beter toen ze eindelijk aan de bak kwam.

Vruchten

Gelukkig lijden niet alle mensen zo erg onder hun werkloosheid als Kordik. Als dat zo was, zou er volgens Carla Pluy-maekers, directeur van het Gewestelijk Arbeidsbureau in Heerlen, allang grote maatschappelijke onrust uitgebroken zijn.

Dat nu ook langdurig werklozen aan de beurt zijn, ligt volgens Pluymaekers aan het feit dat er meer banen zijn. „Je hoort steeds dat het slecht gaat met de grote bedrijven in de regio. Maar toch komen er meer mensen aan de bak. De banen liggen op dit moment dan ook meer bij de kleinere bedrijven.” Maar daarnaast werpen volgens haar de inspanningen van het arbeidsbureau ook vruchten af. „Mensen die lang uit de roulatie zijn geweest, komen via scholing en werkervaringsplaatsen in het arbeidsproces terecht. Tachtig procent krijgt vervolgens een vaste baan.”

Huiverig

Werkgevers die eerst huiverig waren om een langdurig werkloze of allochtoon aan te nemen, staan er nu meer open voor. „De mentaliteit begint langzaam te veranderen. Ook noodgedwongen natuurlijk omdat het aanbod van werkzoekenden kleiner wordt.”

door
STEP
VAESSEN

„Opeens komt er beweging in,” vertelt ook Ali Daaou uit Vaals. „Mensen om me heen die twaalf jaar of langer werkloos zijn, worden nu opgeroepen op het arbeidsbureau. Jaren zijn ze in feite onzichtbaar geweest.”

Zelf is de in Frankrijk geboren Algerijn na vijf jaar werkloosheid in een leerwerkproject terechtgekomen bij het Landgraafse bedrijf Mega Limburg. „Ik was helemaal verbaasd dat ik van al die mensen uitgekozen werd. Omdat ik 33 jaar oud ben en lang uit het arbeidsproces weggeweest ben, dacht ik dat ik het wel kon vergeten.”

De bedoeling is dat hij uiteindelijk een vaste betrekking krijgt. „Ik heb de afgelopen jaren zoveel projecten doorlopen. Als het nu weer niet lukt, ben ik bang dat ik gefrustreerd raak. Ik kan toch niet tot mijn vijfzigste in projecten blijven hangen.” Zijn leven is sterk veranderd sinds hij hele dagen werkt. „Eerst had ik veel meer tijd voor mijn vrienden. Nu schiet dat er een beetje bij in. Bovendien moet ik 's avonds studeren en dat valt niet mee met twee kleine kinderen.”

Ali Daaou heeft niet het gevoel dat hij er nu opeens bijhoort. „Vrienden maken wel grapjes. Als ik na een lange werkdag thuiskom, zeggen ze wel eens 'Ali, moet ik even je pantoffels pakken'.” Maar echt geleden onder zijn werkloosheid heeft hij niet. „Ik verveelde me nooit. Als het mooi weer was, ging ik lekker met de kinderen naar buiten. Of ik ging naar vrienden toe.”

Zijn belangrijkste motivatie voor een baan was financiële onafhankelijkheid. „Ik wilde van de uitkering af, zelf mijn geld verdienen. Bovendien kon ik een heleboel dingen niet doen van dat geld. Kleren voor de kinderen kocht ik altijd tweedehands.”

Voorbeeld

Om zelf het goede voorbeeld te geven nam het arbeidsbureau ook onlangs een langdurig werkloze in dienst. Apetrots zit banenpooler Peter Limbach uit Landgraaf in zijn kantoor op de derde verdieping. Hij is conciërge alias onderhoudsmonteur. Een functie die het arbeidsbureau vantevoren niet had.

Heerlijk vindt hij het, een vaste baan. Na een periode van tien jaar waarin hij in ieder geval twaalf ambachten maar niet altijd dertien ongelukken had, heeft hij eindelijk zijn stekkie gevonden. „Wat wil je nog meer. Ik heb een vast inkomen. Niemand zeurt aan mijn hoofd. En ik word er niet echt moe van.”

Het belangrijkste van een baan vindt hij het dagelijkse ritme. „Vroeger bleef ik

zolang in mijn bed liggen als ik wilde. Ik at slecht omdat ik geen honger had waardoor ik problemen kreeg met mijn maag. Regelmaat is voor mij heel belangrijk.”

In het begin moest hij wel heel erg wennen aan de nieuwe situatie. „Je weet niet wat er van je verwacht wordt. Bovendien viel dat vroeger opstaan heel erg tegen. Ik had ook echt een houding van: als het niet bevalt, ben ik zo weer weg.” Maar hij is blij dat hij doorgezet heeft. „Nu heb ik een rustige baan waar ik fijn oud mee kan worden.”

Uit de mond van iemand van 39 jaar oud klinkt dit wel een beetje gezapig. Maar Peter Limbach mist de uitdaging helemaal niet. „Ik heb vroeger de gekste dingen gedaan. We stapten aan de grens over in een ander busje als een andere baas meer geld bood. Je wist dan helemaal niet wat er op je afkwam. We werkten keihard, wekenlang totdat de klus geklaard was. En dan moest ik weer wat anders zoeken. Je verdient wel handenvol geld. Maar zo wil ik nu niet meer leven.”

Ook Daaou vindt de rust van een vaste baan heel prettig. „Vroeger reisde ik veel. Dan werkte ik weer eens hier dan weer daar. Ik had een vrij bestaan. Maar nu ben ik gevend geraakt aan comfort en vastigheid. Bovendien kan ik vanwege de kinderen ook niet meer zo'n leven leiden.”

Aanpassen

De aanpassing aan de nieuwe situatie verloopt voor Daaou en Limbach heel

vanzelfsprekend. Daaou: „Mijn collega's vinden het heel interessant dat ik zoveel van de wereld gezien heb. Bovendien pas ik mezelf gemakkelijk aan omdat ik van Frankrijk naar Nederland ben gekomen. En omdat ik een Noordafrikaanse achtergrond heb. Ik heb al zoveel nieuwe situaties meegemaakt.”

Alleen voor Elvira Kordik ligt dit iets anders. „Omdat ik veel ouder ben dan mijn medestudenten, denken ze dat ik het hoog in de bol heb. Ze vergeten daarbij dat ik al een hele hoop meegemaakt heb.” Omdat zij zolang op haar beurt heeft moeten wachten, is de aankomende verpleegster overenthousiast. „Nu wil ik me ook eindelijk bewijzen. Daardoor krijgen anderen het gevoel dat ze minder zijn. Ik zal wat dat betreft een beetje gas terug moeten nemen.”

Zij wordt heel boos als mensen denken dat werklozen eigenlijk niet willen werken. „Als ze eens wisten wat ik allemaal geprobeerd heb.” Lacht. „Ik heb zelfs als hospik gesolliciteerd. Ik dacht, dan ben je toch een beetje in de goede richting.” Het is volgens haar een vicieuze cirkel. „Als je lang thuis zit, word je op een gegeven moment alles teveel. Dan is het moeilijk om daar uit te breken. Het spreekwoord 'rust roest' klopt wat dat betreft precies.”

„Ik ben blij dat ik ondanks alle tegenslag nooit de moed opgegeven heb. En echt waar, toen ik hoorde dat ik aangenomen was, ben ik naar het arbeidsbureau en naar de gemeente gerend en heb ik geroepen dat ik de gelukkigste vrouw ter wereld was.”

EEN HEILIGE VOOR TIEN DAGEN

DOOR RENE DIEKSTRA

Wanneer iemand anders, ook iemand waar we weinig gemeenschappelijks mee voelen of waar we zelfs een hekel aan hebben, iets rampzaligs overkomt, dan ervaren we meestal een sterke oprisping van positieve gevoelens, een overmaat aan goede wil en hulpvaardigheid. Het is alsof de ontzagwekkende negativiteit van de gebeurtenis zelf een tijdelijke uitlaatklep biedt voor de negatieve gevoelens die vaak tussen mensen bestaan. Daardoor ontstaat er meer ruimte voor positieve gevoelens en vallen zelfs klasse- of rasverschillen, die immers wortelen in gevoelens van vijandigheid, tijdelijk weg.

Zeker als de ramp zich dicht in onze buurt heeft voltrokken, is er naast de schok ook opluchting en soms zelfs een soort van schuldgevoel: „waarom zij wel en wij niet?”. Ik heb de afgelopen dagen regelmatig om me heen de uitlating gehoord, uitgesproken op een toon van compassie: „het lijkt wel alsof het altijd dezelfde mensen zijn die de klappen krijgen”.

We realiseren ons op zulke momenten dat er in het heelal volstrekte onverschilligheid heerst, dat er geen God of andere supermacht tussen de planeten huist die ongeluk netjes in gelijke pakketjes uitdeelt, en dat dezelfde onrechtvaardigheid die nu de ander treft, morgen ons lot kan zijn: „heden gij en morgen mogelijk ik”.

Onze enige verdediging tegen die universele kilte en de onverschilligheid is de warmte die we zelf produceren, is het verschil dat we zelf maken.

Vandaar dat er in tijden van een ramp vaak sprake is van een moment van gevoel van een allesomvattende 'human brotherhood', zoals de beroemde Amerikaanse psycholoog William James het in de vorige eeuw zo treffend omschreef. In normale tijden zijn mensen terughoudend om vreemden te helpen. Maar in tijden van een ramp zijn tal van mensen bereid om eigen bezigheden en ritmen op te schorten en zonder garantie op enige erkenning of honorering hulp te verlenen aan anderen die ze gisteren bij wijze van spreken nog straal hebben genegeerd of zelfs geen hand hebben willen geven. Normaliter zijn mensen ook terughoudend om zomaar hulp van vreemden te accepteren; de veronderstelling is dat hun motieven niet koosjer zijn. Maar in een rampgebied zijn vreemden snel bereid elkaars hulp te accepteren en te geloven dat de motieven wel zuiver zijn.

De massale bereidheid om te helpen, waardoor soms zelfs veel meer hulp en hulpgoederen worden aangeboden dan nodig zijn, heeft overigens niet alleen maar 'goede' gronden. Een ramp zoals die in de Bijlmer is geen natuurramp maar een zogenaamde 'man-made' catastrofe, een ramp die mede het gevolg is, weliswaar onbedoeld, van dingen die de mens zelf heeft gedaan, zelf heeft geschapen, zelf heeft georganiseerd. We gaan met zijn allen, hoe we het ook wenden of keren, nooit helemaal vrijuit. We kunnen er daarom ook niet helemaal aan ontkomen de vraag te stellen in hoeverre wat er gebeurd is, onze eigen schuld is. Het verschaffen van hulp is daarbij ook een manier om ons collectieve schuldgevoel het zwijgen op te leggen, af te kopen.

Maar er is meer. Door te helpen, door iets te doen, verminderen we als het ware ook onze hulpeloosheid om zulke rampen te voorkomen. Daarmee verminderen we niet alleen de angst van overlevenden, maar ook onze eigen angst. Wat deskundigen ook beweren over de oneindige kleine kans dat zo iets ooit gebeurt: de waarheid is dat het is gebeurd en dat het weer kan gebeuren. Het feit dat het tot nu toe alleen maar in andere landen gebeurd, leek dus een kwestie van geluk en 'we have run out luck'. Er zit een flink gat in onze illusie van onkwetsbaarheid en het zal wel even duren voordat dat gat weer is dicht gepleisterd.

Een aanzienlijk deel van Nederland is sinds zondagavond 4 oktober angstiger. Veel mensen zullen lange tijd niet meer onopgemerkt een vliegtuig over kunnen laten komen. Voor veel mensen zal ook het woord Bijlmer lange tijd een associatie van dreiging hebben. En zolang er op grote schaal angst en ontzetting is, is er aandacht. Angst is de brandstof voor aandacht.

Maar naarmate de tijd verstrijkt, zal de angst en daarmee ook de aandacht voor het gebeurede afnemen. Het saamhorigheidsgevoel en de bereidheid tot helpen zal eveneens verminderen. De betrokkenheid die werd gevoeld in een situatie van leven en dood, zal langzaam oplossen. De oude, negatieve gevoelens zullen weer de kop opsteken. De klachten over de hulpverlening en over het gedrag en de houding van degenen die de hulp ontvangen zullen toenemen.

De slachtoffer-nabestaanden zullen steeds vaker gaan zeggen dat instanties die met

schadevergoeding en hulpverlening belast zijn, te bureaucratisch zijn. Ze zullen zich te weinig erkend voelen in de ernst en de omvang van de verliezen die ze geleden hebben. Ze zullen teleurgesteld zijn omdat ze op grond van de eerste broederlijke, medelevende reacties veel meer hadden verwacht dan uiteindelijk waar wordt gemaakt. Er zullen steeds vaker beschuldigingen van racisme en discriminatie worden geuit. En de instanties en de samenleving die met al deze reacties worden geconfronteerd, zullen steeds vaker gaan spreken van paranoia, miskenning en on dankbaarheid.

Zo zal het althans gaan als het gaat zoals gewoonlijk na een ramp, of het nou een tornado, een aardbeving of een vliegtuigramp is. Zoals Martha Wolfenstein het in haar prachtige psychologische essay *Disaster* beschrijft: als de post-catastrofe-utopie oplost, valt iedereen met een klap in de oude loopgraven terug.

Is er een uitweg, is er een manier om de tragedie uiteindelijk in zekere zin toch in een triomf te doen verkeren? In 1871, toen rassendiscriminatie daar nog de gewoonte was van de wereld was, werd een groot deel van Chicago door een felle brand in de as gelegd. Uit de mond van een overlevende tekende een journalist toen het volgende op: „Het was alsof iedereen die er goed was uitgekomen, of-ie nou zwart of blank was, dat je die gewoon moest omhelzen, van hem moest houden, moest helpen. We gedroegen ons allemaal tien dagen lang als heiligen”.

Je zou denken dat het ruim 100 jaar later toch zeker 100 keer 10 dagen moet lukken.

In het leven van alledag wordt onze begaanheid met het ongeluk van een medemens vaak getemperd door twijfels of het niet zijn of haar eigen schuld is. Maar bij een ramp is de onschuld en de waardigheid van de slachtoffers boven iedere twijfel verheven. De ramp in de Bijlmermeer heeft vooral mensen getroffen voor wie een hoop Nederlanders in het gewone leven negatieve gevoelens koesteren, die ze liever uit de weg gaan en waarvan ze menen dat ze vaak ten onrechte van allerlei voorzieningen gebruik maken. Nu moeten die vijandige gevoelens aan de kant en plaats maken voor een grotere emotionele betrokkenheid en hulpbereidheid dan ooit tevoren. Zal daar op de langere termijn iets van over blijven, vraag je je af.

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

mecc job

Schot voor je 'verdere' carrière

Kom op 18 oktober naar het MECC en bekijk de 2e Euregionale banen- en beursmanifestatie MECC Job.

MECC Job is er voor iedereen die werk is naar een (nieuwe) baan. Tal van bedrijven presenteren zich en bieden vacatures aan. Daarnaast kun je er informatie krijgen over tal van opleidingsmogelijkheden, werkend leren, om- en bijscholingsmogelijkheden, aanvullende studies en cursussen en nog veel meer. Ook vind je er antwoorden op vragen omtrent militaire dienst, arbeidsongeschiktheid en aangepast werken of werken in het buitenland.

MECC Job van donderdag 15 t/m zondag 18 oktober. Geopend donderdag en vrijdag van 14.00 tot 22.00 uur en zaterdag en zondag van 10.00 tot 18.00 uur. Bel voor meer informatie 043- 838383 of het Arbeidsbureau.

MECC Job - de beurs die nieuwe perspectieven biedt!

MECC Maastricht

BORN FOR TEAMWORK?

DAVIDSON
MARLEY B.V.

**BEZOEK ONZE STAND OP DE MECC JOB VAN DON.
15 OKT. T/M ZON. 18 OKT. STANDNUMMER 432**

OF BEL DAVIDSON MARLEY BV VOOR 'N PRIMA BAAN 04498-92200

Ik zoek de ruimte om te bewijzen wat ik waard ben.

U bent een vrouw of man met het diploma Heao-BL, of BE en studierend voor Federatie Belastingadviseur. U bent ambitieus en zoekt een functie waarin u zich kunt profileren. Bij Deloitte & Touche wordt u die mogelijkheid geboden. Wij behoren tot één van de

grotere organisaties voor financieel-zakelijke dienstverlening in Nederland en zijn mondiaal aangesloten bij DeloitteToucheTohatsu International. Vanuit vestigingen verspreid door het gehele land werken accountants, belastingadviseurs en management consultants samen voor een zeer breed en gevarieerd cliëntenpakket.

Zowel op nationaal als op internationaal niveau. Markt- en cliëntgericht, met korte communicatielijnen en een informele en collegiale werksfeer.

Onze andere manier van werken wordt meer en meer gewaardeerd en onze cliëntenkring groeit. Om hier op adequate wijze op in te kunnen blijven spelen, willen wij ons team van de aangiftemedewerk(st)er Heao-er BL of BE uitbreiden met een aangiftemedewerk(st)er.

U maakt deel uit van een professioneel en enthousiast team. Binnen dit team gaat u de aangiften

IB en Vpb verzorgen voor ondernemingen uit diverse branches en van verschillende omvang. Het is de bedoeling dat u binnen enkele jaren leiding gaat geven aan een team van 30 medewerk(st)ers.

Uiteraard is een goede beheersing van de Nederlandse taal in woord en geschrift onontbeerlijk bij uw werkzaamheden.

Om uw kennis te verdiepen en uw carrièrekansen te vergroten, wordt u in staat gesteld om zowel in- als externe opleidingen te volgen. Uw leeftijd ligt tussen de 22 en 25 jaar.

Uw salaris is afhankelijk van uw kennis en ervaring. Daarnaast kunt u rekenen op een aantrekkelijk pakket secundaire arbeidsvoorwaarden.

Ambieert u deze functie waarin u kunt bewijzen wat u waard bent, stuur dan uw schriftelijke sollicitatie naar: Deloitte & Touche, afdeling Personeelzaken, t.a.v. de heer H. Welters, Wilhelminasingel 110, 6221 BL Maastricht. Voor meer informatie kunt u bellen met de heer mr. F. Siemer, telefoon 045 - 719310.

De andere manier van werken

Deloitte & Touche

"anderen weer opgelucht laten ademen..."

Het Hart- en Longfunctielaboratorium telt zo'n 60 medewerkers, verdeeld over een vijftal specialistische aandachtsgebieden. Het aandachtsgebied longfunctie bestaat uit een team van 13 (leerling-)longfunctielaboranten. Is samenwerken een van je sterke kanten, dan kun je

als (leerling-)longfunctielaborant m/v

in dat team veel kennis opsteken, ervaring opdoen en werken aan een goede toekomst binnen een academische omgeving. Als gediplomeerde longfunctielaborant krijg je vlop mogelijkheden om zelfstandig gespecialiseerde longfunctie-onderzoeken uit te voeren met de meest geavanceerde apparatuur. Daarnaast lever je ondersteuning bij wetenschappelijk onderzoek, zoals de ontwikkeling van betere medicijnen of behandelmethoden voor ziekten als astma of allergieën aan de luchtwegen.

Diploma Longfunctielaborant...

Vanneer je al gediplomeerd bent als longfunctielaborant, heb je een streepje voor. Na een gedegen inwerkperiode verwachten we dat je op enthousiaste wijze in staat bent zelfstandig onderzoeken te verrichten.

Of nog niet...

Als je belangstelling hebt voor deze functie, maar nog niet gediplomeerd bent, kun je ook solliciteren. Na aanstelling volg je dan eerst een driejarige opleiding, waarbij je werken en leren combineert. Daarna volgt gegrandeerd een vaste baan met toekomst. Voorwaarde om met de opleiding te beginnen is een HAVO- of VWO-diploma met wis-, natuur- en scheikunde.

Gediplomeerd of niet, je bent in ieder geval iemand die graag initiatieven neemt. Daarnaast heb je ervaring met of belangstelling voor het werken met computers. Tot slot ben je bereid om 24-uurs bereikbaarheidsdiensten te verrichten, zodat je kunt inspringen bij noodgevallen.

Wij bieden

Naast een baan waarin je niet alleen op hoog niveau met allerlei technieken, maar ook nog eens de hele tijd met mensen werkt, kun je rekenen op een aantrekkelijk salaris. Als leerling ga je meteen een salaris tot maximaal f 2.124,- bruto per maand verdienen. Als gediplomeerd laborant ontvang je een salaris van minimaal f 2.571,- tot maximaal f 3.979,- bruto per maand, afhankelijk van je ervaring en op basis van een full-time dienstverband. Een interessant perspectief!

Momenteel hebben wij twee vacatures waarvan één part-time (50%) voor de duur van twee jaar. Voor deze tijdelijke part-time functie komen alleen gediplomeerde longfunctielaboranten in aanmerking.

Wil je meer weten?

Heb je vragen over de inhoud van de functie of over de opleiding tot longfunctie-laborant, dan kun je het beste contact opnemen met mevrouw I. Vanderhoven-Augustin, hoofd laborante Longfunctie, telefoon (043) 87 72 33. Als je vragen hebt over de arbeidsvoorwaarden, neem dan contact op met mevrouw drs. M. Hermans, personeelconsulente, telefoon (043) 87 54 17.

Of meteen solliciteren?

Je schriftelijke reactie kun je, graag binnen twee weken en met vermelding van vacaturnummer 624/5 op brief en envelop, richten aan de dienst Personeel en Organisatie, afdeling Arbeidszaken, academisch ziekenhuis Maastricht, Postbus 5800, 6202 AZ Maastricht. Graag duidelijk aangeven of je solliciteert naar de functie van leerling- of gediplomeerd longfunctielaborant.

**academisch ziekenhuis
Maastricht**

azm

Midden in Europa staat het pas voltooide gebouw van het azm, het jongste academisch ziekenhuis van Nederland. Natuurlijk zijn alle specialisten vertegenwoordigd, waarvan een groot aantal internationaal aanzien geniet. Door een zelfkritische instelling werkt het azm zeer zorgvuldig en cliëntgericht.

Vogelfreak De Vries ziet ze vliegen

Vogelvriend Ab de Vries krijgt af en toe het gevoel zelf te kunnen vliegen, zo één voelt deze Valkenburger zich met de natuur en zijn gevleugelde maatjes. De Vries krijgt dan ook de kans zijn hart flink op te halen. Na het grote succes van vorig jaar houdt de Vogelbescherming met als slagzin 'speuren en spieden' vandaag voor de tweede keer de Nationale Vrije Vogeldag.

● Vogelkenner Ab de Vries te velde.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

„Ik hoor ze, ik voel ze en ik zie ze vliegen.” Langzaam struint Ab de Vries die middag door het Heempark in Valkenburg. Na elke beuk staat hij even stil en komt zijn verrekijker tevoorschijn. „St. een blauwe reiger.” Stillejes probeer ook ik het beest te ontdekken. „Het zijn er twee, kijk maar.” Inderdaad, met een beetje professionele sturing van de kenner komt de vogel in het vizier.

Ter ere van de nationale vrije vogeldag leidt De Vries vandaag een groep van vijftien mensen rond. Een makkie, want hij kent het park als zijn broekzak. „Dit is echt mijn stekkie. Ik ben nu gepensioneerd en heb volop tijd om me met mijn hobby bezig te houden. Het liefst doe ik dat hier, in mijn park. Als ik op vakantie ga, neem ik de kijker wel mee, maar echt vogels bestuderen komt er dan niet van. Daarvoor trek ik me het liefst in het Heempark terug.”

Tijdens onze wandeling passeren we een groep kinderen. De begeleidster van de groep doet haar uiterste best de jongeren bij de les te houden. Het wil haar niet echt lukken. De Vries kijkt enigszins verontwaardigd. „Ze geven er geen klap om en ze staan nog te roken ook. En dan de herrie die ze maken. Zo kan ik toch geen rondleiding geven. Dan komen we helemaal geen vogels meer tegen.” Veel jongeren vinden het vreemd als een leeftijdsgenoot in plaats van naar een voetbalwedstrijd te gaan, zijn weekeinde doorbrengt in de bossen om van de vogels te genieten. „Zo'n jochie wordt als buitenbeentje beschouwd en vaak in een hoekje geduwd. Soms geeft hij of zij de hobby dan ook op. Want gepest worden, vindt niemand leuk.”

Het verhaal van De Vries leidt tot enige

verbazing. Immers, de Nationale Vrije Vogeldag is vooral bedoeld voor de jeugd. Vorig jaar werd deze dag door zo'n drieduizend jongeren bezocht. Volgens M. van Roon, vertegenwoordiger van de Nationale Vogelbescherming, is er een groeiende belangstelling onder de jeugd voor vogels. Nu worden er ongeveer vijfduizend kinderen verwacht. Van Roon schrijft deze interesse toe aan het feit dat het onderwerp milieu steeds meer voor het voetlicht komt. „Op tv en radio is de aandacht voor de natuur en de bescherming ervan groot. Schoolprogramma's laten het milieu ook niet onberoerd. Daar komt bij dat onderwerpen over leed, natuur maar vooral ook over dieren, kinderen enorm aanspreken.”

Spannend

Van Roon is fervent vogelliefhebber. Al vanaf zijn negende jaar trekt hij er op uit

door
**MARCELLA
RAAIJMAKERS**

om de fladderende diertjes te bekijken. „Het geeft me een kick niet van te voren te weten welke vogels ik die dag weer aan zal treffen. Dat onverwachte geeft mijn boswandelingen iets spannends. Het is helemaal geweldig als je een zeldzame vogel tegenkomt.” Zijn vogelkennis heeft Van Roon opgedaan via de jeugdbond van de vogelbescherming. „Ik ging vaak mee op zomerkamp. Daar leerde ik dan jongeren kennen die dezelfde interesses hadden

als ik. Dat is natuurlijk erg leuk want dan kun je er tenminste samen op uit.” Het is volgens de vertegenwoordiger belangrijk dat kinderen zich met vogels bezig gaan houden. De vergrijzing slaat ook toe in de vereniging van de vogelbeschermers. „Om in de toekomst een breed draagvlak te krijgen, moeten wij een beroep doen op de jeugd. Ik ben ervan overtuigd dat ons dit zal lukken, als we het maar aantrekkelijk genoeg maken en laten zien dat speurtochten naar vogels spannend en zelfs verslavend kunnen zijn.”

Vogelkenner Ab de Vries zet er vraagtekens bij. „Volgens mij hebben kinderen geen tijd voor vogels. Nadat hun huiswerk is gemaakt, liggen ze liever voor de tv. Echt ongelijk kun je hen niet geven. Toen ik een jaar of tien was, wilde ik ook geen film missen. En wat te denken van alle andere hobby's. Kinderen willen naar het café en de disco, dat vinden ze

veel leuker.” Dan begint De Vries ineens te lachen. „In feite is het ook mijn hobby, want een lekker pilsje is natuurlijk nooit weg.”

De groep die vandaag komt, is niet geweldig groot, maar daar stoort de vogelvriend zich niet aan. „Hoe kleiner, hoe beter. Het liefst ga ik er met twee of drie man op uit. Dan krijg ik als begeleider veel meer de kans om mijn verhaal duidelijk over te brengen en hoef ik mijn aandacht niet over zo'n grote groep te verdelen.” Onder de vijftien belangstellenden van vanmiddag, bevinden zich ook enkele kinderen. „Als ik twee van die kleintjes zo ver kan krijgen dat ze het echt leuk vinden en als ik aan hun gezichtjes kan aflezen dat ze van mijn verhalen genieten, dan is mijn dag compleet.”

Nog steeds op pad bedenkt De Vries dat het misschien wel aardig is om bij de volgende boswandeling zijn kleinzoon mee te nemen. „Ik hoorde laatst van mijn zoon dat de kleine had gezegd dat pappa tijdens een wandeling niets over de vogeltjes wist te vertellen. Dat kan opa veel beter” had die drummes gezegd. „Opa Vogel” glundert.

Fladderaars

Ab de Vries heeft zelf geen vogels. „Die vrolijke fladderaars horen niet in een kooitje thuis, maar hier in de vrij natuur waar ze zelf de plaats van hun nestje kunnen bepalen en op hun eigen eten kunnen jagen.” Van verschillende vogels weet De Vries precies waar zij hun voedsel vandaan halen. Bij het passeren van een oude boom wijst hij op de kleine gaatjes die erin zitten. „Daarin zitten insecten verstoppt en dat weten de vogels.” Ook in de schors van de boom zit leven. Jakkies, pissebedden. De Vries schiet in zijn lach. „Puur natuur,” roept hij vrolijk. „In welk vogelboek je ook kijkt, nergens staat waarom een vogel van boven donker is gevederd en van onder licht. Eigenlijk is het heel logisch. Het is de natuur die erbij heeft stilgestaan dat een vogel zich moet kunnen beschermen. Als je van bovenaf op een vogel neer zou kijken, dan valt hij niet zo op. De grond is ook donker van kleur. De hemel is licht van kleur, dus ook dan biedt het donslaagje bescherming.”

Eigen kennis van De Vries, vergaard door uren tuurwerk. „Het heeft lang geduurd voordat ik wist waar ik precies naar kijken en zoeken moest voordat ik een beeld had gevormd over het leven van een vogeltje. Maar nu het me is gelukt ben ik niet meer bij ze weg te slaan!”

Treinconducteur schrijft ervaringen met agressie van zich af

Ted Boeree toch terug op de rails

DOOR JAN VRIEND

Het is een laté dienst, tegen middernacht. Station Sloterdijk. Als de Alkmaarse hoofdconducteur Ted Boeree om 'de plaatsbewijzen' vraagt, gaan twee drugsverslaafden hem met een mes te lijf. De NS'er vlucht naar een lege machinistencabine waarin hij zich opsluit. Zodra de trein stilstaat, krijgt de conducteur door een raam een perrontegel naar zijn hoofd. In paniek rent hij door het treinstel waar de twee hem opnieuw belagen. Door verwerking raakt hij buiten bewustzijn. Zomaar.

De gevolgen: tien maanden celstraf voor de hoofddader, zes voor zijn partner. En Boeree 2,5 jaar uit de running. De Alkmaarder zet te zich aan het beschrijven van de geweldsuitbarsting tegen zijn persoon en het proces 'retournee-werk'. Dat resulteerde in het boek 'Een onverwacht moment'. Het werk wordt in november verspreid onder alle alle conducteurs in ons land. Boeree: „Ik schreef het toevallig op. Maar het is een verhaal dat bijna elke collega kan vertellen.”

Sluipend

Twaalf jaar is Ted Boeree nu bij 'het spoor', zoals ze de baas in de medewerkerskantine van het station aanduiden. Twaalf jaar waarin de 43-jarige Alkmaarder en zijn collega's werden geconfronteerd met een sluipende toename van geweld aan hun adres. „Het afslaan van je pet werd een rochel naar je uniform. Daarna kwam de uitgestoken poot om je te laten struikelen. Die uitgestoken poot werd een trap. Nu komt het trekken van een mes steeds vaker voor. En je denkt: dat overkomt mij niet. Ik heb alles onder controle.” Maar o wee als dat opeens niet zo blijkt te zijn. Als uitgerend de zelfverzekerde kaartenknipper in de knel komt. Het eigen uniform het doelwit van geweld wordt. „Dan zit je na afloop met een enorme bal in je maag”, weet Boeree. „Je denkt dat het door jezelf komt. Dat je op het moment dat het nodig was, niet alert hebt gereageerd. Die lichamelijke pijn, daar kom je wel overheen. Maar je komt niet los van wat er daar na emotioneel met je gebeurt. Omdat je persoonlijkheid is weggetrapt.”

Het slachtoffer dat zichzelf de daderrol oplegt. Zo kwam het dat Ted Boeree na het incident in de 'late'

● In Ted Boeree's boek herkenden zich honderden collega-conducteurs.

Foto: GPD

stoptrein van Amsterdam naar Alkmaar op 7 september 1987 met zichzelf in de knoop kwam te zitten. Het praten ging niet meer. De opvang door specialisten hielp maar half. Met medicijnen was hij ook niet gebaat. Door gesprekken in het Psychotraumacentrum IJmuiden werd uiteindelijk het fundament voor de toekomst gelegd.

In een periode van twee en een half jaar tobben, bood vooral de pen uitkomst. „Alles schreef ik op. Elke depressie, elke verbetering, alles wat in mijn gedachten omging. Het werd een schoenendoos vol aantekeningen. En steeds maar weer terugbladeren.” „Ik zou graag eens willen vloeken, schreeuwen en de rotzooi stuk willen gooien. Misschien gaat dat koleregevoel eens weg, ik word daar niet goed van. Zou ik een beetje gek worden, ik heb de neiging om te krasen en om iets stuk te trekken. Door het gebeurde moet ik mezelf, buiten mijn wil om, veranderen. Kan ik dat?”

Driekwart

Uit een onderzoek van de spoorwegvakbond FSV blijkt dat het geval van Boeree niet op zich staat. Driekwart van de Nederlandse conducteurs heeft volgens

de cijfers te maken gehad met fysiek geweld. De onderzoekers tonen aan dat vrijwel elke kaartencontroleur wel eens het doelwit geweest van een scheldpartij. De meeste problemen zouden worden veroorzaakt door de toeslag van 3,50 gulden die conducteurs dienen te berekenen aan passagiers die hun kaartje pas in de trein kopen.

Boeree: „Noodgedwongen zie je de meeste collega's na een voorval van agressie nooit meer op de trein terug. Die krijgen wat anders te doen binnen het bedrijf. Mede door de belangstelling van mijn werkgever kon ik een positieve uitzondering worden.”

Met de tekstverwerker als therapeut redde Boeree het om zichzelf na ruim twee jaar letterlijk weer op de rails te krijgen. „Mishandeling is een zo diep ingewortelde beschadiging dat de depressie die door de klappen wordt veroorzaakt, nooit helemaal meer overgaat.”

In 'Een onverwacht moment' verwoordt de hoofdconducteur de bewuste mishandeling van 1987, komen de reacties en zijn gevoelens daarop aan bod en staan de ervaringen beschreven die Boeree na zijn rentree op de trein meemaakte. Toch zou het werk niet simpel het dagboek van een individu zijn. Collega's die het

manuscript onder ogen kregen, herkenden zichzelf in de hoofdpersoon.

„Daarmee kon ik voor mezelf aantonen dat mijn reacties en gevoelens niet overdreven waren. Ik kon het idee wegduiken dat al dat geweld maar normaal zou zijn. En voor anderen ging dat precies zo op. Noem het maar een oppepper, voor als ze aan zichzelf twijfelden. Want iedereen die voor zijn brood door de trein loopt, weet wat de druk is. Die weet hoe de dreiging voelt achter elke schuifdeur. En die begrijpt ook dat je je in elke coupé weer opnieuw moet waarmaken. Door het lezen kunnen collega's afrekenen met de gedachte dat een man in zo'n geval niet mag huilen. Ook al is hij een zogenaamd harde conducteur.”

Portofoons

Het fenomeen 'discotrein' verbasterde tot 'risicotrein'. De schade door vernielingen aan NS-materieel door voetbalsupporters bedroeg in het vorige competitie-seizoen ruim een ton. Onder de conducteurs en machinisten namen de gevoelens van onveiligheid toe. Tijd voor maatregelen, meende de NS-directie. In januari van dit jaar werden 1600 portofoons besteld, zodat het treinpersoneel in geval van nood direct contact met elkaar kan vinden.

Een loffelijk streven, meent Boeree. Maar toch. „Die portofoons zijn maar een onderdeel van de oplossing. Een gedragsverandering zou nog veel meer helpen. Het klinkt wat zoet en overdreven, maar het is toch te gek waaraan mensen tegenwoordig toegeven? Die discotreinen zijn complete misdaadfilms. Conducteurs beginnen het normaal te vinden om met hun schoenen in de kots te staan.”

De Alkmaarder hoopt dat zijn boek een bijdrage kan zijn in de ommezwaai van de moraal. „Niet alles moet meer normaal gevonden worden.” Zijn werkgever, de vakbond FSV en het pensioenfonds van de NS financieren de eerste uitgave van 'Een onverwacht moment' en verspreiden het onder het conducteurskorps. Machinisten krijgen het op aanvraag. „Ik zie het als signaal dat het bedrijf het probleem van de agressie onderkent. Ze willen ermee aan de slag. Dat zie je ook nu vanuit het district Alkmaar probleemopvang voor en door collega's op gang is gekomen. 'Sporen met anderen' heet dat project. Heel veel collega's hebben daar baat bij. En het aardige is dat je elkaar bij de gesprekken ook veel leuke dingen van het vak kunt vertellen. Want het is natuurlijk toch een heerlijk beroep.”

„Of het boek ook echt af is? Welnee, het had een meter dik kunnen worden als ik alles wat me de laatste tijd weer wordt verteld, ook had opgeschreven. Iemand miste het 'happy end' aan het verhaal, maar dat kun je dus vergeten. Ik zie het verschijnen van 'Een onverwacht moment' als de afsluiting van mijn periode met agressie. Ik wil daarom dat het boek een eigen leven gaat leiden. En ik ook weer.”

ander-

z
j
i
d
s

Probleemkinderen

DOOR RON BROWN

Het basisonderwijs is de laatste twee decennia behoorlijk veranderd. Klaslokalen zijn bijna een verlengstuk van de huiskamer geworden, ingericht met kindvriendelijke boekenhoeken, zijtes voor zelfstandig werken en banken in gezellige groepjes.

Waar vroeger de - overigens prachtige - platen van Jetzes en landkaarten de wanden sierden, zie je nu mini-tentoonstellingen van de werkjes van de kinderen. Hoe anders dan de tijd waarin een van mijn vroegere onderwijzers mijn tekeningen regelmatig placht te verscheuren met de kreet „Lelijk!”. Het onderwijs is kindvriendelijker en relevanter geworden. Via projectgericht onderwijs zijn de kinderen nu enkele malen per jaar bezig een bepaald thema in een groter verband te plaatsen. Dit alles stelt uiteraard ook hogere eisen aan de leerkrachten en vereist managementkwaliteiten en een strakke organisatie. Alleen maar les geven doen leerkrachten dan ook al lang niet meer; ze volgen na- en bijscholingscursussen, en vergaderen veelvuldig. Ze kunnen zo dan ook aardig overbelast raken, zeker op de kleinere scholen.

Ook kinderen kunnen overbelast raken; dat was vroeger zo en is nog steeds het geval. Je hebt kinderen die om uiteenlopende redenen het tempo niet kunnen bijbenen. Ze lopen een achterstand op, worden prikkelbaar, slapen slecht en gaan zich ongelukkig voelen. Voor hen is er het speciaal onderwijs (SO), waar een team bekwaame en meer gespecialiseerde leerkrachten hulp kan bieden.

Dat is echter een te dure zaak.vindt men in Den Haag. Men ziet op die scholen voor speciaal onderwijs (zoals LOM- of ZMLK-scholen) liever niet al te veel leerlingen meer bij komen, en vindt dat ze eigenlijk maar zouden moeten verdwijnen.

Daarom heeft Den Haag het WSNS-project bedacht. Dat betekent „Weer Samen Naar School” en houdt in dat „probleemleerlingen” zoveel mogelijk binnen de gewone basisschool opgevangen moeten worden en zo min mogelijk in het speciaal onderwijs. Gedurende de afgelopen maanden hebben landelijke en regionale „procesmanagers” daarom, gewaapend met uiterst vage richtlijnen, contractueel vastgelegde samenwerkingverbanden tot stand gebracht.

Hoe werkt dat nu? Elke basisschool zoekt een school in het speciaal onderwijs uit om mee samen te werken. Elke SO-school krijgt zo een fiks aantal basisscholen onder zijn paraplu en leert de leerkrachten van die gewone scholen om effectiever met de „probleemkinderen” om te gaan. Zowel de SO-scholen als de basisscholen krijgen hiervoor een financiële vergoeding. De basisscholen krijgen f28,- per leerling per jaar.

Stel, uw „probleemkind” zit op een dorpsschooltje van zo'n 60 leerlingen met drie full-time leerkrachten. We gaan ervan uit dat die school uw kind hetzelfde zal willen bieden als een grote school met een groot leerkrachtenteam. Dat betekent ten eerste dat de leerkrachten op de kleine school zwaarder belast worden dan hun collega's op de grotere school; zulks ten koste van veel vrije tijd en misschien wel hun gezondheid.

Ten tweede betekent het bedrag per leerling dat de WSNS-vergoeding voor een kleine school veel geringer is dan voor een grote. Van die vergoeding moet vervanging betaald worden voor leerkrachten die in het kader van het WSNS-project bijeenkomsten en vergaderingen moeten bijwonen. Gevolg: de kleine school komt in toenemende mate „rood” te staan. De leerkrachten raken in toenemende mate overspannen. Zowel „gewone” leerlingen als „probleemkinderen” kunnen daar de dupe van worden.

De SO-leerkrachten krijgen er vervolgens nog een probleemgroep bij: hun collega's op de basisschool. En zo heeft de overheid een trefzekere weg gevonden om de kleine scholen in de provincie te laten verdwijnen. Niet door gedwongen sluiting of fusie (teveel politieke controverse) maar door didactische, fysieke en financiële overbelasting.

Misschien kunnen de leerkrachten van het speciaal onderwijs die door het WSNS-project hun baan zullen verliezen, straks de probleemkinderen op het Ministerie van Onderwijs gaan begeleiden die dit plan bedacht hebben.

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

diaconessenhuis eindhoven

Het Diaconessenhuis Eindhoven is een modern, goed geoutilleerd algemeen ziekenhuis met een protestants-christelijke signatuur en een capaciteit van 365 bedden. Er zijn 21 poortspecialisten aan verbonden. Het beschikt over ruime poliklinische faciliteiten, een kortverbijdeling en een dagbehandelingsafdeling. Het ziekenhuis streeft ernaar optimaal in de behoeften van patiënten en de ca. 900 medewerkers te voorzien. Het Diaconessenhuis is goed bereikbaar, zowel met openbaar vervoer als met de auto.

Omvangrijke bouwkundige herstructureringen zijn in voorbereiding.

De civiele dienst beheert de hotelfunctie van het ziekenhuis en is onder te verdelen in de algemene sector, de voedingsector en diëtetiek. De algemene sector bestaat uit de afdelingen binnenkamer, transport, telefoon-zusteropropcentrale, beveiliging, beddencentrale, agrarische dienst, schoonmaak, kapsalon, ziekenhuiswinkel en de personeelskaf. De voedingsector bestaat uit de afdelingen keuken, afwaskeuken, het restaurant en de vergaderaccommodatie.

Binnen onze civiele dienst ontstaat een vacature voor een

HOOFD ALGEMENE SECTOR VAN DE CIVIELE DIENST (V/M)

Functie: U geeft op participatieve wijze leiding aan de sector en schepst de voorwaarden voor een efficiënte uitvoering van de werkzaamheden. Tevens houdt u toezicht op de naleving van contracten met derden. U geeft uitvoering aan het personeelsbeleid binnen uw sector en bewaakt de diverse budgetten, welke u mede samenstelt. Daarnaast verricht u projectmatige werkzaamheden ten behoeve van de gehele civiele dienst. U rapporteert rechtstreeks aan het hoofd civiele dienst.

Uw profiel: U heeft een afgeronde H.B.O.-opleiding (T.H.W.-management of Hoger Hotelonderwijs, specialisatie gezondheidszorg) en uw leeftijd ligt rond de 30 jaar. U beschikt daarnaast over uitgesproken leidinggevende capaciteiten, een klantgerichte instelling en bent in staat een stimulerend werkklimaat binnen de sector te creëren. Een aantal jaren ervaring binnen het vakgebied is absoluut noodzakelijk. U heeft algemene kennis van en ervaring met geautomatiseerde systemen en bent bereid tot het incidenteel verrichten van onregelmatige diensten.

Bij gelijke geschiktheid hebben vrouwelijke kandidaten de voorkeur.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Arbeidsvoorwaarden: De functie is ingedeeld in functiegroep 55 met een max. van 7.542,- bruto per maand. De overige arbeidsvoorwaarden zijn conform de CAO Ziekenhuiswezen.

Informatie en sollicitatie: Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer C.H.W. Kemmer, hoofd civiele dienst (tel. 040-335224). Uw schriftelijke reactie kunt u binnen 14 dagen na het verschijnen van deze advertentie richten aan de afdeling personeelszaken, De Th. Fliednerstraat 1, 5631 BM Eindhoven.

Provincie Limburg

VERKEER, INTERSTAAT EN MILIEU

Het Mergelland is door het rijk aangewezen als R.O.M. (Ruimtelijke Ordening en Milieu)-gebied. Via een geïntegreerde aanpak wordt binnen R.O.M.-gebieden gestreefd naar een duurzame ontwikkeling van de ruimtelijke en milieukwaliteit van het gebied. In verband hiermee is bij het bureau bodembescherming van de afdeling bodem in de Hoofdgroep Verkeer, Waterstaat en Milieu voor de duur van drie jaren de functie vacant voor een

Tijdelijk Medewerker R.O.M.-Project Mergelland v/m

Functie-inhoud: In het kader van R.O.M.-project Mergelland is eind 1991 een startovereenkomst getekend door verschillende ministeries, de provincie, de gemeenten en de betrokken waterschappen. In verband hiermee is een projectgroep geformeerd met het doel: het opstellen van een ontwikkelingsvisie en een plan van aanpak om te komen tot een duurzame ontwikkeling. Binnen het kern-team van deze projectgroep wordt van u verwacht dat u een belangrijke bijdrage levert aan de opstelling en uitvoering van genoemd plan van aanpak. Tevens verzorgt u het secretariaat van het R.O.M.-project en de voorbereiding van de stuur- en klankbordgroepvergaderingen. Daarbij voert u regelmatig overleg met betrokken overheden en doelgroepen in het gebied.

Functie-eisen: om deze functie te kunnen vervullen is het noodzakelijk dat u een HBO- of universitaire opleiding in een relevante studierichting heeft voltooid en u ervaring heeft met het formuleren van beleid op het raakvlak van ruimtelijke ordening en milieu. Daarbij is het van belang dat u de ruimtelijke

en milieuhygiënische kwaliteiten van het Mergelland kent en gevoel heeft voor bestuurlijke verhoudingen. Voorts kunt u mondeling en schriftelijk helder formuleren en bent u in staat zowel zelfstandig als in projectverband te functioneren. Het strekt tot aanbeveling, indien u creatieve en innoverende gedachten heeft over de aanpak van problemen op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu.

Salaris: afhankelijk van opleiding, leeftijd en ervaring wordt een salaris geboden van maximaal f.6.790,- per maand.

Sollicitatie en inschrijving: indien u belangstelling heeft voor deze functie zien wij uw schriftelijke sollicitatie graag binnen 14 dagen tegemoet. U kunt deze richten aan het College van Gedeputeerde Staten, t.a.v. de Directie van de Stafgroep Personeel en Organisatie, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het vacaturnummer V92019 op brief en envelop. Voor informatie over deze functie kunt u zich wenden tot mevr. drs. M.M.J. Gorissen hoofd van het bureau bodembescherming, telefoon 043-897522 of de heer drs. F.J. Offerlein, telefoon 043-897696.

Vrouwen, die aan de functie-eisen voldoen, worden nadrukkelijk uitgenodigd te solliciteren. De mogelijkheid tot kinderopvang is aanwezig. Deze functie kan ook in deeltijd worden uitgeoefend. In de laatste fase van de selectieprocedure zal een diagenetische van de afdeling worden ingeschakeld, terwijl een psychologisch onderzoek tot de procedure kan behoren.

DE PROVINCIE MAAKT KEUSE

V14/42/92

Chemische afvalstoffen

Verol Recycling Limburg bv

Centraal binnen de onderneming staat het opslag- en bewaardingsgedeelte. Tevens heeft Verol Recycling de beschikking over een 5-tal chemieparken. In verband met de verdere uitbreiding binnen ons bedrijf en het streven naar een zo snel en goed mogelijke service voor onze aanbidders is in ons team van depot- en klein-chemisch afval (kca)-medewerkers plaats voor:

2 actieve medewerkers m/v (MBO-CHEMIE)

Functie-omschrijving:

- laad- en loerwerkzaamheden
- controle, sortering, bewerking, verwerking en opslag van chemische afvalstoffen
- assistentie van depot- en kca-medewerkers bij diverse werkzaamheden
- inzameling middelen onze 'chemocor'
- rapportage aan het hoofd-depot

Functie-eisen:

- opleiding MBO-chemie (MLO/MTS-procestechniek);
- groot gevoel voor orde, veiligheid en hygiëne;
- goede communicatieve eigenschappen;
- in teamverband en zelfstandig kunnen werken;
- rijbewijs B (E);
- bereidheid tot het volgen van cursussen

Een selectieprocedure maakt deel uit van de sollicitatieprocedure.

Wij bieden:

- een interessante en gevarieerde job;
- prettige werkomstandigheden;
- uitstekende honorering;
- 25 verlofdagen en ATV;
- opname in pensioenregeling;
- reiskostenvergoeding;
- het volgen van specifieke cursussen.

Voor meer informatie over deze functie kan men telefonisch contact opnemen met dir. v.d. Boom, 043-630840 tel. 233. Belangstellenden voor deze functie worden verzocht hun schriftelijke sollicitatie met C.V. te richten aan de directie van:

Verol Recycling Limburg bv
Ankerkade 11, 6222 NL Maastricht

Ankerkade 11
6222 NL Maastricht
Telefoon 043-630840
Telefax 043-630844

Wij willen ons graag even voorstellen aan een hoofd bedrijfsvoering

De Rabobank kent u natuurlijk al. Maar kent u ons ook als werkgever? Als bank die graag werkt met mensen uit de buurt? Misschien nog niet goed genoeg. En daarom willen we ons graag even voorstellen.

De Rabobank Neeritter-Ittervoort is, net als alle andere Rabobanken, een typisch plaatselijke bank met een coöperatief karakter. Dat betekent simpelweg dat we een sterke band hebben met wat zich in onze buurt afspeelt. En dat we het belang van onze klanten altijd vooropstellen. Of dat nou particulieren, bedrijven of instellingen zijn.

Als **hoofd bedrijfsvoering** in Neeritter-Ittervoort maakt u deel uit van ons managementteam. En u bent tegelijk analist, coördinator en adviseur. U analyseert bijvoorbeeld de financieel-economische bedrijfsvoering en doet aanbevelingen om de kwaliteit te verhogen. Datzelfde geldt voor de interne informatievoorziening: door uw toedoen blijven beheer, implementatie en beveiliging van onze geautomatiseerde systemen op top

niveau. Daarbij vallen ook het beheer, de beveiliging en de exploitatie van ons onroerend goed en de inventarisatie van uw verantwoordelijkheid. U zorgt dat het fundament van onze vestiging letterlijk en figuurlijk stevig blijft. Voornamelijk dankzij uw actuele kennis van automatisering en ervaring in een soortgelijke functie. Wat opleiding betreft denken we aan HEAO-BE of SPD.

Voor een zware en verantwoordelijke functie als deze gaan we ervan uit dat u ouder dan 30 jaar moet zijn. Als u zich daarbij in organisatorisch en leidinggevend opzicht inmiddels bewezen heeft, willen we graag even met u (m/v) kennismaken. Wij meken u alvast dat u een extra maandsalaris en een premievrij pensioen mag verwachten.

Stuur uw brief naar de directie van de bank, Saffierstraat 2, 6015 BC Neeritter. Of bel eerst even voor meer informatie met de heer R. Vossen, directeur. Hij is te bereiken op (04756) 53-35. Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Rabobank Aangenaam.

Dankzij een sterke groei is Steens/De la Haye/Wald/Dogge in een nieuwe expansiefase aangeland, waarbij de accenten liggen op kwaliteit en een systematische benadering van de markt. Voor ons assurantiebedrijf past hierin de volgende kandidaat

Schadebehandelaar

Profiel van de geschikte kandidaat:

- opleiding minimaal MBO of vergelijkbaar
- assurantiëdiploma B, eventueel aangevuld met enkele branche-diploma's
- zelfstandig kunnen werken binnen een team
- flexibel
- goede contactuele en communicatieve vaardigheden
- commerciële instelling
- is in het bezit van een rijbewijs
- leeftijd vanaf 23 tot ca. 30 jaar.

Wij bieden de juiste kandidaat, naast goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden, de kans om een zelfstandige en verantwoordelijke functie te vervullen. Steens/De la Haye/Wald/Dogge is een vooraanstaand assurantiebedrijf en makelaarsbureau, met vestigingen in Nuth en Hoesbroek. Het werkterrein ligt hoofdzakelijk binnen de driehoek Eindhoven - Aken - Utrrecht. Central in onze organisatie staan de belangen van de klant. Dit vereist van medewerkers een flexibele en zeer klantgerichte instelling. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de heer G. H. M. J. M. van der Meer, hoofd van het bureau, telefoon 045-241534. Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan de afdeling Personeelszaken t.a.v. dir. A. M. Wald.

NUINHOF
POST
6360
TELEFOON 0
FAX 0

OEK
RAAT 88
45
HOENSBRO
045-22345
30033

valkdruk

drukkerij - uitgeverij - publiciteitsbedrijf

Voor onze drukkerij, die met 20 medewerkers een grote verscheidenheid aan kwalitatief hoogstaand drukwerk vervaardigt, vragen wij op korte termijn wegens verdere uitbreiding van de werkzaamheden een ervaren

Eigenhandig
geschreven
sollicitatie richten
aan:
Directie Valkdruk bv,
postbus 808,
6300 AV
Valkenburg a/d Geul.

Bekendheid met
vierkleurenpers
strekst tot aant
veling

WINTERS & RUTTEN

ADVOCATEN

gefuseerd met advocatenkantoor Lückers

telefoniste/receptioniste

Schriftelijke reacties, vergezeld van een recente pasfoto, zenden aan mevrouw mr. A.H.S.M. Lückers-Bergmans.

Winters & Rutten, advocaten,
Corfoustraat 5,
6411 CA Heerlen,
postbus 391, 6400 AJ Heerlen.

B + BTec, de grootste leverancier van gediamanteerd gereedschap en zwaarbevestigingstechniek aan de bouw en staalbouw, installateurs en industrie, zoekt ter versterking van het verkoopteam

EEN JONGE ENTHOUSIASTE SALESMAN

voor het rayon Oost-Brabant en Limburg.

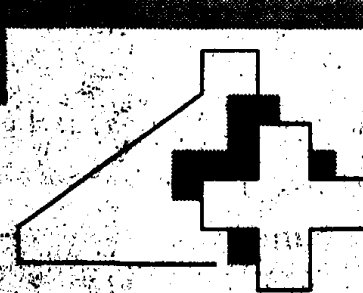
Wanneer u 25-30 jaar oud bent, een middelbare opleiding hebt genoten, pliersgeest en wilskracht bezit, dan zult u zich thuisvoelen in onze organisatie. Ervaring in de bouw- en installatiebranche is een pré, maar hoeft niet doorslaggevend te zijn. Woonachtig zijn in deze regio is echter wel een vereiste.

Wij bieden u een basissalaris en een goede provisoregeling. Een personenwagen staat voor u klaar en de secundaire voorwaarden zijn ronduit goed te noemen.

Uw handgeschreven sollicitatie, bij voorkeur vergezeld van een recente pasfoto, stuurt u per omgaande t.a.v. de heer F. Gast.

B+BTEC
Boor- & Bevestigingstechniek BV

Adres: Meuwelstraat 45, 3316 GP Dordrecht.
Telefoon: 079-173900

STAT Bureau voor Intensieve Thuiszorg

De particuliere thuiszorg is de laatste weken in discussie. Bureau's zouden als kinderdagbureaus en geen loonbelasting en sociale lasten afdragen. STAT is het grootste bureau voor intensieve thuiszorg in Limburg. Opgericht door het Groene Kruis en daaraan nog steeds gelieerd. Bij STAT hebben medewerkers altijd gewerkt in een arbeidsovereenkomst. Loonbelasting en sociale lasten worden ingehouden op het salaris en uiteraard ook afgedragen. STAT is geen kinderdagbureau. Als organisatie zien wij toe op de kwaliteit van de thuiszorg. En onze medewerkers zijn verzekerd voor de sociale wetgeving. namen deel in het pensioenfonds van het PGGM. Als u voor STAT wilt, weet u precies waar u aan toe bent.

Door de toenemende uitbreiding van de Intensieve Thuiszorg hebben wij op korte termijn behoefte aan:

Verpleegkundigen m/v

met een opleiding verpleegkundige A of HBO-V

Ziekenverzorgenden m/v

met een opleiding ziekenverzorging

en

Verplegers of verpleegsters

met een opleiding MDGO-yp

Heeft u belangstelling?

Schrijf dan een sollicitatiebrief aan mevrouw C. Koolman, sociaal geneeskundige en coördinator van STAT - Bureau voor Intensieve Thuiszorg, Kleine Slag 7, Postbus 788, 6130 AT Sittard.

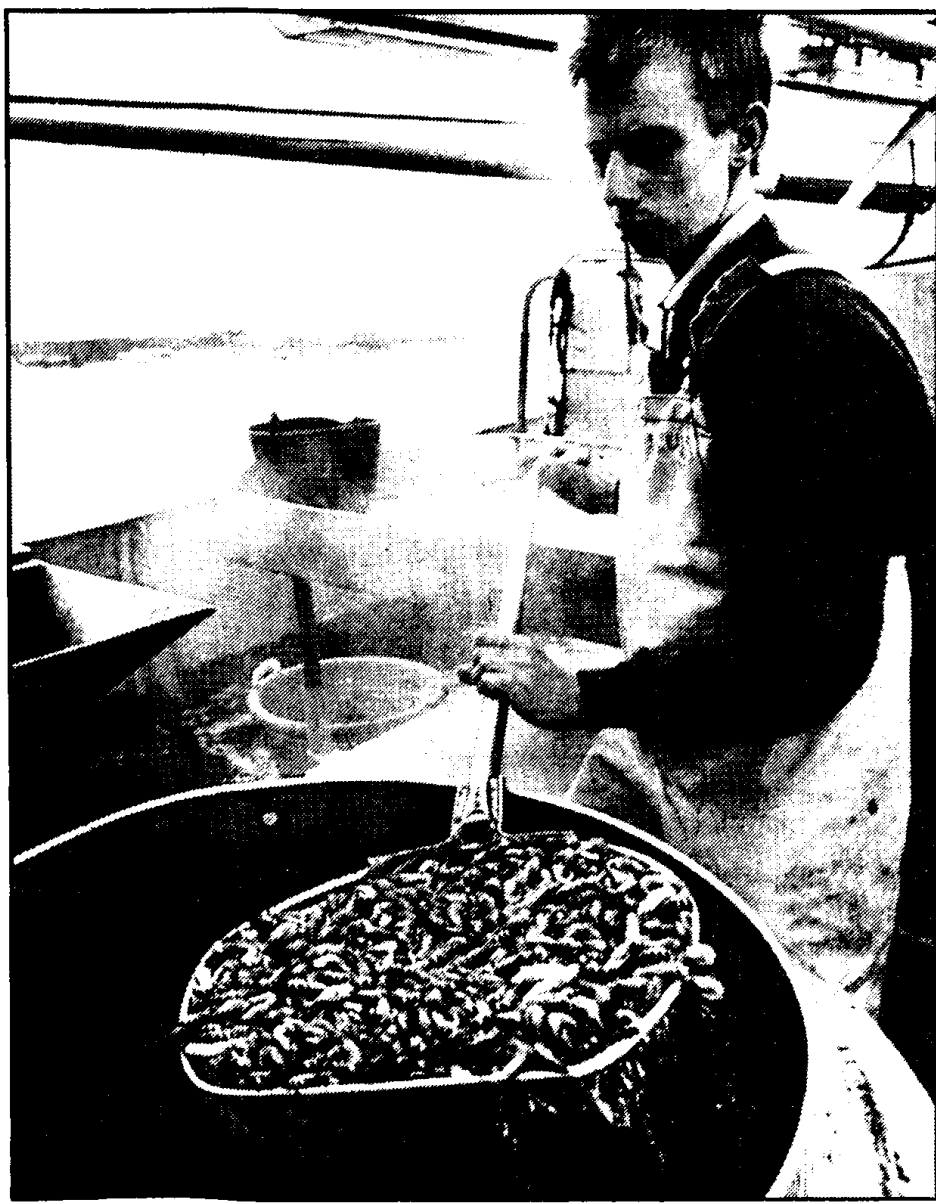
U kunt ook op werkdagen van 09.00 tot 16.00 uur telefonisch contact opnemen met de intake van ons bureau, mevrouw H. Groenewegen en mevrouw M. Buisson. Hun telefoonnummers zijn 046-52 74 74.

Wij sturen u dan graag een informatiepakket toe.

● De eerste trek wordt aan boord gehesen: vier zakjes van elk twintig kilo, schat de schipper.

Het telefoonnummer van de bank kennen ze uit het hoofd. Niet om de opbrengst van de vangst te beleggen, maar om uitstel van betaling te vragen. In een restaurant zullen ze nooit een garnalencocktail bestellen. De prijs daar staat in geen verhouding tot wat zij voor een kilo vangen. Praat in hun bijzijn niet over Eurokotters, de tussenhandel of de AID, de inspectiedienst van het departement van Landbouw. Het gevoel leeft dat vriend en vijand enkel tot doel hebben hun kleinschalige visserij de kop om te draaien. De garnalenvisser, zijn gevecht tegen kilo's en prijs, maar vooral tegen het onrecht. Uit ergernis zouden ze alle havens willen blokkeren, maar ze moeten vissen om het hoofd boven water te houden.

● In een grote ketel aan dek worden de garnalen gekookt.

Een harde knal schrikt de schipper van de LO 5 op. Een gescheurd net kan hij er nu niet bij hebben. De monitor geeft geen duidelijkheid, maar het blijkt later toch loos alarm. Na een minuut pakt Johan weer de marifoon en vervolgt de gesprekken met de andere schippers.

Hoewel Seepma een van de jongste schipper eigenaren van de garnalenvloot is, geniet hij al de nodige faam in het vergadercircuit. Onlangs maakte hij deel uit van de delegatie vissers die in Den Haag onderhandelde met het visserij-ministerie over maatregelen. „Na onze actie op Lauwersoog hebben we de heren in Den Haag duidelijk gemaakt dat er iets moet gebeuren, wil niet de halve noordelijke garnalenvloot aan de ketting komen. Bukman heeft nu besloten geen nieuwe vergunningen voor de garnalenvisserij in de kustwateren af te geven. De door ons gewenste torsiometer op de scheeps zal er in januari ook wel komen. Als er dan echt goed gecontroleerd wordt, zijn we zeker van de Eurokotters af.”

Vreemd

Johan Seepma verheelt niet dat gezamenlijk actie voeren een visser eigenlijk vreemd is. „We zijn vrijbuiters in de goede zin van het woord en een garnalenvisser is gewend zijn eigen zin te doen. Dat we massaal geprotesteerd hebben, wil dus heel wat zeggen, maar geeft ook aan dat het water velen tot aan de lippen staat.” Seepma kent ook financiële problemen. „Ik moet jaarlijks toch minstens 300.000 gulden halen. Met een goed nasizoen kom ik, denk ik, dit jaar nog niet op 200.000 gulden uit. Gelukkig toont mijn bank begrip. Ik heb in die vier jaar dat ik nu een eigen schip heb, getoond dat ik wel kan vissen. Maar tussen vissen en vangen zit een wereld van verschil.”

Het duurt niet lang, voordat die uitspraak wordt onderbouwd. De lange trek levert slechts drie zakjes op. Na een hele dag vissen ligt er 200 kilogram garnalen in het ijs. De matige vangsten wijten Johan en Douwe aan de steeds meer aanwakkerende wind. Het woelige water brengt te veel beweging in het net. „We slaan zo hele stukken bodem over,” verduidelijkt de schipper.

Over de scheepsradio meldt de Zoutkamp 23 dat hij een tuigbreuk heeft en naar de haven moet. „Ook dat nog,” bromt Johan. Met Douwe overlegt hij wat er moet gebeuren. Het tweetal besluit naar rustigere water te gaan aan de andere kant van de pier en de hele nacht door te vissen. Want radio Scheveningen meldt voor de andere dag een harde wind die meer en meer oostelijk dreigt te worden. Een oostenwind past de garnalenvissers niet. „Als kustvisserij moeten wij het bij IJmuiden van west, zuidwest hebben. Dat heeft de tijd ons wel geleerd.”

„Dergelijke financiële stukken kunnen als het moet nog dezelfde dag worden geleverd.”

Maar Deutschmann zit niet alleen met zijn neus in de cijfers. „Het netwerk is minstens even belangrijk,” zegt hij. Met het netwerk bedoelt hij alle mensen in een markt die hem op de hoogte houden van nieuwe ontwikkelingen en voorvalen. Die hem bijvoorbeeld bellen om hem te vertellen dat een bedrijf opeens niet meer goed lijkt voor zijn centen. Die mensen hebben er ook belang bij dat Deutschmann up-to-date is geïnformeerd, mochten ze hem straks zelf weer nodig hebben.

Voordat een rapport wordt opgemaakt, neemt hij ook contact op met de directie van het door te lichten bedrijf. „Doorgaans kennen wij het bedrijf reeds zo goed dat we de juiste vragen kunnen stellen. Directeuren staan soms versteld over wat wij van hun bedrijf weten. Het leuke is dat dit soms weer nieuwe klanten oplevert.”

Volgens Deutschmann is de informatie-stroom bij de grote bedrijven meestal wel goed geregeld. „Maar die ondernemingen stellen het vaak weer op prijs van een derde een onafhankelijke opinie te horen.” Het probleem ligt volgens hem echter veelal bij de kleinere of zelfs middelgrote bedrijven.

„Het komt nog vaak voor dat een directeur van een dergelijk bedrijf door noodgedwongen intuïtief een beslissing neemt. En wel omdat hij als manus van alles (marketing, personeel, productieverbetering en incasso) te weinig tijd heeft om zich in alle aspecten van een transactie te verdiepen. Als wij zo iemand één keer voor een dubieuze transactie kunnen behoeden of tijdig buiten een faillissement kunnen houden, heeft hij de kosten van een regelmatig onderzoek heel snel terugverdiend.”

Vissen op garnaal een riskante gok

DOOR WILLEM DE BOER

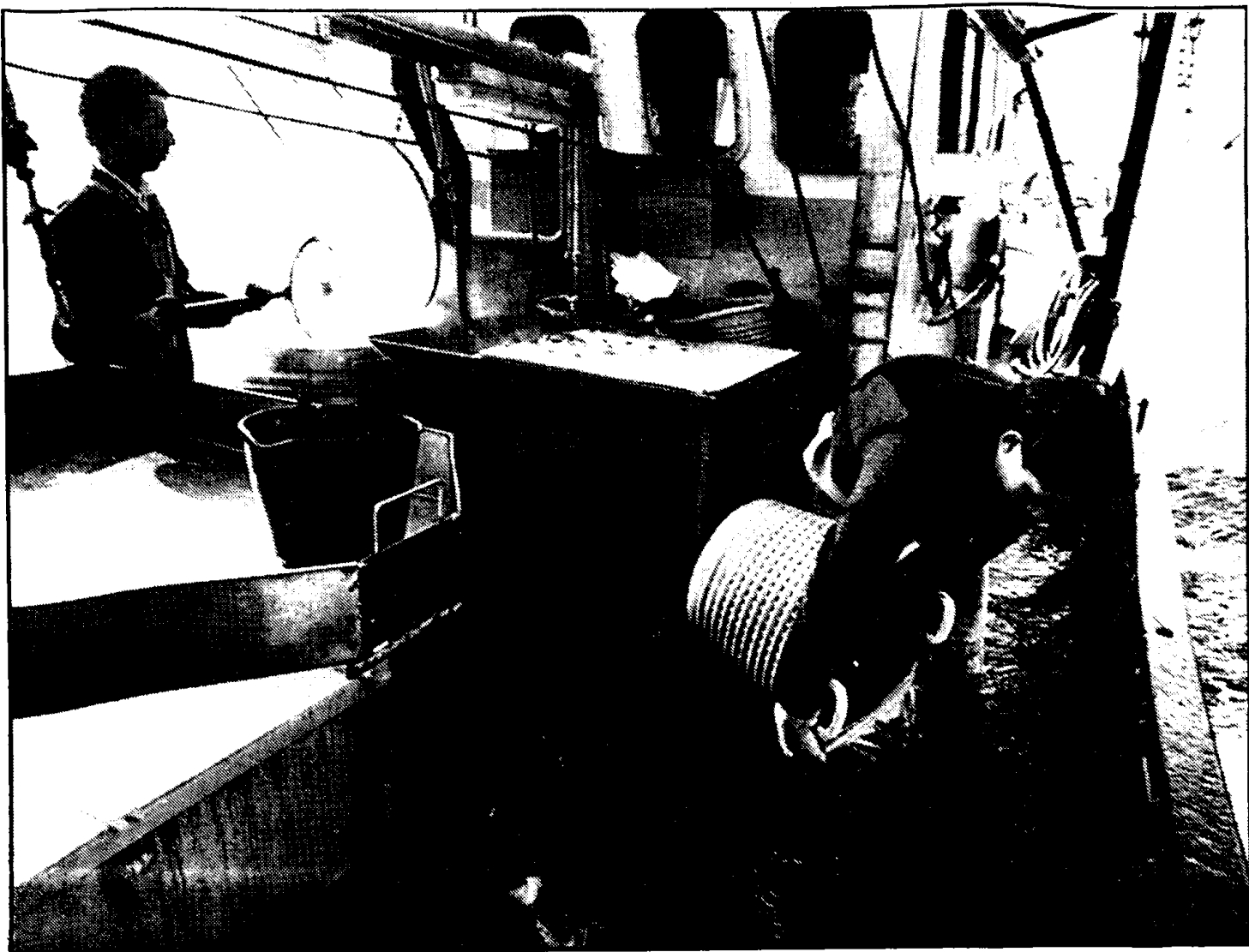
Goedgemutst begint de 23-jarige schipper Johan Seepma van de Lauwersoog 5 aan een nieuwe visweek. Voor het eerst kon hij de vorige week zijn vriendin blijmaken met een besomming van ruim 11.000 gulden. Maandenlang was zijn beste besomming 5700 gulden. Veel vaker kwam hij niet of net boven de twee mille uit. „Mijn vriendin heeft tot nu toe de kost moeten verdienen. Ik kon nauwelijks de gasolie voor de 'Jacob Sr.' bij elkaar vissen,” aldus Seepma die anderhalf jaar geleden bijna een half miljoen gulden investeerde in een ander schip.

De LO 5 gaat eruit, meldt Johan Seepma de havendienst van IJmuiden. De 'Jacob Sr.' heeft juist anderhalve ton ijs geladen. De simpele melding kost hem 50 piek. „Komen we weer binnen, dan moet ik mij opnieuw melden en moet ik weer betalen. Alles kost tegenwoordig veel geld. De enige uitzondering zijn de garnalen aan de afslag,” aldus de schipper.

Johan en zijn achttienjarige broer Douwe vissen al een aantal weken langs de Noordhollandse kust. De

eilander gronden zijn vaarwel gezegd, omdat daar geen kilo's worden gevangen. En van kilo's moeten de garnalenvissers het hebben, nu de prijs rond de vijf gulden blijft schommelen. De lage prijs is volgens de garnalenvissers de schuld van de Eurokotters. Deze schepen vangen in de zomermaanden hun quotum tong, schol of kabeljauw vol en gaan daarna over op de vrije garnalenvangst.

„De door de EG gesubsidieerde Eurokotters draaien ons de nek om. Zij vissen binnen de twaalf-mijlszone onder het voorwendsel dat het motorvermogen maar 300 paardkrachten is. In werkelijkheid gaat het om motoren van 500 pk of meer en dus is de twaalf-mijlszone voor hen verboden gebied. Een trek en wij kunnen het wel vergeten. Door de hogere snelheid en veel meer kracht wordt alles meegenomen, maar ook veel kapotgemaakt. De kracht van de motor zorgt dat zij wel aan de kilo's komen. De handel is er mee ingenomen, want zo hoeven zij minder te betalen en kunnen ze garnalen invriezen. Mocht de prijs al boven de 6 gulden stijgen, dan brengt de handel de ingevroren garnalen op de markt en daalt de prijs voor verse garnalen automa-

● Na het koelen van de gekookte garnalen met zeewater worden de zakjes gevuld. Foto's: AP

tisch. In die cirkel moeten wij, de echte garnalenvissers, proberen de kost te verdienen.”

Geul

Seepma besluit de eerste trek langs het strand te maken. Zolang het water twee meter onder de kiel staat, kan hij in de geul vissen. Wel moet hij er voor waken niet opgesloten te raken tussen de banken. De LO 5 danst op de golven. Seepma tuurt onophoudelijk op de monitoren in de knusse stuurhut. De beeldschermen geven alle obstakels op de zeebodem aan, de visroute en de waterstand onder de

kiel. Douwe heeft ondertussen het bed in het vooronder opgezocht. „Hij heeft door de slechte besomming een hele tijd niet kunnen stappen. Nu zeker de schade ingehaald,” grapt broer Johan.

Na ruim anderhalf uur slepen bij een snelheid van 2,8 knopen drukt de schipper op een rode knop in het stuurhuis. Een bel rinkelt in het vooronder en wekt Douwe. De eerste trek moet binnengehaald worden. Seepma: „Dit is het spannendste moment van elke trek. Je weet niet of er garnalen zijn. Het is en blijft een gok. Pas als de boksen van het zeefnet omhoog komen,

weet je of die gok goed is geweest.”

Honderden meeuwen duiken uit het niet op als het net omhoog komt en de boksen in een bak geleegd worden. Mooi schoon en ongeveer vier zakjes, schat de schipper. Niet slecht, vindt broer Douwe. In de bak springen de grijswitte garnalen rond, naast een enkele zeester en een paar visjes. Geen bot of schol, laat staan tong of schaar.

Johan: „Kan ook niet. De vis verdwijnt door het zeefnet weer in zee, de garnalen gaan door de mazen in de boksen. De schepen met

Informatiemakelaar licht risico's ondernemingen door

Kijken achter bedrijfssluier

zijn schip, wat is de kwaliteit van het personeel – een allegaartje dat elkaar niet of nauwelijks verstaat of een geschoolde Europese bemanning. Hij leerde ook hoe belangrijk het is om de handelsmoraliteit te leren kennen. „Het komt voor dat een bedrijf, hoewel goed bij kas, er toch een gewoonte van maakt later te betalen dan overeengekomen. En als je zaken doet met bepaalde Zuid Europese landen weet je van tevoren dat betalingstermijnen vaak worden opgerekt.”

De formule, informatie op maat, sloeg aan in de scheepvaartwereld. MRC is nu wereldleider in die markt. Deutschmann reisde de aardbol rond op zoek naar klanten. Via de klandizie van de 'Seven Sisters' kwam hij in contact met de oliehandel. 'Seven Sisters' was eertijds de benaming voor de zeven internationale 'olie-majors': Shell, Texaco, BP, Chevron, Mobil, Esso en toen nog Gulf. Ook de nationale oliemaatschappijen werden klant, evenals grote Japanse handelshuizen.

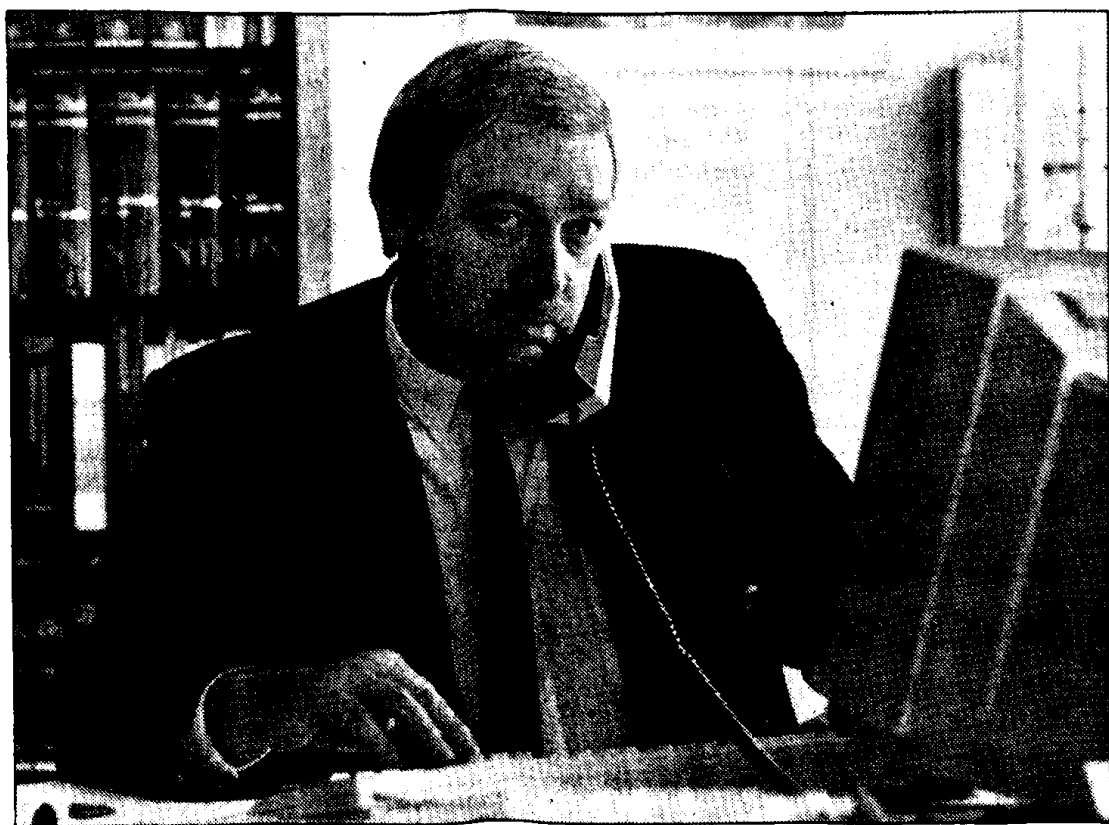
Door de overstap van scheepvaart naar andere industriële markten groeide het bedrijf snel. Van vijf naar veertig medewerkers, onder wie 22 analisten. Om

meer recht te doen aan de nieuwe situatie veranderde de naam van het bedrijf in MRC Business Information Group. Deze omvat nu vier bedrijven waaronder RASS International in Maastricht. De naam staat voor Risk ASSESSment, het inschatten van met name bedrijfsrisico's.

Maastricht, omdat Deutschmann terug wilde naar zijn gezin. „Eigenlijk ben ik een echte familieman,” zegt hij.

Terug in Zuid-Limburg heeft Deutschmann zijn handen weer vol aan zijn inlichtingenwerk. Typisch voor dit werk is dat het voor de klandizie niet schijnt uit te maken of het goed of slecht gaat met de economie. „Je zou kunnen zeggen dat wij van twee walletjes eten. Als het economisch wat minder gaat is informatie over concurrenten of zakenpartners vaak pure noodzaak. Als het de bedrijven meer voor de wind gaat, dan is het budget wat ruimer en kan men zich beter op de hoogte houden van de gang van zaken bij klanten en concurrentie.”

Een unieke specialisatie is ook de levering van documenten, zoals financiële jaarverslagen van Europese bedrijven.

● Jos Deutschmann: „Natuurlijk zijn wij geen wonderdoeners.” Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

verbindingen met een aantal belangrijke databanken over de hele wereld, zit Deutschmann tussen stapels Financiële Dagblad, Staatsblad, Financial Times en andere vakperiodieken. Regelmatig een sigaret opstekend vertelt hij in het dialect van Hoensbroek – waar hij de lagere school en de hbs doorliep – over hoe het begon.

Deutschmann: „Het begon allemaal toen ik vertrok bij het ZZL (Ziekenfonds Zuid-Limburg). Ik was toen drieëndertig. De commercie trok me meer dan een non-profit organisatie. Die heeft vaak toch een beetje de sfeer van het vergaderen om te vergaderen. Via een vriend ben ik toen in Engeland terechtgekomen, mijn gezin – vrouw en twee kinderen – bleef achter in Maastricht.”

In het Oxford kwam een aantal ondernemende geesten bij elkaar. „Twee Engelsen, een Fransman, een Zuidafrikaan en ik. Met zijn vijven zijn we in 1982 begonnen met Marine Reporting Company. MRC leverde aanvankelijk informatie over bedrijven werkzaam in de scheepvaart- en transportsector. Daar lag toen onze kennis. Natuurlijk kende ik die markt met zijn hebbeligheden en onhebbeligheden, eigen taal en spelregels nog niet. In ijltijde werd ik daarin gewijs gemaakt, evenals in accountancy en marketing. Een werkdag van twintig uur.”

Deutschmann, die zelf in Nijmegen de vrije studierichting rechten volgde, raakte in no time gewijs in de analyse en de beoordeling van financiële stukken en vragen als: hoe goed onderhoudt de reder

DOOR MAURICE UBAGS

Vanuit een klein kantoor in een monumentaal pand in de Boschstraat in Maastricht gebeurt het. Daar houdt de geboren en getogen Hoensbroekenaar Jos Deutschmann (44) zich bezig met wat de Engelsen noemen 'lifting the corporate veil'. Zeg maar achter de bedrijfssluier kijken. Deutschmann is informatiemakelaar. Een beroep; zelf spreekt hij over roeping, waarin hij al menig bedrijf heeft weten te waarschuwen voor aankomende betalings- of leveringsproblemen met een klant of leverancier.

Niet alleen de directie die alle beslissingen in zijn eentje neemt, maar ook het internationale bedrijfsleven weet Deutschmann in Maastricht te vinden. Ze kunnen bij hem een röntgenfoto van een bedrijf bestellen, al dan niet met speciale wensen om een bepaald deel van die foto uit te vergroten.

„Natuurlijk zijn wij geen wonderdoeners, maar gewoon harde werkers die bij het onderzoek door de bril van de opdrachtgever proberen te kijken en daarvoor al onze kennis en ervaring inzetten. Gaat het nooit fout met zakenrelaties, dan heeft hij een objectieve en onafhankelijke bevestiging dat hij met fatsoenlijke mensen zaken doet. Dan slaapt hij lekker voor 150 gulden.”

Voor dat bedrag kan al een beknopte weergave van de positie van een Nederlands bedrijf worden geleverd. Voor buitenlandse bedrijven ligt het tarief iets hoger. Een compleet en gedetailleerd bedrijfsprofiel kost veertienhonderd gulden.

Vanachter zijn computer, met on line-

Welke jonge, enthousiaste en representatieve kandidaten voelen er voor om aan ons medewerkersteam te worden toegevoegd?

Door een zeer gunstige ontwikkeling van ons winkelbedrijf bestaat er bij ons behoefte aan vervulling op korte termijn van een drietal vakatures.

- **Verkoper (m/v) herenafdeling**
- **Verkoopster damesafdeling**
- **Ervaren coupeuse**

De functie-eisen voor de verkoopfuncties zijn vooral een degelijke vaktechnische kennis en enige verkoopervaring, leeftijd 23 tot 35 jaar. Een vlotte, positieve en op service gerichte instelling zal bijdragen aan een soepele inwerkperiode.

Afhankelijk van de potentiële kandidaten kunnen de functies zowel in full-time als in part-time dienstverband worden vervuld.

Uw schriftelijke sollicitaties zien wij graag tegemoet en dient u te richten aan: Michelle Mode, Postbus 21, 6230 AA Meerssen, t.a.v. mevr. M. Pleijers.

Michelle
MODE
Meerssen-Maastricht

Laco Geurten Hulp op maat

Laco-Geurten B.V., een jong en dynamisch bedrijf, welke zijn activiteiten richt op de import, verkoop en productie van revalidatietechnische artikelen.

Voor onze importafdeling, waarin zich een productlijn voor rolstoelen en badliften bevindt, zoeken wij op korte termijn een

ACCOUNT MANAGER

wiens taak het zal zijn zorg te dragen voor:

- mede bepalen en uitvoeren marktstrategie;
- opzetten van promotie-activiteiten;
- onderhouden contacten met dealerorganisatie in de Benelux-landen;
- het adequaat afhandelen van verkoop technische activiteiten met onze verkooptgroep.

Voor een goede vervulling van de functie zijn nodig:

- min. MBO-niveau met technische affiniteit;
- praktische instelling;
- goede contactuele eigenschappen en organisatorische vaardigheid;
- redelijke beheersing van de Duitse en Franse taal;
- representatief voorkomen;
- leeftijdsindicatie 25 - 35 jaar

Voor nadere informatie kan contact worden opgenomen met de heer W. Hanssen, hoofd van de afdeling verkoop, 045-713598.

Uw schriftelijke reacties kunt u richten aan:

Laco-Geurten B.V.
Frankenlaan 1, 6419 BT Heerlen.

Hij/zij zoekt

Boekhoudkundig medewerker m/v

Voor een bedrijf in Kerkrade. U heeft MEO A, MBA en werkervaring. Tevens kunt u met een geautomatiseerd systeem overweg. Deze opdracht gaat per direct in en is tot ca. maart full-time, daarna part-time, te weten 20 uur per week. U gaat onder andere journaalposten maken, coderen en de debiteursadministratie bijhouden. Informatie bij Yvonne Martens, tel. 045-45 15 00, Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Verkoopmedewerker m/v

Bij diverse winkels in Kerkrade kunnen wij zowel jongens als meisjes plaatsen op diverse afdelingen. Het betreft part-time en full-time werk voor lange tijd. Leeftijd: 18-21 jaar. Informatie bij Yvonne Martens, tel. 045-45 15 00, Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Wil je verkopen in een slagerij?

Dan hebben wij een leuke baan voor je bij een bedrijf in Brunsum. Het betreft een functie voor ongeveer 32 uur per week en je werkt in een jong en dynamisch team. Informatie bij Franci van Bladel, tel. 045-74 26 36, Heerlen, Akerstraat 26.

De uitzend-CAO

In de CAO voor uitzendwerk zijn salaris, vakantie en sociale verzekeringen geregeld.

Ik vond

randstad uitzendbureau

tempo-team uitzendbureau

ALGEMEEN

Student(e) m/v

voor de afdeling expeditie van een groot bedrijf in Heerlen. U werkt om de week 7 dagen in de middag- en avonden. U volgt momenteel een technische studie op minimaal MBO-niveau. Deze baan is voor langere tijd. Informatie: 045 - 71 83 32, Cecile van den Noord Heerlen, Op den Nobel 1/Akerstraat

KANTOOR

HEAO'er BE m/v

voor een dynamisch bedrijf in Heerlen. U hebt affiniteit met controlewerkzaamheden. Deze leuke, afwisselende baan biedt bij geleken geschiktheid zeer goede toekomstmogelijkheden. Informatie: 045 - 71 83 32, Adriane Keulen Heerlen, Op den Nobel 1/Akerstraat

Bezoek onze stand op het Mecc-Job van 15 tot en met 18 oktober. U bent van harte welkom.

bernardinuscollege

akerstraat 95, heerlen

Het Bernardinuscollege te Heerlen vraagt:

jonge, energieke schoolassistent

voor een volledige betrekking ter vervanging wegens ziekte.

Continuering van de betrekking daarna behoort eventueel tot de mogelijkheden.

Sollicitaties zo spoedig mogelijk te richten aan de directie van het Bernardinuscollege, Akerstraat 95, 6417 BK Heerlen. Tel. inlichtingen: 045-740150.

De Hermans groep exploiteert ca. 140 moderne supermarkten en slijten Assortiment, prijs en winkelster zijn algeheel op de wensen van de hedendaagse consument. Tot de Hermans Groep behoren Jac Hermans, Kom en Koop en Jac Hermans winkelhuisen. De Hermans Groep maakt deel uit van het Tengelmann-concern, een van de grootste levensmiddelenbedrijven ter wereld.

lets voor jou?

Voor ons filiaal te Schaesberg zoeken wij een:

KASSIÈRE (M/V)

voor 32 uur per week. Je gaat de hele dag met mensen om. Je bent vriendelijk en behulpzaam en werkt samen met een gezellig team kollega's. Het werk wat je doet is belangrijk. Door jouw handen en die van je kollega-kassiers gaat de hele omzet van het bedrijf. Vandaar de grondige interne opleiding. Voor deze afwisselende baan bieden wij vanzelfsprekend prima arbeidsvoorwaarden zoals:

- een uitstekende beloning;
- waar nodig, een reiskostenvergoeding;
- 8% vakantietoelage en een compensatieregeling voor het werken op zaterdagmiddag;
- 100% studietoelagenvergoeding.

Enthousiaste kandidaten nodigen wij uit te solliciteren bij de bedrijfsleiding van het filiaal. Prinsensstraat 52, tel. 045-321433

...JAC. HERMANS GEEFT JE ALLE RUIMTE.

Werk!

Jonge handige m/v

■ Voor een reclamebedrijf in Sittard zoeken wij een jonge m/v, 20-21 jaar, in het bezit van een rijbewijs. Het is een full-time baan met kans op een vast dienstverband. Heb je LTS/MTS-niveau of ben je superhandig, vind je het bovendien leuk om allerlei soorten buitenreclame-activiteiten uit te voeren, informeer dan bij Esther Grimbergen.

Medewerker civiele dienst m/v

■ Voor een bedrijf in Valkenburg zoeken wij met spoed een gemotiveerde kandidaat. Het is een full-time baan, met wisseldiensten. Eventueel vaste dienst. De taken bestaan voornamelijk uit schoonmaak- en technische werkzaamheden. Kun je zelfstandig werken en ben je bereid je handen uit de mouwen te steken, dan is deze baan iets voor jou. Informatie bij Esther Grimbergen.

Produktiemedewerkers m/v

■ Voor een metaalbewerkend bedrijf in Heerlen zoeken wij mensen die zelfstandig kunnen werken. Het is een full-time baan. De taken zijn o.a. zagen, boren en knippen van metalen profielen. Heb je een LTS-diploma of een goed technisch inzicht en enige ervaring, informeer dan bij Roger Geurden.

Expeditiemedewerker m/v

■ Voor een internationaal bedrijf in Heerlen zoeken wij een slimme expeditiemedewerker. Handigheid, technisch inzicht en ervaring is vereist. Deze baan is full-time en er is kans op een vast dienstverband. Informatie bij Roger Geurden.

Produktiemedewerkers m/v

■ Voor een huidverzorgingsbedrijf in Hoensbroek zoeken wij produktiemedewerkers. Ben je gemotiveerd en wil je graag werken, informeer dan bij Esther Grimbergen.

CO₂-lassers m/v

■ Voor een bedrijf in Heerlen zoeken wij goede CO₂-lassers met ervaring. Het kunnen lezen van technische tekeningen is noodzakelijk. Deze baan is full-time. Informatie bij Roger Geurden.

Tence! uitzendbureau is ook op donderdagavond van 17.30 tot 21.00 uur geopend en op zaterdag van 13.00 tot 16.00 uur.

Tence!

uitzendbureau

Raadhuisplein 8, 6411 HK Heerlen
Telefoon 045-712121

Wij, de assistenten van apotheek Martens in Hoensbroek, zoeken op korte termijn een

enthousiaste, nieuwe collega

Liefst met ervaring, maar dat is geen absolute vereiste. Het gaat om een full-time functie. Wij bieden je afwisselend werk aan.

Inlichtingen: bij ons, de assistenten (tel. 212214).

Adres: apotheek Martens, Hoofdstraat 87, 6432 GA Hoensbroek.

Telefoon: 045-212214.

BROUWERIJ DE ORANJEBOOM

biedt, namens relaties, verschillende horecabedrijven ter overname aan in Zuid-Limburg: Heerlen, Nuth, Hoensbroek, omgeving Sittard en Kerkrade-West.

Wij komen hiervoor graag in contact met

HORECA-ONDERNEMERS

met de juiste capaciteiten, een redelijk eigen vermogen en de vereiste vakdiploma's.

Verkoopkantoor Sittard, Industriestraat 24, 6135 KH Sittard, tel. 046-529494, dhr. Knubben.

unique uitzendburo een unieke manier van werken

Zoek je een leuke baan of wil je van baan veranderen, kom dan naar MECC JOB, welke gehouden wordt van 17 oktober tot en met 20 oktober 1992.

Unieke uitzendburo vind je op stand nummer 416.

We kunnen je dan direct informeren over alle vacatures en verdere mogelijkheden.

Dus graag tot ziens bij unique op stand nummer 416.

unique uitzendburo een unieke manier van werken

Voor meer informatie kun je terecht bij:

unique uitzendburo

Emmaplein 2, Heerlen,
tel. 045-718170;

Wycker Brugstraat 23, Maastricht,
tel. 043-255670;

Engelenkampstraat 17, Sittard,
tel. 046-581900.

plabos

ERWALL®

PLAFONDSYSTEMEN WANDSYSTEMEN

zoekt voor speedige indiensttreding:

- **plafondmonteurs**
- **leerling-plafondmonteurs**
- **wandmonteurs**
- **leerling-wandmonteurs**
- **timmerlieden**

Tevens zijn wij op zoek naar onderaannemers voor diverse projecten in de bouw.

Indien u belangstelling heeft voor een van deze functies, gelieve u te solliciteren naar:

J.B. Plafondbouwsystemen BV

postbus 149, 6190 AC BEEK, tel. 046-379448.

Duits automobielbedrijf

in het grensgebied, **verkoopt** hoofdzakelijk **Daimler-Benz bedrijfsauto's** van de types **190 D, 200 D, 250 D, 300 D** van de bouwjaar 1989-1992, **aan Nederlandse handelaars tegen zeer interessante prijzen.**

Wij zijn ook gespecialiseerd in kleine transporters van Daimler-Benz 207 D - 410 D en in **terreinwagens** van Japanse fabrikanten (**Pa-jero turbo diesel**).

Ook andere diesels, zoals bijvoorbeeld **VW Golf diesel, Passat diesel** en **Ford diesel** zijn uit de bedrijfsbestanden leverbaar.

De levering geschiedt **vrij aan de grens, incl. alle douanepapieren. Douaneformaliteiten worden door ons uitgevoerd.**

Verder transport is ook mogelijk.

Brieven onder nummer HK 209 LD, postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Laimböck

Handschoenen & Lederwaren

Laimböck, een begrip voor luxe, exclusiviteit en mode, vras voor België en Luxemburg

dynamische vertegenwoordiger m/v
Laimböck, een bedrijf met een zeer lange historie, is bij Koninklijke beschikking Holleverancier en in beide landen goed ingevoerd.

Kandidaten dienen

- representatief te zijn en over een goede algemene ontwikkeling te beschikken
- "klantenservice" hoog in het vaandel te voeren
- het verkopen in de vingers te hebben
- de Franse en Duitse taal goed te beheersen
- zich volledig in te zetten voor de bestaande klantenkring en deze uit te breiden
- ervaring in de handschoenen- c.q. lederbranche is een pluspunt

Wij bieden:

- goede salariering en provisie-regeling
- uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden
- kans om binnen onze organisatie een uitstekende functie te bouwen
- zakenauto ter beschikking.

Sollicitaties met curriculum vitae en recente pasfoto kunt u richten aan de directie Laimböck Handschoenen & Lederwaren B.V., Diamantlaan 10, 2132 WV Hooftdorp.

ALUMINIUM TERRAS- OVERKAPPINGEN

in bruin en wit met

LEXAN THERMOCLER

te leveren als bouwpakket of compleet gemonteerd.

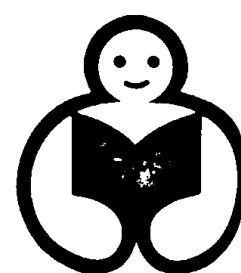
Deze zijn uit te bouwen tot een complete veranda.

MESTERON-BUNDE

Prinses Ireneweg 6, tel. 043-645959

Specialisten sinds 1892

Showroom geopend: woensd., donderd. - en vrijdagmiddag van 13.00 tot 17.30 uur. Zaterdag van 10.00 - 16.00 uur.

ONDERWIJS GEEFT WERK

VOOR MEER INFORMATIE

terre des hommes

TEL. 070-363 79 44

Doe ook mee!

GIRO 646900

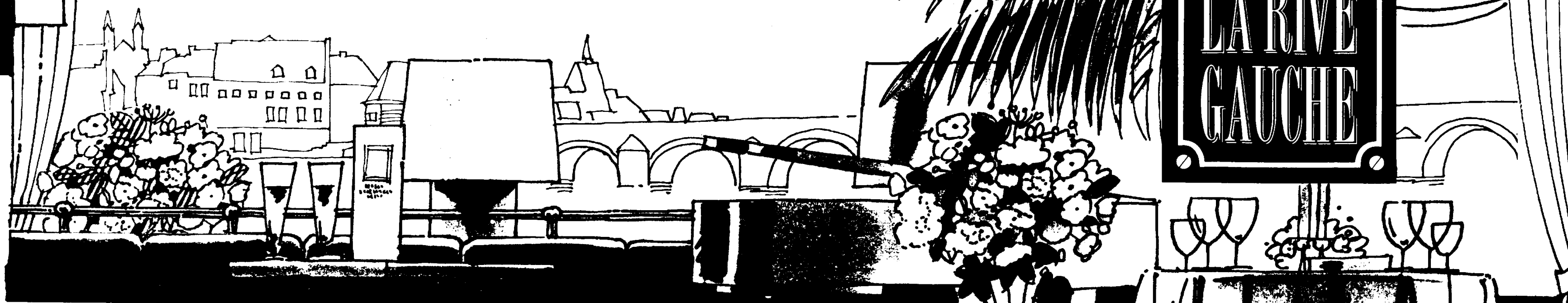
BOREN ZONDER STOREN KAN OOK...

De NSG helpt bij het vinden van een oplossing voor alle vormen van geluidsoverlast.

NEDERLANDSE STICHTING GELUIDHINDER
Postbus 381 - 2600 AJ Dordrecht

Café-Bar d'Artagnan, Restaurant 'Au Bord de la Meuse', Petite-Restaurant Porte Méditerranée MET UITZICHT OP MAASTRICHT

**LA RIVE
GAUCHE**

De oudste Maasboulevard van Maastricht heeft dezelfde charme als de boulevard langs de Seine in Parijs. En een steeds veranderend décor. 's Zomers buiten, 's winters binnen. Uitzicht op het water is immers geen minuut hetzelfde. 'La Rive Gauche' is dan ook niet voor niets de naam geworden van terras en restaurants van Hotel Maastricht.

Voorbijvarende schippers laten het links liggen ... of was het nou rechts? Café-Bar Club d'Artagnan voor een heerlijke Brand's Up of een onvervalste Singapore Sling. Restaurant Au Bord de la Meuse biedt snelle en langzame zakenlunchers topkwaliteit. En natuurlijk ook aan toute la famille die 's avonds een 5-gangen diner verkiest.

Voor diegenen die in groepsverband gezellig alleen willen lunchen en/of dineren is er Petit Restaurant Méditerranée.

Welke gelegenheid u ook kiest, de sfeer is overal hetzelfde; ontspannen en op niveau. De aankleding geeft hetzelfde oog voor detail weer als de culinaire hoogstandjes die u er mag verwachten.

Zonder overdrijven mogen we zeggen dat 'La Rive Gauche' het mooiste décor vormt voor uw ontspanning. Het hele jaar door. Binnen en buiten. En waar vind je nu zoiets? Toegegeven, in Parijs. Maar dat's een behoorlijk stukje verderop. 'La Rive Gauche', vanuit het Centrum, over de Sint Servaasbrug, dan rechts langs de Maas tot aan Hotel Maastricht.

Café-Bar 'd'Artagnan'
Restaurant 'Au bord de la Meuse'
Petit-Restaurant 'Porte Méditerranée'
Hotel Maastricht
De Ruitersijl 1 - 6221 EW Maastricht
Tel. 043-253085

'La Rive Gauche' een oase van rust en bourgondisch genieten bijna met de voeten in het water...en met uitzicht op Maastricht.

Van onze redactie wetenschap

HEERLEN – Een blik werpen in het heelal, zelf proeven doen, je persoonlijkheid testen, snuffelen in depots, rekenen met een supercomputer, je verdiepen in een 'zwart gat' of schrijven in hiërogliefen. Het kan allemaal tijdens de Landelijke Wetenschapsdag die morgen, als ouverture van de Wetenschap en Techniek Week, in tientallen instellingen wordt gehouden.

De Wetenschap en Techniek Week wordt dit jaar voor de zevende keer georganiseerd. Vanaf morgen tot en met zaterdag 17 oktober krijgen jong en oud de kans om op meer dan honderd locaties verspreid over geheel Nederland kennis te maken met het werk van 'de

Ruim 100 instituten open tijdens wetenschapsdag

Zelf een duik nemen in wetenschap en techniek

geleerden', en zelf aan de slag te gaan met wetenschap en techniek.

De Wetenschap & Techniek Week werd zes jaar geleden in het leven geroepen als de Nationale Wetenschapsweek. De naam mag dan veranderd zijn, de doelstelling is dezelfde gebleven: aan de leek laten zien hoe spannend wetenschap en techniek in werkelijkheid zijn.

Iedereen die zichzelf vragen stelt over de ons omringende wereld is in feite al met wetenschap bezig. De activiteiten die komende week plaatsvinden, sluiten daarom aan bij deze vragen. Daarbij wordt rekening gehouden met verschillende doelgroepen. Zo zijn er activiteiten voor een breed publiek, voor jongeren en voor kinderen. Ook wordt onderscheid gemaakt tussen

besloten en algemeen toegankelijke activiteiten.

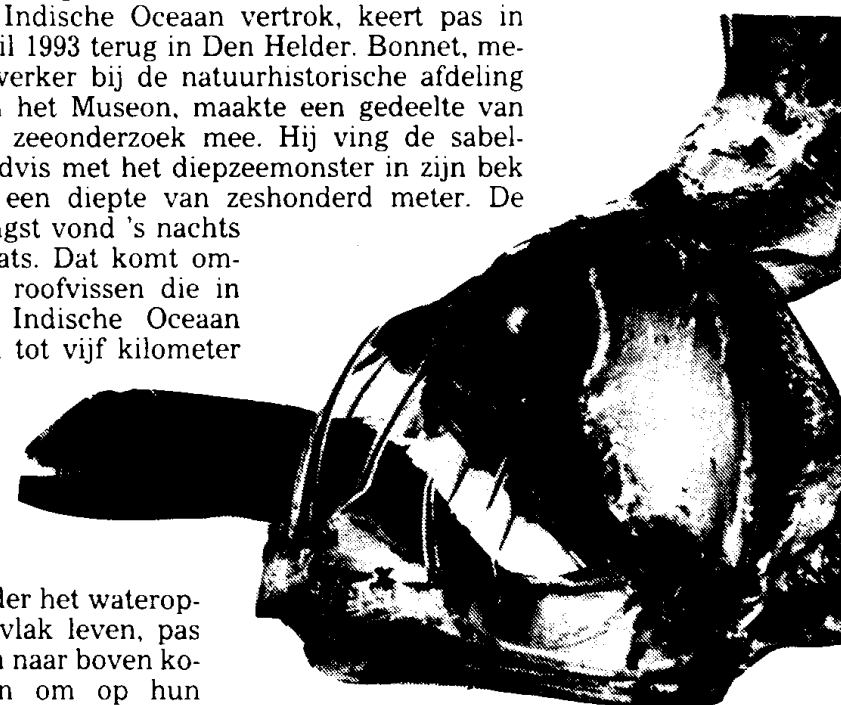
Het centrale thema van de Wetenschap & Techniek Week 1992 luidt: 'Omgekeerde Wereld'. Immers, wetenschappers zetten met hun tegendraadse ideeën de wereld regelmatig op z'n kop. Universiteiten, musea, sterrenwachten, onderzoeksinstituten en laboratoria heb-

ben voor komende week speciale rondleidingen, demonstraties, experimenten, workshops en lezingen georganiseerd. Verwacht wordt dat de wetenschapsweek ruim 100.000 belangstellenden zal trekken.

Alle instellingen die morgen tijdens de wetenschapsdag bezocht kunnen worden, zijn open van 12 uur tot 17 uur; de sterrenwachten zijn ook 's avonds open van 19.30 uur tot 23 uur. In Limburg nemen de volgende instituten deel aan de wetenschapsdag: het Geologisch Museum, de Sterrenwacht en het Thermenmuseum in Heerlen; het Mijnmuseum in Kerkrade; het Natuurhistorisch Museum en de Rijksuniversiteit Limburg in Maastricht, en het Goltziusmuseum in Venlo. Informatie over de programma's is te krijgen bij genoemde instellingen.

Diepzeemonster boven water

DEN HAAG – Een diepzeemonster in de bek van een sabeltandvis is één van de ongeveer vijftig kleine diepzeedieren die de bioloog P. Bonnet van het Museum in Den Haag van een wetenschappelijke expeditie naar de Indische Oceaan mee naar huis heeft genomen. Tijdens de tocht heeft hij meer dieren opgevist, maar die staan nog aan boord van het Nederlandse onderzoeksvaartuig de Tyro. Het schip van de Stichting voor Onderzoek der Zee (SOZ), dat in mei van dit jaar naar de Indische Oceaan vertrok, keert pas in april 1993 terug in Den Helder. Bonnet, medewerker bij de natuurhistorische afdeling van het Museum, maakte een gedeelte van het zeeonderzoek mee. Hij ving de sabeltandvis met het diepzeemonster in zijn bek op een diepte van zeshonderd meter. De vangst vond 's nachts plaats. Dat komt omdat roofvissen die in de Indische Oceaan één tot vijf kilometer

onder het wateroppervlak leven, pas dan naar boven komen om op hun prooi te jagen. Het ligt in de bedoeling de 'buit' van de expeditie in het Haagse museum ten toon te stellen. Dit gebeurt als de Tyro met de rest van de vangst in Nederland terug is.

Ratten leven als eekhoorns

HEERLEN – Zwarte Israëlische ratten hebben de levensgewoonten van de eekhoorn overgenomen, zo weet het Britse New Scientist. Ze nestelen in de pijnbomen, komen nauwelijks op de grond en doden de tijd met het plukken van zaden uit de pijnappels. De relatief jonge bossen met de zogeheten Jeruzalem-pijnboom verschaffen de knaagdieren een maagdelijk territorium. Er zijn geen boscreechmoors of bosmuizen die elders onder gelijke omstandigheden leven. Onderzoekers van de universiteit van Tel Aviv hebben de invasie van de ratten in hun nieuwe leefomgeving in kaart gebracht. De knaagdieren eten alleen de zaden uit de pijnappels, die rijk aan energie zijn. De appels vallen op de grond en gaan alleen op uitzonderlijk droge en hete dagen in de zomer open. De zaden waaien dan onmiddellijk weg. Daarom hebben de ratten een manier ontwikkeld om de zaden uit de intacte appels te verwijderen. Dat laatste is een vrij ingewikkelde truc. De ratten moeten alle harde, vaste 'schubben' van de appel lospukken, precies langs het patroon van de appel. De onderzoekers ontdekten dat de jonge ratten dit gedrag van hun moeder leren. Ze toonden aan dat volwassen ratten die de appels niet eerder hadden gezien, niet in staat waren ze open te krijgen.

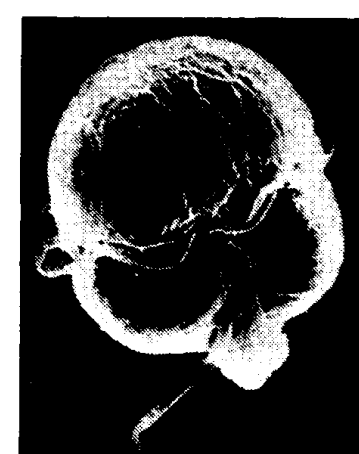
Aardbevingen door mini-gaatjes?

AMSTERDAM – De Russische geofysicus Anatoli Trofimenco is druk doende om uit de bewegingen van onze aardkorst de mogelijke aanwezigheid van minuscule 'zwarte gaatjes' in de aarde af te leiden. Trofimenco denkt dat alle hemellichamen, zon, maan, sterren en planeten, een interieur als een 'gatenkaas' hebben als gevolg van de aanwezigheid van 'mini-gaatjes'. Het zouden overblijfsels zijn van de 'big bang', de grote klap waarmee het heelal, ongeveer vijftien miljard jaar geleden, ontstond. Bij de aarde zou een onbekend aantal van deze mini-gaten zich in of nabij de vloeibare kern ophouden en cirkel- of ellipsvormige banen rond het centrum beschrijven. Trofimenco schat dat elk gaatje kleiner is dan een atoom, maar een massa bevat van om en nabij 150 miljoen megaton. Dat is evenveel als een modale berg, inclusief de basis daarvan. De Rus spreekt dan ook niet voor niets van 'zwarte gaten'. De geleerde meent dat de bewegingen van de mini-gaatjes leiden tot aardbevingen door hun storende invloed op het aardse zwaartekrachtsveld, waardoor opgebouwde spanningen plotseling 'los' komen.

Fruit tegen hersentumor baby's

AMSTERDAM – Het nuttigen van groenten, fruit en multivitaminenpreparaten door zwangere vrouwen vermindert de kans op bepaalde hersentumoren bij het kind. Dit blijkt uit een onderzoek van de Nederlandse arts R. Kuijten onder kinderen in de Verenigde Staten en Canada. Het is volgens het Academisch Medisch Centrum in Amsterdam (AMC) het eerste onderzoek dat een harde aanwijzing geeft voor de rol van eetgewoonten tijdens de zwangerschap op het ontstaan van een tumor bij het kind. Het innemen van multivitaminenpreparaten tijdens de eerste zes weken van de zwangerschap en regelmatige consumptie van groenten en fruit bleken het risico op een specifieke hersentumor met de helft te verminderen. Hij vond geen relatie tussen het rook- en drinkgedrag van de moeder en de kans op hersentumoren bij het kind.

Plankton zaait dood en verderf

HEERLEN – Biologen van diverse instituten in de Amerikaanse staat North Carolina hebben de oorzaak ontdekt van massale vissterfte voor de oostelijke en zuidoostelijke kusten van de Verenigde Staten. In een aantal gevallen was – tijdens de vissterfte – in de betreffende wateren gelijktijdig sprake van zogeheten 'algenbloei' waardoor het water, als gevolg van een overmaat aan pigment (kleurstof), een soms felrode kleur had. Men vermoedt al jaren dat er een zekere relatie bestaat tussen de algen en de vissterfte maar het hoe en waarom van dat dodelijke proces was onduidelijk. De Amerikaanse onderzoekers kwamen er met behulp van watermonsters uit de mondingen van de rivieren Pamlico en Neuse en via laboratoriumproeven achter dat een microscopisch klein, eencellig organisme de hoofdrol speelt bij de vissterfte. Zij vermoeden zelfs dat het minuscule 'plantje', de 'dinoflagellaat', een onderdeel van de rijkelijke vertakte 'hoofdboom' fytoplankton, ook verantwoordelijk kan zijn voor grote vissterfte – tot hele scholen walvissen en zeehonden toe elders op de wereld – en zelfs fataal kan zijn voor de mens.

Wachten verkleint kans op infarct

UTRECHT – Hoe langer een patiënt last heeft van hartklachten, des te kleiner de kans op een groot hartinfarct. Als een kransslagader vernauwt, ontwikkelen zich namelijk beschermende vaten die als een soort natuurlijke by-pass werken. Dat stelt de Amsterdamse cardioloog J. Piek in zijn proefschrift waarop hij afgelopen donderdag is gepromoveerd aan de Universiteit van Amsterdam. Volgens Piek beperken deze beschermende, collaterale vaten de grootte van een hartinfarct. In een gezond hart zijn ze nauwelijks of niet aan te tonen. De vaten ontwikkelen zich gedurende drie maanden na een vernauwing van de kransslagader. Er blijkt een verband te zijn tussen de hoeveelheid vaten en de grootte van het infarct: hoe minder beschermende vaten, des te groter het infarct. De ontwikkeling van dit vaatbed hangt bovendien af van de duur van de klachten van pijn op de borst. Hartpatiënten die minder dan drie maanden last hebben van klachten, lopen meer risico op een groot hartinfarct omdat hun bescherming nog niet compleet is. De wachtlijsten voor darterbehandelingen gaan nu uitsluitend uit van de ernst van de klachten en niet van deze extra risicofactor. Volgens Piek zijn de bevindingen aanleiding om daar verandering in te brengen.

Maastrichts instituut rust niet op lauweren

Kersverse onderzoeksschool wil status ook waarmaken

DOOR HANS GOOSSEN

MAASTRICHT – De officiële erkenning als één van de negentien onderzoeksscholen in Nederland is zonder twiifel een kroon op het werk van het Instituut voor Hart- en Vaatziekten in Maastricht, maar schept tegelijkertijd ook verplichtingen. Rustig achterover zitten en genieten van de pas verworven status is er dan ook niet bij, verzekert wetenschappelijk directeur Rob Reneman. Aan de top blijven is immers niet alleen in de sport, maar ook in het wetenschappelijk wereldje moeilijker dan er te komen.

Dat besef neemt niet weg dat Reneman en zijn medewerkers met gepaste trots de honorering van hun aanvraag hebben verwelkomd.

De gestelde voorwaarden waren immers niet mis: een onderzoeksschool moet hoogwaardig onderzoek van internationaal niveau koppelen aan een gedegen opleiding tot wetenschappelijk onderzoeker. Daarnaast moet de organisatie zelfstandig functioneren, zelf over een budget kunnen beschikken en moet de betrokken universiteit voor minimaal vijf jaar de benodigde financiën garanderen. „Wat de organisatie betreft waren we al een heel eind op weg. We hebben dan ook weinig veranderingen hoeven door te voeren om aan de criteria voor de onderzoeksschool te voldoen.”

Wisselwerking

Het Instituut voor Hart- en Vaatziekten van de Rijksuniversiteit Limburg, internationaal bekend als het *Cardiovascular Research Institute Maastricht* (Carim), is al sinds 1987 een officieel instituut dat een vrij grote mate van zelfstandigheid kent, aldus Reneman, die benadrukt dat ook de Vrije Universiteit Amsterdam en de Technische Universiteit Eindhoven betrokken zijn bij de nieuwbakken onderzoeksschool.

Het Carim werkt projectmatig. Bij het onderzoek worden tal van disciplines betrokken. „Daardoor is het mogelijk het onderzoek op moleculair tot patiënt te integreren.” De organisatie werkt volgens Reneman bovendien een perfecte

wisselwerking tussen kliniek en onderzoek in de hand. Hij wijst op de brug met een afstand van veertien meter die de burelen van zijn instituut scheidt van het Academisch Ziekenhuis.

De brug is niet alleen een handig hulpmiddel om snel van het ene in het andere gebouw te komen, maar ook een symbool van de goede wisselwerking. „Vraagstellingen en problemen vanuit de kliniek komen snel naar ons toe. Andersom geldt dat nieuwe bevindingen sneller worden uitgetoetst in de kliniek.”

Reneman erkent volmondig dat een dergelijke relatie tussen universiteit en academisch ziekenhuis eigenlijk de normaalste zaak van de wereld zou moeten zijn. „Dat hoort inderdaad zo te zijn. Maar toch blijkt dat de samenwerking in het algemeen maar moeilijk van de

grond komt, dat men toch te maken heeft met allerlei schuttingen tussen bijvoorbeeld vakgroepen die een goede wisselwerking bemerken. Door onze organisatie hebben we daarvan geen last.”

Aio's

Zoals de term onderzoeksschool al zegt, moet het Instituut voor Hart- en Vaatziekten niet alleen hoogwaardig wetenschappelijk onderzoek verrichten, maar ook de zogeheten assistenten in opleiding (aio's) scholen tot wetenschappelijk onderzoeker. Reneman hecht niet alleen veel waarde aan het beheersen van de wetenschappelijke praktijk, maar ook aan een brede theoretische ondergrond. Het Maastrichtse instituut bestaat dan ook veel aandacht aan het theoretisch gedeelte van de opleiding van de aio's.

„Een aio moet niet alleen alles afweten van dat ene celletje dat hij onderzoekt, maar moet ook weten hoe dat celletje functioneert in een orgaan of het hele lichaam. Een bredere opleiding is nodig om associaties te kunnen maken, om te kunnen communiceren met andere disciplines.”

Reneman houdt vervolgens een verhandeling over de verregaande specialisatie in het Nederlandse onderwijs. „Dat begint al op de middelbare school waar een beperkt vakkenpakket wordt gekozen. Daarna moet in vijf jaar de universiteit afgewerkt worden waar normaal acht of negen jaar voor stond. Gevolg is dat de student in een keurslijf gedrongen wordt. Het wordt pompen, stampen en vooral de diepte in, specialiseren. Dan wordt hij aio en moet

hij binnen vier jaar praktisch werk leren en doen, alsmede een proefschrift schrijven.”

Voor het instituut zelf maakt die verregaande specialisatie volgens Reneman niet veel uit. „Hij doet gewoon zijn deeltje van het werk, waarmee het instituut zijn voordeel doet. Maar de opleiding van die studenten lijdt eronder. Een bredere kennis is noodzakelijk om associaties te maken, te communiceren met maatjes van andere disciplines.”

Straks zal moeten blijken of aio's inderdaad hun voordeel kunnen doen met een opleiding in een erkende onderzoeksschool. „Nu speelt vooral een rol wie de promotor is en wordt alleen gekeken naar onderzoek. Over een aantal jaren moet het een pré zijn om opgeleid te zijn in een goed bekendstaande onderzoeksschool.”

Rapport bepleit opmerkelijke energiebesparing in Kerkrade

Van grasdak tot afvalwarmte van de wasserij om de hoek

hebben hun aanbevelingen moeten aanpassen aan de veelal kant-en-klare bouwplannen. Want als de bouwtekeningen nog niet klaarliggen, zijn er veel meer toepassingen van energiebesparing te bedenken. Anderzijds was het niet de bedoeling een opsomming van vooruitstrevende milieu-snufjes te presenteren. Of zoals Leo Gommans zegt: „Ga je te ver, dan roep je teveel weerstand op.”

Vegetatie

De aanbevelingen in 'Energiebesparing in Kerkrade' bestaan daarom uit betrekkelijk gangbare maatregelen die zich in toepassing elders al bewezen hebben. De realisatie ervan in Kerkrade hoeft daarom geen onoverbrugbare kloof te zijn. De auteurs noemen bij ieder project een aantal standaardopties die

voor zich spreken, zoals isolatie van leidingen, vloer, dak, spouwmuur en glas, kier- en naaddichting, collectieve afzuiging, waterbesparende maatregelen en een hoog-rendementsketel.

Maar ze gaan nog een stuk verder. Als het aan Kloth en Gommans ligt, worden verder alle platte daken voorzien van een vegetatiedak. Dit zijn daken waar een begroeiing op wordt aangebracht, zoals gras. Vegetatiedaken, zeggen de auteurs, zijn weliswaar ongeveer de helft duurder dan traditionele daken, maar hebben vele voordelen. Ze hebben een warmte- en geluidsisolerende werking, gaan tweemaal langer mee en de regenwaterafvoer verloopt trager waardoor het riool minder wordt belast.

Bij flats bevelen de auteurs een

collectieve zonneboiler aan. Op het dak moeten dan zonnecollectoren worden aangebracht die, net als bij Centraal Wonen, een collectief tapwatersysteem kunnen verwarmen. Een hoog-rendementsketel kan in combinatie hiermee dienen als naverwarming.

Kloth en Gommans willen ook het gebruik van passieve (gratis) zonne-energie stimuleren. Mogelijkheden hiertoe zijn een uitgekende situering op het zuiden van grote ramen en serres alsmede het aanbrengen van kleine ramen en ruimtes met een lagere vereiste temperatuur op het noorden. Zo bevelen zij aan in flats balkons te dichtten om koudebruggen te voorkomen (Anemonestraat en Berghofflat) en een glazen vliesgevel aan te brengen ter isolatie en om zon op te vangen (Ailbertuslaan).

De opvallendste aanbeveling geldt de Berghofflat in Eygelshoven. Deze zou gebruik kunnen maken van afvalwarmte, afkomstig van de nabijgelegen wasserij. Maar de auteurs weten: 'een haalbaarheidsonderzoek is noodzakelijk'.

Dit laatste geldt in principe voor alle genoemde maatregelen. Want voor de concretisering van de plannen en een onderzoek naar de haalbaarheid ervan is meer geld en tijd nodig.

Het Land van Rode geeft reeds een prima voorbeeld. De in aanbouw zijnde seniorenflat wordt voorzien van een collectieve verwarming en warmwatervoorziening. Dit vroegere gangbare systeem is uit de gratie geraakt toen iedereen zelf invloed wilde hebben op zijn energieverbruik. Door individuele bemetering kan dit nog steeds. Land van Rode heeft uitgekend dat deze ingreep een fikse afname van gas-, elektriciteits- en warmwatergebruik tot gevolg heeft. De jaarlijkse energiekosten per woning liggen hierdoor 120 gulden lager. Bovendien nemen de CO₂-uitstoot en de verzurende emissies af met respectievelijk 15 en 74 procent.

Het woord is nu aan de gemeente en andere woningbouwverenigingen.

DOOR BENTI BANACH

KERKRADE – 'Centraal Wonen' is een cluster van acht woningen ergens tussen Kerkrade en Eygelshoven. De huizen worden sinds twee jaar verwarmd met zonne-energie. Ook het kraanwater komt op temperatuur door het licht dat zonnecollectoren opvangen. 'Razend enthousiast' zijn de bewoners, maar ze willen verder. Op hun initiatief is daarom het rapport 'Energiebesparing in Kerkrade' uitgebracht.

Het rapport beschrijft zeven huizenprojecten in Kerkrade die binnen afzienbare tijd gerenoveerd of gebouwd gaan worden, en dus van energiebesparende ingrepen kunnen worden voorzien. Het rapport is opgesteld naar de gemeente en de Kerkrade woningbouwverenigingen in de hoop dat zij de aanbevelingen in praktijk brengen. Een woningvereniging is echter spontaan aan de slag gegaan. Het nieuwe seniorencomplex achter de Wijngracht van Land van Rode wordt voorzien van collectieve verwarming- en tapwaterinstallaties.

De makers van het rapport, de milieubouwkundigen Ulrich Kloth en Leo Gommans uit Maastricht,

Vluchtgevaarlijke boef stevig aan de ketting

DOOR ROB PETERS

Herenleed in optima forma? Is het leven binnen de gevangenis muren voor de pakweg 75 gedetineerden in Nederland met het stempel 'vluchtgevaarlijk' langzamerhand zo onmenselijk geworden, dat de vergelijking met een concentratiekamp mag worden getrokken?

De Sittardse advocaat Henk Peters beweert na 'een hele serie noodkreten' uit het EBI (Extra Beveiligde Inrichting) binnen de gevangenis De Geerhorst in Sittard, dat de grens van het toelaatbare langzamerhand is bereikt. Bijna vanzelfsprekend vindt hij secretaris Henk Mik van de Europese Organisatie ter bescherming van de Rechten van Gedetineerden aan zijn zijde. Alleen, zo zegt Mik op persoonlijke titel: „Wij bundelen de reacties uit de diverse inrichtingen alvorens een standpunt te bepalen over de acties die wij willen nemen”.

Justitie kaast de bal echter keihard terug: de onderwereld kent ook geen pardon en vraagt om 'een passend antwoord' op steeds meer uitbraakpogingen, gijzelingen en geweld tegen bewakingspersoneel.

Het kaf moet dus ook binnen de strafinrichtingen van het koren worden gescheiden. Steeds vaker worden verdachten en geïnterneerden of door het openbaar ministerie of door de gevangenisautoriteiten onder beperkingen of streng regime geplaatst. Reden is niet alleen om de kans op vluchten te verkleinen. Maar ook om tijdens het voor-

derzoek te voorkomen dat er contact is met mededaders of helpers buiten de hoge gevangenis muur. In voorarrest duurt dit streng regime meestal niet langer dan het vooronderzoek. Is dat rond dan mag de verdachte zich weer wat 'vrij bewegen'.

Rooster

Vluchtgevaarlijke gestraften zitten sinds kort duidelijker in de hoek waar de echte klappen vallen. De komende jaren worden er nieuwe, vrijwel onneembare vestes voor de meeste gevaarlijke jongens gebouwd. Die dienen volledig 'ondoorringbaar' te zijn. Om helikopteruitbraken en het naar binnen gooien van wapens te voorkomen, dient de lucht- en sportplaats te worden overdekt met een fijnmazig rooster.

In afwachting van de bouw zijn de toch al strenge veiligheidsmaatregelen in vier EBI's (waaronder die in Sittard) verscherpt. De EBI's zijn, dat staat vast, eigenlijk niet voor hun doel geschikt en dat zorgt voor gemor zowel bij bewoners als bewakers. „De zwakke plekken zijn de voorzieningen voor het luchten, sporten en het het ontvangen van bezoek. Die horen bij het gewone deel van een gevangenis en zijn niet extra beveiligd,” concludeerde daarover al de commissie Hoekstra die aan het werk ging na de ontsnapping (sinds 1990) van zeven gevangenen, die vast zaten in een extra beveiligde afdeling.

Justitie merkt daarover op: „De grote ontsnaptingen van de laatste

jaren hebben zonder twijfel aangetoond dat te grote tolerantie ook binnen de gevangenis tot excessen leidt. Verdachten die per telefoon hun ontsnapping regelden, dealers die hun handel per telefoon en brief of met hulp van bezoekers gewoon voortzetten.”

De commissie Hoekstra gaat heel ver in de aanbevelingen. Maar nog juist niet zo ver dat gedetineerden in EBI's in volstrekte afzondering moeten blijven. Toch signaleren hulpverleners desondanks ernstige psychische problemen bij gedetineerden die lijden onder hun door de verscherpte veiligheidsnormen groeiende isolement.

Verharding

Secretaris Henk Mik: „Het zijn de grote criminele bazen, die ontsnaptingen organiseren en op die manier ook verantwoordelijk zijn voor de verharding bij justitie. Daar worden dus ook de anderen, de vele kanslozen, de dupe van. Voor mij telt nog altijd zwaar dat het straffen in Nederland nog altijd als hoofddoel heeft een terugkeer in de maatschappij mogelijk te maken en op basis daarvan moet ook het regime in gevangenis gebaseerd zijn.”

De verschillen in behandeling van 'gewone' en 'vluchtgevaarlijke' gevangenen ofwel kleine en grote boeven zijn opvallend en ook per inrichting nog eens afwijkend. Een ding staat vast: in een Extra Beveiligde Inrichting moet veel. En kan weinig.

Illustratie Karel Gerrits

Geen regelmatig bezoek en alleen onder toezicht. Ook advocaten hebben niet onbeperkt toegang. Bezoekers worden eerst nauwkeurig gescreend en onderzocht. Gedefinieerd worden na vertrek van bezoekers uitvoerig gefouilleerd.

Telefoneren kan beperkt en alleen met toestemming. Gesprekken (behalve met advocaten) worden afgeluisterd. De frequentie is recent van tien minuten per dag ingekrompen naar tweemaal tien minuten per week.

Luchten onregelmatig en onder extra streng toezicht in groepjes.

Alle post wordt geopend en onderzocht.

Overplaatsing zonder enige aanleiding naar een andere inrichting is op elk moment van de dag mogelijk.

Arbeid verplicht.

Wat een grote boef niet meer mag

Niemand tikt zakkenroller op de vingers

Wie het een beetje handig aanpakt, kan zich suf zakkenrollen voordat hij door de politie in de boeien wordt geslagen. Bij de Maastrichtse politie – om maar eens een voorbeeld te noemen – zijn in drie jaar tijd meer dan vijftienhonderd gevallen van zakkenrollerij geregistreerd. In totaal pakte de politie daar in al die jaren achttien zakkenrollers. Alle andere gevallen bleven onopgehelderd. Oftewel: misdaad loont!

DOOR JOS VAN DEN CAMP

HEERLEN – Bij de politie in Heerlen kunnen ze er de horloges op gelijk zetten. Als de dinsdagmorgen overgaat in de dinsdagmiddag, dan komen de eerste gedupeerde dames binnen om vol verbazing en onsteltenis aangifte te doen van zakkenrollerij. „Meestal is het eigen domme schuld. Mensen bieden zelf de gelegenheid. Als je dat ziet, dan blijf je je verbazen”, zegt een Heerlense politiemans. Minstens de helft van alle gevallen van zakkenrollerij speelt zich af op de dinsdagmorgen, tijdens de wekelijkse markt op De Bongerd in Heerlen. Lokatie: ergens in de buurt van de aangeprezen aardappelen of een rol kleurrijke stof. „Iemand drukt zich 'per ongeluk' tegen je linkerzijde aan, terwijl rechts de ander je portemonnee rolt die wat slordig in de tas is weggestopt of er zelfs uitsteekt.”

De straattekenaar, muzikmakers en standhouders blijken ongewild een belangrijke rol te vervullen in het wegschlagen van een poging tot zakkenrollerij. „Alle aandacht is gericht op bijvoorbeeld de standwerker die die kaasschaafjes of

boenmiddelen op zo'n perfecte wijze aanprijst. Alle ogen zijn gericht op kwatta. Hoe beter de standwerker, des te groter de kans dat de aandacht van het winklend publiek zich niet meer op zijn eigen bezittingen richt.”

Door een simpele druk op de knop van de centrale computer kan brigadier Jan Bol, preventiemedewerker van de politie Heerlen, zien dat vorig jaar 124 mensen in Heerlen aangifte hebben gedaan van een geval van zakkenrollen. (Dit jaar zijn er dat al 92). Vijftig procent van de gevallen waarvan aangifte is gedaan deed zich voor op en rondom het marktplein De Bongerd en wel tijdens de wekelijkse markt op dinsdag. De meeste andere gevallen gebeurden elders in het centrum.

Postkantoren

En opvallend genoeg vonden die niet plaats in de directe omgeving van postkantoren, bankgebouwen of wisselkantoren en geldautomaten. Bol: „Als mensen geld hebben afgehaald zijn ze nog heel even heel erg attent op hun nieuwe bezittingen. Ze kijken goed uit, houden het geld goed verborgen. Kortom: letten er op. Maar die aan-

● De tactieken zijn legio. Zakkenrollen kan geruisloos gebeuren, maar dader-duo's spuiten ook wel eens een pasta op iemands jas en wijzen een slachtoffer daarop. De aandacht is dan alleen nog maar gericht op die vlek en een ander kan de portemonnee dan rollen.

Foto: DRIES LINSEN

dacht verslapt als je even in een etalage staat te kijken of door iets anders wordt afgeleid. Dat hebben zakkenrollers ook door. Ze volgen hun toekomstige slachtoffers. Veel gevallen van zakkenrollerij spelen zich een paar straten verwijderd van die geldautomaten en bankgebouwen af.” De wijzen waarop gerold wordt zijn legio. Iemand aanstoten is een methode die veel voorkomt. Maar ook het wegnemen van portemonnees uit geopende tassen, het doorsnijden van de draagriemen van de tassen en het met een scheermesje opensnijden van tassen en zelfs jassen om er vervolgens de buit uit weg te halen, zijn de tactieken die veel voorkomen.

Of er in een stad als Heerlen sprake is van als duo of zelfs groepen

opererende zakkenrollers, durft de politiemans niet te beweren. Elders in het land, met name in Amsterdam, is dat een veel voorkomend verschijnsel. Die groepen zijn meestal afkomstig uit Joegoslavië of Zuid-Amerika en werken heel professioneel. De een rolt een slachtoffer en geeft de buit meteen aan een tweede door. Zakkenrollers worden dankzij deze werkwijze met hooguit één beurs aangehouden. Uit onderzoek is gebleken dat eenling vooral drugsverslaafden zijn die via deze arbeid aan hun dagelijkse portie verdovende middelen komen.

„Wat Heerlen betreft durf ik dat niet te beweren”, zegt de Heerlense politiemans. „Ze krijgen al zo vaak de schuld van alles en nog wat.” Een duidelijk signalement van de

gemiddelde zakkenroller valt niet te maken en wel om de simpele reden dat de daders zelden of nooit gepakt worden.

Zakkenrollerij blijkt jaarlijks in Nederland tussen de 300.000 en 400.000 keer voor te komen. Het daarmee gepaard gaande schadebedrag wordt geschat op tussen de zestig en tachtig miljoen gulden. Het gemiddelde gerolde bedrag komt volgens schattingen uit op tweehonderd gulden. Zakkenrollerij is een typisch grote stadsdelict. Daar slaan de daders drie keer vaker toe dan elders in het land. Al kon Heerlen een paar jaar geleden in één week tijd zich al eens voegen in het twijfelachtige rijtje van koplopers. Op een dag werden acht mensen slachtoffer van zakkenrollerij. De weken daarna zette

de politie tal van surveillerende agenten in. „Maar als ze aan die kant van de markt surveilleren, slaan de daders aan de andere kant juist toe.” Enige oplossing is gewoon attent zijn op je eigen spullen, zegt Bol. „Ik heb het mijn vrouw al een paar keer gezegd: 'tas aan de voorzijde van je buik en de sluiting binnenwaarts gekeerd'. Nou, er is nog nooit wat gebeurd.”

Dat proberen de Maastrichtse politie, de gemeente en marktkooplieden de marktbezoekers ook al enkele jaren duidelijk te maken. Iedere vrijdag worden er nog folders uitgedeeld bij het busstation en hangen er waarschuwingsaffiches in de winkelstraten naar de koplopers. „Beware of pickpockets”. Maar nog steeds melden veelal Waalse vrouwen die de

markt bezoeken zich 's middags bij de politie. „Juist zij zijn er niet zo attent op. Iedere Maastrichtse vrouw weet nou een keer dat ze op de Markt moet oppassen.” Uit de cijfers, hoewel die ook kunnen liegen, blijkt niet bepaald een daling van het aantal gevallen van zakkenrollerij. In 1990 registreerde de politie maar liefst 659 gevallen, het jaar daarna 515 en dit jaar zijn dat er tot 1 oktober al 514.

En hoeveel daders heeft de Maastrichtse politie de afgelopen drie jaar bij de kraag kunnen grijpen? „Achtien”, zegt woordvoerder Bert Peters van de Maastrichtse politie. Dat houdt verder in dat de politie er daar niet in is geslaagd een juist beeld te verkrijgen van de gemiddelde dader. Het is niet meer dan een vermoeden dat daders vaak individueel opereren. Uit de schaarse gegevens die slachtoffers melden (zakkenrollerij wordt zelden op heterdaad geconstateerd) blijkt dat het ook wel eens voorkomt dat niet eenling maar duo's op de wekelijkse vrijdagmarkt toeslaan. „De een spuit een soort pasta op je jas en maakt je daar op attent, terwijl de ander aan de andere zijde je beurs weghaalt.” Deze vlekkenkampioenen worden ook zelden of nooit gepakt.

'Bananenbokser'

Een van de achttien daders die de laatste drie jaar gepakt is, liep afgelopen week tijdens de markt in de armen van de als bananenbokser bekend staande marktkoopman. „Hij heeft de op de vlucht geslagen zakkenroller liefdevol in zijn armen gesloten en hem overhandigd aan de politie.” Op Schiphol wordt momenteel een onderzoek gehouden naar de verschillende tactieken die gebruikt worden en de wijze waarop de politie daar iets tegen kan doen. Maar in steden als Heerlen en Maastricht wordt voorlopig op de oude voet doorgegaan met het oplossen van deze vorm van criminaliteit. Maar die aanpak stelt niet zo veel voor omdat zakkenrollerij nou eenmaal een zaak is die voor het belangrijkste deel te voorkomen is, meent de politie. „Neem niet te veel aan waardevolle spullen mee. Wie naar de markt gaat, moet niet meer meenemen dan het bedrag dat hij denkt daar uit te geven. Zet nooit een handtas even weg en wees bedacht op allerlei vormen van contact met onbekenden.”

Totale meubilair van Amstel Hotel gerenoveerd en vernieuwd

Limburgs bedrijf maakt zitmeubelen van niveau

DOOR HUIB MEIJER

De reclameslogan van een Twentse bierbrouwerij 'Vakmanschap is meesterschap,' zou ook van toepassing kunnen zijn op het woninginrichtingsbedrijf H. Arnoldussen aan de Remigiusstraat in Simpelveld. Het bedrijf ontwerpt, fabriceert en renoveert zitmeubelen van niveau. „In principe kunnen wij alle meubel-stijlen leveren van bijvoorbeeld Lodewijk XIII tot Art Nouveau toe,” aldus Arnoldussen sr.

De eerlijke ambachtelijke manier van werken leverde het bedrijf de eervolle opdracht op om het totale meubilair van het onlangs heropende Amstel Hotel te renoveren en waar nodig te vernieuwen.

Opleiding
Arnoldussen leerde de fijne kneepjes van het stofferen en herstofferen van een oude vakervaren stoffeerder in België en belandde daardoor in de meubelbranche als verkoper. Toen daar de klad in kwam omdat veel meubelzaken op de goedkope mer gingten begon hij een eigen bedrijf. Hij specialiseerde zich in de ambachtelijke productie van stijlmeubelen. Dat wil zeggen het aanbrengen van ressorts (springveren) op leubanden, afnaaien en inkleden met paardehaar. Daarna de vulling overtrekken met witte of grijze kappen, afhankelijk van de kleur van

Reiniger keramische kookplaat

De belangstelling voor elektrisch koken wordt steeds groter, zeker nu het aantal systemen met deze energibron toeneemt. Die 'fornuizen' moeten na gebruik ook gereinigd worden. Glaskeramische kookplaten met conventionele verwarming en/of halogeenstralers kunnen door het 'inbranden' van bepaalde stoffen, zoals suiker en eiwitten, op den duur lelijke blijvende plekken opleveren.

De Duitse fabrikant Beckmann van de Citin-produkten heeft nu een speciale 'keramische kookplaat glasreiniger' ontwikkeld, die de kookplaat schoonmaakt en zijn glans moet behouden.

Het glanseffect wordt bereikt door een dik vloeibare substantie, samengesteld uit jojoba-olie en silicium, die bij gebruik op de kookplaat een hittebestendige beschermingslaag oplevert. Het produkt is voor 90 procent biologisch afbreekbaar en is huidvriendelijk.

De behandeling is simpel: inwrijven met een vochtige doek op de kookplaat en droge plaat en uitwrijven met keukenpapier. Een flacon van 125 ml is voor f 8,95 bij de drogist verkrijgbaar.

de uiteindelijke bekleding. Die bekleding wordt vastgezet en afgewerkt met een dubbele passepoil (galon of omboordsel) die met warme lijm voorzichtig in de groef van het karkas wordt vastgezet en niet zoals gebruikelijk met bronzen of koperen spijkers.

„Ik leer nog elke dag en je komt uiteraard voor klussen te staan, die je als leerling nooit heb leren oplossen. Daarom vind ik het zo jammer dat er in ons land zo weinig aandacht wordt besteed aan het vak van stoffeerder. Op een LTS bijvoorbeeld wordt dit onderdeel 'meegenomen' door een leraar die het houtbewerking en meubelmaken doceert. Maar een facon (omslag) maken in carré (vierkant) en met paardehaar kan die man ook niet. Jongelui die zo'n opleiding hebben afgesloten komen hier solliciteren als all-round stoffeerder. Ze hebben per slot van rekening het papiertje op zak. Vraag je ze om bijvoorbeeld een gekoppeld verenpakket te maken, weten ze van toeten noch blazen.

Het vak wordt mijn zoon Ivo (26) als het ware met de paplepel ingegeven. De continuïteit van ons bedrijf is dus gewaarborgd. Maar voorlopig stop ik er nog niet mee, het is iedere keer weer een uitdaging,” zegt Arnoldussen.

Het eerste grote project voor het bedrijf was de inrichting van Hotel de Swaen in Oisterwijk. Buiten de hotel- en restaurantsector werken ze ook voor particulieren die via de horecasector bij hun terecht komen. Mensen gaan uit eten of logeren in een hotel, vinden het meubilair mooi en vragen dan naar de herkomst ervan.

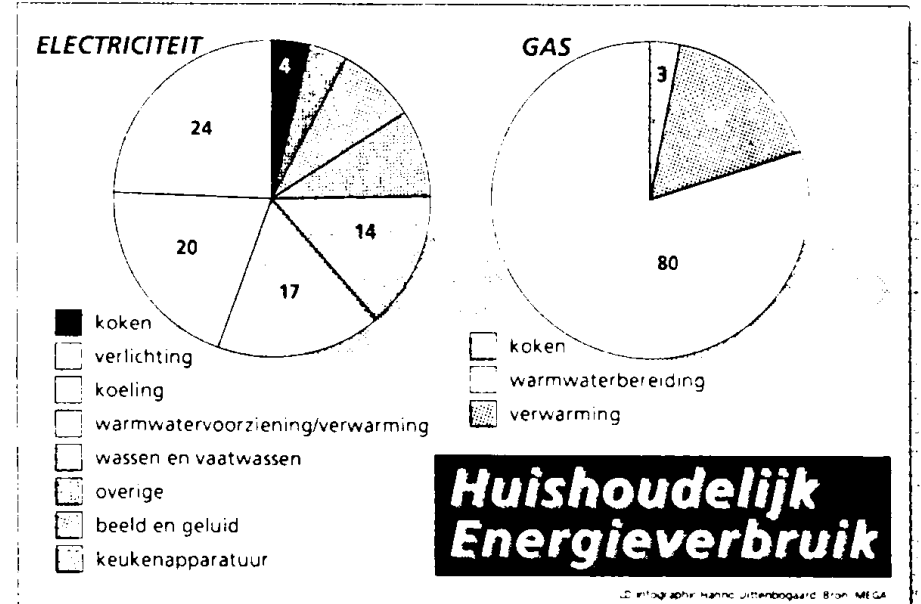
Voor het uitvoeren van grotere projecten werkt Arnoldussen samen met de Noordfranse meubelfabriek Laval, waarvan zij de houten karkassen voor stoelen en fauteuils betrekken.

„Aan het project Amstel Hotel zijn we vanaf 1987 bezig geweest. Ik stond 's morgens op met de 'bijbel' (tekeningen van het meubilair) van het hotel en ging er mee naar bed. Bijna twee jaar geleden vertrok de laatste hotelgast. Daarna begon de grootscheepse verbouwing en herinrichting waarbij niet veel meer dan de muren overeind bleef staan. De Parijse architect Pierre Yves Rochon, met kantoren in New York en Japan, die het hele project heeft getekend, heeft ons bedrijf betrokken bij de inrichting van het hotel. Het door ons in 1984 geleverde meubilair hebben we tot in het kleinste detail gerenoveerd en indien nodig

gerepareerd. Alle nachtkastjes bijvoorbeeld zijn uit rozehout gemaakt. Nieuwprins momenteel ruim 4.000 gulden. Omdat de man die ze oorspronkelijk gemaakt heeft nog een partij van hetzelfde hout had, kostte de reparatie iets meer dan tien procent van de nieuwprijs. Op een bepaald type stoel uit het Am-

• Elke kamer, suite of een van de twee penthouses in het Amstel Hotel, heeft een andere weelderige inrichting met onder meer deze Louis XVI bergère-fauteuil.

Bespaar mee van 1 november tot 28 maart

Binnenkort start van actie energiegebruik

Het nieuwe stookseizoen staat alweer voor de deur. Dat betekent dat de gas- en elektriciteitsmeters binnenkort weer sneller gaan draaien. Daar is weinig aan te doen. Maar, hoe snel de meters precies zullen gaan, daar hebben we wel invloed op. Een van de mogelijkheden voor energiebesparing is het verstandig gebruik maken van elektriciteit en gas.

De jaarlijkse actie Zuinig stoken. Zuinig aan van de gezamenlijke energiebedrijven start dit jaar op zondag 1 november en duurt tot 28 maart. Vorig seizoen deden zo'n 900.000 huishoudens aan de actie mee, 50.000 meer dan het jaar daarvoor. Overigens is deelname aan de actie heel eenvoudig.

Vanaf medio oktober wordt in geheel Limburg huis aan huis door de PTT een enveloppe bezorgd. Deze bevat naast gegevens over de actie, een meterkaart, een gratis prijsvraag en de informatie hoe u in het bezit kunt komen van een energie-diskette. MEGA Limburg introduceert voor haar klanten die een pc bezitten naast de 'papierenergiekaart' een diskette, die in tegenstelling tot de meterkaart, het hele jaar is te gebruiken.

U hoeft alleen de meterstanden, in te tikken en het programma maakt automatisch grafieken van uw verbruik. De diskette, die geschikt is voor alle pc's met MS-DOS, bevat ook talrijke energietips.

Tijdens de actie vindt u wekelijks in deze krant een stooktabel. Uw eigen cijfers kunt u dan vergelijken met het streefverbruik in de tabel. U ziet dan in een oogopslag of er bijvoorbeeld extra veel energie is verbruikt of dat er zuinig met energie is omgesprongen.

Deelnemers aan de actie hebben bovendien kans op een leuke prijs. Onderaan de stooktabel wordt iedere week een energietip vermeld waarvan een letter is onderstreept. Door deze letters achter elkaar te plaatsen wordt een zin gevormd. De oplossingen voor 15 april inzenden naar MEGA Limburg in Maastricht.

Onderzoek door het bureau Intomart Qualitatief heeft aangetoond dat er vorig seizoen 50.000 gezinnen meer aan de actie Zuinig stoken. Zuinig aan hebben meegedaan. Ieder jaar komt er bovendien een nieuwe groep (jonge) gezinnen bij die voor het eerst met het eigen energiegebruik geconfronteerd worden.

Landelijk collectief parket-specialisten

Een stoel kopen is een kwestie van bekijken of die in het interieur past en dan neerzetten. En bij nader inzien een ander plaatsje geven. Dat ligt anders als je vaste vloerbedekking of parket aanschaft. Dan kijk je niet alleen naar het produkt zelf, maar ook naar het vakmanschap van de leverancier. Want per slot van rekening moet het wel mooi gelegd worden, en een tijd kunnen blijven liggen.

Voor meer zekerheid op het gebied van parket is onlangs onder de naam 'Parketmeester' een landelijk collectief van ambachtelijke parket-specialisten opgericht. Een tiental topzaken mag het beeldmerk en de naam 'Parketmeester' voeren. Het gaat hierbij om ondernemers die niet alleen parket verkopen, maar het ook vakkundig kunnen leggen en de consument vanaf het keuzemoment tot en met het onderhoud alles over houten vloeren kunnen vertellen.

De 'Parketmeester' is aangesloten bij de 'Stichting Garantiefonds Parket'. Kunststof- en Kurkvloeren, die ook zijn naam verleent aan het af te geven garantiebewijs. Een Parketmeester zal in eerste instantie altijd zelf proberen klachten op te lossen, maar als er geschillen ontstaan dan worden deze door het onafhankelijk opererende garantiefonds behandeld.

Er is een fraaie brochure verschenen met uitvoerige informatie over de Parketmeester en over parket, met veel aandacht voor ambachtelijk vakmanschap, service, kwaliteit, houtsoorten, onderhoud, leggen en legpatronen. In deze brochure zijn de namen van alle bij de 'Parketmeester' aangesloten zaken opgenomen. Bovendien presenteren zich hiern de fabrikanten van wie parket wordt betrokken.

Informatie: Parketmeester, Postbus 223, 3960 EE Wijk bij Duurstede.

Knollen rooien, bollen planten en teeltplan maken

DOOR FRANS WEGMAN

Herfsttinten beheersen thans het tuinbeeld. Cosmea, goudsbloemen, dahlia's, malva en natuurlijk de herfstasters in velerlei gedaante geven de tuin kleur. Laat-bloeiende rozen bepalen de romantische accenten. Heel de tuin geurt naar vochtige grond: het najaar nadert.

De maand oktober staat in het teken van de komende winter. Benut de nog sporadisch voorkomende mooie dagen om in de tuin te werken en een goed overzicht te maken over de beplanting in de tuin. Tot en met november is het, afhankelijk van het klimaat, de tijd om bollen te planten. Die moeten de grond in voor dat de vorst in de grond komt.

Bemesten

In de moestuin wordt nog steeds geoogst, hoewel er gewassen zijn zoals prei, Chinese kool en boerenkool die best een beetje vorst kunnen verdragen. Een aantal groentebedden ligt braak. Die

Tuinwerk in teken naderende winter

kunnen twee of zelfs drie stekken diep worden omgespit.

Het is trouwens nu toch de goede tijd om aan bodemverbetering te doen. Mest en waar nodig kalk in de bovenste bodemlaag verwerken. Organische mest, zoals de compost van eigen fabrikaat of oude stalresten. Met anorganische mest zoals de korrelvormige mengmest, kunt u beter tot het voorjaar wachten. Als u ze nu zou uitstrooien, dan spoelen ze door winterse regenbuien te diep de grond in.

Bent u bezig geweest met het uitgraven van de dahlia's of het scheuren van uitgebloeide vaste planten, maak dan de grond waar u hebt gestaan weer goed los met de plattander. De regenwormen zullen u dankbaar zijn omdat ze dan de gevallen bladeren gemakkelijker in hun holletjes kunnen

trekken om ze tot humus om te vormen. Hoe meer wormen, hoe humusrijker uw grond is.

In de fruittuin worden de laatste appels geplukt. Als laatste de Golden Delicious en de kweeperen. Walnoten laten hangen tot ze vanzelf omlaag komen. De meeste fruitbomen- en struiken kunnen nu worden geplant, zodat ze voordat de vorst invalt nieuwe wortels kunnen maken. Bezitters van fruitbomen doen er goed aan nu lijmbanden aan te brengen, om de tegen de stam omhoog kruipende wijfjes van de wintervlinder op te vangen. Het is ook goed om rond de stam het onkruid weg te halen en er een flinke berg mest te deponeren.

Kuipplanten en de aan de pergola hangende potten met fuchsia's of begonia's haalt u ook binnen. De

meeste zullen koel en licht willen overwinteren.

Dahlia's knollen worden, goed schoongemaakt, in droge turf-molm bewaard. Ook gladiolen worden opgegraven om droog te overwinteren.

Rozen

Het is nu ook de tijd om rozen te planten, al geven velen er de voorkeur aan tot het voorjaar te wachten, vanwege het vorsttrisco. Maar dan hebt u wel kans dat de cultivaars waarop u uw zinnen hebt gezet niet meer voorradig zijn. Nu geplante rozen lopen in het voorjaar sterker uit. Bovendien kunt u ze beschermen, door ze aan te aarden (een heuveltje grond boven de oculatie aanbrengen). Ze worden nu niet gesnoeid! Wacht daarmee tot maart. Dat gaat ook op voor in het perk staande rozen. Alleen hinderlijk lange takken worden wat ingekort. Geef ze allemaal een flinke deklaag van oude stalresten.

Bent u bezig met het scheuren van vaste planten, laat de tui-chrysanthen nog ongemoeid tot het voorjaar; dat is voor hen de juiste tijd. Verwijder tijdig natte bladeren van de plantjes in de rostuin. Sneeuw is de enig goede bescherming voor deze gewasjes. Maar of we daarop mogen rekenen, moeten we afwachten.

• Bloembollen zoals deze Anemone blanda zorgen in het vroege voorjaar voor de vrolijke aankleding van nog kale planten- en heesterborders.

Limburgs Dagblad woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel

045-719966

Voor méér resultaat

Postbus 3100, 6401 DP Heerlen, Fax 045-739364

Onroerend goed te huur gevraagd

TE HUUR GEVRAAGD

winkelruimte in Heerlen - Centrum
ca. 30-50 m², goede bereikbaarheid vereist.
Br.o.n.r. B-2843 LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen

Te h. gev. WOONRUIMTE
tussen Maastricht en Heerlen
voor werkend stel, Max.
huur tot f 800,- excl. Tel.
08860-20306, na 18.30 uur.
Tel. overdag M. Burger
08855-82182.

Gev. WOONHUIS in omg.
Brunssum/Krade/Heerlen
Maals, huur tot f 1.000,- p.
mnd. Tel. 0949-240593456
na 17.00 uur.

APPARTEMENT te huur
gevr. voor werkend paar.
Huur tot f 800,- all-in. Voor-
keur. Schaesberg/Hrl. Tel.
045-325787.

Onroerend goed te huur aangeboden

Heerlen, Weltertuynstraat 67

Studentenappartementen met woon/slaapkamer, kitchenette, douche en toilet.
Huurprijs f 450,-. Incl. voorschot stook- en servicekosten.
Huursubsidie mogelijk.

Heerlen, Benzeraderweg 67

Niet-zelfstandige woonruimte op de eerste verdieping bestaande uit twee kamers, met medegebruik van gemeenschappelijke keukens, douche, toilet en dakterrassen.
Voorzien van centrale verwarming.
Kale huurprijs f 400,- per maand.

Vaals, Koperstraat 6

Zolderkamer achterzijde met medegebruik van keukens, douche en toiletten.
Voorzien van centrale verwarming.
Huurprijs f 465,- incl. voorschot bijkomende kost. per mnd.
Inlichtingen en bezichtigingen B.V. Makelaardij Onroerende Goederen

Peter van Bruggen

Heerlerbaan 50, 6418 CH Heerlen. Kantoor 045-417085

App. te huur in SUSTEREN, per 1-11. Bel 18.00-19.00 uur. 0498-54834.

Regio VAALS, landelijk gelegen gemeub. app., veel comfort, voor één of meerdere maanden, f 650,- p.m. all-in. Tel. 045-444913.

Te huur bedrijfs OPSLAG-HAL p.m. 450 m², centr. Heerlen. Tel. 045-750531.

Te h. gemeub. zit/slpkrmr. omg. HOENSBROEK voor werkende pers. of student. Tel. 045-241588, zond. na 12 uur.

Te h. aangeb. v. 1 jr. in VALKENBURG groot app. in verb. boerderij, rust. gel. in groene zone, 10 min. lopen van centr. en stat. Woonk. 40m², badk. met lgb. hal, toilet, keukens 16m² met app. wasm. en vaatw. Binnenv. op het zuiden, 2 slpkrmr. eigen ruime oprit, zr. grote tuin, voll. gemeub./gestoff. f 1.600,- incl. p. maand. "De Sonnehoeve". Tel. 04406-14822.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Te koop
gevraagd
Bouwgronden
en/of
Sloopanden

Na een zeer goede verkoop
zoeken wij dringend voor onze klanten huizen in het gehele grensgebied.

Immobilien van Lier-Radermacher GmbH

Tel. 09-49 24073017 van 9.00-13.00 uur.

Bedrijvenpark

Op zichtlokatie gelegen b.p. Wolkhof te Susteren.
Breedte en diepte kunnen in overleg worden bepaald.
Koopprijs op aanvraag.
Inl. Grouwe/Daelmans, 043-254565 b.g.g. 641321.

**** Spaarhypotheek - 8,5% ****

Hypotheekcentrum Limburg

045 - 74 16 16

Wilt U uw huis verkopen

Wij zoeken voor onze Duitse klanten vrijstaande en halfvrijstaande huizen in het grensgebied.

IMMOBILIEN DÜSTERWALD.

Tel. 045-351254.

*** KIES VOOR ZEKERHEID ***

Spaarhypo. 8,5%, 20 jaar vast

Unieke mogelijkheden voor 2 inkomens.
Bel tijdens kantooruren: 045-712255.

Stienstra Hypotheekservice

Snel en goed Uw huis verkopen?

Jos Storms O.G. Past.Vonckenstr.44 Geleen 046-742550

Geen Verkoop! Geen kosten

Direkt de hoogste prijs!!

Wij kopen direkt zelf aan, geen makelaarskosten.
Aanvaarding op langere termijn of opkopen geen bezw.
DENIS VASTGOED, bel vrijblijvend 040-518428.

ARUBA

Aan de zuidzijde in de heuvels van Sabana Basora is in aanbouw de 2e fase van het project Tropical Caribbean Houses. Er komen 4 typen vrijstaande bungalows, welke in grootte variëren van 100 m² tot 120 m². Koopsommen vanaf US\$ 100.000,- k.k. Zaterdag 17 oktober a.s. om 14.00 uur houden wij een presentatie in Hotel Novotel, Luithagen Haven 6 te Antwerpen-Noord. Voor reservering en/of informatie: JACOBUS RECOUIT MAKELAARS O.G. Tel. 020-6272800. Mw. J. Mulder en/of mw. Q. Woerden.

Limburgs Dagblad WOONPICCOLO'S

Hypotheeken

Spaarhyp. 8,7% (7-30jr.vast)

Annuït.hyp. 8,4% (7-20jr. vast)

Altijd de laagste rente dank zij uniek rente aanpassings-systeem tijdens de looptijd. Ook 2-verdieners hypotheek.

BRUGMANS HYPOTHEKEN

Ruys de Beerenbroucklaan 12, Heerlen. Tel. 045-718484.

Uw huis verkopen met behulp van de

echte makelaar

Bel de onroerend goed lijn

046 - 750 000 !

Peters & Partners Geleen

Geen verkoop -

Geen kosten

Kerkrade

te Chevrémont appartement 1e etage. Ind.: kamer, keukens, 2 slpk., toilet, douche, kelder, geheel voorz. van rolluiken, balkon. Tel. 045-463083, na 19.00 uur.

Munstergemeen

Exclusief gelegen luxe vrijst. woning met L-vormige woonk. 3 ruime slpkrmr. vaste trap n. zolder met 4e slpkrmr. gar. en tuin op zuiden. Prijs op aanvraag. Makelaarskantoor Janssen. 046-335840.

Brunssum

Vrijst. landh. met vrij uitzicht en uiterst luxe afwerking. De woning heeft o.a. een l-vorm. woonk., eetkeuken, inp. grote garage, 3 grote slaapk., luxe badk. en zonnige tuin met vijver. Vraagprijs: f 359.000,- k.k. Makelaarskantoor Janssen BV. Tel. 046-335840.

HEERLEN

Schaesbergerweg 15. Centrum. Royale stand-woning met flinke tuin. Ind.: kelder, hal, bijkeuken, keukens, woonkamer, moeie tuin 20 m met terrassen, schuur. 1e verd.: 3 slaapk., badk. met douche, v.w. en 2e toilet. 2e verd.: c.v. ruimte en royale 4e slaapk. Stoffering bijt ged. in woning. Bw. ca. 1952. Aanvaardend direkt. Prijs f 149.000,- k.k.

aquino

R. de Beerenbroucklaan 28, Heerlen.
☎ 045-715566

Schinveld

f 235.000,- k.k. Modern woonhuis met dubbele garage, CV en tuin. Grote woonkamer, luxe keukens, 4 slaapkamers en badkamer. TROOST Onroerend Goed, Heerlen. Tel. 045-717976.

Met spoed gevr. woonhuis in GELEEN/Sittard en omstreken tot f 200.000,-. Beloning f 500,-. Br.o.n.r. B-2527, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te k. gevraagd HUIZEN voor Duitse gezinnen. Euro Immobilien. Tel. 045-414015.

Te koop gev. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevraagd. Opknappen geen bezwaar. Tel. 040-520558.

Gevraagd met spoed, WOONHUIS met wat grond tot ca. f 150.000,- achterstallig onderhoud, of opknappen geen bezwaar. Tel. 040-520558.

Wij bouwen WONINGEN voor u vanaf 3.500.000 Belgische Franken. Tel. 09-3289361754.

BOUWKAVELS te koop Echt-Hingen. Perc. opp. v.a. 650 m². Prijs op aanvraag. De Bruijn Ass. Geleen. 046-740955. Open. tijd. ma. t/m v. 8.30-12.30 / 13.30-17.30.

Te k. stenen 6 pers. VAKANTIEBUNGALOW, compl. inger. permanente bewoning mog. incl. 650 m² bosgrond, gelegen in bungalowpark in Vulkan Eifel, pr. f 100.000,- k.k. Info. tel. 04405-1462.

Te k. halfvrijst. HERENHUIS te Heerlen, bw. 1987. Woonk., half open keukens. 1e verd.: 3 slpk., badk. met lgbad en 2e toilet. 2e verd.: ruime slaapkamer. Garage met ruime tuin op zuidwesten. goed onderh., pr. f 189.000,- k.k. Tel. 045-728916.

Te k. gev. WOONRUIMTE tussen Maastricht en Heerlen voor werkend stel, Max. huur tot f 150.000,-. Tel. 08860-20306, na 18.30 uur. Tel. overdag M. Burger 08855-82182.

Particulier zoekt vrijstaande moderne BUNGALOW of landhuis, min. 300 m² op min. 1000 m² grond, omgeving Roermond of Venlo. Br.o.n.r. B-2871, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Particulier zoekt BOUWKAVEL(S) samen min. 1200 m², omg. Roermond / Venlo. Br.o.n.r. B-2868, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Voor binnen- en buitenlandse gegadigden zoeken wij huizen in alle prijsklassen. Bij ons betaalt de verkoper geen kosten. WIJMAN & Partners, 045-728671/274700.

OIERSBEEK, Drossaertwei-de 7, zeer goed onderh. hoek, met garage en 4 slpkrmr. f 179.000,- k.k. Wijman & Partners. 045-728671 / 274700.

KONINGSBOSCH, Haverterstr. 60, landelijk gelegen vrijst. huis op 690 m² grond. f 165.000,- k.k. Wijman & Partners. Tel. 045-728671 / 274700.

Te k. riante vrijst. WONING gelengens Muncadostr. 1 te Stevensweert. Ind.: inp. garage, veranda, keukens, woonk.-living, 2 slpk., badk. moeie tuin, pr.n.o.t.k. Tel. 0475-1586.

Te k. BOUWGROND, riante ligging te Arendsgenhuut, Hulsberg, Ca. 720 m², hogere prijsklasse, 04404-2451.

HEERLEN, Fossielenerf 622, door garage gescheiden halfvrijst. woonk. keukens met apparatuur, badk. met lgbad en 2e toilet, 3 slpkrmr. f 185.000,- k.k. Wijman & Partners. Tel. 045-728671 / 274700.

KONINGSBOSCH, Prinsendaan 183-A, hoek, met garage, 3 slpkrmr., mooi aangebouwde serre, bw. 82. f 160.000,- k.k. Wijman & Partners. Tel. 045-728671 / 274700.

Villapark MAASTRICHT halfvrijstaande villa, pr.n.o.t.k. Tel. 043-251440.

Te koop HERENHUIS geschikt voor dubb. bewoning te Landgraaf, zeer grote tuin. Pr. f 389.000,- k.k. bezich. na tel. afspr. 045-326339 na 18 uur.

Berg en Terblyt te koop rustig gel. vrijstaand WOONHUIS, bw. 1911, grotendeels gerenov. met garage, kelders, berging en leuke tuin. Beg. grond woonk., eetk., luxe aanb. keukens, toilet en douche. Verdiepingen 4 slpk., studeerk., toilet, luxe badk. met lgbad en douche. Vraagprijs f 295.000,-. Tel. 04406-42578.

NEEROETEREN (B), grote nieuwbouw met alle comfort, op 6 are. 0932-11574401.

NUTH Valkenburgerweg 10, vrijst. woning. Ind.: living 50 m², keuk., veranda, 4 slpkrmr., inp. garage, geh. onderkelderd, rondom tuin met zwembad. Vr.pr. f 279.000,- k.k. Info. Offermans en Borger tel. 046-752193.

SLENAKEN, Dorpstraat 18, groot woonh. midden in dorpskern, met 800 m² tuin. Keurige verbouwd. Vr.pr. f 248.000,- k.k. 046-742550 Jos Storms O.G. Geleen.

MEERSEN Halfv. woning zeer goed gesit. voor achtertuin, dubb. garage, ruime oprit, terras, ruime woonk., kelder, 3 slpkrmr., douche, 2x toilet, f 240.000,- k.k. Direct te aanvaarden. Bez. na afspr. 043-642072.

HEERLEN, Geleenstr. In het centrum gel. appartem. met c.v., lift en berging. Ind.: entree, toilet, keukens met app., bergkast, woonk. en balkon. 1e verd.: overloop, 3 slaapk., badk. met douche, v.w. en 2e toilet. Aanv.: direct. Prijs f 160.000,- k.k. Inl. Makelaarskantoor Ruijters b.v. Heerlen. Tel. 045-713746.

Te k. WOONBOERDERIJ 20x6,5 m. tot opp. 600 m². Ind. living met keukens 50 m² 4 slpkrmr., badkamer, garage, zolderkamer, hobbyruimte, c.v. Alles in staat van nieuw. Ligging 10 m. over grens in België, 4 km van Thorn, pr. f 180.000,-. Tel. 01718-74515 na 19.00 uur.

Te koop halfvrijst. herenhuis in centr. SITTARD, goede oem. ligging. Inh. 700 m³. Living met open haard 44 m², mod. keukens. 1e verd.: 3 slpkrmr., woonkamer met dakterrassen. Badk. met lgbad en 2e toilet. 2e verd.: 1 slpk. en 1 slaapk.-woonk. 48 m². Tuin met 3 terrassen waarvan 1 overdekt, 2 vijvers, garage, 3 kelders, ook geschikt voor kantoorpand 1986 geheel gerenov. f 259.000,- k.k. Tel. 046-516119.

BRUNSSUM: Halfvrijst. woonh. met aanbouw, garage en tuin, kelder, hal, woonk. met open keukens, bijkeuken en lunkamer, 3 slpkrmr. badk. c.v. goed onderh. Aanv. in overlg. Prijs f 185.000,- k.k. Kerkhofs Makelaardij o.g. Beek. 046-373427.

WIJNANDSRAD, Laar 3. Te koop halfvrijst. ouder woonhuis ind.: grote woonk., keukens, 3 slpk., badk. met lgbad, zolder, gr. tuin, garage, vr.pr. f 179.000,- k.k. Info Offermans en Borger, Tel. 046-752193.

ECHT, Abeelstraat 33, nabij centrum gel. ruime tussenwoning met garage en aangelegde siertuin, bw. 78. ind.: hal, woonkamer (ca. 42 m²) met parketvloer, mod. keukens met alle app. Verd.: overl., 3 ruime slpkrmr., badk. met alle luxe, berging. Grote zolder. Ged. isolatie en rolluiken. Vr.pr. f 155.000,- k.k. Inl. Mannus Krijtjes, Geleen. Tel. 046-751544.

Te koop: GELEEN, Mauritslaan 33, nabij centrum gel. roy. halfvrijst. herenh. met c.v., kelder en tuin. Het pand is evt. voor meerdere doeleinden geschikt zoals kantoor- en praktijkruimte. Ind. o.a.: living, keukens, 4 slaapk., badk., vaste trap naar zolder. Inlichtingen na 19 uur: 04746-2319.

SITTARD: Halfvrijst. woonh. De Limpensstr. 3, nabij ziekenhuis. Vr.pr. f 185.000,- k.k. Tel. 04499-4714 of 046-515330.

GELEEN, Mauritslaan 119. Tussenw. grote L-vorm. woonk., keukens, berging, 3 slpk., badk. met douche, zolder, kl.tuin. f 135.000,- k.k. Info Offermans en Borger, tel. 046-752193.

Moore recent gebouwde BUNGALOW in bosrijke omg. Rustige ligging. Living 38 m², 3 slpkrmr., geïnst. keukens, 2 hobbykamers, waskelder, garage, vloerverw. en ingeb. houtkachel. Alarmst. en zeer mooie aang. tuin met tuinhuis en siervijver op 610 m². Pr. f 275.000,-. Te Dilsen Stokkem (B). 09-3289-659220.

Te Hasselt BUNGALOW te koop - Spaanse stijl. Hogere prijsklasse. Tel. 09-32.89.36.17.54

Bouwmaterialen & Machines

Romneyloodsen Nissenhuten

In en verkoop, verhuur, verplaatsen, isoleren. SYSTEEM LOODSEN BOUW BV
Tel. 01892-16195. Fax. 01892-18148.

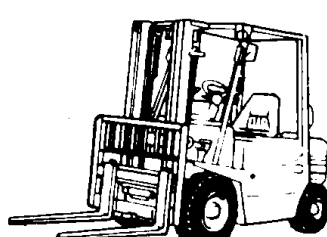
MAKITA HERFST-AKTIE

Motor kettingzagen voor het professionele werk, en voor het zagen van uw brandhout. Prijzen vanaf f 675,- (incl. btw)

KERP B.V.

In de Cramer 31, Heerlen
Tel. 045-716951

Ruime keuze uit 25 gebr. TOYOTA en KOMATSU vorkheftrucks

vanaf 700-2500 kg. met benzine-, gas-, diesel- en electromotor. Voor verkoop, verhuur en service Collé, Nusterweg 90, Sittard. Tel. 046-519980.

Kanteldeuren en rolluiken bestellen? STRATEN Voerdraad bellen. Ook voor industrie. Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

Bouwen/Verbouwen

Verpakt zand en grind, meer inhoud voor mindere prijs! Overtuig uzelf. HOBOMAT BV, Pr. Irenestr. 2, Krade. Tel. 045-453279.

WIJNANDSRAD/Koningsgraven 29: riante vrijst. landhuis te k. met dubb. garage en grote tuin, 1070 m². Ind. o.a. was-c.v. kelder, bar en hobbykelder. Begr. ruime hal, toilet, woonkamer met open haard, luxe eiken eetkeuken met app., kantoor, garages. 1e verd.: 4 slaapkamers, 2 badkamers. Het gehele pand is geïsoleerd en verkeert in uitstekende staat. Vr.pr. f 429.000,- k.k. Tel. 045-242317.

Te Genk super de luxe NIEUWBOUWVILLA te koop van 1 jr. oud in bosrijke omgeving op 25 are grond. Vraagprijs plm. 13.000.000 Belgische Franken. Tel. 09-32.89.36.17.54

Bedrijfsruimte

Te huur aangeb. BE-DRIJFSHAL 1320 m². Kis-sel Heerlen. Totaal geïsoleerd, verwarming, kantoren parkeergelegenheid. Inl. Biallass Beleggingen 045-412189 b.g.g. 310557.

Te huur WINKEL ideaal als groenten/fruit of kaasshop, geheel of een gedeelte, zeer gunst. ligging. 045-424426.

Te huur bedrijfs OPSLAG-HAL plm. 450 m², centr. Heerlen. Tel. 045-750531.

In en om de tuin

Betonbeeldjes

voor tuin en vijver

Cobblestones

voor terras en oprit

Bloembakken

voor binnen en buiten

Betonwarenfabriek Gebr. Creugers, Economiestr. 46, Hoensbroek, bij station. Tel. 045-2

VIJVERFOLIE

f 5,- per m². Tuincentrum Lou Peukens, Hoolstr. 62a, Beek. Tel. 046-375189.

Geïmpregneerde TUIN-PLANKEN, palen, vlonders, planken en damwand, Rusten, Ruysstraat 89, 5988 AA Helden. Tel. 04760-72812.

IMPREG Tunhout b.v. Cramer 18, Heerlen. 717733 bijna alles v. tuin. Bezorging mogelijk.

Te koop HAAGCONIFEREN, soorten en maten, 60 cm tot 2 mtr. Alles kwaliteits. Kan even zorg worden. Tuin de Pollen, Hoek 1, Tel. 04749-4409.

Een PICCOLO in Heerlen. Burgs Dagblad help weg naar snel succes. 045-719966.

Te huur

GELEEN, Groenstraat. Te huur winkelruimte ter grootte van ± 110 m² B.V.O. uitstekende parkeerfaciliteiten in achtergelegen P-garage. Huurprijs f. 30.000,-/jr. excl. B.T.W. Utw. info op aanvraag.

HEERLEN-CENTRUM, Burg. v. Grunsvenplein

Op loopafstand van station, t.o. parkeerterrein gelegen 360 m² representatieve kantoor/praktijkruimte met afwerkingsniveau. Huurprijs en verdere gegevens op aanvraag.

KERKRADE, SPEKHOLZERHEIDE, Aker

TE KOOP

EPEN.
Burg. Merckelbachlaan 6
Geschakeld luxe woonhuis met garage/berging, terras en tuin. Entree met gastentoilet en trap naar gastentoilet. Royale woonkamer ca. 50 m² met o.a. open haard en eetbaar naar keuken met (eiken) installatie voorzien van div. apparatuur. Verdieping met drietal ruime slaapvertrekken en complete badkamer met douche, ligbad, v.w. en separaat toilet. Tweede verdieping met een tweetal ruime slaapkamers en zolderberging. Pand is via achterzijde bereikbaar.
Prijs f 275.000,- k.k.

SCHAESBERG (Landgraaf) Leemkoel 7
Tussengelegen woonhuis met tuin. Woonkamer in souterrain gelegen met open keuken en toegang naar achtertuin. Tevens gastentoilet en berging. Verdieping: slaapkamer, badkamer met douche en v.w., berging. 2e verdieping: twee slaapkamers
Prijs f 149.500,- k.k.

EYS-WITTEM, Mesweg 56
Vrijstaand woonhuis met garage en siertuin. Royale centrale hal met open trap naar verdieping. Woonkamer met openhaardpartij en schuifdeur naar terras. Dichte keuken met kunststof installatie voorzien van diverse apparatuur. Vier slaapkamers, badkamer met ligbad, v.w. en 2e toilet. Zolderberging via vlieztrap bereikbaar.
Prijs f 265.000,- k.k.

GULPEN
Rijksweg 32
Café met zaal op verdieping en bovenwoning, achterom bereikbaar. Woon-/zitkamer en drie slaapvertrekken. Zolder bereikbaar via vaste trap.
Prijs f 250.000,- k.k.

KANNE-RIEMST (Belgie) Avergat 46
Halfvrijstaand, gerenoveerd woonhuis met diverse terrassen en tuin. Entree, eetkamer met losse haard, zitkamer met toegang naar terras. Ontvangst studeerkamer met open haard en aansluitend garage/berging. Dichte keuken met apparatuur en veel bergruimte. Verdieping met toilet, twee slaapkamers, waarvan een met ligbad. Separate badkamer met douche.
Prijs f 245.000,- k.k.

KERKRADE, Bockhoustraat 24
Halfvrijstaand woonhuis met mogelijkheid voor een garage. Geheel onderkelderd en achterom bereikbaar. Entree met gastentoilet en toegang naar kelderruimtes. Woonkamer en dichte keuken met balkon. Drie slaapkamers en doucheruimte. Zolderruimte met vaste trap bereikbaar.
Prijs f 139.000,- k.k.

KERKRADE (Eygelshoven) Veldhofstraat 140
Halfvrijstaand herenhuis met garage en tuin. Entree met garderobe en studeerruimte, betegelde overloop met toegang naar kelders, gastentoilet en verdieping. L-vormige woonkamer met houten vloer. Dichte keuken met parketvloer en voorzien van div. apparatuur, bijkeuken met toegang naar terras en tuin, 5 slaapkamers, badkamer met ligbad, v.w. en 2e toilet. Royale bergzolder en twee mansardekamers, viering.
Prijs f 249.000,- k.k.

KERKRADE-WEST Papaverplein 118
Modern halfvrijstaand woonhuis met ruime garage en tuin. Entree met m.k. en gastentoilet. T-vormige woonkamer met parketvloer en bergruimte. Gedeelte-lijk open keuken met tegelvloer, witte kunststof installatie. Overloop met toegang naar garage en verdieping. Drie slaapkamers, badkamer met douche, v.w.
Prijs f 165.000,- k.k.

KERKRADE (Eygelshoven) Veldhofstraat 138
Per direct aanvaardbaar bouwgrond ca. 460 m². Frontbreedte ca. 10 m. Geschikt voor drive-in-woning/terraswoning. Prijs f 69.000,- k.k.

HEERLEN St. Barbarastraat 30
Geschakeld woonhuis met carport en tuin. Ind. Z-vormige woonkamer met parketvloer, open eiken aanbouw-keuken met div. apparatuur. Bijkeuken met plavuizenvloer en bergzolder. Toegang naar achtertuin alwaar 2 terrassen en vijverpartij. Drie slaapkamers, badkamer met douche, ligbad, v.w. en 2e toilet. Zolder via vaste trap bereikbaar.
Prijs f 215.000,- k.k.

KERKRADE, Dr. Poelsstraat 32
Ruim halfvrijstaand woonhuis met garage en omsloten tuin. Ind.: woonkamer met inbouwhaard, dichte keuken met div. apparatuur. Drie slaapkamers, badkamer met douche, v.w. en 2e toilet. Zolder via schuiftrap bereikbaar. Pand is geheel onderkelderd.
Prijs f 185.000,- k.k.

KERKRADE, Lindenlaan 100
Dubbel (hoek)huis met winkel/woonruimte en garage. Entree met gang naar woon-/zitkamer en suite, eetkamer en toilet. Winkelruimte ca. 30 m² met tegelvloer en toegang naar zitkamer en keuken. Zestel slaapvertrekken op 1e verdieping met o.a. dakterras en voormalige keuken. Deze verdieping is als separate wooneenheid in te delen. Zolder via vaste trap bereikbaar alwaar bergzolder en mansardekamer.
Prijs f 259.000,- k.k.

OIRSBEK, Dorpsstraat 92
Vrijstaand woonhuis op 992 m² grond met garage. Ind. provisiekelder/stoekkelder, woonkamer met parketvloer, open haard en tuindeuren naar terras. Dichte keuken, drie ruime slaapkamers, badkamer met ligbad, v.w. en 2e toilet. Vaste trap naar zolder alwaar zolderberging en 2 mansardekamers.
Prijs f 249.000,- k.k.

SCHINNEEN, Altaarstraat 18
Ouder, halfvrijstaand woonhuis met naastgelegen tuin (bouwkavel). Ind. o.a.: kelder, woonkamer ensuite, dichte keuken met bijkeuken. Drie vertrekken op de verdieping en vaste trap naar de zolder met mansardekamer. Prijs f 165.000,- k.k.

HOENSBROEK, Komerd 4
Aan woonerf gelegen geschakeld woonhuis met carport. Entree met toilet. Woonkamer met plavuizenvloer en eiken keuken met complete installatie. Twee (voorheen drie) slaapkamers en badkamer met o.a. ligbad. Zolder met bergruimte en vierde slaapkamer.
Prijs f 152.500,- k.k.

KERKRADE, Hoofdstaat 12
Winkelwoonhuis op A1-stand. Begane grond 160 m², (betegelde) verkoopruimte. Huurprijs f 3500,- per mnd.
SITTARD, Putstraat/Pullestraat
Winkelruimte optimaal bereikbaar en op loopafstand van de markt. Oppervlakte is ca. 200 m² en de frontbreedte is ruim 10 meter, twee magazijnruimten van ca. 70 m² en 50 m², welke middels de Pullestraat bereikbaar zijn. Gedeeltelijk onderkelderd. Huurprijs f 56.000,- per jaar.

HEERLEN, Oude Veemarktstraat 4
Winkelruimte ca. 135 m², evt. geschikt voor HORECA. f 1.750,- per mnd. excl. btw + servicek.

ABC Makelaardij
Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen, Schanerweg 116B, 6224 JK Maastricht, tel. 045-712040, 043-636655. A.J.M. Sijsternans

BRUNSSUM f 115.000,- k.k.
Woonhuis met berging. Ind.: beg. gr.: 1 kamer; 1e verd.: overloop, toilet, woonkamer 8.10 x 5.20, keuken (een-voudig); 2e verd.: 2 slaapkamers resp. 6.00 x 2.70 en 4.80 x 3.00, badkamer met bad, toilet en 2 vaste wastafels. Aanvaarding vrijwel direct.

HEERLEN-TESSCHEN f 185.000,- k.k.
Opp. ca. 430 m²
Halfvrijstaand woonhuis met garage 12.50 x 3.50. Ind.: hal, woonkamer met open keuken ca. 53 m², complete badkamer, tuin en berging. 1e verd.: 3 royale slaapkamers. 2e verd.: 1 kamer en zolder.

KERKRADE (Grens Heerlen) f 160.000,-
Halfvrijstaand bungalow met grondopp. 288 m². Ind.: hal, woonkamer ca. 50 m², eiken keuken, 3 slaapkamers, badkamer, terras en tuin. 1e verd.: zolderruimte. Aanvaarding: in overleg.

• Makelaar o.g.
• Bedrijfsobjecten
• Woningen
• Taxaties
• Hypotheken
• Verzekeringen

Wie weet wat hij wil, beslist om z'n eigen makelaar mee te nemen.

makelaardij ERNENS

Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel.: 045-752142
Met een NVM-makelaar koop je zonder zorgen.

Notaris mr. J.L.M. Schutgens te Hoensbroek, gemeente Heerlen

zal op vrijdag 16 oktober 1992 's middags om 15.00 uur in het Multifunctioneel Centrum Gebroek, Prinsenstraat 12 te Hoensbroek, gemeente Heerlen, in het openbaar bij opbod en afslag in één zitting ex artikel 1223 oud BW juncto artikel 268 boek 3 BW verkopen een:

woning te Hoensbroek, gemeente Heerlen gelegen aan de Heisterberg 11 te Hoensbroek, gemeente Heerlen, kadastraal bekend gemeente Hoensbroek, sectie D nummer 3680.

Aanvaarding: terstond en in eigen gebruik na betaling der koopprijs en kosten krachtens de grootten van de akten van hypotheekverlening en veiling desnoods met behulp van de sterke arm van politie en justitie. Het pand is verhuurd zonder toestemming van de hypotheekhouder.

Betaling: de koopsom dient te worden voldaan op uiterlijk maandag 16 november 1992. Gegadigden dienen zich bij de veiling te kunnen legitimeren en zij dienen een bankverklaring te kunnen overleggen betreffende hun financiële gegoedheid. Terzake van deze veiling zijn van toepassing de Algemene Veilingvoorwaarden Onroerend Goed 1992 van de Koninklijke Notariële Broederschap, voorzover daarvan in de veilingakte niet wordt afgeweken.

Biedingen: tot 2 oktober 1992 kunnen schriftelijk onderhandse biedingen worden uitgebracht. Nadere inlichtingen en onderhandse biedingen bij genoemd notaris Kantoor, Juliana Bernhardslaan 118 te Hoensbroek, gemeente Heerlen; telefoonnummer 045-228384.

GELEEN

De notarissen mr. E.M. Huyben en mr. A.H.G. Wagemans zullen op woensdag 4 november 1992 om 15.00 uur in hotel-café-restaurant Skäl, Mauritslaan 104 te Geleen, ex artikel 3:268 BW in één zitting bij opbod en afslag in het openbaar verkopen:

het woonhuis met garage en tuin, de Vaart 136 te Geleen

kad. gem. Geleen, A, 10603, groot 2.01 aren.

Aanvaarding: Koper is gerechtigd met de grosse van de akte van veiling ontruiming van het gekochte te bewerkstelligen.

Betaling: Betaling van de koopsom dient te geschieden op uiterlijk 16 december 1992.

Op deze veiling zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden voor Executieveilingen 1992 voorzover daarvan in de veiling-akte niet wordt afgeweken.

Tot uiterlijk 21 oktober 1992 9.00 uur kan schriftelijk een bod op het te veilen pand worden uitgebracht.

Notarissen Huyben & Wagemans
Kummenaedestraat 43 te Geleen
046-747175

VOERENDAAL Keerberg 90
Te koop vrijst. pand, geschikt voor comb. wh./kantoor of wh./praktijk. Ind.: o.a. kelders, b.g. gr. hal, living 60 m² parket + open haard, keuken, eetk., gar., carport, aparte ruimtes v. kant./prakt. m. sep. ing. 1e verd.: 5 slpk., 2 hobbyr., badk., ap. douche + toilet, opp. 500 m². Pr. n.o.t.k.

GEULLE, Heirweg 15
Stijlvol wit landhuis op mooie lok. Pand is in 1983 uitst. ger. met gebruikm. van passende mat. Ind.: woonk. 41 m² met open haard, luxe keuken, bijk., studeerk. met inb. boekenkast 20 m². wachtk., 4 grote slpkrs., badk., aparte toil., gar. berg., riantie tuin, opp. 830 m². Vraagprijs 435.000,- k.k.

Offermans & Borger
Info via John Borger
046-752193

Zie ook onze buitenvitrine
RIJKSWEG ZUID 170B - GELEEN

Ook in weekend en avonden bereikbaar

EEN HUIS KOPEN OF VERKOPEN

Vaak verkopen wij huizen die de krant niet halen. Zoekt u een huis? Laat u vrijblijvend inschrijven.

Zie ook onze etalages St.-Franciscusweg 16, Olie-molenstraat 3 te Heerlen en Roermonderstraete 21 te Aken.

ONROERENDE ZAKEN AMSTENRADE

Hommerterweg 240. Vrijstaand royaal woonhuis, grote L-woonkamer, 4 slpk., grondopp. 709 m², 2 grote garage, zeer gesch. voor woonhuis/praktijk. Vr.pr. f 269.000,- k.k.

BOCHOLTZ
Dr. Nolensstraat 19. Tussengel. winkel/woonhuis, perceel-opp. 147 m², met tuin, 3 slpk., Vr.pr. f 152.000,- k.k.

BRUNSSUM
Klingstraat 1. Uitmendend gel. vrijst. woonhuis met heteluchtverwarming, woonk. 40 m² met voorzetthaar, 4 slpk., hobby/werkruimte 60 m², grote inpandige garage voor 2 auto's, tuin op zuidwest, dak vernieuwd in '89, goed geïsoleerd, overal dubbel glas, perceelopp. 815 m². Vr.pr. f 419.000,- k.k.

Ridder Thibaldstraat 4. Perfect onderhouden halfvrijst. woonhuis met 3 slpk., grote aanbouw-keuken, ruime garage, ruime berging in tuin, grote tuin op zuidwest, perceelopp. 368 m², bwj. 77. Dit huis moet u van binnen zien! Vr.pr. f 181.000,- k.k.

EYGLSHOVEN
Kwikstaartstr. 5. Ruim goed onderh. geschakeld woonh. met ruime garage met zolder, ruime woonk. met laminaat, achterk. voorzien van rolluiken, 3 slpk., zolder, jonge kinderv. buurt. Vr.pr. f 179.000,- k.k.

HEERLEN
Dr. Cl. Meulemanstraat 171. Vrijstaand, schitterend landhuis met garage, woonkamer 42 m², 3 ruime slpk., grondopp. ± 685 m², geheel onderkelderd, mooi aangelegde tuin. Bwjr. 1988. Dit huis moet u zien!!! Vr.pr. f 398.000,- k.k.

Frankenlaan 15. Mooie drive-in-woning met garage, toegang tot tuin via woonk., drie slpk., mooie witte aanbouwkeuken. Kunt u zo intrekken! Vr.pr. f 172.000,- k.k.

Onderste Caumer 11. Ouder boerenhuis op 570 m², moet gerenoveerd worden, mooie rustige ligging. Vr.pr. f 150.000,- k.k.

Schaesbergerweg 15. Ruim tussengel. woonhuis, groten-deels gerenoveerd, woonk. 30 m², 4 slpk., grote zonnige tuin, twee parkeerpl. voor het huis, garage (geh.). Kijk hier van bin-nen! Vr.pr. f 156.000,- k.k.

Vlotstraat 33. Groot hoekhuis met tuin en mogelijkheid voor garage of parkeerplaats, 5 slaapkamers, woonkamer 44 m². Vr.pr. f 184.000,- k.k.

Winterstraat 16. Ruim halfvrijst. perfect onderh. woonhuis met garage nabij centr., architectonisch nieuw verbouwd van binnen, woonk. met open haard en open vide, parterre voor-zien van marmervloer, huis met veel daglicht! Vr.pr. f 279.000,- k.k.

KERKRADE
Adriaan Brouwerstr. 35. Schitterend gel. vrijst. mooie bungalow, woonk. 50 m² met open haard, hallopen royale aanbouw-keuken, 3 ruime slpk., geheel onderkelderd, inpandige garage voor 3 auto's, mooie tuin op zuidwest. Vr.pr. f 354.000,- k.k.

Kaalheidersteenweg 145. Halfvrijstaand woonhuis met mooi aangelegde tuin, woonk. 50 m², met hallopen aanbouwkeu-ken, 3 slk. waarvan 1 met balkon, geheel gerenov. Vr.pr. f 229.000,- k.k.

Kokelestraat 107. Halfvrijstaand woonhuis. Geh. onderkel-derd, woonk. 32 m² met parket, gesloten keuken, 3 slk., per-ceelopp. 2205 m² met veel fruitbomen, achterom bereikbaar. Vr.pr. f 263.000,- k.k.

Schaesbergerstraat 51. Halfvrijstaand woonhuis met 2 garages, mooie woonk. 38 m² met lichtroze marmervloer, gesl. witte aanbouwkeuken, 2 slk., vaste trap naar zolder 45 m². Moet u van binnen zien! Incl. naastgel. bouwterrein. Vr.pr. f 249.000,- k.k.

Schaesbergerstraat 87. Vrijstaand woonhuis op 627 m² grond, woonk. 44 m², hallopen keuken 14 m², 3 slk., zolder 80 m², voorzien van kunststof ramen met dubbel glas, tuin op zuidwest, carport. Vr.pr. f 283.000,- k.k.

Seringenstraat 3. Geschakeld ruim woonhuis in jonge buurt met garage, plaats voor tweede auto, 3 slk., zolder 30 m²

(vaste trap), bwj. 78. Vr.pr. f 176.000,- k.k.

LANDGRAAF
Hoogstraat 189. Halfvrijstaand ruim winkel-woon-ter-pand met garage, 4 slk. en grote tuin. Vr.pr. f 229.000,- k.k.

MARGRATEN
Rijksweg 53. Vrijstaand woonhuis op 390 m² grond, 32 m² gesl. keuken 10 m², 3 slk., vaste trap naar zolder (4e garage, plaats voor 2 auto's. Vr.pr. f 215.000,- k.k.

MEERSSEN/ROTHEM
Ambijerweg 19. Ruim halfvrijst. woonhuis met garage/ slpk., mooi aangelegde tuin, achterom bereikbaar. f 282.000,- k.k.

PARTIJ (WITTEM)
Hub Ortmansstraat 16. (ruwbouw) Mooi gel. vrijstaand huis met garage, 3 slk., glasdicht opgeleverd. f 290.000,- k.k.

SCHINVELD
Beekstraat 1. Ruim halfvrijst. woonhuis in centr. met g. d. zeer grote binnenplaats, grote boerenschuur ideaal voor deniëhebb. 4 slpk., vaste trap naar zolder, perceelopp. m², bj. 33, diverse stallen. Ruim van opzet. Vr.pr. f 219.000,- k.k.

SIMPELVELD
Laurenthof 5. Mooie patio-bungalow, woonk. 56 m² met marmervloer, 4 slpk., resp. 18 m², 16 m², 10 m² en 10 m² garage, bj. 65. Vr.pr. f 279.000,- k.k.

UBACH OVER WORMS
Troereberg 69. Tussengel. ruim woonhuis met mooie tuin tot 366 m², 4 slpk., luxe badkamer, mog. voor g. tu. Vr.pr. f 179.000,- k.k.

Troereberg 87. Tussengel. ruim woonhuis, 3 slpk., vaste zolder, perc. opp. 187 m². Vr.pr. f 159.000,- k.k.

VALKENBURG
Kon. Julianalaan 13. Goed onderhouden halfvrijst. woonh. met 2 garages, woonk. 32 m², grote aanb. keuken, 3 slpk., eventueel kantoor-hobbyruimte in souterrain, mooi aangelegde tuin. Licht ideaal in centrum. Vr.pr. f 235.000,- k.k.
Zenderweg 6. Uniek gel. halfvrijst. semi-bungalow. Entr. gevoerd in witte marmer, woonk. ca. 40 m² met toegang naar zonnig terras, perfecte witte aanbouwkeuken, 3 ze-derme slpk., badkamer met ligbad, douche, toilet en dubbele vaste wast., grote tuin. Perfecte onderhoudstoestand, nieuwe stoffering en lamellen. Uniek uitzicht. U kunt er trekken. Vr.pr. f 439.000,- k.k.

TE KOOP GEVRAAGD
Wij zoeken halfvrijstaand/vrijstaande huizen in de omgeving van: Epen, Mechelen, Gulpen, Heerlen en Kerkrade.

Wij hebben zeer veel potentiële kopers ingeschreven naar een huis zoeken, waarvan vele Duitse gezinnen. Heeft u iets te koop of te huur, belt u ons vrijblijvend.

BEDRIJFSONROERENDE ZAKEN TE KOOP:

HEERLEN
Deken Nikolayalaan 20. Uitmendend gel. kantoor-woonhuis nabij centr. Heerlen. Pand is recentelijk geheel d. vernieuwd. Uitmendend geschikt voor advocatenkantoor. Ruime woonkam. ± 45 m², 3 slaapk. Prijs op aanvraag.
Akerstraat. Dicht bij het centr. gel. ruim halfvrijst. woonhuis, perceelopp. 1295 m², meerdere parkeerpl. voor het pand, 2 keukens, 11 ruime kamers met 2 zeer ruimtes. Incl. op aanvraag.
Kissel 53. In industriegeb. gel. vrijst. bedrijfspand op m² grond, diverse kantoorruimtes 345 m², magazijnen 650 m² (vrije hoogte 3,20 m), ruime parkeerpl., zeer uitgebreide elek. installatie. Incl. op aanvraag.

LANDGRAAF
Reeweg 131. Ruim landhuis met bedrijfsruimte op ± 800 m² grond, 5 slk., tuin, garage, bj. 79, grotendeels onderkelderd en 2 ruime kantoorruimtes met aparte ingang. Bedrijfs- te: 260 m² eventueel uit te breiden tot 460 m². Vr.pr. f 395.000,- k.k.

BEDRIJFSONROERENDE ZAKEN TE HUUR:

HEERLEN
Raadhuisplein. Ruim winkelpand, ideaal voor antiekhandel/uitzendbureau/meubelzaak of iets dergelijks! Zeer gunstige prijs! Incl. op aanvraag.

VIJGEN VRAGEN

St. Franciscusweg 16, Heerlen 045 - 7116
Onroerend goed - bedrijfsonroerend goed - aankoop verkoop - verhuur - bemiddeling - hypotheek

Huis verkopen? Dan zoekt u toch zeker de beste koper!

TE KOOP VERKOCHT
045-712255

Als u uw huis wilt verkopen, ga dan met makelaar Stienstra praten. Elke week komen bij de Stienstra-kantoren honderden aanvragen uit alle windstreken binnen: zelfs van ver over de grenzen. Aanvragen in geheel Zuid-Limburg van gezinswoningen tot villa's, van appartementen en woonboerderijen tot kastelen.

Als u dus verkoopplannen heeft en de beste koper zoekt, maak dan een afspraak met een van de makelaars/taxateurs van Stienstra voor een vrijblijvend gesprek. En tenslotte ... no cure, no pay. Omdat wij er zeker van zijn de juiste koper voor uw huis te vinden, hoeft u niets te betalen als wij daarin niet zouden slagen! Dat is toch een uniek aanbod of niet soms?

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.

Voor inlichtingen kantoor:
Heerlen, Kruisstraat 56, 6411 BV Heerlen. Tel. 045-712255
Maastricht, Wycker Brugstraat 50, 6221 ED Maastricht. Tel. 043-252933
Aken, Jesuitenstraße 2, 5100 Aken. Tel. 0949-241-407540

SCHINVELD
Op een uitstekende lokatie in het bestemmingsplan Achter genne Berg worden deze halfvrijstaande woningen gebouwd met ruime indeling (4e slaapkamer) en garage.
Prijs: va. f 186.350,- v.o.n.

U kunt bij ons terecht voor al uw onroerendgoed-taxaties welke voor u worden verricht door onze beëdigde taxateur Mr. E. v.d. Loo.

VAN DER LOO LIMBURG MAKELAARDIJ B.V.
SITTARD - Rijksweg Zuid 38, tel. 046-522323

OBBICT, Langs de Groeneweg
Op een mooie lokatie worden deze ruime erkerwoningen gebouwd met garage, L-vorm. woonkamer (10.20x4.90/2.70) met erker, open keuken, 3 slaapkamers, badkamer en vaste trap naar zolder. Alleen de halfvrijstaande woningen zijn nog te koop! Prijs: f 191.950,- v.o.n.

Geopend: ma. t/m vrij. 9.00-17.30 uur
za. 10.00-13.00 uur
Na kantooruren: de hr. E. van der Loo tel. 043-257247 de hr. W. van der Loo tel. 04746-3534

'Ik heb geleerd geen tijd te verspillen'

Haastige Gloria Estefan scoort met filmmuziek

DOOR KEES GROENENBOOM

AMSTERDAM - Na haar optreden van gisteravond in de Tros Platiendaagse TV Show is wereldster Gloria Estefan dinsdagavond opnieuw te zien en te horen op Hitbingo bij RTL4 (20.30 uur). Ook daar brengt ze haar nieuwe hit 'Always Tomorrow', die op verzoek van filmregisseur Stephen Frears werd geschreven. De muziek was bedoeld voor de film 'Hero'. Uiteindelijk richtte de regisseur het volgende nummer te serieus voor het luchtige verhaal dat hij in gedachten had.

Nadat de orkaan Andrew in augustus grote schade had aangebracht in Florida, ook in haar eigen Miami, gaf Estefan het lied een andere bestemming. Het werd een hart onder de riem voor de slachtoffers van het natuurgeweld.

Het gaat over het heldhaftige in ieder mens, over hoe we onze moeilijkheden te boven kunnen komen. Ik vind dit het beste wat ik ooit heb geschreven. Maar dat heb ik altijd als ik iets nieuws heb gemaakt," zegt de donkerocarige, praatgrage Gloria Estefan. Na de orkaan werd op de radio ook het nummer 'Coming out of the dark' gedraaid, van onze vorige plaat. De traumatische gevolgen voor de stad zullen nog heel lang merkbaar blijven. Ik zie een parallel met de periode waar ik doorheen moest na mijn ongeluk. Ik wilde de gemeenschap laten weten dat ik met ze meeleefde en ze moed inspireerden. Hoop is het hoofthema uit 'Always Tomorrow'. Verder wil ik op deze manier proberen held bij elkaar te krijgen. De opbrengst van de single is bedoeld voor een hulpfonds voor de slachtoffers."

De single is een van de vier nieuwe songs die te vinden zijn op een verzamel-cd met de grootste hits van Gloria Estefan en Miami Sound Machine. De hits die erop staan markeren de belangrijke historische feiten: 'Dr. Beat', waarmee de Sound Machine in 1984 een eerste Hollandse hit scoorde; 'Conga', waarmee de groep een jaar later in de Verenigde Staten de aandacht op zich vestigde; '1,2,3', dat in 1989 de echte Europese doorbraak betekende; en 'Coming Out of the Dark', de plaat waarmee Gloria Estefan haar terugkeer vierde na een busongeluk in maart 1990.

● Gloria Estefan: „Ik ben heel gevoelig, maar dat kwam er nooit uit, ik blokkeerde dat.” Foto: GPD

dat haar bijna fataal was geworden.

Bevrijdend

Zoals de meesten die de dood in de ogen hebben gezien, leeft Estefan bewuster dan voor het ongeluk. „Ik heb me gerealiseerd dat je niet veel tijd hebt in dit leven. Ik heb geleerd om geduldig

te zijn, maar ook dat je geen tijd moet verspillen. Toen ik herstelde was van mijn ongeluk ben ik bedolven onder de liefde. Ik heb ook altijd veel liefde gevoeld tegenover andere mensen, maar ik had moeite om dat te laten merken. Nu weet ik dat je dat moet doen zolang het nog kan.”

In haar jeugd moest Gloria veel onderdrukken, vertelt ze. Haar

vader leed aan een slopende ziekte en haar eerste zorg was voor het gezin. „Ik heb me nooit zo erg geuit en dat is iets wat ik nu aan het leren ben. Wat dat betreft is het ongeluk een bevrijdende ervaring geweest.”

„Ik denk dat je dat ook aan mijn muziek, aan mijn manier van zingen kunt horen. Vroeger kwam het er heel anders uit dan

ik in gedachten had toen ik het schreef. Ik ben heel gevoelig, maar dat kwam er nooit uit, ik blokkeerde dat.”

Uitlaatklep

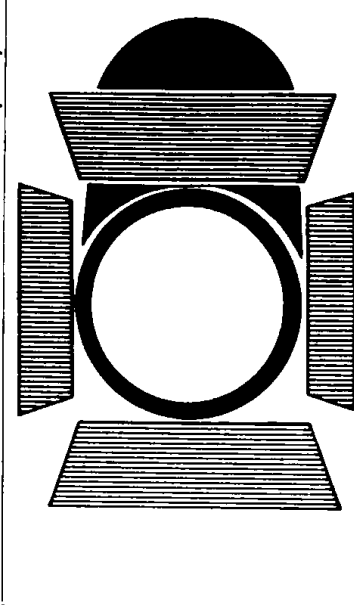
Zingen is voor haar altijd een logische uitlaatklep geweest. In het Cubaanse gezin Estefan was de Spaanstalige muziek de eerste liefde. Gloria zong de liedjes na van het sterretje Joselito, het jongetje met de engelachtige stem op wie ze stapelverliefd op was. Later ruidde ze hem in voor Johnny Mathis en weer later deden de Beatles en Jerry and the Pacemakers hun intrede. Estefans smaak was voor een groot deel haar moeders smaak, vertelt ze. „Ze was heel dominant. Een schat van een mens, maar ze vertelde altijd wat mooi was en wat niet. En ik luisterde, want zo ben ik: ik hou me aan de regels. Dat ik in de muziek later mijn eigen weg ben gegaan, komt omdat ik de regels van de muziek nooit heb geleerd. Daarom heb ik me altijd heel vrij en zelfverzekerd gevoeld bij wat ik deed.”

Het nieuwe project waaraan Estefan werkt, betekent een terugkeer naar die muziek uit haar prille jeugd. In februari moet een plaat uitkomen met traditionele Cubaanse muziek en met Spaanse teksten. „Het zijn nieuwe nummers, maar gespeeld op de traditionele manier. We gebruiken geen drums, veel gitaren en veel percussie. Er speelt een aantal gasten mee, onder anderen Cachao, een beroemde Cubaanse bassist. Ik ben er erg trots op. De plaat zal wel niet veel worden gedraaid op de radio, maar ik denk wel dat al mijn fans er benieuwd naar zullen zijn.”

Emoties

Vreemd genoeg lijkt Estefan nog steeds moeite te hebben zich als zangeres te beschouwen. „Eigenlijk ben ik altijd zangeres geweest, maar ik zie dat als iets heel persoonlijks, niet als een beroep. Het is heerlijk om te zingen voor publiek, omdat dat het enige moment is dat je met ze kunt communiceren. Maar ik vind het ook ontzettend leuk om een plaat tot stand te brengen. De nacht dat ik 'Always Tomorrow' schreef, kreeg ik om een uur of een het idee. Om vijf uur had ik de demo klaar, compleet met gitaarbegeleiding en de tekst. Dat was een heerlijk gevoel, dat ik iets gemaakt had uit het niets. Alsof ik een kind had gekregen. Dan komt het arrangeren, proberen het te laten klinken zoals ik het voelde toen ik het opschreef, proberen het juiste gevoel, de juiste dynamiek te vinden.”

„Ik vind mezelf meer een schrijver, een vertolkster van mijn gevoelens. Iemand als Mariah Carey heeft een fantastische techniek. Ik moet het meer hebben van de emoties. Die vind ik ook belangrijker dan een perfecte vocale uitvoering. De zangpartij op 'Always Tomorrow' was bedoeld als voorlopige versie. Hij is niet eens opgenomen in de zangcabine, maar tussen de apparatuur. Je hoort ook wat gebrom op de achtergrond. Maar toen ik het zong voelde ik heel sterk wat ik wilde uitdrukken en dat is overgekomen. Later heb ik geprobeerd het nog eens zo te doen, maar het lukte niet om het beter te doen. Toen heb ik het maar zo gelaten.”

Populaire serie nog twaalf weken op het scherm

De nieuwe gezichten van 'Spijkerhoek'

● Ivan Vogelland als Tomas.

● Celia van den Boogert als Petra Dekker.

● Bart Gabriëls als Steve. Foto's: HENNY MILTENBERG

Van onze rlv-redactie

HILVERSUM - In de vijfde en laatste reeks afleveringen van Spijkerhoek bij RTL4 hebben vier nieuwe personages hun opwachting gemaakt.

Nog twaalf weken lang zijn de belevenissen van de bewoners van het bekende plein in Spijkerhoek te volgen. Actrice Irma Hartog speelt de rol van Saskia, de zangeres van de hip hop house-band SST. Ze woont in een kraakpand met de bandleden Steve en Tomas. Steve wordt gespeeld door Bart Gabriëls. Steve is een echte rouwdouwer die losse handjes krijgt als iemand hem tegensprekt. Ivan Vogelland vertolkt de rol van musicus Tomas. Muziek is het enige waarvoor hij zich interesseert. In de laatste reeks doet tevens de vrouw van dominee Johannes Dekker haar intrede. De rol van Petra Dekker wordt gespeeld door Celia van den Boogert.

Tien mille boete voor Glamourland

Van onze rlv-redactie

HILVERSUM - Het Commissariaat voor de Media heeft een eerder opgelegde boete van 100.000 gulden voor het Avro-programma Glamourland van Gert-Jan Drogen, teruggebracht tot 10.000 gulden.

Het satirische programma besteedde vorig seizoen ruimschots aandacht aan een hotel annex beautyfarm en aan een meubelpaleis. Het Commissariaat oordeelde begin verleden maand dat een deel van kijkers op het idee gebracht zou kunnen worden om de twee bedrijven te bezoeken en legde daarom de boete op van een ton.

Op de hoorzitting van 21 september lichtte Dröge de bedoelingen van de programmamakers toe. Volgens een woordvoerder van het Commissariaat heeft Dröge aannemelijk kunnen maken dat het niet om een opzettelijke 'reclameboodschap' ging. De boete van 10.000 wordt gehandhaafd, omdat volgens het Commissariaat de Avro toch van te voren had moeten ingrijpen.

Mogelijk extra zendtijd VPRO op maandag

HILVERSUM - De VPRO-televisie gaat vanaf 1 januari 1993 waarschijnlijk op de maandagmiddag anderhalf uur extra uitzenden. De omroep kreeg vorige maand van het Commissariaat voor de Media te horen dat het verzoek om zendtijdvermindering op televisie was afgewezen. Het verzoek was te laat ingediend.

De VPRO moet vanaf januari jaarlijks 79 uur extra televisie maken. Volgens de mediawet moet de VPRO als A-omroep jaarlijks 667 uur zendtijd vullen. Een omroep mag om een vermindering van maximaal 25 procent vragen, mits de aanvraag tien maanden van tevoren is ingediend. Volgens een woordvoerder van de VPRO was dat onmogelijk. „Wij hebben in april dit jaar pas officieel te horen gekregen dat we de A-status hebben bereikt. In mei en juni zijn we met de Vara en NOS gaan overleggen over de verdeling van de zendtijd. Daarna hebben we pas om de vermindering kunnen vragen. Overigens vragen wij al jarenlang zendtijdvermindering aan.”

In overleg met de netpartners heeft de VPRO beloven om waarschijnlijk op maandagmiddag de extra zendtijd op te vullen. Over het precieze tijdstip en de invulling van die zendtijd moet nog gesproken worden.

'Het moet een bevrediging voor het netvlies zijn'

Veronica Reisgids mikt op miljoen kijkers

DOOR ED BLAAUW

HILVERSUM - Korte snelle films. Kernachtig, flitsend. Zo omschrijft Anita Witzier haar nieuwe toeristische reisprogramma Veronica Reisgids. „Het is niet al te diepgravend, maar wel heel veel informatief,” zegt de presentatrice.

Veronica Reisgids, opvolger van Veronica Travel, zal opzienbarend noch grensverleggend zijn, maar speelt ze.

Welk nieuw programma is dat tegenwoordig wel? Het verschil met Veronica Travel is de andere opbouw. Elke uitzending heeft een thema, bijvoorbeeld cultuur of een stad. En steeds terugkerend is de ontdekkingsreis. We reiken mensen ideeën aan om landen op een andere manier te leren kennen. „Landen zowel binnen als buiten Europa komen aan bod. „De belangstelling voor toerisme is de laatste jaren enorm gegroeid. En zeker als het gaat om verre bestemmingen als Thailand, Indonesië en India. Mensen hebben meer geld. Die afgelegen oorden zijn bereikbaar geworden. En mensen willen er steeds meer over weten.”

hoop dat ze kijken, maar het is toch een groep die niet snel op Veronica zal afstemmen.”

Informatie

Veronica Reisgids (‘Vraag me niet hoe we aan die naam zijn gekomen’) beperkt zich tot het geven van toeristische informatie. „We gaan niet van gedachten wisselen met een minister van toerisme over de gevolgen van toeristische ontwikkelingen op de economie in een bepaald land. En we praten ook niet met de lokale bevolking. Hoe leuk en interessant ook, dan krijg je wel een ander soort programma.”

Veronica Reisgids wil volgens Anita Witzier luchtig en informatief zijn. „Het moet een bevrediging voor het netvlies zijn,” zegt ze. Het programma laat zich vinden ze, niet vergelijken met een soortgelijk Nederlands product. „Konden we het maar vergelijken, met bijvoorbeeld het programma Rough Guide van CNN. Dat is echt heel goed. Daar kunnen we niet tegenop, qua mankracht en financiën.”

Afstandelijkker

„Een combinatie van en presenteren op locatie en vanachter je bureau vind ik het leukste. Zo ben je meer bij een programma betrokken. Ik bedoel, het is nu wat afstandelijk. Maar ik lig er niet wakker van hoor,” zegt ze met een gulle lach. „Dat is het ri-

sico als je zwanger wordt. Een kind krijgen is in dat opzicht niet goed voor je carrière. Het zal wel. Het is gewoon gebeurd. Nou en? Ik vind het heerlijk. Hoe het later met mijn werk gaat? We zien het wel,” zegt ze luchtig.

Ze presenteert een toerisch reisprogramma, maar haar voorkeur heeft het niet. „Waar het mij om gaat is, dat ik een allround presentatrice wordt. Ik wil alle disciplines beheersen. Live, semi-live uitzendingen, ik wil me met alle aspecten bezighouden. Ik bedoel, naar spelletjes op de televisie kijk niet. Maar een spelletje presenteren is een deel van mijn vak en dat zou ik wel onder de knie willen krijgen.”

Leren betekent toch veel naar collega's kijken? „Wat ik wil zien neem ik op. Ik blijf voor geen enkel programma thuis. Hoewel er natuurlijk prachtige programma's worden gemaakt. Zoals Buren op de VPRO. Over burenen die ruzie met elkaar hebben, ken je dat? Bij de VPRO maken ze mooie dingen. Hoewel, zo'n programma als Zomergasten, dat vond ik maar niks. Daar viel ik bij in slaap,” zegt ze.

Energie

Op de televisie komt ze over als een meid barstensvol energie. „Ik ben zeer betrokken bij wat ik doe. Als ik aan het werk ben, kan ik me kwaad maken over het inefficiënt gebruik van middelen, machtsmisbruik of mensen

● Anita Witzier: „We reiken mensen ideeën aan om landen op een andere manier te leren kennen.” Foto: GPD

die manipuleren.” Relativerend: „Maar naast mijn werk zijn er zoveel andere leuke dingen in het leven. Koken, lezen, film, theater, zwanger zijn, mijn poes een beetje plagen.”

Anita Witzier, 30, kortgeknipt

wit haar. Hagelwitte tanden. Ze oogt zorgeloos maar tegelijkertijd zelfverzekerd. Ze werkt onder meer als omroepster van Veronica en was presentatrice op locatie van de Staatsloterijshow (Veronica) en het zomer-

programma Veronica Goes America. Die rondreis - zij was één van de vele Veronica-coryfeën die mee op reis ging - door de Verenigde Staten werd door de Nederlandse pers genadeloos neergesabeld.

GELD LENEN BIJ MOONEN GAAT MAKKELIJK EN DISKREET

Elk bedrag van f 1.000,- tot f 200.000,- is mogelijk.

Wij kunnen bijna iedereen van dienst zijn.
Moonen Financieringen geeft persoonlijke service.
Toetsing en registratie bij BKR in Tiel.
In de besteding bent u vrij.
Informeel naar onze mogelijkheden,
vrijblijvend en kosteloos.

PERSOONLIJKE LENINGEN 1e EN 2e HYPOTHEKEN DOORLOPENDE KREDIETEN.

Meestal kwijtschelding bij overlijden.
Bovendien is vrijstelling bij ziekte en ongeval mogelijk.

Geopend: ma. t/m vrij. van 8.30 - 21.00 uur,
zaterdag van 9.00 - 16.00 uur.

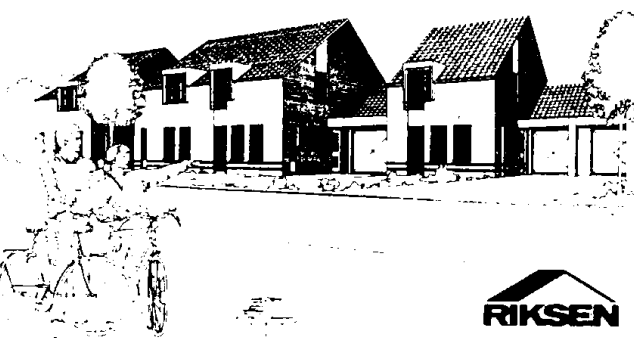
043-636200*

**FINANCIERINGSKANTOOR
MOONEN**
Scharnerweg 108, 6224 JJ Maastricht
Het is vertrouwd geld lenen via een NVF-lid.
Gevolmachtigd intermediair.

**NOTARISSSEN OOSTWEGEL & RITZEN
TE KERKRADE-WEST**
delen mede, dat de openbare verkoop
van het pand Margrietlaan 24 te Munstergeleen
op vrijdag 16 oktober a.s. geen doorgang
zal vinden.

**GEVRAAGD
vooroorlogse
woonhuizen**
voor directe aankoop
of bemiddeling.
Regio Heerlen e.o.
Tel. 04492-5966

6 vrije sector woningen met garage Centrum Nieuwenhagen

Op een van de mooiste locaties in het centrum van Nieuwenhagen worden 6 fraaie woningen met garage gebouwd. Aan de Beuteweg tegenover het plantsoen komen deze woningen te liggen en dichtbij bij alle belangrijke voorzieningen zoals scholen, winkelcentrum en busverbindingen.

INDELING:

Vanuit een overdekte entree komt u via de hal in de L-vormige woonkamer met open keuken, vanuit de zitkamer heeft u geen inkijk in de keuken. De garage heeft een pannendak. Op de 1e verdieping bevinden zich 3 slaapkamers en een ruime badkamer met ligbad en tweede toilet. De zolder is bereikbaar via een vaste trap en u heeft de mogelijkheid voor een 4e kamer.

De achtertuinen zijn ca. 14 m diep.

Prijzen vanaf f 223.000,- v.o.n.

RIKSEN
Inlichtingen/verkoop
van maandag t/m vrijdag
van 9.00-17.00 uur
en volgens afspraak.
Zaterdag volgens
afspraak.
Edisonstraat 9,
6372 AK Landgraaf
045-316222

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.
In de makelaarskrant van wonen en kranen.

Een woning van Ruijters, vast goed!

RUIJTERS

makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen

Te koop

BEEK, Oranjesingel

Op goede loc. gel. halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Het pand moet opgeknapt worden. Ind. o.a.: woonkr., keuken, 4 slaapkrs., badkr. met ligb., vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 189.000,- k.k.

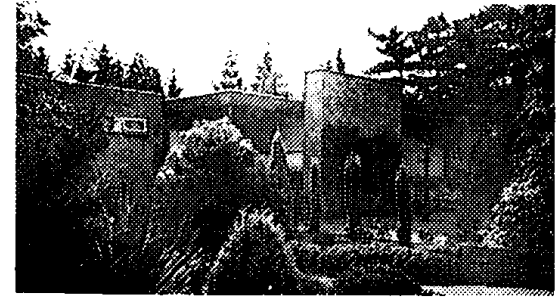
BRUNSSUM, Dorpstraat

Nabij centrum gel. woonh. met c.v., meerdere garages, berging en tuin. Ind.: hal, toilet, woonkr., dichte keuken. 1e verd.: 3 ruime slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. 2e verd.: vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f. 165.000,- k.k.

BRUNSSUM, Pastoor. Heusschenstraat

Rustig gel. halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: hal, toilet, woon-eetkamer, keuken, berging. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., waarvan 1 met balkon, badkr. met ligb., v.w., 2e toilet. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f. 170.000,- k.k.

GELEEN, Fr. Erenslaen

Op uitst. stand gel. goed onderh. vrijst. bungalow met c.v., souterrain, inp. garage en moot aangel. tuin met opt. privacy. Perc.opp.: 1.120 m2. Ind. o.a.: L-vorm. living, mod. keuken met app., 4 slaapkrs., badkr. div. kelders. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 545.000,- k.k.

GELEEN, Mauritslaan

Op uitst. stand nabij centrum gel. roy. halfvrijst. herenhuis met c.v., kelder en tuin. Het pand is evt. voor meerdere doeleinden gesch. zoals kantoor. Als kantoor is het pand ook te huur. Ind. o.a.: woonkr., keuken, bijkeuken, 4 slaapkrs., badkr., vaste trap naar zolder. Aanv.: spoedig. Prijs op aanvraag.

LANDGRAAF, Moltweg

Uitstekend gel. vrijst. bungalow met c.v., inpandige garage en tuin (perc. opp.: 1580 m2). Ind.: souterrain: hal, waskeuken met complete uitrusting, toilet, doucheruimte, hobbyruimte, provisieruimte, c.v.-ruimte, garage. Beg. gr.: ruime hal, woonkr. met o.h., moderne keuken, toilet, 3 slaapkrs., moderne badkamer. Het geheel verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: f. 375.000,- k.k.

LANDGRAAF, Ravetsmaar

Riant bungalow met dubb. garage en tuin. (perc.opp.: 2.160 m2). Ind.: o.a. hobbyruimte, was-c.v.-winkelder. Beg. gr.: ruime hal, L-woonkr. met o.h. (± 65 m2), luxe keuken met alle app., 3 slaapkrs., moderne badkr., kantoor, berging. Het geheel verkeert in uitstekende staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: f. 625.000,- k.k.

NUTH-HELLE

Uniek gel. woonh. met schuur en div. stallen. Perc. opp.: 3.845 m2. Ind.: Woonh. keuken, bijkeuken, woonkr., toilet. 1e verd.: 2 slaapkrs., badkr. met ligb., douche, v.w. en toilet. 2e verd.: vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f. 298.000,- k.k.

Wilt u uw pand verkopen, bel dan Makelaarskantoor Ruijters voor een vrijblijvende afspraak. Er is veel vraag naar panden in de prijsklasse tot f 250.000,- k.k.
Tijdens kantooruren: 046 - 511611.
Na 18.00 uur: 04746 - 2319.

Openingstijden:
Werkdagen 9.00-18.00 uur
Zaterdag 10.00-14.00 uur

RUIJTERS

makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg 25 - tel 046 - 511611
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 - 7131

S - Inlichtingen kantoor Sittard
H - Inlichtingen kantoor Heerlen

Taxaties, Hypotheken, Financieringen, Verzekeringen

DECORA HOUKES PARKET B.V.

SUPERAANBIEDING

Rustiek A
massief eiken stroken,
22 mm, kant en klaar
gelegd en geborsteld
f 135,- p.m²

Voerendaal, Hoolstr. 45
tel. 045-750305
Sittard, Rijksweg-Nrd 48
tel. 046-525157
Maastricht, Scharnerweg 147b
tel. 043-636273

* Wist u dat wij in Brunssum e.o. de meeste bestaande woningen verkopen?

Brunssum: Const. Huygenstraat 78, halfvrij. woonhuis met twee kelders, gr. woonkamer en keuken met app., 4 slpk., zolder, vaste trap. Vraagpr. f 128.000,-
Brunssum: Kennedylaan 11, woonhuis met gr. garage, ruime kelder, 3 slpk., eiken aanbouwkeuken, thermopane. Dit huis moet u van binnen zien! Vraagpr. f 168.000,-
Vraag de infolder op ons kantoor!!

* Voor onze cliënten tevens **TE KOOP GEVRAAGD** woningen in Brunssum e.o.
* **GEEN VERKOOP, GEEN KOSTEN.**

**assurantie-,
financierings- en
adviesburo van Oppen bv**

Lindeplein 5, 6444 AT Brunssum,
tel. (045) 254543 - fax (045) 257128

Maandag t/m vrijdag 09.00-12.30 en 13.30-17.30 uur,
donderdagavond 18.30-20.30 uur en zaterdag 09.00-12.00 uur

!!! NET EVEN BETER !!!

SPAUBEEK

Rustiek verbouwde boerderij best. uit 2 woningen met binnenplaats en weiland. Verdere info op aanvraag. Vraagprijs n.o.t.k.

ing. WIL SPAAI
Akerstraat Nrd. 11
6446 XB Brunssum
tel. 045-220550

HOENSBROEK

Een werkelijk leuk gesitueerd tussengelegen woonhuis (bwj. 78) met berging en tuin. Ind. b.g.: gang, toilet, woonkamer met open keuken. Verd.: badkamer, 3 slpk., vaste trap naar zolderverd. alwaar 4e slpk., c.v. P. f 139.000,- k.k.

BRUNSSUM

In de nabijheid v.h. ziekenhuis wordt binnenkort gestart met de bouw van 5 karakteristieke urban-woningen, waarvan er nog slechts een te koop is! Prijs f 165.000,- v.o.n. Vraag naar info!

KERKRADE

In Eygelshoven een kleiner te renoveren tussengelegen woonhuis met tuin ind. b.g.: hal, woonkr., keuken, douche, toilet. Verd.: 2 slaapk. Prijs f 69.000,- k.k.

Een gratis magazine, boordevol huizen-nieuws uit Zuid-Limburg? Bestaat zoiets?

Nou en of! Of dat bestaat!
Dat is het nieuwste Huizenmagazine van STIENSTRA. Pagina's vol met informatie over de woningmarkt in Zuid-Limburg. Alle mogelijke soorten bestaande panden en nieuwbouwprojecten. Zeer overzichtelijk gerangschikt per regio. Met duidelijke foto's en beschrijvingen. En met de

prijzen natuurlijk. Stienstra's Huizenmagazine verschijnt elke twee maanden. Volledig bijgewerkt. Maar ja, dat mag u natuurlijk van Stienstra wel verwachten! Als grote woningmakelaar kent hij natuurlijk de Zuid-Limburgse

lokale woningmarkt als geen ander. U krijgt dit prachtige blad GRATIS. Zonder enige verplichting.

U moet dan wel even de bon insturen of ons bellen. Dan zorgen wij ervoor, dat u het Huizenmagazine elke twee maanden krijgt toegestuurd. Gratis! Als dat geen mooi aanbod is....

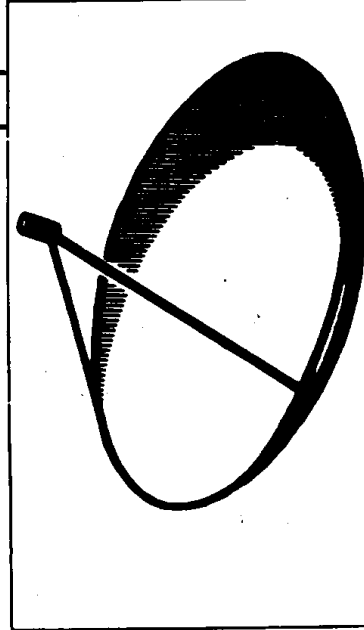
STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.

Stuur nevenstaande bon in, of bel met kantoor Heerlen: 045-712255*, met kantoor Maastricht: 043-252933* of met kantoor Aken: 0949-241-407540
Of loop even binnen: kantoor Heerlen: Kruisstraat 56, kantoor Maastricht: Wycker Brugstraat 50. Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00-21.00 uur.
Zaterdag van 9.00-18.00 uur. Kantoor Aken: Jesuitenstraße 2.
Maandag t/m vrijdag van 9.00-13.00 uur en van 14.00-18.00 uur.
Zaterdag van 9.00-14.00 uur. *Langer Samstag* van 9.00-16.00 uur.

Naam: _____
Adres: _____
Postcode: _____
Plaats: _____
Telefoon: _____

In een ongefrankeerde envelop zenden aan:
Stienstra Makelaardij BV,
Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen

Nederland 1

VOS/NOVA
 10.00 Altes kits, gevarieerd kinder-
 programma met o.a.:
 10.10 Kleefbees.
 10.15 Pippi Langkous.
 10.20 Ontbijt van de week.
 10.25 De Boswachter.
 10.30 KRO's Tekenfilmfestival.
 10.35 Jeugdjournaal.
 10.40 Woef.
 10.45 Knabbel en Babel.
 10.50 Onderzoek van de week.
 10.55 Belspel.
 11.00 KRO's Tekenfilmfestival.
 11.05 KKKoon.
 11.10-11.20 Belspel finale.
 11.25 Nieuws voor doven en slecht-
 horenden.
 11.30 ••• Journaal.
 11.35 Hoe groeit geld? Informatieve
 serie over sparen en beleggen. Af. 1.
 11.40 Amazonia. Reisverslag uit het
 Amazonegebied. Vandaag een com-
 plotie.
 11.45 Heb ik iets gemist? Terugblik
 op programma's van afgelopen week.
 11.50 Forza TV, jongerenmagazine.
 11.55 Boggle, woordspel.
 12.00 Sesamstraat, gevarieerd kin-
 derprogramma. Vandaag: Liefde.
 12.05 (TT) Jeugdjournaal.
 12.10 Kinderen van waterland,
 jeugdserie. Af. 2: Nieuwe schoenen.
 12.15 Leenhuis heeft nieuwe schoen-
 en gekocht en botst op straat tegen
 een politieagent aan... (herh.).
 12.20 No time to waste, milieukwiz
 voor de jeugd.
 12.25 ••• (TT) Journaal.
 12.30 Willow, Amerikaanse speelfilm
 uit 1988 van Ron Howard.
 12.35 Koningin Bavmorda laat haar leger
 de baby's van de Daikini's ophalen.
 12.40 De Klopjacht. Ze komt terecht bij
 de Klopjacht, die tot het Nieuw-volk be-
 rocht.
 12.45 Karel, praatprogramma.
 12.50 Dertigers, serie. Af. 1. Het le-
 ven van Michael en Hope raakt totaal
 ontregeld door de onregelmatige
 op- en eetgewoonten van hun ne-
 maanden oude baby.
 12.55-13.00 ••• Journaal.

Nederland 2

VOO/NOS
 10.00 PC privé, les 2.
 10.30 Het formatiebudgetsysteem.
 11.00 You're welcome. Engels voor
 beginners, les 2.
 11.30-12.00 Russisch, taal en volk.
 13.00-13.07 Nieuws voor doven en
 slechthorenden.
 16.00 ••• Journaal.
 16.10 Samson. Belg. kindermagazine.
 16.50 (TT) B.O.O.S. Jeugdprogr.
 17.20 ••• Top 40. Popmuziek gepre-
 senteerd door Erik de Zwart.
 18.00 ••• Journaal.
 18.20 De nieuwe generatie. Educa-
 tief spelprogramma. Presentatie:
 Tom Manders jr.
 18.50 Blinde hartstocht. Australische
 soapserie waarin alles om de erfenis
 en de erfgaaf van multimiljoenair
 Gordon Byrne draait.
 19.20 (TT) Casino Royal. Spelpro-
 gramme gepresenteerd door Marc
 Klein Essink.
 19.50 Masters of the game. Serie
 portretten van bekende voetbalmana-
 gers. Vandaag: Jesus Gil van Atletico
 Madrid.
 20.20 Wiseguy, serie. Af. 1: Hitler leeft.
 Vinnie keert terug om als undercover-
 agent te infiltreren in een fascistische
 organisatie die zijn familie en vrien-
 den bedreigt.
 21.10 Zaterdagavondcafé. Comedy-
 serie over een Amsterdamse café.
 Af. 1. In dit café wordt op humoristi-
 sche wijze fictie en werkelijkheid door
 elkaar gehaald. De kijkers maken
 mee hoe de vaste klanten van dit café
 onder enthousiaste leiding van de
 twee vrouwelijke barkeepers het
 nieuws en de gebeurtenissen van de
 afgelopen week bespreken.
 21.45 The tall guy. Engelse komische
 speelfilm uit 1990 van Mel Smith.
 Met: Jeff Goldblum, Emma Thomp-
 son, Rowan Atkinson e.a.
 De Amerikaanse acteur Dexter King
 lijdt aan hooikoorts. Ondanks zijn
 angst voor injecties ondergaat hij een
 kuur, om zijn nieuwe liefde, de ver-
 pleegster Kate, regelmatig te ont-
 moeten.
 23.15-23.20 ••• Journaal.

Nederland 3

Vara/NOS
 08.53-09.00 Nieuws voor doven en
 slechthorenden.
 17.30 Land in zichten! 'De Lichtstraal'.
 Jeugdfilm ter gelegenheid van de
 opening van de Kinderboekenweek
 1992 in het Open Haven Museum te
 Amsterdam. Allerlei figuren uit kinder-
 boeken beleven een spannend avon-
 tuur op het schip.
 18.00 ••• Journaal.
 18.15 Trekking van de lottogetallen.
 18.20 Vroege vogels. tweewekelijks
 natuur- en milieu magazine.
 18.53 (TT) Lingo, woordspel.
 19.20 12 steden, 13 ongelukken. Se-
 rie gedramatiseerde verhalen over
 ongelukken.
 Af. 2: Deventer: Blinde vlek. Van je
 collegas moet je niet hebben. Zeker
 bij het spannende werk op de ambu-
 lance. Maar Michel en Nick verschil-
 len nogal van karakter.
 19.49 The Flying doctors. Australi-
 sche serie. Af. 1: Verscheurde toe-
 komst.
 Geoff neemt een paar dagen vakant-
 ie om meer tijd te kunnen vrijmaken
 voor Kate en zijn dochter. Zijn
 vriend, de chirurg Rex Waddington,
 vervangt hem daarom tijdelijk.
 20.39 (TT) Zeg 'n AAA, serie. Af. 1: 'n
 Helpende hand.
 Koos en Mien weten eindelijk hun
 reistemming. Dokter John krijgt
 een heel naar bericht.
 21.08 Sonja op zaterdag. Talkshow
 met Sonja Barend vanuit de 'Rode
 Hoed'. Rechtstreeks woord en weer-
 woord over wat ons allemaal bezig
 houdt.
 22.00 ••• (TT) Journaal.
 22.15 Studio sport.
 22.45 Nova, actualiteitprogramma.
 Presentatie: Maartje van Weegen.
 23.20 De schreeuw van de Leeuw.
 show met Paul de Leeuw.
 00.00 Museumscenen. Prof. Henk
 van Os geeft achtergrond bij voor-
 werpen uit Nederlandse musea.
 Vandaag: Aankomst van de Ver-
 eniging Rembrandt.
 00.10-00.15 Nieuws voor doven en
 slechthorenden.

RTL4

06.45 The world tomorrow. Reli-
 gieuze.
 07.00 Telekids. Kinderprogramma.
 12.00 Radio studio live.
 12.40 Minipolbackshow. (herh.).
 13.40 Liefde op het eerste gezicht.
 Aflevering van dit programma waarin
 drie jongens en drie meisjes aan el-
 kaar worden voorgesteld. (herh.).
 14.20 Een van de acht. Spel. (herh.).
 15.45 Dinosaur. Amerikaanse serie.
 16.15 Gezondheid. Magazine over
 uiteenlopende onderwerpen die met
 gezondheid te maken hebben.
 16.45 Geldwijzer. Informatief progr.
 17.00 Tineke. Aflevering van dit recht-
 streekse en gevarieerde weekend-
 programma.
 18.00 Zes uur nieuws.
 18.10 Tineke. Deel twee.
 19.00 De reis van je leven. Quizpro-
 gramma waarin elke keer drie kandi-
 daten een aantal vragen moeten
 beantwoorden over een bepaald land
 of een bepaalde streek. Deze keer is
 de locatie: New Orleans.
 19.30 Avondnieuws.
 19.50 Het weer door John Bernhard.
 20.00 Sandra's verjaardagsshow.
 Eerste van een reeks nieuwe afleve-
 ringen van dit amusements- en spel-
 programma waarin jarigen centraal
 staan.
 21.15 Denksportkampioen. Aflever-
 ing van een nieuw spelprogramma
 waarin wordt gezocht naar Neerland's
 beste en meest bedreven puzzelaars.
 In het programma komen allerlei puz-
 zelsommen zoals kruiswoordraadsels,
 doorloper en cryptogrammen, aan
 bod. Elke aflevering wordt afgesloten
 met een spannend eindspel.
 21.45 Pacific station. Amer. serie.
 22.15 Like father, like son, Ameri-
 kaanse film uit 1987.
 00.05 Laatste nieuws.
 00.20 The dead zone, Amerikaanse
 speelfilm uit 1983 naar het gelijkna-
 mige boek van Stephen King.
 02.10 Joy, Franse erotische speelfilm
 uit 1983. Regie: Serge Bergon.
 04.00 Interieur d'un couvent, Itali-
 aanse speelfilm uit 1977.
 05.30 Nachtprogramma.

België/TV 1

10.00 Het slimme kanaal. Met om:
 10.00 Doe het zelf, serie Af. 5.
 10.30 Vakwerk. Informatief program-
 ma rondom werk.
 11.00 Take it easy. Cursus Engels.
 11.30 Desktop publishing. Les 5:
 12.00 Babel. Nieuwsbrief voor Marok-
 kaanse migranten.
 12.30-12.50 Affiche. Kunstmagazine.
 14.50 Kid Galahad, Amerikaanse
 avonturenfilm uit 1937 van Michael
 Curtiz.
 16.30 Première film & video. Herh.
 17.00 The Henderson Kids, Austr.
 jeugdserie. Af. 15: Fight to survive.
 17.45 Musti. Tekenfilmserie. Van-
 daag: Musti en de rekenles.
 17.55 Tik tak. Animatieserie. Af. 283.
 18.00 Journaal.
 18.10 Sleutel. Actueel magazine.
 Vandaag: Kinderen van elders.
 18.40 Vlaanderen vakantieland. Toer-
 istische portretten uit binnen- (Ha-
 mont - Achel) en buitenland (Route
 du vin, Luxemburg). Herh.
 19.15 Joker en lottotrekking, paar-
 denkoersen en overzicht.
 19.30 Journaal en Sport.
 20.00 FC De Kampioenen. Serie.
 20.35 Weekendfilm: Passport to ter-
 ror. Amerikaanse tv-film van Lou An-
 tonio, naar de autobiografische ro-
 man Never pass this way again van
 Gene LePere.
 22.10 Vandaag. Met aandacht voor
 het Intern. Filmgebeuren in Gent.
 22.35 Sport op zaterdag.
 23.05 Nachtfilm: Erendira, Frans/
 Duits/Mexicaanse melodrama uit 1982
 van Ruy Guerra naar de roman van
 Gabriel G. Marquez. Met: Irene Pa-
 pas, Claudia Ohana, Michel Lonsdale,
 e.a.
 00.45-00.50 Coda. La donna è mobile
 uit Rigolotto van Verdi.

België/TV 2

20.30-23.05 La Cenerentola. Tweede
 van vier opera's van Rossini in het
 Fossini-jahr n.a.v. zijn 200ste ge-
 boortjaar.

BBC 2

06.00 Open universiteit. 09.05 Under
 California stars. Amer. speelfilm uit
 1948. 10.25 ••• Marx Brothers go west.
 Amer. speelfilm uit 1940. 11.45 So you
 want to play golf. Af. 1: Tee shots, regals
 en gadgets. 12.15 ••• Back from eter-
 nity. Amer. speelfilm uit 1956. 13.50 Net-
 work east. Magazine voor migranten uit
 Azië. 14.20 In search of the dead. Do-
 cumentaire over wetenschappers
 die zich bezig houden met het leven na
 de dood. 15.00 Diamantina. Documen-
 taire. 15.50 Elmer Gantry. Amer. speel-
 film uit 1960. 18.10 Late again. Compi-
 lation van de Late show. 18.55 nws, en
 sport. 19.10 Lock, stock and barrel.
 Documentaire over de Aziatische mi-
 granten in Oeganda. 20.10 Serie mu-
 ziekdokumentairen. Af. 1: Sergei Rach-
 maninov in exile, portret van deze
 componist. 21.10 War and peace. Bra-
 zilië. 22.05 The brain drain. Quiz met
 een panel van beroemde co-
 medy-artiesten. 22.35-01.20 Once
 upon a time in the West. Amer. speel-
 film uit 1969 van Sergio Leone.

Sportnet

06.00 Autosport. World sportscar
 championship. 09.00 Powerboatrace.
 10.00 Golf. 11.00 Dragging vanuit
 Hockenheim. 12.00 World sports spe-
 cial. 13.00 Honkbalmagazine. 14.00
 Golf. Live. 16.30 Dragging. 17.00 Pro-
 fessional live. 18.00 Golf. 19.50 Braz-
 ië voetbal, live. 22.00 Autosport. EG Ra-
 ly. 23.00 Golf. 00.30 Dragging. 01.00
 Kickboksen. 02.00 Honkbalmagazine.
 03.00 Honkbal. Major league. 05.00
 G. 06.00-07.00 Powersports int.

Eurosport

09.00 Aerobics. 09.30 Autosport. EK-
 truckracer. Herh. 10.00 Int. motorsport.
 Herh. 11.00 Tennis. ATP toern.
 nieuws. 12.00 Boksen. Herh. 13.30 Sa-
 turday alive. Met Tennis: Halve finales.
 ATP-toern. live. Tennis: Dames-toern.
 20.00 Motorsport. Supercross, live.
 23.00 Euroscore. 00.00-01.00 Int. mo-
 torsport.

Super Channel

06.30 Business CNBC weekly. 07.00
 The mix. 08.00 ITN world news. 08.30
 Business round up. 09.00 Super shop.
 10.05 The mix. 11.30 Scene on Super.
 12.00 All mixed up. 14.00 Youthquake.
 14.30 Milieuemagazine. 15.00 The travel
 magazine. 15.30 Beyond tomorrow.
 16.00 Wild America. Vandaag: Animal
 oddities. 16.30 Focus. Nieuwsdocu-
 mentaire. 17.00 Scene on Super. 17.30
 Absolutely live. 18.30 Videofashion.
 19.00 Matinee at the movies. 20.00
 Matinee at the movies: ••• Detour.
 Amer. speelfilm uit 1945. 21.30 Film
 Europe. 22.00 ITN world news. 22.30
 High aspirations. 23.00 Scene on Su-
 per. 23.30 Hang loose. 00.00 Don't
 watch alone! ••• Dr. Terrors house of
 horror. Engelse speelfilm uit 1965.
 01.25 Absolutely live. Aansl. Af. mixed
 up. Aansl. The mix.

MTV

07.00 Soul weekend. 10.00 The big
 picture. 10.30 US Top 20 video count-
 down. 12.30 XPO. 13.00 Soul week-
 end. 15.00 Week in rock. 15.30 Yoi
 Raps today. 16.30 The real world.
 17.30 The big picture. 18.00 European
 top 20. 20.00 Saturday night live. 20.30
 Sport. 21.00 The soul of MTV. 22.00
 Partyzone. 00.00 Soul weekend.
 02.00-07.00 Night videos.

CNN

06.30 Moneyline. 08.00 World busi-
 ness this week. 10.10 Larry King.
 11.40 Int. correspondents. 13.10 The
 big story. 14.10 Health week. 14.40
 Moneyweek. 15.10 Science and tech-
 nology week. 15.40 Style with Elsa
 Kiench. 16.10 Showbiz this week.
 17.40 Evans and Novak. 18.00 World
 business this week. 18.40 Newsmaker
 Saturday. 19.10 Healthweek. 19.30
 Style with Elsa Kiench. 20.10 Your
 money. 20.40 Int. corresp. 22.30
 Newsmaker Saturday. 23.40 Pinball.
 00.10 The big story. 02.10 Showbiz
 this week. 04.10 The Capital gang.

radio

Duitsland 1

00.00 Tagesschau.
 01.00 Ping pong. Spelprogramma.
 01.45 ••• Tele-Gym. Fitness. Af. 6.
 02.00 Tagesschau.
 02.15 Die Reportage.
 02.30 Unterwegs - Das Reisemaga-
 zine. Vandaag: 1. Hoge bijkomende
 kosten in vakantieland. 2. Woon-
 toevakanties. 3. Reizerecht.
 02.50 Tagesschau.
 03.00 Mogambo, Amerikaanse speel-
 film uit 1953 van John Ford.
 03.15 Persoverzicht.
 03.30 Tagesschau.
 03.45 Europamagazin.
 04.00 Der Mann, der den Stuhl neu
 erfindet. Portret.
 04.15 Schlager, Lieder und Chan-
 ces. Muziekcompilatie uit het spel-
 programma Einer wird gewinnen. Met
 Adamo en Lill Lindfors.
 04.30 Gesundheitsmagazin im Er-
 ste. Prothesen.
 04.45 Erstens. Met Karl-Heinz Böhm.
 04.50 Disney Club. Kindermagazine
 gasten, muziek, tekenfilm-
 en reiseseries.
 05.00 Sportschau.
 05.15 Tagesschau.
 05.30 Sportschau. Met DFB-beker-
 wedstrijd.
 05.45 Markt.
 06.00 Mich laust der Affe, dieren-
 programma.
 06.15 (TT) Tagesschau.
 06.30 Ein Kessel Buntes. Amuse-
 mentsprogramma rond de GlücksSpi-
 el. Met o.a. Jennifer Rush, Johnny
 Logan en Kristine Frey.
 06.45 Tagesthemens-Telegramm.
 06.55 Trekking lotto-getallen.
 07.00 Tagesthemens.
 07.15 (TT) Das Wort zum Sonntag.
 07.30 Andrew L. Stone-cyclus: Mord
 in den Wolken (Julie). Amer. speel-
 film uit 1956 van Andrew L. Stone.
 07.45 Tagesschau.
 07.55 ••• Fletch, der Troublemaker
 (Chase). Amerikaanse speelfilm uit
 1983 van Michael Ritchie naar de ro-
 man van Gregory McDonald.
 08.00 Tagesschau.
 08.15 Zuschauen - Entspan-
 nen - Nachdenken. Weinerte in
 mont.

Duitsland 2

08.00 Nachbarn in Europa.
 09.00 Tagesschau.
 09.03 Nachbarn. Magazine voor bui-
 tenders en Duitsers. Herh.
 09.45 ••• Tele-Gym. Fitness. Af. 6.
 10.00 Tagesschau.
 10.03 Die Reportage.
 10.35 ARD-Ratgeber - Unterwegs.
 Reisemagazine. Vandaag: 1. Bijkomende
 kosten van vakanties; 2. Vakantie
 in Ierland op een woonboot; 3.
 Juridische tips.
 11.00 Tagesschau.
 11.03 Mogambo. Amerikaanse speel-
 film uit 1953 van John Ford.
 11.15 Persoverzicht.
 11.30 Tagesschau.
 11.45 Diese Woche. Weekoverzicht.
 12.30 Ivanhoe - der schwarze Ritter
 (Ivanhoe). Amerikaanse speelfilm uit
 1952 van Richard Thorpe.
 12.45 Astrid Lindgren erzählt: Mi-
 chael aus Lönneberga. Jeugdserie.
 13.35 Reisatlas extra. Filmpressie
 van het eiland Capri.
 14.45 FM - Das Familienmagazin im
 ZDF. Magazine. Thema: Adoption.
 Eine Chance für ein zweites Leben.
 16.15 ••• Allegro. Muziekquiz. Van-
 daag m.m.v. Walter Scholz, Die To-
 xauer e.a.
 17.00 Heute.
 17.05 Länderspiegel. Actueel maga-
 zine.
 17.45 Die große Hilfe. Balans van de
 Aktion Sorgenkind.
 17.55 Die fliegenden Ärzte (Flying
 doctors). Australische serie. Af. 1: An-
 der, der Ausreisser.
 19.00 Heute.
 19.20 Der Patenonkel, serie. Af. 1:
 Grippevirus A.
 20.15 (TT) Herbstmilch. Duitse speel-
 tv-film van Joseph Vilsmaier naar de
 gelijknamige autobiografie van Anna
 Wilschneider.
 22.00 Heute-Journal.
 22.15 Das aktuelle Sport-Studio.
 Sportmagazine met voetbal: Duitse
 beker; Tennis: Int. Grand Prix toern.
 en Autosport.
 23.35 Auch die Engeln mögen heisse
 (Anche gli angeli mangiano fagioli).
 Ital. speelfilm uit 1971.
 01.25 Heute.
 01.30-03.05 Kiss of death. Ameri-
 kaanse speelfilm uit 1947.

Duitsland 3 West

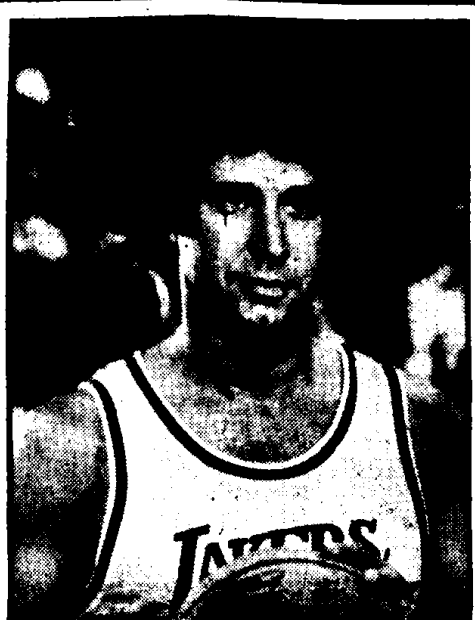
09.00 Teletekst. 09.10 Marienhof. Af. 1:
 Zukunftspläne. 10.00 This week. 10.15
 Actualités. 10.30 Russisch bitte. 11.00
 Vieje al Espanol. 11.15 Cursus Spaans
 voor beginners. 11.30 FernUniversität
 im Dritten. 12.15 Kunst des Heilens -
 Kunst des Lebens. Af. 2: Die Bach-
 Blütentherapie. 13.00 Cursus Duits.
 13.30 Cursus wiskunde. 14.00 Rück-
 blende: Kolonialwaren. Documentaire
 serie over koloniale produkten. Af. 4:
 Cacao. 14.15 West 3 aktuell. 14.20
 Das war's - diese Woche. 15.00 Sport
 3 extra. 17.00 Länder-Menschen.
 Abenteuer: naturdocumentaire over
 het eiland Mactan voor de kust van
 Cebu (Filippijnen). 17.45 Vandem:
 Mastricht. 18.00 Aktuelle Minute.
 18.01 Hier und heute unterwegs. 18.30
 (TT) Die Sendung mit der Maus. 19.00
 Aktuelle Stunde. 19.30 Zeit für Tiere.
 20.00 Sport im Westen. 20.30 B. Tra-
 ven - Der Unbekannte von Tampico.
 Filmportret van de schrijver B. Tra-
 ven. 22.00 Superman schlägt zurück, serie
 over de geschiedenis van strips en car-
 toons. 22.30 Zukunftsgespräche: Die
 Zukunft der Aufklärung. Elke Schmitter
 in gesprek met Mathias Greffrath.
 23.30 Jazz vor Mitternacht: Subway.
 Vanavond: James Moody Quartet.
 00.30 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

13.40 Cursus Duits. 14.10 Marienhof.
 Duitse serie. Af. 2: Zukunftspläne.
 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Nimm's Drit-
 te. Magazine. Presentatie: Thomas
 Klinghammer. 17.30 Verleih mir e
 Gesicht. Af. 7: 18.00 Mitternacht. 18.30
 Glaskasten. Cultureel magazine. Pre-
 sentatie: Wolfgang Zinke. 19.00 Wo
 bitte ist Ihr Kühlschrank? Af. 1. 19.30
 Spiele des Lebens. 12-delige natuurse-
 rie. Af. 3: Op zoek naar voedsel. 20.15
 Ausgerechnet Bananen. Duitse docu-
 mentaire over het opzetten van een
 groente- en fruithandel in de voormali-
 ge DDR. 21.30 Aktuell. 21.35 Nachtsch-
 te. Te gast in Ludwigsburg. 23.05
 Aktuell. 23.07 Schmidt - Die Mitter-
 nachtsch. Variété-progr. m.m.v. Jutta
 Wübbe, Ernie Reinhardt, Corny Litt-
 mann, e.a. 01.07 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Plus

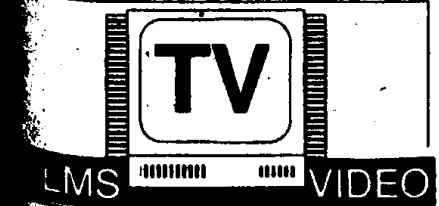
06.00 Georgie. Amerikaanse teken-
 filmserie.
 07.45 Archie. Tekenfilmserie. Herh.
 07.10 Piff und Herkules. Tekenfilm.
 07.30 Cubitus. Amer. tekenfilmserie.
 08.00 Klack. Kinderspeelfilm.
 08.45 Maus reiss aus. Spelshow.
 09.00 Beverly Hills Teens. Serie.
 09.30 Lucky Luke. Tekenfilmserie.
 10.00 Peter Pan. Tekenfilmserie.
 10.30 Captain Planet and the Plane-
 teers. Amerikaanse tekenfilmserie.
 11.00 Marvel Universum.
 12.35 Michel Vaillant. Tekenfilmserie.
 13.00 Teenage mutant hero turtles.
 Amerikaanse tekenfilmserie.
 13.30 Winspector Japanse sf-serie.
 Af. 1: Die Transplantation.
 ••• (ONDER VOORBEHOUD: INDIEN
 STEFFI GRAF DE HALVE FINALE
 TENNIS TE ZÜRICH HAALT,
 WORDT DIT LIVE VANAF 14.00
 UUR UITGEZONDEN)
 14.00 American gladiators. Sport-
 spektakel.
 15.00 Knight rider. Amer. avonturen-
 serie. Af. 1: Die Helios-Nadel. Herh.
 15.55 Das A-Team. Amer. avonturen-
 serie. Af. 1: Zurück in Vietnam. Herh.
 16.50 21. Jump street - Tatort Kle-
 senzimmer. Amerikaanse misdaad-
 serie. Af. 1: Die Machtprobe. Herh.
 17.45 Der Preis ist heiß. Spelshow.
 18.15 Familienduell. Spelprogr.
 18.45 RTL aktuell.
 19.15 Beverly Hills, 90210. Amer. se-
 rie. Af. 1: Auf nach Palm Springs.
 20.15 Die Liebesbeichte. Komedie
 van Julius Erhard en M. Vitus.
 22.00 Alles nichts oder? Show.
 23.00 Erotikwunschkinder der Woche:
 Verführung auf der Schulbank. West-
 duitse softseksfilm. Herh.; OF Der
 Ostriesen-Report: O mel, haben die
 Ostriesen Riesen, Westduitsse softseks-
 film Herh.; OF Emanuel - Dein
 wilder Erdbeermund (Inhibition Emanu-
 elle). Ital. softseksfilm. Herh.
 00.30 Gier und Leidenschaft (Enrap-
 ture). Canadese erotische thriller.
 01.50 Tutti frutti. Erotisch spelpro-
 gramma.
 02.45 Série rose. Franse erotische
 serie. Af. 1: Das türkische Haus. Herh.
 03.15 Erotikwunschkinder der Woche.
 04.30 Gier und Leidenschaft, Cana-
 dese erotische thriller. Herh.

● Chevy Chase in 'Fletch'
 (Duitsland 1 - 00.08 uur).

SAT 1

07.15 Quä Beet. 11.00 Beauty and the
 beast. Af. 1: Das verlorene Paradies.
 11.50 Glücksrad. Herh. 12.30 Wirt-
 schaftssport. 13.00 Nieuws. 13.05
 Traumreisen. Vandaag: Tsjechoslowa-
 kije. 13.35 Dr. Kulani - Arzt auf Hawaii
 (Island son). Af. 1: Janine returns. 14.30
 Männerwirtschaft (The odd couple).
 Af. 1: Felix führt Regie. Aansl. Nieuws.
 15.05 ••• Der eingebildete Doktor. Duit-
 se speelfilm uit 1963. 16.30 Dröschers
 Tierwelt. Af. 1: Nashörner - Misthaufen
 als Staatsgrenzen. 17.00 Herz ist
 Trumpf. 17.30 Punkt. Punkt. Punkt.
 18.00 ran. Met Bundesliga-voetbal.
 18.25 Colobus - Affen im Nebelwald.
 Natuurdokumentaire. 19.20 Nieuws.
 19.30 Glücksrad. 20.15 Heino - Darum
 ist es am Rhein so schön. Muzikale
 Rijnreis. 22.00 Jux & Dallerei. Amuse-
 ment. 23.00 Hot desire. Zwitserse ero-
 tische speelfilm. 00.25 Nieuws en
 sport. 00.30 Mädchen, die nach Mün-
 chen kommen. Duitse erotische speelfilm.
 02.00 Heisse Sehnsucht (Hot
 desire). Zwitserse erotische speelfilm.
 Herh. 03.15 Beauty and the beast.
 Amer. serie. Herh. 04.05 ••• Der einge-
 bildete Doktor. Duitse speelfilm. Herh.
 05.20 Dr. Kulani - Arzt auf Hawaii (Is-
 land son). Amer. serie. Herh. Aansl.
 Programma-overzicht.

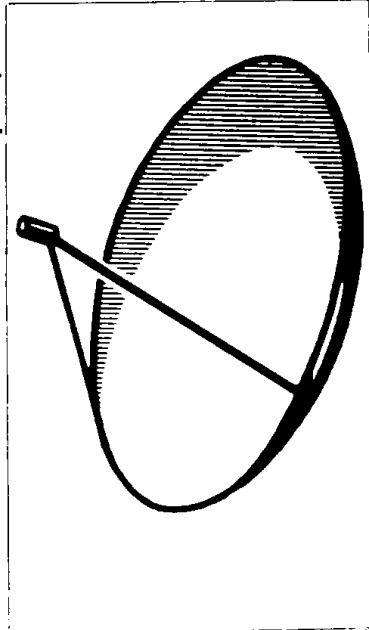

Duitsland 2

00.15 Ivanhoe. De beste ridderfilm,
 1952 gemaakt door Richard
 Thorpe, met Robert Taylor, Eliza-
 beth Taylor, Joan Fontaine. Eliza-
 beth geeft een zwart paard aan
 hield.
 ••• MTV 1
 00.15 Kid Galahad. Mooie cast in
 een gemiddelde film over
 rovers en gangsters, met Edward
 G. Robinson, Humphrey Bogart,
 en Davis. Regie in 1937 van Mi-
 chael Curtiz.
 ••• BBC 2
 00.15 Elmer Gantry. Drie Oscars
 voor deze satire van Richard
 Brooks uit 1960. Burt Lancaster en
 Susan Simmons als rondtrekkende,
 onbetrouwbare evangelis-
 ten.
 ••• Duitsland 2
 00.15 Herbstmilch. Terugblik op de
 tijd van een boerendochter.
 Schamel bestaan tijdens de Twee-
 de Wereldoorlog. In 1989 gemaakt
 door Josef Vilsmaier, met Dana
 Vavrova, Eva Mattes.

Nederland 1
 20.25 Willow. Zeer succesvolle
 jeugdfilm, werd geschreven door
 George Lucas en geregisseerd
 door Ron Howard. Kleine man
 moet baby naar zijn bestemming
 brengen. Onderweg wordt hij be-
 laagd door de handlangers van een
 duivelse koningin. Met Val Kilmer,
 Joanne Whalley. Uit 1988.

Nederland 2
 21.45 The tall guy. Jeff Goldblum
 in een aanstekelijke rol als weinig
 succesvol Amerikaans acteur in
 Londen. Hij krijgt een stormachtige
 verhouding met verpleegster Em-
 ma Thompson, die tijdens de eer-
 ste vrijpartij het hele

Nederland 1

07.00 KRO/Avro/NOS
11.00 Stille tocht. Rechtstreekse uitzending van de stille tocht in de Bijlmermeer.
13.00 Eucharistieviering.
14.15 Magazine.
15.00 Herdenking. Rechtstreekse uitzending van de herdenkingsbijeenkomst in de RAI in Amsterdam.
17.00 ●● Journaal.
18.00 Zwerfen voor God. Documentaire over het werk van een zwerfreligieuze.
19.35 ●● Orgel estafette. Opnamen van orgelbespeelingen tijdens het festival Oude Muziek te Utrecht.
20.58 Nota bene. Kerkelijke agenda.
21.00 Nieuws voor doven.
21.15 Sesamstraat. Gevarieerd kindermagazine. Vandaag: Dromen.
21.30 Nijntje. Tekenfilmserie naar de verhalen van Dick Bruna. Afl.: Wij hebben een orkest.
21.35 (TT) YOY: Kibboets. Reportage over drie jongeren die in Israël in een kibboets te gaan werken.
21.45 Meike. Ronald en Willemijn vertrokken in april naar Israël. YOY filmde hen op Schiphol en vroeg ze naar hun verwachtingen, hun idealisme en de reden van hun keuze voor een kibboets. Een paar maanden later vertrok ook YOY naar Israël en zocht de drie op. Ze zijn enkele maanden ervaring rijker, maar zijn ze nog steeds even goed te spreken over het avontuur in Israël? Maandelijks vertrekken er tientallen jongeren naar een Kibboets in Israël.
21.50 Abdien. Documentaireserie. Afl.: Clarissen en Franciscanen (Mengen). Herh.
22.00 Natuur in eigen land. Natuurfilmserie. Afl.: De Weerribben. Herh.
22.00 ●● (TT) Journaal.
22.15 On Golden Pond. Speelfilm uit 1981 met o.a. Katherine Hepburn, Henry Fonda en Jane Fonda.
22.20 Brandpunt. Actualiteitenrubriek.
22.45 Miniatuur.
22.50 Kruispunt. Actualiteiten uit kerk en samenleving.
22.55-23.30 ●● Journaal.

Nederland 2

Tros/VOO
08.53-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
11.23 Nieuws voor doven en slechthorenden.
11.30 TROS/Veronica sport. Sportmagazine met Jack van Gelder en Elsmieke Havenga.
13.00 Omrop Fryslân: Magazine 1.
13.30 Om Hediouane. Kleuterprogramma voor Marokkaanse kinderen.
13.35 Najib. Praatprogramma voor Marokkanen en andere Nederlanders.
14.15 Aktuel. Actualiteiten uit Turkije en Nederland.
14.45-15.15 Allochtoon video circuit. Documentaireserie voor allochtonen. Afl.: Het politieberoep. Taal: Turks.
16.00 ●● Journaal.
16.05 Kwaliteitsmanagement. Voorlichtingsprogramma.
16.10 Databasemanagement. Les 5.
16.40 Grieks voor beginners. Les 1.
17.10 Praktijkdiploma Informatica.
17.20 The new WKRP in Cincinnati. Amerikaanse comedyserie over een Amerikaans radiostation. Afl.: De baas is kippig. Tijdens het bezoek van een belangrijke Russische radio-baas, wordt meneer Carlson gehypnotiseerd en denkt dat hij een kip is.
17.45 (TT) Knoop in je zakdoek. Serie. Afl.: Wonen in een groep.
18.00 ●● Journaal.
18.10 Möller concert. Registratie van een concert ter nagedachtenis van de Nederlandse violist/bouwer Berend Möller. M.m.v. het Rotterdams Filharmonisch Orkest, Concertgebouworkest, Jaap van Zweden, Emmy Verhey e.a. Herh.
18.50 Wegwijzer.
18.52 Blinde hartstocht. Soapserie.
19.21 TV-dokter. Medische tip.
19.21 (TT) De specialist. Les 2.
19.56 Summer to remember. Amerikaanse speelfilm uit 1985.
21.35 De Elite Serie over een groep wetenschappers die milieuschandalen aan de kaak stelt. Afl.6.
22.20 De Kelten. Les 5.
23.15-23.30 ●● Journaal.

Nederland 3

Vpro/NOS
08.00 Villa achterwerk. Kinderprogramma met de Charlie Brown & Snoopy Show. Dag meneer de Koekepeer, Boefjes, Dwalen en dwelen in de tropen, The Addams Family, Verhuizen en Cowboy Harry.
11.00-13.10 Herdenkingsplechtigheid vliegkamp. Rouwplechtigheden ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de vliegkamp in de Bijlmermeer. Rechtstreekse verslag van de stille tocht door de Bijlmer.

Voorafgaand aan de rouwplechtigheid in de RAI verzorgt het NOS-journaal van 14.15 tot 15.00 uur een overzicht van de gebeurtenissen sinds afgelopen zondag, gevolgd door een samenvatting van de stille tocht.

15.00 Rouwplechtigheid in de Amsterdamse RAI. De uitzendingen zijn voorlopig en afhankelijk van de definitieve beslissing van het organiserend comité.
17.00 Socutera
18.00 ●● Journaal.
18.10 (TT) Studio sport waarin onder andere aandacht voor buitenlands voetbal.
20.00 ●● Journaal.
20.10 Reiziger in Muziek.
21.10 Lopende zaken. Wekelijks magazine over zaken die ons bestaan beroeren. Vandaag een portret van Hans Simons.
21.55 Herdenkingsconcert vliegkamp.
22.30 VPRO cinema-primeur: Danzon, Mexicaanse speelfilm uit 1991 van Maria Novaro.
22.35 Julia is een 40-jarige telefoniste met een tienerdochter. Haar kleurloze baanwisselt ze 's avonds voor de dansvloer, waar ze samen met kok Carmelo kampioen wordt met het dansen van de danzon. Op een dag is de kok Carmelo verdwenen en Julia begint een wanhopige speurtocht naar haar ideale danspartner.
00.25-00.30 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL 4

06.45 The world tomorrow. Religieuze speelfilm uit 1978.
07.00 Telekids. Kinderprogramma, gepresenteerd door Irene Moors, met o.a. tekenfilms van The Flintstones, Batman (live action), Fabeljaskrant, Tom & Jerry, Bucky O'Hara en My little pony.
12.15 Odds and evens. Italiaanse speelfilm uit 1978.
14.15 Booker. Amerikaanse serie.
15.05 St. Elsewhere. Amerikaanse serie.
16.00 Thuisbros. Film- en videomagazine (slot).
16.30 Dierbare vrienden.
17.00 Je eigen huis.
17.30 Miracles. Amerikaanse speelfilm uit 1986. Regie: Jim Kouf. Roger en Jean besluiten een punt achter hun huwelijk te zetten. Nadat ze hun scheidingspapieren hebben getekend, worden ze op weg naar huis gezijld door de bankrover Juan. Ze worden gedwongen met hem te ontsnappen in een vliegtuig. Vlakbij de Mexicaanse grens wordt het vliegtuig neergeschoten en worden Jean en Roger voor smokkelaars aangezien en gearresteerd. Ze weten weg te komen maar raken elkaar uiteindelijk kwijt.
18.00 Zes uur nieuws.
19.20 Speelfilmoverzicht.
19.30 Avondnieuws.
20.00 Spijkerhoek. Nederlandse draamserie.
20.35 Baywatch. Amerikaanse serie. Afl.: Game of chance.
21.10 Home improvement. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Off sides.
22.00 Sport: Voetbal.
23.00 De vierde kamer. De presentatoren Ton Elias en Catherine Keil ontvangen gasten uit de politiek en sociaal-economische wereld.
23.55 Laatste nieuws.
00.10 Studs. Amerikaanse dating-show.
00.40 Geldwijzer.
00.55 The Oprah Winfrey show. Amerikaanse talkshow. - Herh.
01.40 De draagmoeder. Serie. - Herh.
02.05 Cops. Amerikaanse serie.
02.30 Nachtprogramma.

België/TV 1

09.00 Samson. Dolle avonturen.
10.00 Sunday Proms. Muziekspitaal rond BRTN-Filharmonisch Orkest.
11.00 De zevende dag. Praatcafé. Met om: 11.00 De week in beeld; 11.15 Confrontatie; 12.00 Zeven op zeven.
12.45 Sportmiddag.
13.15 De prins van Fogo (Prinsen av Fogo). Noorse/Kaapverdiseche jeugdfilm van Inge Tenvik.
14.30 Lipizaner-gala. Reportage van dit gala vanuit Vorst Nationaal.
15.00 Mijn hart is vol muziek. Serie over muziek als vrijetijdsbesteding. M.m.v. o.a. het orkest Die Lustigen Egerlander uit Houthalen.
16.00 1 voor iedereen. Gevarieerd magazine.
17.00 Om de tuin. Tuinmagazine.
17.30 Merlina. Jeugdserie.
17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl.284.
18.00 Journaal.
18.10 Kinderen voor Kinderen festival '92. Zangwedstrijd tussen het kinderkoor uit Uden en Ekeren.
19.00 De Cosby show. Comedyserie.
19.25 Mededelingen en overzicht.
19.30 Journaal en Sport.
19.45 Sportweekend.
20.30 Iris. Nederlandse serie van Nouchka van Brakel naar de gelijknamige speelfilm. Met: Monique van de Ven, Joop Doderer e.a. Afl.6: Nieuw begin.
21.20 Stress (Executive stress).
21.45 De Leie. Korte documentaire.
22.00 I.Q. Quiz.
22.30 Vandaag en Sport. Met aandacht voor Int. Filmgeburen in Gent.
22.55 Ziggurat. Kunstmagazine. Vandaag nieuwe boeken in Wie schrijft die blijft.
23.35-23.40 Coda - Plastische kunst. Het ontwerpen van de lente van Arnold Böckler (Kunsthuis Zurich).
23.40-23.55 Week-end sportif.

België/TV 2

15.30-17.40 Sport extra. Met wielrennen: Rechtstreekse verslag van de klassieker Parijs-Tours.

België/RTBF 1

10.30 Terre et soleil. 11.00 Eucharistieviering. 12.00 Faire le point. 13.00 Nieuws. 13.20 Noble house. Amer. miniserie. Afl.2. 14.55 Marshall et Simon (Eerie Indiana), serie. Afl.: Les Zombies. 15.20 Noubu Nabila. 15.55 Jeunes solistes. 16.55 Sevilla '92: hoogtepunten uit de wereldtentoonstelling in Sevilla. 17.55 Autovision. 18.30 Week-end sportif. 19.30 Jour. 20.05 Tour de chance. Amusement. 22.40 Intérieur nuit. 23.15 Laatste nieuws. 23.30-00.00 Tribune économique et sociale.

België/Télé 21

11.00 Radio 21. Herh. 13.30 Concert 21: Eros Ramazzotti, live. Herh. 14.25 L'autisme, un monde à part. Herh. 15.25 Wielerenn: Paris-Tours. Rechtstreekse. 17.45 Théâtre: Le badge de Lenine. Toneelstuk. 19.30 Jour. (tevens in gebarentaal). 20.00 Retro 21: (ZW) La vérité, France speelfilm uit 1960. Met: Brigitte Bardot e.a. 22.10 Jour. 22.40 Reflets. Herh. 23.40-00.35 Week-end sportif.

TV 5

07.00 Ochtendprogr. 11.55 Nieuwsflits. 12.00 Référence. 12.30 Correspondance. 12.40 Nieuws. 13.10 L'école des fans. 14.00 Trente millions d'amis. Dierrenprogramma. 14.30 Faut pas rever. Herh. 15.30 Embarquement porte no 1. Documentaire over Europese steden. Afl.4: Granada. 16.00 Nieuws. 16.10 Le monde est à vous. Amusementsprogramma. 17.45 Bon week-end-end. Humor-magazine. 18.30 Nieuws. 19.00 On aura tout vu. 19.30 Journaal. 20.00 Sept sur sept. Actueel magazine. 21.00 Nieuws en Eur. weerbericht. 21.30 Une sale affaire. Film van Alain Bonnot. 23.00 Laatste nieuws. 23.30 Sportif cinema. 00.05 Ramadan. Cultureel magazine. 00.35-01.00 Dossiers justice. Vandaag: De affaire Grande.

RAI UNO

07.00 Al paradise 1985. **07.45 Il mondo di Quark.** **08.30 La banda dello Zecchino.** **10.00 Linea verde.** Magazine. **10.55 Eucharistieviering.** **11.55 Parola e vita.** **12.15 Linea verde.** **13.30 Nieuws.** **14.00 Toto tv radiocorriere.** **14.15 Speelfilm.** **16.50 Sportnieuws.** **16.50 Sportnieuws.** **17.00 Quella sporca dozzina.** tv-film. **17.50 Sportnieuws.** **18.00 Jour.** **18.10 90x Minuto.** Voetbalmagazine. **18.40 Napoli prima e dopo.** **20.00 Nieuws.** **20.25 TG 1 sport.** **20.40 Speelfilm.** Aansl. Domenica sportiva. **23.00 Nieuws.** **23.05 Domenica sportiva.** **00.00 Laatste nieuws.** **00.30 Sport.** **01.00 Speelfilm.** Aansl. Nachtprogrammering.

BBC 1

07.40 Secret mission. Engelse speelfilm uit 1942. **09.10 nws.** **09.15 Start your own religion.** **09.30 This is the day.** **10.00 See Hear!** Vandaag een special rond het thema Europa. **10.30 Golf.** WK Matchplay. **12.00 Spain on a plate.** **12.30 Country file.** **12.55 Week.** **13.00 nws.** Aansl. On the record. **14.00 Eastenders.** **15.00 Eldorado.** Serie. **15.30 Coward of the county.** Amer. tv-film. **17.00 Tekenfilm.** **17.10 Horse of the year show.** **18.00 The clothes show.** **18.25 nws.** **18.40 Songs of praise.** **19.15 Keeping up appearances.** Comedyserie. **19.45 The house of Eliott.** **20.40 Birds of a feather.** Comedyserie. **21.10 nws.** **21.25 Screen one:**

Running late. Tv-film. **22.40 Everyman.** Documentaire. **23.25 Channel hopping.** Serie reportages over de praktijk van het werken in Europa. **23.55 The sky at night.** Astronomisch magazine. **00.15-00.20** Weerbericht.

BBC 2

07.30 Felix the cat. **07.35 Felix the cat.** **07.45 Playdays.** **08.10 Smoggies.** **08.35 Animal album.** **08.50 Orville and Cuddles.** **08.55 Bitsa.** Knutselmagazine. **09.15 The legend of Prince Valiant.** **09.40 The wetter the better.** **10.05 Thundercats.** **10.30 Uncle Jack and the dark side of the moon.** **10.55 Blue Peter omnibus.** **11.45 The O-Zone.** Muziekmagazine. **12.00 Thunderbirds.** Sf-poppenserie. **12.50 The invaders.** Amer. sf-serie. **13.40 Golf.** World matchplay. **17.05 Rugby special.** **18.05 The Blackpool tram.** **18.35 The money programme.** **19.15 The living planet.** Afl.: Het leven op de grens van land en water. **20.10 Did you see...?** **20.40 The look.** Serie. **21.30 Building sights.** Europe. Serie progr.'s over 20e eeuwse architectuur. **22.40 Word in your era.** **22.10 Falling in love.** Amer. speelfilm uit 1984. **23.55-00.50 Golf.** World matchplay vanuit Wentworth.

Sportnet

07.00 World sports special. **07.50 Braziliëans voetbal.** **10.00 American football.** **12.00 Snooker.** **14.00 Golf.** Live. **17.00 Adventure.** **17.30 Revs.** **18.00 Golf.** **19.00 Golf.** **21.00 Nederl. voetbal.** **22.00 Autosport.** EG Rally. **23.00 Golf.** **00.30-01.30** Paardesport.

Eurosport

09.00 Aerobics. **09.30 Mountainbike.** **10.00 Euroscore.** **11.00 Trans world sport.** herh. **12.00 Boksen.** Herh. **13.00 Sunday alive.** Met Tennis: Finale ATP-toern., live; Tennis: Finale dames-toern.; Wielerenn: Paris-Tours; Motorsport: Supercross, herh. **21.00 Euroscore.** **22.00 Tennis.** Finale ATP toern. Herh. **00.00-01.00 Euroscore.**

Super Channel

07.00 Super shop. **08.00 ITN world news.** **08.30 The mix.** **09.00 Kenneth Copeland.** **09.30 Prophecy countdown.** **10.00 The mix.** **10.30 New religion.** **11.00 The hour of power.** **12.00 Super shop.** **13.00 Die Welt von Morgen.** **13.30 The world tomorrow.** **14.00 It is written.** **14.30 Absolutely live.** **15.00 Touristic magazin.** **16.00 Europa journal.** **16.30 Pro superbikes.** **1992.** **17.00 Sports special.** **17.30 Hang loose.** **18.00 Videofashion.** **18.30 World in motion.** **19.00 Business weekly.** **19.30 Eur. magazines.** **20.00 Winners II.** Zuidafrikaanse speelfilm. **22.00 ITN world news.** **22.30 War of the roses - Henry IV (1).** Engelse speelfilm. **01.15 High aspirations.** **01.45 The mix** all night.

MTV

07.00 Soul weekend. **10.00 Week in rock.** **10.30 European top.** **12.30 XPO.** **13.00 The big picture.** **13.30 Soul weekend.** **17.30 Week in rock.** **18.00 US Top 20 video countdown.** **20.00 120 Minutes.** **22.00 XPO.** **22.30 Head-banger's ball.** **01.00 Soul weekend.** **02-06-00** Night videos.

CNN

06.10 Moneyweek. **06.40 Healthweek.** **07.10 Showbiz** this week. **07.40 Science and technology week.** **08.40 The big story.** **09.10 Pinnacle.** **09.30 World business** this week. **10.15 Larry King weekend.** **11.10 Showbiz** this week. **11.40 Style** with Elsa Klensch. **13.30 Inside business.** **13.40 Evans and Novak.** **14.40 Your money.** **15.10 On the menu.** **15.40 Newsmaker Sunday.** **16.10 CNN Travel guide.** **17.00 World business** this week. **17.40 International correspondents.** **18.10 Futurwatch.** **18.40 Moneyweek.** **19.00 The week in review.** **20.00 CNN World report.**

radio

Omroep Limburg

9.00 Postbus 94: verzoekplaten, agenda, uitgaanstips. **11.00 Trefpunt,** discussieprogramma. **12.00 Omroep Limburg Klassiek.** **13.00 Overname Radio 1.** **14.00 Omroep Limburg Sport.** **18.00-21.30** Eerste dag Bondsconcours 1992 van de Limburgse Muziekbond rechtstreeks vanuit de Rodahal in Kerkrade.

België/Radio 2

6.00 Nieuws. **6.05 Goede morgen,** morgen. Een opgewekte muzikale ochtendgreet. **6.30, 7.00, 7.30** nieuws. **8.00 Nieuws** en Lottovooruit. **8.12 Relax.** Non-stop retro muziek. **9.00 Vsum.** Toeristische programma. **10.00 Nieuws.** **10.03 De pré-histoire.** **11.00 Bengels.** Kind aan huis met Julien Put. **13.00 Nieuws.** **13.10 Hit of Flop** met Conny Neels. Een panel beoordeelt vijf nieuwe singles. **14.00** Fiordel. Ro Burns en Johan Verstreken. **17.00 Nieuws.** **17.05 Afgefioten.** Sportprogramma. **18.00 Nieuws.** **18.10 Funiculi Funicula.** **20.00 Vragen** staat vrij, verzoekplaten (22.00 Nieuws). **23.30-6.00** Nachtradio (24.00 en 5.30 Nieuws).

België/BRF

Nieuws elk uur. **6.05 Radiofrankrijk.** **6.45 Hörgrusslitterie.** **7.30** 7.15 Verantwoordingskalkende. **7.30** Evangelium in unserer Zeit! **8.30**

Duitsland 1

08.35 Disney Club. Kindermagazine.
10.00 Die Seidenstrasse des Meeres. Documentaire.
11.30 Kopfbal. Spelprogramma.
12.00 (TT) Die Sendung mit der Maus. Informatief kindermagazine.
13.00 ●● Presseclub.
14.27 Tagesschau.
15.10 Diese Woche in EINS PLINZ.
15.15 ●● Musikstreifzüge: Karlheinz Böhm erzählt. Muzikale verhalen.
16.45 Das Mädchen aus der Zunkunft. Australische jeugdsérie.
17.15 Die Esprinzessin, serie. Afl.4.
18.00 Tagesschau.
19.05 Billy Rose's jumbo. Amerikaanse speelfilm uit 1962.
19.55 Ein Mensch - ein Wort. Joachim Gauck over de Bijbel.
20.00 ARD-Ratgeber: Reise. Vandaag: 1. Cinqe Terre nabij Genue. 2. Grand Canaria. 3. De Dominicaanse Republiek. 4. Los Angeles.
20.30 Globus - Die Welt von der wir leben. Milieu-magazine. Vandaag: Het verkleinen van de afvalberg.
21.00 Tagesschau.
21.05 Wir über uns.
21.40 Sportschau.
21.40 (TT) Lindenstrasse. Duitse serie. Afl.: Behinderungen.
21.50 Die Goldene 1. Bekendmaking van winnaars ARD tv-loterij.
22.10 Weltspiegel. Reportages van buitenland-correspondenten.
22.50 Sportschau-Telegramm.
23.00 (TT) Tagesschau.
23.15 (OO+TT) Tatort: Marion. Misdaadfilm van Bruno Kaspar.
23.44 Tagesthemen-Telegramm.
23.55 Viva America. Reportage over de cultuur in Zuid-Amerika na de ontdekkings door Columbus.
24.05 Tagesthemen.
24.00 Hunderd Meisterwerke. Serie kunstbespeelingen. Vandaag: Familie Johannes des Täufers bie der Familie Christi, van Schnoor von Capolfeld.
24.10 Eine Liebe von Swann. Tv-film van Volker Schlöndorff naar een hoofdstuk uit A la recherche de temps perdu van Proust.
24.20 Tagesschau.
00.05-01.10 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken. Ein Kummelmaacher in Piemont.

Duitsland 2

08.43 Programma-overzicht.
08.45 Hollywood, Hollywood. Documentaireserie. Herh. (1896-1916).
09.15 Zur Zeit. Magazine over kerk.
09.30 Katholischer Gottesdienst. R.K.-kerkdienst vanuit Wenen.
10.15 Matinee: Das Jahrhundert der Detektive. Miniserie.
11.55 Anders fernsehen 3sat.
12.00 ●● Das Sonntagskonzert auf Tournee. Muziekprogramma.
12.45 Heute.
12.47 Sonntagstreff. Interview.
13.15 Damals. Vandaag: Jazz-Fieber.
13.30 Samsersee. Jeugdserie.
13.55 Guckloch extra. Vandaag: Die Welt der Mums.
14.15 Löwenzahn. Jeugdserie.
14.45 Im Wald da sind die Räuber. Documentaire over Robin Hood.
15.15 Aktion 240. Balans.
15.20 Heute.
15.25 Telemotor. Vandaag autotest 'en veiligheid van kinderen in auto.
16.00 ZDF sport extra. Met o.a. Voetbal: DFB-beker, 3e ronde; Autosport: Duitse toerwagenkampioenschappen, finale vanaf Hockenheim. (Ca. 17.00 Else).
18.15 ML Mona Lisa. Vrouwenmagazine. Vandaag: Der Frust mit der Lust - Sexualität in Deutschland.
19.00 Heute.
19.10 Bonn direkt. Parlementair magazine.
19.30 Wunderbare Welt. Documentaireserie. Afl.: Auch Elefanten weinen, over de relatie tussen de mens en de olifant door de eeuwen heen.
20.15 (TT) Robert und Bertram. Duitse speelfilm uit 1961.
21.40 Heute.
21.50 Sport am Sonntag.
21.55 Land im Todesfieber. Reportage over het recente geweld in Guatemala, waar pogroms tegen indianen aan de orde van de dag zijn.
22.40 Robert Mitchum: Mr. North - Liebling der Götter (Mr. North), Amerikaanse speelfilm uit 1988 naar roman van Thornton Wilder.
00.10 ●● Jazz on tour. Serie jazzconcerten. Vandaag: Jazz at sea, m.m.v. Ralph Sutton, Emil Viclicky, the Creole Jazzband e.v.a.
01.15 Heute.

Duitsland 3 West

09.00 Cursus Engels v. gevorderden.
09.30 Nieuws over cursussen. **10.00 Cursus psychologie.** **10.30 Cursus geschiedenis.** **11.00 Ihre Heimat - unsere Heimat.** **12.00 Tele-Akademie.** Prof. dr. Nelly Naumann over: Identitätsfindung. **12.45 Sehen statt Hören.** Weekjour. **13.15 Europa-Magazin.** **13.40 West 3 aktuell.** **13.45 Sonntagsgespräch.** **14.00 Wandern in NRW:** 7 Auf einen Streich. **14.15 Kinomagazin.** **14.45 Marienhof.** Duitse serie. **15.35 German Open rock'n roll.** **16.40 Dancing Co-Ed.** Amer. speelfilm uit 1939. **18.00 Aktuelle Minute.** **18.01 Matt und Jenny.** Aansl. **18.30 Zoolympics.** **18.30 Gott und die Welt.** Over het kerkelijk beleid m.b.t. de armen in Latijns Amerika. **19.00 Aktuelle Stunde.** Regionaal magazine met Sport im Westen. **20.00 Piano Panier** oder: Die Suche nach dem äquator. Zwitserse speelfilm uit 1989. **21.34 West 3 aktuell.** **21.45 Mary.** Amusementsprogr. **22.15 Schmidteinder.** Show. **23.15 Historische Dokumentation:** Potosi. **00.15 Laatste nieuws.**

Duitsland 3 SWF

07.55 Denkanstöße. **08.00 Russisch bitte!** **08.30 Cursus** toegestapete wiskunde. **09.00 Cursus Engels** voor gevorderden. **09.30 Telekolleg** aktuell. **10.00 Cursus psychologie.** **10.30 Cursus geschiedenis.** **11.00 Musik** um elf. **12.00 Tele-Akademie.** Prof. dr. Nelly Naumann: Identitätsfindung. **12.45 Sehen statt Hören.** **13.15 Ihre Heimat - unsere Heimat.** **14.15 Marienhof.** Duitse serie. **15.05 ●● Coiffeur pour dames.** Franse speelfilm uit 1952 van Jena Boyer. **16.30 Eisenbahnromantik.** Afl. Die Bundesbahn vor 25 und mehr Jahren. **17.00 Deutschland 1918-1990.** Afl.3: Die gespaltenen Nation. **17.45 Progr.** rond uitvinders en uitvindingen. **18.30 Das Südwest-Journ.** **19.00 Die Schlagerparade** der Volksmusik. **19.45 Kanal Fatal.** Serie slapstick. **20.15 Reisewege zur Kunst - Toscana.** **21.00 Aktuell.** **21.05 Muzikaal portret** van Krakau. **21.50 Sportmagazine.** **22.45 Wortwechsel.** **23.30 Weisser Fleck.** **00.15 Denkanstöße.** **00.20 Aktuell.** **00.22 Non-Stop-Fernsehen.**

RTL Plus

06.00 Li-La-launeland.
06.00 Li-La-Launeland.
08.30 Hanna Barbera-Party.
10.00 Kunst und Botschaft. Strassenbilder, van Georg Baselitz.
10.05 Der Mann aus Atlantis S-serie. Afl.: Todesspuren. Herh.
11.00 Die Himmelhunde von Boragora Afl.: Flucht von der Toteninsel.
12.00 Tropical heat. Amerikaanse serie. Afl.: Vaterengeschichten.
13.00 Mein Vater ist ein Ausserirdischer Serie. Afl.: Mit 16 hat man noch Träume. Herh.
13.30 Familie Munster (The Munsters today). Afl.: Baby Munster. Herh.
(ONDER VOORBEHOUD: INDIEN STEFFI GRAF DE FINALE TENNIS TE ZÜRICH HAALT, WORDT DIT LIVE VANAF 14.00 UUR UITGEZONDEN).
14.00 Disney Filmprade. Met Disney-classics en Disney-reportages in Der Doppelagent, Amerikaanse speelfilm uit 1987.
16.00 Das A-Team. Afl.: Hoffnung in Barcelona. Herh.

energiebesparing! doet u er iets aan?

onderstaande bedrijven helpen u graag op weg.

BEEB: Verw. Buro
Techn. Buro
Tel.: 0445-444626

BOCHOLT: Installatiebedrijf Stassen
Tel.: 0445-444626

BORN: Techn. Buro
Techn. Buro Savelkoul
Tel.: 0445-444626

BRUNSSUM: Gaeman Gasservice
Tel.: 0445-444626

BRUNSSUM: Installatiebedrijf A. Hermse
Tel.: 0445-444626

CADIER EN KEER: Installatiebedrijf Gilissen
Tel.: 0445-444626

EPEN: Fa. Eussen-Ploemen
Tel.: 0445-444626

GELEEN: Technisch Bureau
Gesit b.v.
Tel.: 0445-444626

HEERLEN: Gaswacht Limburg
Tel.: 0445-444626

HEERLEN: Vlek Verwarming b.v.
Tel.: 0445-444626

HEERLEN: Wiersma
Tel.: 0445-444626

HOENSBROEK: Gosink Techniek b.v.
Tel.: 0445-444626

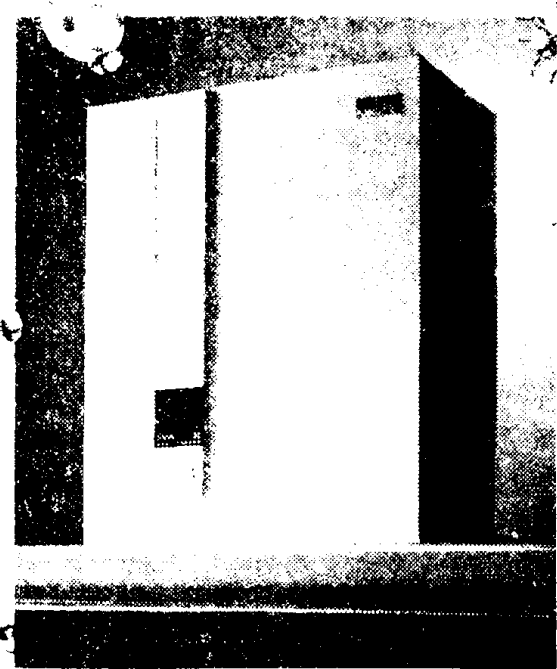
HOENSBROEK: Installatiebedrijf
Knibbeler b.v.
Tel.: 0445-444626

HOENSBROEK: Reneman
Tel.: 0445-444626

HULSBERG: Installatiebedrijf
Simons
Tel.: 0445-444626

KERKRADE: 24 uur service
Verwarmingsbedrijf Hajnadi B.V.
Tel.: 0445-444626

Bespaar 22% gas.
U bent niet de enige die
de rekening betaalt.

Schone wind

Leer uw type kennen

Minder kosten, meer comfort

22% GAS BESPAAREN ENKELE MEET WEL WAT

KERKRADE: Lukassen & Reul
Tel.: 0445-444626

KERKRADE: Installatiebedrijf A. PLOEM & ZN. BV.
Tel.: 0445-444626

KERKRADE: PLOUM-GILLESSEN BV.
Tel.: 0445-444626

KERKRADE: TECHNISCH BUREAU SORA
Tel.: 0445-444626

LANDGRAAF: Installatiebedrijf
J. Cruts
Tel.: 045-318641

LANDGRAAF: INTERTHERM
LIMBURG BV
Tel.: 045-313939

LANDGRAAF: Installatiebedrijf
Lira b.v.
Tel.: 045-322972

LANDGRAAF: DE VERTS BV
Tel.: 045-322972

MARGRATEN: LEYMER
Tel.: 0445-444626

NIEUWSTADT: Technisch Buro
Nieuwstadt
Tel.: 0445-444626

NOORBEEK: ELISSEN
Tel.: 0445-444626

NUTH: Erkend Schoorsteenvegersbedrijf
en Installatiebedrijf Linsen & D.F.
Tel.: 0445-444626

SCHIMMERT: Installatiebedrijf J. Kunkels b.v.
Tel.: 0445-444626

SIMPELVELD: Installatiebedrijf Raymond Spork
Tel.: 0445-444626

SITTARD: Dom v.d. Bergh
Tel.: 046-517129

SITTARD: Van de Brock
Tel.: 046-517129

SITTARD: Jac Kohlen
Tel.: 046-513228

SITTARD: Jan Krekels
Tel.: 046-517129

SITTARD: Tebuko Installatie b.v.
Tel.: 046-515885

STEIN: Installatiebedrijf Lebbinck
Tel.: 046-351539

STEIN: Centrale verwarming LEMMENS
Tel.: 046-351539

SUSTEREN: Maaskeizerweg
Tel.: 0445-444626

VOERENDAAL: Installatiebedrijf Nijwik b.v.
Tel.: 045-752389

WIJLRE: Installatiebedrijf MEESSEN
Tel.: 04450 2321

onderzoekende bedrijven helpen u graag op weg.

**Nu nog met
attractievolle subsidie**

VOOR SMEERMIDDELEN VENTROUW JE OP DE VAKMAN

We weten hoe belangrijk goede smering is voor machines en motoren. Daarom: ga bij vaker en vraag de vakman eerst advies. Wij helpen u niet op het economisch gebruik en houden rekening met het milieu. Ook kunt u rekenen op assistentie van onze smeerttechnische dienst.

Smeets & Geelen bv
Brandstoffen en smeermiddelen

Arnhemseweg 16
6522 NH Maastricht

SG

Telefoon: 043-690777
Telefax: 043-625052

SCHILDERWERKEN GLAS- EN ISOLATIEWERKEN BOUWKUNDIG ONDERHOUD

 BOTTERWECK BV

Tunnenving 130, 3450 EK Kerkrade, Postbus 3008, 6460 HA Kerkrade, Tel. 045-457818

Profiteer nu van de subsidie

MICA ZONWERING

rolluiken
roldeuren
rollhekken

in hout, staal, kunststof en
aluminium
met hand- en elektrische
bediening
voor isolatie, inrichtingsbewijling
en afschuttingen

Wij leveren uitsluitend kwaliteitsproducten met ECHTE
garantie volgens de ROMAZO voorwaarden.

Tevens leverancier van: ZONNESCHERMEN,
MARKIEZEN, JALOEZIEËN, HORMEN, VOUWINDOEN
en LUXAFLEXPRODUCTEN.

Wij registreren alles onder garantie:

MICA zonwering: showroom

siltardeweg 116 heerlen • tel. 045 721658

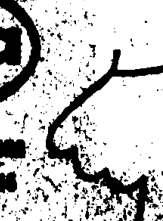

The illustration shows a window with a roller blind. To the left of the window is a small inset showing a product label with the text 'ROMAZO LUXAFLEX' and a logo.

**Gas - boiler - ketel
type: Lambdacontrol 24
Van 20 tot 200
tel. 06-747070**

GAS WORDT STEEDS DUURDER.
Druk daarom op schakeltoetsen
tot een ketel van een toonaangevend merk.

Buderus

INTERESSÉ... Laat u door CEMA B.V.
 vrijblijvend adviseren
 of vraag een gratis brochure.

WILLY

HS CV-ketel

1981

FONIMA

ZONWERINGEN

WILLIGSTE merk Horeal (off. erkende distributeur)
VERMECHTEREN, LANDELAARSEN

Het gebied zuid- en voor IJmuiden
 van 13, 14 en 15, 16 en 17

0445-2205
0445-2205

HOENSBROEK

Vraagprijs f 145.000,- k.k.

Goed onderhouden woonhuis met tuin, achtertuin en veel ruimte

INDELING:
Sout.: provisiek. Beg. gr.: entree, ruime woonk., parketvloer, keuken, bijkeuken, nieuwe badkamer (toilet en douche), binnenplaats c.q. tuin, achtertuin. 1e verd.: badkamer, 2e zeer ruime slaapkamers (1 met een keukenset), 2e verd.: overloop, 2e zeer ruime slaapkamers 3e verd.: bergzolder. Alg.: pand verkeert in een goede staat: o.a. dubbel glas, nieuwe HR-ketel, onlangs geheel geschilderd, aanvaarding op korte termijn

DOENRADE

Vraagprijs f 259.000,- k.k.

Een uitstekend onderhouden huis met garage op 1450 m² eigen grond

INDELING:
Sout.: ruime provisie, ruime woonk., leistenen vloer, ruime woon-aanbouwkeuken, bijkeuken, toilet, binnenplaats, garage, loods, grote tuin met achtertuin (mogelijkheid tot het houden van paard(en)). 1e verd.: 4 ruime slaapk., nieuwe grote badkamer met douche, ligbad, vaste wastafel en 2e toilet (wit). 2e verd.: overloop, 2 ruime slaapkamers. Alg.: rustig wonen, geschikt voor mensen die ruimte zoeken, pand verkeert in een zeer goede staat, duurzame materialen (o.a. kunststof kozijnen). Een pand dat bestel van binnen gezien moet worden.

HEERLEN (bouwkaavel)

Vraagprijs f 135.000,- v.o.n.

Uitstekend gestudeerde bouwkaavel (zeer goede buurt) op circa 809 m² grond. Situatietekening, bouwvoor-schichten, schone-grondverklaring en bestemmings-planetekening zijn op ons kantoor verkrijgbaar.

Eigenaren van gronden langs de autosnelweg opgelet.

Voor een opdrachtgever zijn wij op zoek naar commerciële zichtlocaties langs de autosnelweg Heerlen - Geleen - Born (beide zijden) (A-26). Uiteenlopende - Stein (zijde richting Stein) (A-76). Uiteenlopende - Geleen (zijde richting Stein). Onderwerp: plaatsing mobiele reclameborden welke vanaf de autosnelweg zichtbaar moeten zijn. Verdiensten tussen de f 100,- a f 200,- per maand

BINGELRADE

Vraagprijs f 179.000,- k.k.

Uitstekend onderhouden hoekhuis met garage, berging en tuin

INDELING:
Sout.: prov. keld. Beg. gr.: entree, 1/2 bet. toilet, ruime woonkamer, keuken met installaties, tuin, ruime garage, berging, c.v.-ruimte (gas-c.v. '85). 1e verd.: 3 slaapk., badkamer met douche, dubbele vaste wastafel, aansluiting wasmachine. 2e verd.: d.m.v. een vlottrap bereikbare ruime bergzolder. Alg.: zeer goede staat van onderhoud, gehele pand voorzien van rolluiken, perceelpervlakte 248 m². Aanvaarding in medio '93.

Met speed gezocht woonhuizen!!

Wij zoeken voor circa 250 cliënten woonhuizen in de prijsklasse van f100.000,- tot en met f130.000,-. Informeer U vrijblijvend naar onze aan- en verkoopmethoden. Succes verzekerd

Steens / De la Haye / Wald / Dogge

ASSURANTIE-ADVISEURS • MAKELAARDIJ ONROEREND GOED

GEOPEND:
maandag t/m vrijdag
kantooruren
's zaterdags
10.00-12.30 uur

HOENSBROEK
HOOFDSTRAAT 88
6432 GH HOENSBROEK
TEL. 045-223434
FAX 045-230033

HOENSBROEK

Vraagprijs f 145.000,- k.k.

Goed onderhouden woonhuis met berging en tuin.

INDELING:
Beg. gr.: entree, 1,2 bet. toilet, m. font., woonk. met parket, keuken met aanb. en tegelv., grote bijkeuken met aansluiting wasmachine, tuin met berging. 1e verd.: 3 slaapk., badk. met 2e toilet, ligb. en vaste wast. 2e verd.: d.m.v. een trap bereikbare bergzolder met 4e slaapk., c.v.-ruimte. Alg.: goede staat van onderhoud. Goede buurt. Dubbel glas beg. gr., dakisolatie, platte daken en goten recentelijk vernieuwd.

BINGELRADE (nieuwbouw)

Ruimte halfvrijstaande semi-bungalows met tuin en mogelijkheid tot garage c.q. carport. De bungalows zijn ruim van opzet, centraal in het dorp gelegen en voorzien van uitstekende materialen.

Prijzen f 195.000,- v.o.n. NOG SLECHTS 2 TE KOOP

INDELING:
Beg. gr.: entree, woonkamer (ca. 45 m²), keuken, ouderslaapkamer, wasmachineruimte, c.v.-ruimte, badkamer, berging, mogelijkheid voor garage of carport. 1e verd.: overloop, 2 ruime slaapkamers. Alg.: met uw wensen kan tijdens de bouw rekening worden gehouden. Informaties / brochure en/of tekening / bestek is op ons kantoor verkrijgbaar.

HEERLEN (Meezenbroek) (nieuwbouw)

Prijz f 179.000,- v.o.n.

Binnenkort starten wij met de nieuwbouw van 2 ruime halfvrijstaande huizen met garage

INDELING: Begane grond: ruime entree, toilet, ruime L-vormige woonkamer, gesloten keuken, garage, tuin. 1e verdieping: overloop, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, 2e toilet en vaste wastafel. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare ruime zolder, evt. 4e slaapkamer. Algemeen: bijzondere architectuur, duurzame materialen, tekeningen en aanvullende informatie na afspraak.

HOENSBROEK (nieuwbouw)

Prijzen vanaf f 166.500,- tot f 189.300,- v.o.n.

Op een uitstekende locatie wordt binnenkort gestart met de bouw van 6 ruime 1/2 vrijstaande woonhuizen en 1 vrijstaand woonhuis. De woningen zijn optimaal geïsoleerd en kenmerken zich door duurzaam materiaalgebruik, tuin en garage.

INDELING: Beg. gr.: entree, toilet met fontein, woonkamer, 1/2 open keuken, tuin, garage. 1e verd.: overloop, 3 ruime slaapkamers, badkamer met douche, vaste wastafel en aansluiting wasmachine. 2e verd.: d.m.v. een vaste trap bereikbare zolder welke eenvoudig ingericht kan worden als 4e slaapkamer. Alg.: met uw wensen kan tijdens de bouw rekening worden gehouden. Brochures worden op aanvraag toegestuurd. De woningen worden met G.I.W.-garantie gebouwd.

15 sept. tot 15 nov. 1992.

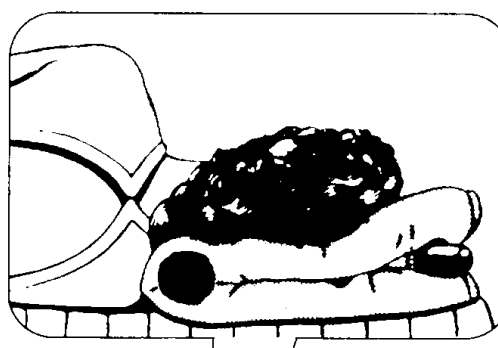
Aktie Compleet Slaap-systeem.

BEDDENSPECIAALZAAK

ruwette

Heerlen, Bongerd 29, 045-717324

GRATIS

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

Ter overname: winkelpand ± 100 m², toplocatie A1 Maastricht.

Hoge overname. Zonder contanten onnodig te reflecteren. Br.o.nr. HK 210 LD, postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

janssen bv makelaardij og**TE HUUR GEVRAAGD**

Eengezinswoningen en/of bungalows regio: Heerlen - Sittard - Maastricht, geschakeld, twee onder een kap of vrijstaand, minimaal 2 of meer slaapkamers en ruime woonkamer, huurprijs klasse f 1000,- tot f 2500,- p. mnd.

Van Hasseltkade 10
6211 CC Maastricht
telefoon 043-213791

Openingsstijden:
maandag t/m vrijdag
van 9.00 tot 16.30 uur.

PARKET KURK KUNSTSTOF

Kurk vanaf FL 19,-
Kunststof vanaf FL 49,-
Parket 22 mm vanaf FL 59,-

NPS Vloeren Studio
Willemstr. 72
Heerlen
045-720010

HOENSBROEK
Oranjest. 1. Courant woonh., c.v., berging, woonkeuken (31 m²), 3 slaapk., badk., douche, v.w. 2e verd., gr. hobbyzolder (dakkapel), vaste trap. Bwjr. 1984. Geisol. rustige ligging. Vraagprijs f 139.000,-.

N.M.W. QUADEN & ZN.
makelaardij onr. goed, Gelrestr. 4, Munstergeleen, 046-519644, Lid NVM.

NEDU MAKELAARDIJ

beheer/verhuur o.g., makelaardij • taxaties • hypotheek • assurantie

TE KOOP

HEERLEN: "Sfeervol woonhuis met prachtige bedrijfsruimte!"
Ind. woonh.: hal, berging, woonk., keuken, 3 slaapk., badk. Bwjr. 1928. Nieuw pannadak 1990. Bedrijfsruimte: + 225m² m, prachtige marmervloer, prima afwerking en aparte entree. Bwjr. 1980. Voor div. doeleinden geschikt. Voldoende parkeermogelijkheden. Aanv. in overl. Vraagpr. fl. 298.000,- k.k.

DE PANDEN VLIEN BIJ ONS DE DEUR UIT! NU IS DE TIJD OM EEN GOEDE PRIJS VOOR UW PAND TE MAKEN! BEL ONS EN WIJ ZULLEN HET BEWIJS LEVEREN!

HOENSBROEK: "Uitstekend gelegen halfvrijstaand herenhuus met ruime garage!"
Ind. hal, mooie woonk., keuken, 3 slaapk., ruime badk., grote zolder, c.v.-ruimte, m. mogelijk, voor 4e slaapk. Optimaal geïsoleerd, voll. dubb. beglaasd en ankerloze woningscheidende wand. Alle ramen/kozijnen in hardhout. Bwjr. 1989. Aanv. op korte termijn. Vraagprijs fl. 189.000,- k.k.

HEERLEN: "Ruim vrijstaand herenhuus met diepe achtertuin!"
Ind. prov. kelder, hal, woonk., m. open haard, dichte keuken m. mod. app. berging, 4 slaapk., badk., m. ligb. Douche en v.w., vliering en zolder. Bwjr. 1931. Perc. opp. 367 m². Ged. dubb. begl. Achtertuin ± 32 m diep en groot terras. Aanv. in overl. Vraagprijs f. 198.000,- k.k.

BORN: "Prima onderhouden, rustig gelegen, verrassend ruim, geschakeld woonhuis met garage!"
Ind.: hal, woonkamer, eetkeuken, 2 aparte aanbouw-keuken + app. en berging, 3 slaapk., 2 badk. (niervan 1 slaapk. parterre), badk. m. ligb., op de verdieping 2e toilet + v.w. (mogelijkh. douche). Het huis is geheel voorz. v. kunstst. koz. m. therm. glas. Aanv. in overl. Vraagprijs f. 167.500,- k.k.

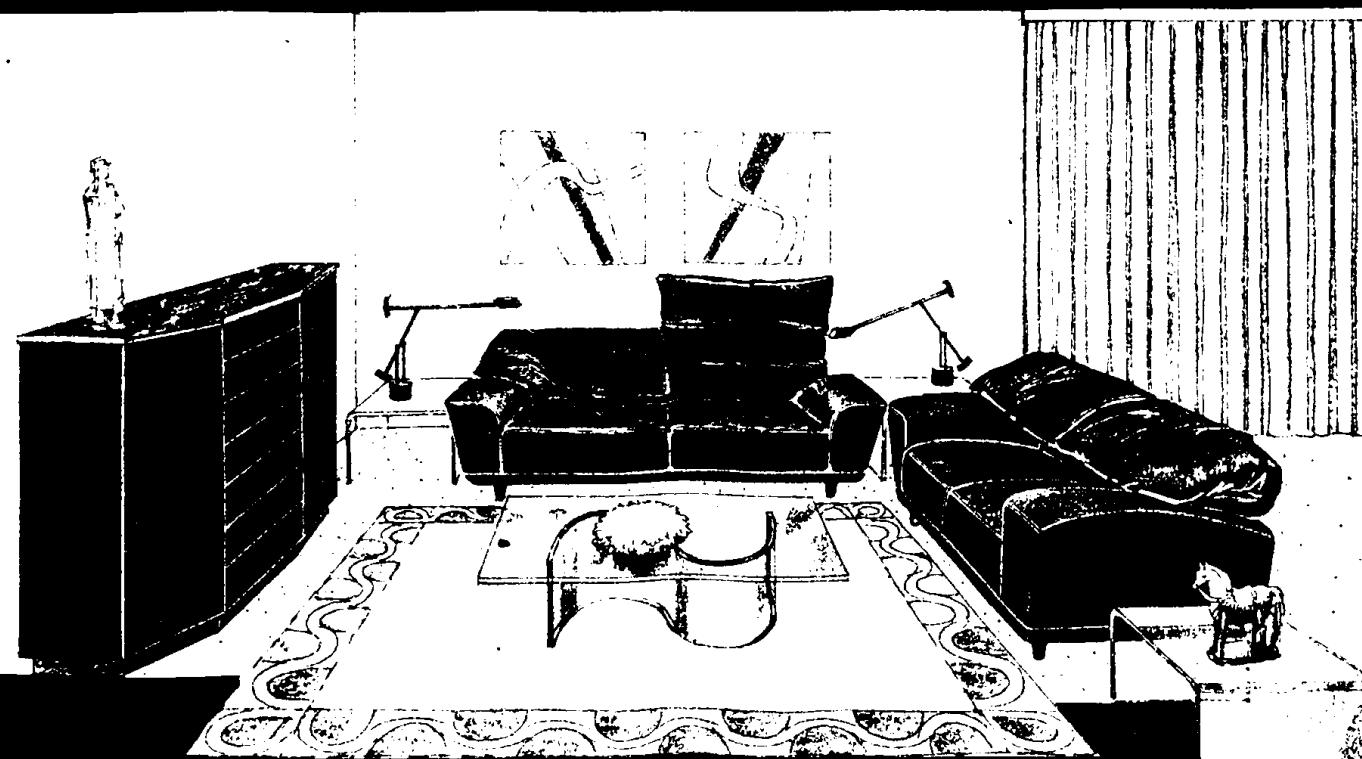
EMMALEIN 12, HEERLEN TEL. 045-711500
Maandag t/m vrijdag van 9.00-17.30 uur,
kantoor op zaterdag geopend van 9.00-13.00 uur

SLA NU UW SLAG! MET 8 SPECIALE AANBIEDINGEN

POLO 3-DRS. Fox 1.3 ltr./55 pk kleur: blauw Div. extra's Aankoopprijs f 24.090,- Auto Caubo-prijs f 21.340,-	POLO COUPÉ CL 1.3 ltr. 55 pk kleur: metallic Aankoopprijs f 25.590,- Auto Caubo-prijs f 22.800,-	PASSAT VARIANT CL 1.8 ltr./90 pk div. extra's o.a. dakrail Aankoopprijs f 46.239,- Auto Caubo-prijs f 40.900,-
PASSAT VARIANT CL 1.9 ltr. 68 pk diesel kleur: metallic dakrail Aankoopprijs f 52.364,- Auto Caubo-prijs f 46.400,-	PASSAT GT VARIANT VR6 174 pk orig. schuifkanteldak ABS, centr. vergr., metallic Aankoopprijs f 81.150,- Auto Caubo-prijs f 73.300,-	GOLF CL 1.9 ltr./64 pk diesel kleur: metallic div. acc. o.a. dubb. koplampen Aankoopprijs f 38.440,- Auto Caubo-prijs f 36.440,-
GOLF CABRIOLET Quartett CL 1.8 98 pk kleur: zwart div. extra's, o.a. getint glas, stuurbekr. Aankoopprijs f 49.280,- Auto Caubo-prijs f 44.400,-	AUDI 80 2.0 E 90 pk demo-auto, div. extr., o.a. mistlampen, centr. vergr., alarm, Chenil-velours bekleding, metallic Nieuwpr. f 52.950,- Auto Caubo-prijs f 43.950,-	Inruil op onze aanbieding in overleg mogelijk

Inruil op deze aanbiedingen in overleg mogelijk**auto caubo**

Uw partner voor al uw autozaken
Valkenburg 04406-15041 - Mechelen 04455-1592

"Appellation Wooncultuur Contrôlée" Kom hem nu proeven!

Een leuk idee voor deze woonmaand. Kom de nieuwe Woonrend 92-93 eens 'be-proeven' bij Wooncultuur. U ontdekt een 'grand cru' meubelcollectie van het zuiverste gehalte. Fraaie lijnen, geraffineerde kleuren en een uitstekend gebruikskomfort.

Kwaliteit voor een verantwoorde prijs. Klasse, kortom, gegarandeerd 'appellation Wooncultuur contrôlée'.

En omdat oktober ook de wijnmaand is, ontvangen we u vanaf nu met een fijn glas wijn. U moet weten dat we erg gesteld zijn op een goed contact met u.

Meubels die "het" nu eenmaal hebben.

wooncultuur

Dorpsstraat 2-4, 3690 Zutendaal. Telefoon: 089/61.11.36
Telefoon vanuit Nederland: 09-3289 61.11.36
Iedere dag open van 10 tot 18 uur; woensdag gesloten.

Levering franco aan huis zonder grenskosten.

Iedere zondag open van 10 tot 18 uur.

lttb-BoerenBond**DE RECHTSBIJSTAND-VERZEKERING**

Onze tegenwoordige maatschappij zit erg ingewikkeld in elkaar. Dit maakt dat iedereen wel eens belandt in omstandigheden die juridische hulp noodzakelijk maken. De rechtsbijstandverzekering zorgt dan dat er een juridisch specialist of een andere deskundige, en zo nodig een advocaat beschikbaar is om u te begeleiden en uw belangen te verdedigen.

Zo'n rechtsbijstandpolis is er voor vrijwel elk juridisch probleem. Als u of een van uw gezinsleden bij een aanrijding betrokken raakt, zullen uw aanspraken op vergoeding van blik-schade, medische kosten, inkomens-

verlies en zelfs smartegeld tot het uiterste behartigd worden. Of bij een conflict in de sociale wetgeving, een foutieve of slechte levering van apparaten of meubilair, problemen met een reisorganisator, een juridisch steekspel met uw huisbaas, de specialisten van de rechtsbijstand helpen u er doorheen. Zelfs problemen in de sfeer van de arbeidswetgeving, erfrecht en benadeling door lokale of nationale overheden zijn hun werkterrein. Alle behandelingskosten, onderzoek en mogelijke verdediging voor de rechtbank worden door uw verzekering gedekt. In feite mag een dergelijke polis in geen enkel modern gezin ontbreken. Praat er eens over met uw LTBb assurantieadviseur!

BETER VERZEKERD DOOR IEMAND VAN BIJ ONS

Profiteer nu!

GRATIS Professioneel advies.
GRATIS Proefslapen met video-bewijs.
GRATIS Bij elk SWISSFLEX-slaapsysteem (Lattenbodem en matras) het individueel instelbare superkussen SF 622 met 3 jaar garantie. (Waarde Hfl 225,-)

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX

SWISSFLEX